İsmail Saymaz

SÖZDE TERÖRİST

İSMAİL SAYMAZ • **Sözde Terörist**

İSMAİL SAYMAZ Rize'de, 11 Temmuz 1980'de doğdu. Halen gazetecilik üzerine yüksek lisans eğitimini sürdürdüğü Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'ni bitirdi. Gazeteciliğe Rize'de başladı. Konya ve İstanbul'da yerel gazetecilik yaptı. Mayıs 2002'den beri *Radikal* gazetesinde muhabir olarak çalışıyor; insan hakkı ihlalleri, düşünce ve ifade hürriyeti üzerine haberlere imza atıyor. Saymaz, başta Erzincan Davası olmak üzere, haberleri nedeniyle yirmiye yakın davada yüz yılı aşkın hapis cezası istemiyle yargılandı.

Kitapları: *Postmodern Cihad / Tarikat, Siyaset, Adalet Üçgeninde Erzincan Davası* (Kalkedon, Nisan 2010), *Hanefi Yoldaş / Gizli Örgüt Nasıl Çökertilir?* (Kalkedon, Mart 2011), *Nefret / Malatya: Bir Milli Mutabakat Cinayeti* (Kalkedon, Ekim 2011), *Oğlumu Öldürdünüz Arz Ederim / 12 Eylül'ün Beş Öyküsü* (Postacı Yayınevi, Nisan 2012), *Sıfır Tolerans* (İletişim Yayınları, Ekim 2012).

Ödülleri: İstanbul Tabipler Odası Basında Sağlık Ödülü (2009), Metin Göktepe Jüri Özel Ödülü (2010), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basın Özgürlüğü Ödülü (2010), İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Ayşenur Zarakolu Basın Özgürlüğü Ödülü (2011), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yılın Söyleşisi Ödülü (2012), Türkiye Yayıncılar Birliği Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülü (2012).

İletişim Yayınları 1904 • Bugünün Kitapları 152
ISBN-13: 978-975-05-1230-8

1. BASKI 2013, İstanbul
2. BASKI 2013, İstanbul

EDİTÖR Ahmet İnsel
KAPAK Suat Aysu
FOTOĞRAFLAR İsmail Saymaz Arşivi
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Remzi Abbas
BASKI ve CİLT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İSMAİL SAYMAZ

Sözde Terörist

Bir Demokrasi Polisiyesi

Gezi Parkı'nın güzel çocuklarına...

İÇİNDEKİLER

"...çalmadan çırpmadan
bize ekmeğimizi verenleri aç
bizi giydirenleri donsuz bırakmadan
yaşamak istemek
bu kadar güç
bu kadar mihnetli
hatta bu kadar tehlikeli mi olmalı idi?"

– SABAHATTİN ALİ

[illegible]
[illegible]

Sultanahmet'i gördüler o gün, Gülhane'de dolaştılar. Sarayburnu'ndan denize baktılar. Sanki memleketleri Rize'de, uçsuz bucaksız bir çay bahçesinde gezinir gibiydiler.

Babası Yaşar'ın kucağındaki Şana Deniz'in altın sarısı saçlarına sinmiş çay kokusu, Marmara'nın esintisine karışıyordu. Boncuk mavisi gözleri, konuşmayı öğrenemediğinden hayretle dönüyordu. Annesi Nazire Ayata Civelek, bu genç öğretmen, minnacık kızını hüzünle izliyordu.

Babası Yaşar, kucağından indirmediği Şana Deniz'i ve elini sımsıkı tuttuğu karısı Nazire'yi, imkânı olsa, bütün İstanbul'da semt semt gezdirebilirdi. Fakat elinden sadece, Gülhane Parkı'nda son bir resim çektirmek geliyordu; çektirdiler.

Sayılı saatler erken tükendi.

Bakırköy Adliyesi'ne geldiklerinde hava kararmaktaydı. Kapıya vardıklarında; Şana, kendine bir oyun arkadaşı buldu: Derya Devrim. O daha sekiz aylık bir bebekti.

Bazen annesi Doktor Serpil Aslan'ın omzuna başını yaslamış, bazen de babası Savaş Düzgün'ün kucağına kıvrılmış bir halde, olan bitenden habersiz, uyukluyordu.

Şana, bir yandan küçük arkadaşı hemen gözlerini açsın ve oynasınlar istiyor, bir yandan da adliyedeki anlamlandıramadığı telaşı seyrediyordu. İki aile aynı daracık koridorda, yan yanaydılar: Kapılar açılıp kapanıyor, polisler geliyor, evraklar imzalanıyordu.

Neden sonra, hep birlikte kalkılıp arabalara binildi. Araç bir müddet sonra Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nde durdu. Ve demir kapının önünde ilk çığlık koptu. Anneler babalara, babalar kızlarına ağlayarak sarıldı; hıçkırarak öpüştüler. Şana için oyun bitmişti.

Kapı gürültüyle kapandığında; içeride kendisi ve annesi Nazire, annesinin arkadaşı Serpil ile kızı Derya Devrim; dışarıda ise iki genç baba, Yaşar ve Savaş kaldı.

Tarih, 28 Ekim 2010'du.

Yirmi aylık bir hasrete kapanan bu metal ve beton yığını şimdi neden aralarına girmişti?

Suçları neydi?

Polis onlar için "terörist" diyordu.

Şana Deniz'in annesi gerçekten "terörist" miydi?

Bir disket hikâyesi

Nazire Ayata, 1978'de Rize'nin Ardeşen ilçesinde dünyaya geldi. Liseyi bitirince Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Ana Sınıfı Öğretmenliği bölümüne girdi. Samsun Gençlik Derneği'nin aktif üyelerinden biri oldu. En yakın arkadaşı, dernekte tanıştığı Serpil Aslan'dı. 1980'de doğan Aslan, Tıp Fakültesi'nde okuyordu. İki genç kadın, aynı düşünceye sahip iki adama âşıktı. Nazire hemşehrisi Yaşar Civelek'le; Aslan ise Savaş Düzgün ile birlikteydi. Mezuniyetlerine aylar kala, 7 Nisan 2004 sabahı evleri ve dernekleri basıldı. Nazire'nin evinde bir arkadaşı ve iki kardeşinden başkaca "delil" çıkmadı.

Nazire, Samsun Emniyeti'ne götürülünce Serpil ile Savaş'ın da aralarında olduğu on kişinin daha yakalandığını, yasadışı Devrimci Halk Kurtuluş Partisi / Cephesi (DHKP/C) üyesi olmakla suçlandıklarını, birçok şehirde örgüte baskın yapıldığını öğrendi. Bu operasyonlar İstanbul'da bir dergi bürosunda çıkan disketteki notlara dayandırılıyordu. İddiaya göre diskette, örgütün legal çalışmalarının anlatıldığı bir rapor bulunmuştu. Raporda, Samsun'dakiler de vardı. İstanbul Emniyeti tarafından Samsun Emniyeti'ne yollanan ilgili kısımda Nazire, Serpil ve Savaş için şunlar yazıyordu:

> "Samsun'da; Gençlik'te Levent'in (eğitim) vereceği bir grup ile Dilber'in bir grubu olacak ve Çarşamba'daki liselilerden oluşturulan iki gruba ise Serpil ile Hüseyin eğitim verecekler. Temel Haklar'da Levent'in eğitim vereceği bir grubun dışında Savaş'ın bir grubu ve bir de Nazire'nin eğitim vereceği kadın komisyonundan oluşan bir eğitim grubu olacak."

'1984'

Yalnızca bu cümlelerden ibaret bir yazıya istinaden yapılan aramada, ne silah ne bir patlayıcı, "bol miktarda" teyp kaseti, kitap ve dergi bulundu. Yeterli kanıt çıkmadığından fezlekeye gençlerin katıldıkları yasal eylem ve etkinlikler de eklendi. Nazire'nin en belirgin suçlarından biri, Ankara'da ölüm orucunda hayatını kaybeden Özlem Türk'ün mezarındaki anmaya katılmasıydı. Serpil de ölüm orucunda ölen Günay Öğrener'le ilgili açıklamaya katılmıştı. Savaş ise iki anmaya birden gitmişti.

Nazireler tutuklanmaları için mahkemeye gönderildi. Dördü tutuklanırken, Nazire, Serpil ve Savaş'ın da olduğu yedisi bırakıldı. Fakat savcı, Yargıtay'ın 1984 tarihli çağdı-

şı kararına atıfta bulunarak, itiraz etti. Kararda, örgüt üyeliği suçu için şöyle deniyordu:

> "Yasadışı faaliyet gösteren ve gizlilik içinde hareket eden örgütlerin mensuplarını belgelerle saptamak mümkün değildir. Bu nedenledir ki; tamamen insanın iç âlemine taalluk eden bu hususların ancak iradenin bir tezahürü olan dış âlemdeki hareketlerinden çıkarmak mümkün olacaktır ve örgüt adına bildiri dağıtma hareketinin sanığın örgütün gayesini benimsediğini açığa çıkaran bir hareket olup örgüt üyeliğini izah etmektedir."[1]

'Disketle delil olmaz'

Yazar George Orwell'ın '*1984*' adlı romanını çağrıştıran içtihad ışığında, serbest bırakılanlara yakalama kararı çıktı. Bu arada dosya, Samsun'daki "terör" suçlarına bakan Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne (DGM) gönderildi. Bu arada DGM'ler kapandı, özel yetkili mahkemeler (ÖYM) kuruldu. Dava, Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlandı. Gençlerden bir kısmının savunmasını Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı üstlendi. Güçlü bir savunma hazırlayan Kozağaçlı'ya göre operasyonda tek bir silah bulunmamış, bir eylem iddiası dahi sorulmamıştı. Kaldı ki disketten ötürü görülen başkaca davalar da beraatle sonuçlanmıştı.

Disketten çıkan bir dizi davadan ilki Erzurum'da açıldı. Altı sanıklı dava, ilk duruşmada bitti. Mahkeme heyeti, "Bir disketle örgüt üyesi olunmaz" dedi.[2] Adana'da sekiz sanık-

---

1 Samsun Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Nöbetçi Ağır Ceza Mahkemesi'ne yaptığı 12 Nisan 2004 tarihli itiraz.

2 Erzurum 2 No'lu Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2004/231 esas, 2004/109 karar numaralı ve 19 Ekim 2004 tarihli gerekçeli kararı.

lı davada heyet, "Sanıkların iddianamedeki olaylara katıldıklarına dair başkaca hiçbir yan delilin bulunmadığı ve belgelerden sanıkların açık kimliklerinin belli olmadığı" için "Beraat" dedi.[3]

Ardından İzmir geldi. Disketten suçlanan üç kişi beraat etti:

> "Tek başına, Ekmek Adalet Dergisi ve TAYAD gibi kuruluşlarda çalışmış olmak örgüt üyesi kabul edilmek için yeterli değildir. Aksi takdirde bu kuruluşlarda görev yapan bütün yöneticilerin örgüt üyeliği suçundan dolayı haklarında dava açılıp yargılanmaları gerekirdi. Bu iddialardan başka örgüt üyesi olduklarını ve örgüte yardım ettiklerini gösterir hiçbir yan delil mevcut değildir. Disketlerin örgüte ait olduğu kabul edilse bile bu dokümanlar bizzat sanıkların kendi yapmış oldukları bir doküman değildir."[4]

Bebeklerle birlikte cezaevine

Şu halde Nazire ve arkadaşları içlerini ferah tutabilirdi. Zaten artık mezun olmuş, memleketlerine dönmüşlerdi. Samsun'daki bu davayı, geçmişteki uzak ve acı bir anı olarak geride bırakmışlardı.

Nazire, sevgilisi Yaşar'la evlenerek, Fındıklı'ya yerleşti. Yaşar çay tarımıyla meşgul olurken, Nazire anaokul öğretmenliğine başladı. Sonra kızları dünyaya geldi. Bebeğe "Şana Deniz" adını koydular. Şana, bir Laz tanrıçasının adıydı; "mutluluk" demekti.

Serpil ve Savaş da evlenip Kastamonu'ya yerleşti. Serpil

---

3 Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2004/487 esas, 2006/94 karar sayılı ve 18 Nisan 2006 tarihli karar duruşması tutanağı.

4 İzmir 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2004/181 esas, 2006/167 karar numaralı ve 18 Haziran 2006 tarihli gerekçeli kararı.

doktorluğa başladı. Civeleklerden on ay sonra bir kız çocuğu sahibi oldular. Adını "Derya Devrim" koydular.

Bir kulakları, Ankara'dan gelecek haberdeydi.

2008 yılının ikinci haftasında ulaşan haber, bir kâbustan farksızdı.

Mahkeme, hakkında üç beraat kararı çıkan disketi veri sayıyor, gençlerin disketteki talimatlar uyarınca eylemlere katıldıklarını, "yasadışı örgüte hal ve sıfatını bilerek yardım ettiklerini" savunuyordu. Böylelikle Nazire, Serpil ve Savaş'ın da aralarında olduğu sekizi hakkında üçer yıl dokuzar ay hapse karar verildi. Nazire kararı temyiz etti. Yargıtay Savcısı Eray Utku, Yargıtay 9. Ceza Dairesi'ne sunduğu tebliğnamesinde Nazire, Serpil ve Savaş'ın de aralarında olduğu sekiz sanık açısından kararın bozulmasını istedi. Ne var ki umdukları gibi olmadı. Daire 14 Haziran 2010'da cezaları onadı. Artık demir kapı önündeydiler.

Şana Deniz, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nin kapısı kapanınca hıçkırarak ağlayan annesi ve Serpil teyzesiyle baş başa kaldı. Eşi Serpil'i içeriye uğurlayan Savaş, kendisi de cezaya çarptırıldığından Samsun'a dönüp savcılığa teslim oldu ve Terme Cezaevi'ne kondu.

Fındıklı'ya dönen Yaşar'ı ise Erzurum'da açılan afiş davası beklemekteydi. Civelek, ilçedeki elektrik direğine "İşçi-köylü-gençlik, bağımsızlık için 40. yılında Dev-Genç saflarında birleşelim!" yazılı afişi astıktan sonra gözaltına alınmıştı. Dev-Genç'i DHKP/C'nin kuruluşu sayan savcılık, "örgüt propagandası" savıyla dava açmıştı. Mahkeme, "Afişi herkesin görebileceği yere astığı" için on ay hapis cezası kesmişti.[5]

Kuşkusuz Yaşar Civelek için olabilecek en ağır ceza, eşi ve 18 aylık kızı Şana Deniz'in içeride olmasıydı. Kaldı ki eşi Na-

---

5 Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/172 dosya, 2010/188 karar, 2010/110 esas numaralı ve 13 Mayıs 2010 tarihli gerekçeli kararı.

Yaşar Civelek (solda) ve Savaş Düzgün kızlarını ve eşlerini cezaevine uğurlamadan önce adliye koridorunda yan yana oturuyor.

zire'nin ödeyeceği bedel de bitmek bilmiyordu. Hükmünün kesinleşmesinden sonra Nazire, öğretmenlikten atıldı. Fakat en trajikomik karar, 19 Mayıs Üniversitesi'nden geldi. Rektörlük, hâlâ öğrencileriymiş gibi, altı yıl önce mezun olan Nazire ve Serpil'i okuldan iki dönem uzaklaştırdı.

Bir bebek voltada...

Dışarıda bütün bu gariplikler yaşanırken, içeride iki bebek büyüyordu. Şana Deniz, annesiyle beraber volta atıyordu. Rize'den mecburen İstanbul'a taşınan, bir yandan işsizlikle, diğer yandan hasretle sınanan Yaşar, haftada bir de olsa kızını dışarıya çıkarıyordu. Ne var ki Şana Deniz çevresini ve insanları yadırgıyor, babasının kucağından inmek istemiyordu.

İçerisi daha mı iyiydi?

Şana ilk oyuncak bebeğini ancak 13 ay sonra kucağına alabilmişti.

Haşlanmış yumurta, pirinç unu ve süt için iki ay bekledi.

Yetmedi; Gebze M Tipi Cezaevi'ne sürüldüler.

Bu arada TBMM, tutukluluğu azaltmak için, 6291 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun ile Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'u çıkardı. TBMM'de 4 Nisan 2012'de kabul edilen bu kanun, "0-6 yaş grubunda çocuğu bulunan ve koşullu salıverilmesine iki yıl veya daha az süre kalan kadın hükümlülerin" tahliyesine imkân sağlıyordu.

Nazire hemen Gebze M Tipi Cezaevi İnfaz Hâkimliğine başvurdu. Annesinin yanındaki Şana Deniz, hâkime "Annemi serbest bırak!" diye bağırdı. Hâkim 'terör suçlusu' olduğu için Nazire'nin talebini reddetti.

Tam o günlerde gazetedeki masamın üzerinde, Nazire'nin gönderdiği mektubu buldum. Nazire, tahliye edilmeyişi için, "Bu bir savaş ilanıdır," diyordu:

> "Şana'm 'Annemi serbest bırak' diye bağırırken hâkimin onu çocuk olarak görmediğini bilemezdi. Bunun için hâlâ beraber çıkacağımızı, benimle parka gidip dondurma yiyeceğini anlatıyor. Ancak şu var ki, bir benim Şana'm değil bunlar yaşayan. Çocuklarımız da bizimle beraber cezalandırılıyor bu küçük yaşlarında.
>
> Kızımın bir koğuş arkadaşı var, yine kendisi gibi bir çocuk. Henüz iki yaşında.
>
> Adı, Derya Devrim...
>
> Şana'yla beraber hapishane koğuşlarını, oyuncaksız oyunlarını paylaşıyor. Onun annesi de devletin anne saymadıklarından!
>
> Çocuklarımız beton havalandırmalara bahçe diyor. Üzer-

lerine kapanan demir kapılara ve onları kapatanlara öfke duyarak büyüyorlar. Bu düzeni tanıyarak büyüyorlar.

Açık hapishaneye gidebilmek için pişmanlığa denk düşen dilekçeyi yazarsam, denetimli serbestlikten yararlanabileceğim söyleniyor. Böyle bir dilekçe yazarsam, Şana'm büyüdüğünde nasıl utanmadan yüzüne bakarım?

Pişman bir anne olmam isteniyor, neden?

Çocuğumun adını mutluluk koyup, tüm çocuklar mutlu olsun diye mücadele ettiğim için mi? Elbette ki pişman değilim.

Hangi anne çocuğunun mutluluğunu istediği için pişman olabilir?

Hangi iktidar annelerden böyle bir şey isteyebilir?"

Mektuptan bir de resim çıktı. Resimdeki Şana Deniz'di; cezaevi duvarı önünde ellerini beline koymuş, gözlerini kapamış, gülüyordu. Resmin arkasında, soğuk mühürle, "Görülmüştür" diye yazıyordu. Bu manzara daha önce hiç görülmüş müydü?

Şana Deniz cezaevi avlusunda...

Nazireler içerideki 20. aylarını geride bırakırken, TBMM, 2 Temmuz 2012'de "Üçüncü Yargı Paketi" adı verilen 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun'u kabul etti. Bu kanun, "Koşullu salıverilmelerine bir yıldan az bir süre kalan

hükümlülerin denetimli serbestlik tedbirinden yararlanabileceğini" hükme bağlıyordu. Düzenleme on ayları kalan Nazire ve Serpil için özgürlük anlamına geliyordu. Yaşar'ın on aylık cezası da affa uğruyordu.

'Sözde' teröristler

Yasa, yalnızca Nazireler için değil, Türkiye için dönüm noktası sayılıyordu. Zira Ergenekon, Balyoz, KCK ve Devrimci Karargâh gibi siyasal davalarla ün yapmış ÖYM'ler artık kaldırılıyordu. Yerini TMK'nın 10. maddesine yapılan eklemeyle "terör" suçlarına bakmakla görevli yeni ağır ceza mahkemeleri aldı. Yasalar değişse de DGM'den ÖYM'ye devredilen hukuk ve aslında hukuksuzluk mirası, TMK 10. Madde ile Yetkili Mahkeme'de ruhunu korudu. Öğretmen Nazire ve kızı Şana Deniz'i cezaevine götüren 1 Nisan 2004'teki operasyonun ikizi, 18 Ocak 2013'te yapıldı. Bu kez ÇHD operasyona uğradı.

Ve anne kızın çıktığı kapıdan, bir vakitler onların davasında savunmayı üstlenen ve ÖYM'lere karşı en sert tutumu almış ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı ile sekiz arkadaşı girdi.

Onlar da "terörist" sayılıyordu.

Diğerleri gibi...

Batmanlı "taş atan çocuk" Berivan, İstanbul'da "parasız eğitim" için pankart açan Berna ile Ferhat, Antalya'da akıl sağlığını yitirmiş olduğu halde tutuklanan Fesih, Adıyaman'da bir savcıyı eleştiren gazeteci Hacı, Manisa'da öldürülmüş oğlunu mezarı başında anan Ayşe hanım, İzmir'de jandarmayla tartıştığı için linç edilen Balgün Ailesi...

Anlatılan, sıradan vatandaşın, her an ve her haliyle "terörist" ilan edilebilecek olanların, yani "sözde teröristlerin" hikâyesidir.

SÖZDE ZAFER İŞARETİ

"Saygı duruşu esnasında bazı şahısların ellerini yumruk yaparak havaya kaldırdıkları ve bazı şahısların ise İngilizce 'Victory' kelimesinden doğan ve sözde zafer işareti olarak kabul edilen el işaretini yaptıkları tespit edilmiştir."[1]

"Etkinliğe katılan BDP Milletvekili Sabahat Tuncel tarafından alan ortasına konmuş olan odun parçaları (sözde Nevruz ateşi) yakılmıştır."[2]

"Tunceli İl Merkezinde Demokratik Haklar Federasyonu öncülüğünde sözde 1938 Dersim Olaylarını protesto etmek ve Seyit Rıza'yı anmak için düzenlenen bu basın açıklaması eylemine katıldığı anlaşılmıştır."[3]

1 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/340 soruşturma, 2010/265 esas, 2010/209 iddianame numaralı ve 26 Nisan 2010 tarihli iddianamesi, s. 6.

2 Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/447 soruşturma, 2012/73 esas, 2012/64 iddianame numaralı ve 7 Mayıs 2012 tarihli iddianamesi, s. 27.

3 Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (TMK 10. Madde ile Yetkili) 2012/135 soruşturma, 2013/7 esas, 2013/5 iddianame numaralı ve 4 Şubat 2013 tarihli iddianamesi, s. 14-15.

Binlerce yıllık Newroz ateşinin, tarihi bir asrı bulan Dersim Katliamı'nın ve artık evrensel bir simgeye dönüşmüş zafer işaretinin "sözde" ve dolayısıyla "terörist" ilan edilmesi birdenbire olmadı. Bilinen o ki, tarihteki ilk "terörist", devletin zuhur ettiği ilk andan beri vardı.

Eski Roma'da siyasi suçlar "Crimen Majestatis" diye tanımlanıyor ve "Majestelerinin Şahsına Karşı İşlenen Suçlar" anlamına geliyordu. Majeste; devleti ve iktidarı temsil ediyordu. Bu tanım, devlete karşı işlenen bütün suçları kapsıyordu.[4]

İnanıcı'ya göre bu kavram zamanla genişleyerek, din ve halk aleyhine suçları da içerisine aldı. Majesteleri adına hareket edenler, herhangi bir suç işlenmese de suça hazırlanmayı, hatta "düşmanca irade ve kastı" bile yeterli buluyordu. Zira ortada bir suçlu değil, bir düşman vardı.

Roma'daki "Crimen Majestatis"in Osmanlı'daki karşılığı, "siyaseten katl" diye adlandırılıyordu. Abbasilerden Osmanlı'ya taşınan kavram; din bilginlerinin yer aldığı ulema sınıfının cezalandırmasını ifade ediyordu. Siyaseten katl, payihahta karşı suçları da içeriyordu.[5]

İstiklal Mahkemeleri

Türkiye Osmanlı'dan aldığı "siyaseten katl" mirasını koruyup iç düşman ipine sarıldı. Doksan yıllık cumhuriyet tarihinde ülke topraklarının bir bölümü 23 yıl 11 ay dört gün boyunca, eski deyimle örfi idare, yani sıkıyönetimle idare edildi.[6]

---

4 Alıntılayan, Haluk İnanıcı, *Parçalanmış Adalet / Türkiye'de Özel Ceza Yargısı*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2011, s. 32-33.

5 İnanıcı, *a.g.e.*, s. 34.

6 Zafer Üskül, *Olağanüstü Hal Üzerine Yazılar*, Büke Yayıncılık, İstanbul, 2003, s. 9.

Cumhuriyet'in temel perspektiflerinden biri, ulus ve birey olarak "Türk"ü inşa etmekti. İçinde onlarca farklı etnik kimliğin olduğu, inancın yaşandığı ve dilin konuşulduğu topraklarda Kemalist iktidarın rüyası şuydu: İslam'ın Sünni inancıyla donatılmış, Türkçe konuşan, etnik bakımdan Türk etnik kimliğine dönüştürülmüş bir topluluk yaratmak... Kurucu ideolojinin bu rüyasına yöneltilen her itirazın sahibi ağır bedeller ödedi: Başta Kürtler, komünistler, siyasal İslam ve Aleviler... Muhalifler ya komünist ya irticacı ya da "şaki" diye suçlandı.

Daha yolun başında, 1920 yılında Hıyaneti Vataniye Kanunu çıkarıldı. Bu kanunu uygulamak üzere İstiklal Mahkemeleri kuruldu. İlkin asker kaçaklarını, casusları ve isyancıları yargılamak için, TBMM içinden seçilen milletvekillerinden oluşturulan İstiklal Mahkemeleri, zamanla her suça bakmaya başladı. Kapısında, "Yalnız Allah'tan korkar" diye yazan, olağanüstü yetkiyle kuşanmış bu mahkemeler 1920-1923 arasında çalıştı. Ankara İstiklal Mahkemesi'ndeki en etkili yargılamalardan biri, Çerkes Ethem'in Yeşil Ordu Cemiyeti ve Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası (THİF) davalarıydı. Atatürk'e rağmen İçişleri Bakanlığı'na seçilen THİF Tokat Mebusu Nazım Bey dokunulmazlığı kaldırılarak tutuklanan ilk milletvekili oldu.[7] Üç yıllık sürede bu mahkemelerde 2.696 kişiye idam, 243 kişiye gıyaben idam ve 1.786 kişiye de kalebentlik ve kürek cezaları verildi.[8]

İstiklal Mahkemeleri, 1925'te bu kez Şeyh Sait İsyanı ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası için, 1926'da ise İzmir'de Atatürk'e suikast davası için kuruldu. Bu son dava eliyle Kemalistler; 17 kişiyi asarak, İttihat ve Terakki Fırkası'nı tari-

---

7 Emel Akal, *Moskova-Ankara-Londra Üçgeninde İştirakiyuncular, Komünistler ve Paşa Hazretleri*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2013, s. 482.

8 Ergün Aybars, *İstiklal Mahkemeleri*, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1975, s. 211.

he gömdü. Kararın siyasi oluşu o denli açıktı ki, suikast girişimini organize eden Ziya Hurşit bile asılmadan önce, "Galiba bunların bazıları idama müstehak değillerdi. Bir yanlışlık olmalı" dedi.[9]

Bu arada Şeyh Sait İsyanı için Şark Islahat Planı çıkarılmış, arada Ağrı isyanları da yaşanınca, 1920'den 1931'e kadar sıkıyönetim hali sürmüştü. Nihayet, 25 Aralık 1935'te kabul edilen Tunceli Vilayetinin İdaresi Hakkında Kanun ile baskıcı iklim bir başka forma büründü. Başat düşman artık, Kürtler ve Alevilerdi.

Cumhuriyet gazetesi, 30 Temmuz 1930'da da Ağrı isyanından sonra, "Hayvanlarla bir damda yatan, helâ yapmayı bile bilmeyip de evlerinin üstünü ve kırları gübreliğe çeviren bu iptidai (ilkel) çevreye; ordumuz aynı zamanda medeniyet getirmiştir... İnsanca yaşamayı aşılamıştır" diyordu. Dersim İsyanı'ndan sonra, 29 Haziran 1937'de *Akşam*'da kaleme alınan şu yazı, otoritenin Kürtlere yönelik billurlaşmış bakışını yansıtıyordu:

> "Dersimlileri Türk sayanlar var, ben hiç sanmıyorum. Çünkü Türk'te bedevilik, ilkellik, vahşet, merhametsizlik ve kan içicilik seciye halinde (özellik olarak) mevcud olmaz. Antropolojik olarak Türk başka; Dersimli başkadır. Türkçe başka, Zaza dili başkadır. Bunlar asırlardan beri dağlarda barınan, kimse el değdirmediği için nesli tükenmeyen özel bir ırktandır. Onlarda zekâ denilen şeyi bazı canavarların içgüdüsel hareketlerinden ibarettir."[10]

---

9 Uğur Mumcu, *Gazi Paşa'ya Suikast*, 10. Baskı, Tekin Yayınevi, Ankara, 1994, s. 75.

10 Faik Bulut, *Türk Basınında Kürtler*, 2. Baskı, Evrensel Basım Yayın, İstanbul, 2005, s. 123-125.

Türklüğü medeniyet, Kürtlüğü barbarlıkla eşitleyen ırkçı bakış, yöredeki tüm Kürt yurttaşları imha edilmesi gereken düşmanlar kategorisine aldı. Onlar için uygulanacak programın adı "tedip ve tenkil" olacaktı. Yani "uslandırıp yola getirme ve ibret verecek şekilde cezalandırma" planı...[11]

ORAK ÇEKİÇ KÂBUSU

Dersim kanlı bir yolla bastırıldıktan sonra Kürt meselesi, 27 Mayıs'tan sonra aşiret ağalarının Sivas'a sürgün edilmesi örneği hariç, 1984'e kadar kış uykusuna yattı. Bu süreçte 1942, 1945 ve 1947'de art arda komünistlere yönelik "tevkifatlara" girişildi. Türkiye Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist Köylü Emekçi Partisi kapatıldı; bu oluşumların kurucuları yargılandı.

Öyle ki "komünist hal ve hareketler" bile yargı konusu oluyordu. Mihri Belli ve arkadaşlarını kapsayan 1945 yılındaki İlerici Gençler Birliği Davası'nda sanıklardan Mustafa Göksu için, "Islıkla enternasyonel çalmak, Lenin'in kabartma resimlerini kitaplarında taşımak, komünizm partizanı görünmek gibi" tespitler yapılıyordu.[12] Tek Parti iktidarının orak çekiç kâbusu öylesine derindi ki, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde sorgulanan İGB Davası şüphelilerinden Hasan Basri Alp işkencede öldürüldü, Kemalettin Özerdem akıl sağlığını yitirdi, Sefa Yurdanur iki kez intihara kalkıştı, ressam Nuri İyem ise rahatsızlandı.[13]

1950'deki seçimleri kazanıp iktidara gelen Demokrat Par-

---

11 Ahmet Kahraman, *Kürt İsyanları / Tedip ve Tenkil*, Evrensel Basım Yayım, İstanbul, 2003, s. 19.

12 Rasih Nuri İleri, *1945 İGB Davası*, TÜSTAV Yayınları, İstanbul, 2003, s. 13.

13 *A.g.e.*, s. 88.

ti, NATO'ya girme karşılığında Kore Savaşı'na asker yolladı. Marshall Planı'na uygun şekilde ülkeyi ABD üssüne çevirdi. Bu politikanın tabii sonucu, komünistlerin şeytanlaştırılması oldu. 1952'de en kitlesel komünist tevkifatı gerçekleştirildi. Ülkede cadı avı başlatıldı.

Sadece insanlar değil, "Yıkandıktan sonra üzerindeki kolanın çıkmasıyla beher mendilde yüz kadar orak çekiç işareti görülmektedir" denilerek, komünist mendiller dahi tutuklanabiliyordu.[14] Orak çekiç, "terörist" olmanın alametiydi.

Örneğin, 16 Kasım 1952'de "Soysuzca bir hareket" manşetiyle çıkan CHP'nin *Ulus* gazetesi, okurlarına "komünist bira sandıklarını" haber veriyordu:

> "Bundan bir müddet evvel Ankara Bira Fabrikası'nda imal edilen biralardan 150 sandık bira İnebolu ilçesinin ihtiyacını karşılamak üzere yola çıkarılmıştır. Sandıkların üzerine her zaman olduğu gibi dairevi bir kompozisyonda Türkiye Cumhuriyeti Tekel İdaresi'nin rumuzu olan üst üste yazılı (T.C.T.İ.) harfleri siyah boya ile yazılmış ve sandıklar sevk edilmiştir. İnebolu Tekel İdaresi sandıkları teslim alırken, sandıklar üzerinde siyah boya ile yazılmış olan Tekel İdaresi rumuzunun, gayet ustalıklı şekilde bazı kısımları kazınmak suretiyle orak çekiç haline getirilmiş olduğunu hayretle görmüştür. Ankara, Kastamonu ve Zonguldak cumhuriyet savcılıklarının müşterek çalışmaları sonunda, orak çekiçleri yapanların meydana çıkarılacağına muhakkak nazarıyla bakılmaktadır."[15]

---

14 Derya Çağlar, *Hayali Komünizm / Soğuk Savaş'ın Türkiye Söylemleri*, Berfin Yayınları, İstanbul, 2008, s.143.

15 *A.g.e.*, s. 144.

27 Mayıs Darbesi silah zoruyla devirdiği siyasileri yargılamak üzere Yüksek Adalet Divanı'nı kurdu. "Suçun işlendiği anda, halihazırda yetkili olan mahkeme" anlamına gelen "tabii hâkimlik" ilkesi alaşağı edilerek, DP'liler için özel kürsü kuruldu.

Yassıada'da görülen yargılamalar sonucunda eski Başbakan Adnan Menderes, Maliye Bakanı Hasan Polatkan ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu idam edildi, yüzlerce kişi hapis cezalarına ve siyasi yasaklara çarptırıldı. 27 Mayıs Cuntası, İstiklal Mahkemesi'ni "Inkılap Mahkemeleri" adıyla diriltmek istediyse de bundan vazgeçti.

27 Mayıs'ın aklından geçeni 11 yıl sonra 12 Mart Cuntası gerçekleştirdi ve 15 Mayıs 1971'de Sıkıyönetim Kanunu çıkarıldı. Bu kanunla birlikte, subay kökenli hâkim ve savcılardan oluşturulan askeri sıkıyönetim mahkemesi kuruldu.

Devrin "teröristlerinin" yargılandığı en meşhur maddeler 765 sayılı TCK'nın "komünist örgüt üyesi olmak" ve "komünist örgütün propagandasını yapmak" şeklindeki 141 ve 142. maddeleriydi. Kürtçülük diye nitelendirilen siyasi faaliyet de bu kapsamda ele alınıyordu.

Ayrıca "silahlı örgüt üyesi" olduğu iddia edilenler TCK'nın 168, "örgüte yardım ve yataklık ettikleri" ileri sürülenler ise 169. maddeden hüküm giyiyordu. TCK'nın 125. maddesiyle "devlet topraklarının bir kısmını ayırmaya çalışmak" suçlaması düzenleniyordu. 146. maddeyle "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını tağyir, tebdil ve ilga" suçu ele alınıyordu. 312. madde ise "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" suçunu cezalandırıyordu. TCK'nın 125 ve 146. maddelerinin cezası, idamdı.

Askeri sıkıyönetim mahkemelerinin ilk kurbanları; Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'dı. Başta Türki-

ye İşçi Partisi yöneticileri olmak üzere komünistler mahkûm edildi.

İki tespih, beş takke...

Askeri mahkemelerin tek sanığı, komünistler değildi elbette. Bir de "devletin hukuki düzenini dini esaslara göre düzenlemek" şeklindeki 163. maddeden yargılananlar vardı. Fethullah Gülen ve 23 arkadaşının yargılandığı, 1971'deki Nurculuk Davası'nda görüldüğü üzere...

Bir süredir polisler tarafından gözetlenen Balıkesir'deki bir eve 18/19 Haziran 1971 gecesi yapılan baskında yedi kişi, "başlarında sarık olduğu halde namaz kılarken" yakalandı. Aramada; Said-i Nursi'ye ait risaleler, *Nurculuk Suç Değildir* adlı kitap, 14 seccade, iki tespih, beş takke, iki çift mest, bir cüppe, iki adet beyaz namaz sarığı, bir rahle, bir yünlü kalpak, 23 ot yastık, sekiz adet yerlere serili hasır ve kilime el kondu.

Dava, İzmir Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde 20 Eylül 1972'de karara bağlandı. Gülen'in de aralarında olduğu sanıklara ceza verildi. "Nurculuk propagandası" suçundan verilen bu ceza 1974'te düşürüldü. Bir süre cezaevinde tutulan Gülen'in suçları ise şöyleydi:

> "Kamplardaki talebelere Risale-i Nur okuttuğu, Nurculuk usulü maşlah giyip başlarına sarık sarmalarına ve sarıkların uçlarını taylasan tabir edilen şekilde sarkıtmalarına ve sarıklı bir imamın imametinde toplu namaz kılmalarına müsaade etmekle beraber kendisi de aynı şekilde bir kıyafetle dolaştığı, talebelere örnek olduğu, giyimiyle Said-i Nursi'ye benzemeye çalıştığı, Nurculuğun ilkelerinden biri olan Atatürk'ü gençliğe din düşmanı olarak tanıtmaya gayret ettiği, evinde yapılan aramada da Latin ve Arap harfle-

ri ile yazılmış muhtelif konuları ihtiva eden 40 adet kitap bulunduğu..."[16]

Gülen'in 12 Mart'ta suç sayılan tedrisatından yetişmiş polis şefleri ve savcıların hâkim olduğu 2000'lerin Türkiye-si'nde, "iki bildiri, beş pankart ve bir kısım kitap" eliyle ağır cezalara çarptırılmış nice gençlere tanık olunacaktı.

12 EYLÜL: BİR TERÖR DEVLETİ

"Devletin güvenliğine karşı işlenen davalara bakmakla" yükümlü kılınan, askeri hâkimler ve savcılardan oluşturulan DGM'lerin 1973'te kurulmasıyla birlikte, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde ve ağır ceza mahkemelerinde yargılanan "teröristler" için ihtisas kürsüsü kurulmuş oldu. Birinci DGM'nin ömrü üç yıl sürdü. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nca (DİSK) başlatılan eylemler sonunda 11 Ekim 1976'da kapatıldı.

12 Eylül Darbesi, 1980 yılından 1983'e kadar askeri sıkıyönetim mahkemeleri eliyle anayasal hukuk düzenini askıya aldı. Cuntanın hazırladığı yeni anayasanın 7 Kasım 1982'de referandumda onaylanması sonrasında 16 Haziran 1983'te 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun çıkarıldı. Askeri sıkıyönetim mahkemelerinin görevini üstlenen ikinci DGM'ler; İstanbul, Ankara, Diyarbakır, İzmir, Kayseri, Konya ve Erzincan'da kuruldu. Her merkez mahkeme, kendine bağlanan çevre şehirdeki suçları yargılamakla yükümlüydü.

Cuntanın gözünde, çoğunluğunu komünistlerin oluşturduğu, hemen hemen bütün bir Türkiye, terör batağına saplanmıştı. Ve bu batak da işkence, cezaevi ve darağacı marifetiyle kurutulacaktı. Öyle de oldu.

---

16 Nusret Senem, *Nurculuk ve Fethullah Gülen Hakkındaki Mahkeme Kararları*, Kaynak Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2011, s. 44-47.

Genelkurmay Başkanlığı'nın 25 Aralık 1985 tarihine ait verilerine göre 26 Aralık 1978'den 1 Kasım 1985'e kadar 67 bin 304 kişi tutuklandı. Bu süre içinde sıkıyönetim askeri mahkemelerine 45 bin 613 dosya gitti. Bunlardan 15 bin 897'sinde mahkûmiyet, 13 bin 603'ünde beraat verildi. Yargılamalar sonunda 22 bin 912 kişiye 0-1 yıl, 10 bin 734'üne 1-5 yıl, 6.166'sına 5-10 yıl, 2.396'sına 10-20 yıl, 939'una 20 yıldan fazla, 630'una ömür boyu hapis, 426 kişi için de idam cezası çıktı. İdamlardan 87'si o tarihte onaylanmıştı.[17]

Keza 1984-1985 yılları arasında 18'i sol, 8'i sağ görüşlü, biri ASALA militanı ve 24'ü adli hükümlü olmak üzere 50 kişi idam edildi.

"Teröre" karşı savaştığını iddia eden cunta, "eli kanlı bir terörist" şeklinde zuhur ediyordu. Ve bir "terör devleti" olarak 12 Eylül, yasal ve demokratik hak arayışlarını "terörize" ediyordu.

Nasıl mı?

Komünist kooperatif

12 Eylül Darbesi'nin birinci yıldönümüydü. Ankara Tepecik'te hizmet veren Sınırlı Sorumlu Tepecik Halkı Tüketim Kooperatifi, Eylül 1981'de, üyelerine duyurmak için satış mağazasının rafına şu ilanı asmıştı:

> "Kooperatifimizde sana yağı, şeker ve meşrubatlar karne ile verilmez.
>
> Kooperatifimizde ayın 5'inde hesap kapatmayana yeni hesap açılmaz.
>
> Yoğurt gelmiştir. Kilosu 37,50"

İlanı imzalayıp mühürleyen kooperatif başkanı Aşur Yal-

---

17 Erbil Tuşalp, *12 Eylül Tutanakları / Bin Tanık*, 5. Baskı, Tekin Yayınevi, Ankara, 1986, s. 271.

çın ile ilanı rafa asan satıştan sorumlu İsmail Yalçın kardeşler 4 Ekim 1981'de gözaltına alındı. Suçları, "İlandaki üç cümlede geçmekte olan ç, s ve ş harfleriyle komünizm propagandası yapmak"tı.

İddianamede şöyle deniyordu:

> "Cümleler içerisindeki Ç, S, Ş büyük el yazısı harflerin değişik bir şekilde orak ve çekiç amblemi olarak yazılı bulunduğunun anlaşılması üzerine bahis konusu ilanları asılı bulundukları yerden indirmek suretiyle tutanak tanzim edildi.
>
> Orak ve Çekiç'in Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin bayrak amblemi olması sebebiyle, sanıkların birlikte, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak yahut memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal nizamlardan herhangi birini devirmek veya devletin siyasi ve hukuki nizamlarını topyekûn yok etmek için komünizm propagandası yaptıkları..."

İki kardeş, "örgütlerini itiraf etmedikleri" için öldüresiye dövüldü. Elektrikten mi geçmediler; askıya mı asılmadılar, ayaklarına ağırlık mı bağlanmadı... İsmail Yalçın, "Güzel göründüğünden öyle yazdım" dediyse de fayda etmedi. Aşur bırakıldı, İsmail tutuklandı. Avukatının, "Müvekkilim öteki bakkalların şikâyeti üzerine alındı. Öğrenim durumu ideolojik olayları kavrayacak, bunlara yön verecek durumda değildir" demesi, 1956 doğumlu İsmail Yalçın'ın Ankara Sıkıyönetim 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nde TCK'nın 142/1. maddesinden, yani "komünizm propagandası" suçundan ceza almasını önleyemedi.[18]

---

18 *A.g.e.*, s. 23-25.

Hakan Keskin de aynı suçu işlemişti. Keskin, 1982 yılında birlikte alkol aldığı iki arkadaşıyla Çankaya'da gezerken, önlerine turist kafilesi çıktı. Keskin yaşlı turistin elini öperek, araçlarına binmelerine yardım etti. Turist rehberinin polise yaptığı ihbara göre, sonra "Viva hümanizm, viva komünizm!" diye bağırdı.

Böyle bağırmış mıydı, bağırmışsa neler söylemişti, pek de anlaşılamadı. Keskin tutuklandı ve bir yıl dört ay hapsine, beş ay on gün de İzmir'de zorunlu ikametine karar verildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nin kararına göre Keskin, ilkin bu iddiayı reddetmiş, sonra savcı huzurunda alınan ifadesinde, sadece "Viva hümanizm" dediğini kabul etmiş, hâkim karşısında ise "Yes hümanizm, no komünizm" dediğini savunmuştu. Fakat mahkeme için, ikisi arasında hiçbir fark yoktu:

> "Sloganın komünizmi övücü nitelikte olduğu hususunda da şüphe yoktur. Viva, biraz kültürü olan, film ve televizyon izleyen herkes tarafından bilinebileceği üzere 'Yaşasın' anlamındadır.
>
> Sanık yabancı turist kafilesine onların anlayabileceği lisanla hitap etmiş, 'Yaşasın komünizm' değil, 'Viva komünizm' demiştir. Bunu yapmakla attığı sloganın onlar tarafından anlaşılmasını sağlamıştır. Bu nokta sanığın kastının tayin ve tespiti yönünde fevkalade önemli bulunmaktadır.
>
> Sanığın ayrıca, Viva Hümanizm sözünü sarf etmesinden, onun lehine sonuç çıkarmak mümkün değildir. Komünizm ve hümanizm sözcüklerinin bir arada kullanılması, günümüz Marksizminin ve Komünizminin, kısaca 'İnsancıllık' olarak niteleyebileceğimiz 'Hümanizm' sözcüğü ile birlikte kullanmak suretiyle ikisini eşdeğerde ve eşanlamlı gösteril-

mek istenmekte ve komünizmin gerçek yüzünü saklamaya çalışılmaktadır."[19]

Türkiye'nin yeni hayaleti

1990'lara gelinirken sosyalist blok çöktü; kapitalist ülkeleri titreten "komünizmin hayaleti' de korkutucu etkisini yitirdi. Turgut Özal hükümeti 12 Nisan 1991'de 141, 142 ve 163. maddeleri kaldırdı ve kısmi siyasi af ilan etti. Buna karşılık, 3713 sayılı TMK kabul edildi. Artık, "terör" suçlarına ilişkin özel bir yasal düzenleme vardı.

Çünkü komünizm korkusu bertaraf olurken, bunun yerini ülkenin doğu ve güneydoğusunda PKK'nın öncülüğünde devam eden Kürt kalkışması almıştı. Zaten 12 Eylül'den sonra sıkıyönetimin kaldırıldığı bölgede 1983 yılından bu yana Olağanüstü Hal Kanunu (OHAL) uygulanıyordu. Özel yetkilerle donanmış valiyle yönetilen, kendine özgü yasakları ve uygulamaları bulunan OHAL, Kürt yurttaşları "mevcut ve müstakbel düşman" sayıyordu.

KÜRTLE MÜCADELE KANUNU

TMK'nın 1991 yılında kabul edilmesiyle birlikte Türkiye, artık kendi "teröristi" için bir tanım getiriyordu. TMK'nın birinci maddesi, suçun sınırlarını şöyle çiziyordu:

> "Terör; baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme ve tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasa'da belirtilen cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzenini değiştirmek, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk devletinin ve cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini

---

19 *A.g.e.*, s. 25-28.

zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerdir."[20]

Bu maddeye göre, bir örgütten söz edebilmek için, "iki veya daha fazla kimsenin aynı amaç etrafında birleşmiş" olması gerekiyordu. İkinci maddeye göre; "terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenler de terör suçlusu sayılır ve örgüt mensupları gibi cezalandırılırlar"dı.

Beşinci madde devlete karşı işlenen suçlarda verilecek cezanın yarı oranında arttırılmasını şart koşuyordu. Altıncı madde ise "terörle mücadele eden görevlilerin kimliklerini açıklayarak hedef gösterme" suçunu ve "örgütlerin bildiri ve açıklamalarını basıp yayınlamayı" suç sayıyordu. Yedinci madde; "örgüte yardım edenleri ve örgütün propagandasını yapanları beş yıla kadar hapis cezası ile" cezalandırıyordu. Bu eylemin bir kurum ve kuruluş çatısı altında yapılması halinde ceza yarı oranında arttırılıyor, ilgili kurum ve kuruluş da kapatılıyordu.

Sekizinci madde, "Hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan yazılı ve sözlü propaganda ile toplantı, gösteri ve yürüyüş yapılamaz" diyordu. Yapanlar iki yıldan beş yıla kadar ağır hapse ve para cezasına çarptırılıyordu.

Ölüm haritası

OHAL Kanunu ile el ele veren TMK; PKK ile silahlı kuvvetler arasındaki, kurşunun yönünü dahi artık kestirmenin

20 http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20843_1.pdf

mümkün olmadığı savaşta tek norma dönüştü. Üstelik çoğu zaman uyulmayan ve ihlal edilen bir hukuk normuna...

Çünkü PKK'nın kimi silahsız sivillere ve kamu görevlilerine yönelik şiddetine karşılık kırda jandarma, şehirde polis tarafından ve her ikisine takviye güç olarak eklenen JİTEM ve Hizbullah'ın kanlı timleri eliyle halka adeta ölüm kusuluyordu.

Öte yandan, Ankara ve İstanbul'da art arda Kürt kimlikli iş adamlarının cesetleri bulunuyor; sol örgütlere yönelik baskınlarda yargısız infazlar gerçekleştiriliyordu.

Bu, adıyla sanıyla, "devlet terörü"ydü.

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'nun Terör ve Şiddet Olayları Kapsamında Yaşam Hakkı İhlallerini İnceleme Raporu, tablonun ne denli korkunç olduğunu gösteriyor. Raporda aktarılan İHD istatistiklerine göre 1993-2011 yılları arasında 22.971 kişi silahlı çatışmalarda, 2.295 kişi de sivillere yönelik saldırılarda öldü.

Resmi verilere göre 2011 itibariyle öldürülen kamu görevlisi sayısı 7.918'di. Keza 1984-2012 yılları arasında "ölü ele geçirilen" PKK'lı sayısı ise 22.101'di. Bunlardan 18.400'ü, yani yüzde 83,4'ü 1992 ila 1999 arasında öldürüldü. İçişleri Bakanlığı'na göre emniyetin sorumluluk alanında 1987-2011 arasında 1.633, jandarma bölgesinde ise 3.924 sivil öldü. Toplamı 5.557 olarak gerçekleşiyordu. Son 30 yıllık kaybın toplamı, 34.576'ydı.

Bir de faili meçhul cinayetler vardı!

İHD ve TİHV verilerine göre 1990'dan 2011'e kadar 2.872 faili meçhul saptandı. Bunlardan 362'si 1992'de, 467'si 1993'te ve 423'ü de 1994'te meydana geldi. İHD Genel Başkanı Öztürk Türkdoğan, 252 toplu mezarda 3.248 kişinin gömülü olduğunu ifade etti.[21]

---

21 TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, *Terör ve Şiddet Olayları Kapsamında Yaşam Hakkı İhlallerini İnceleme Raporu*, s. 54-79.

Yaşamın istisnai bir hal aldığı bu süreçte, yakılan binlerce köye ve on binlerin bir sabah vakti çıktığı zorunlu göç yolculuğuna tanık olundu. Anadili ve müziği yasaklanan, kimliği yok sayılan sıradan vatandaşın payına, "sözde terörist" olmak düştü. DGM'ler ikinci kez kaldırıldıkları 2004 yılına kadar, yüzbinlercesini yargıladı ve mahkûm etti. Adeta bir bölge, soluk gazete fotoğrafındaki, "bir eliyle zafer işareti yaparken, diğeriyle yüzünü kapatan kavruk tenli çocuğa" dönüştü. Aslında Kürt'e dair her ne varsa yasaktı.

Örneğin, İçişleri Bakanlığı Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı'nın 26 Nisan 1999'da TRT'ye ve Anadolu Ajansı'na gönderdiği "mahzurlu terimler" listesine göre "Kürt kökenliler" yerine "bölücü çevrelerce Kürt olarak isimlendirilen vatandaşlarımız" denilecekti. "Kürt bayrağı" sözünün önüne "sözde" getirmek yetmiyordu. Kesinlikle "terör örgütü sembolü" deyimi yeğlenecekti. "Kürdistan" da zaten ya "Türkiye'nin doğusu" ya da "Irak'ın kuzeyi" olacaktı.[22]

"Kürdistan"ın faturası hayli ağırdı.

Örnek mi?

Oryantal Alev'in dramı

Van'daki Kumsal Gazinosu'nda sahne alan gösteri ekibinden oryantal dansöz Alev Ataç, 16 Aralık 1992 gecesi hem hünerini sergiliyor hem de istekleri kabul ediyordu. Gazinonun müşterilerinden biri, isteğini bir kâğıda karalayıp Ataç'a yolladı. Ataç, müşteri geri çevrilmeyeceğinden kâğıtta yazılanları okudu. Üçüncü cümlede, "Döndüğümde burayı Kürdistan olarak görmek istiyorum" diye yazıyordu. Olan olmuştu artık.

---

22 TİHV, *1999 Türkiye İnsan Hakları Raporu*, TİHV Yayınları, Ankara, 2002, s. 185-186.

Ataç şehir şehir ve gazino gazino gezerken, gıyabında yargılandı ve sekiz yıl hapse mahkûm edildi. Bir şehirde 1995 yılında bulunup tutuklandı.[23]

Bir örnek de, Diyarbakır'dan...

Bağlar ilçesi 15 Ağustos 1991 akşamı düğüne ev sahipliği yapıyordu. İki bin kişinin eğlendiği düğün, Kürtçe türküler söylendiği için polis tarafından basıldı. Zira Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü, açıkladığı düğün beyannamesinde, "Sarı-kırmızı-yeşil gibi siyasi içerikli renkler kesinlikle bir araya getirilmeyecek ve asılmayacak, siyasi içerikli slogan atılmayacak" diye emir vermişti. Emri ihlal eden damat Şeyhmuz Kaya dâhil, 60 kişi gözaltına alındı.[24]

AB'den AKP'ye

Bütün bir 90'lar Abdullah Öcalan'ın yakalandığı ve PKK'nın dağılma aşamasına geldiği 1999 yılına kadar böyle devam etti. Çatışmaların en düşük düzeyde seyrettiği o yıl dahi mahkemeler harıl harıl çalıştı.

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre 1999'da TCK'nın "devleti tahkir ve tezyif" suçunu tanımlayan 159. maddesi uyarınca açılan davalardan 101'i cezayla sonuçlandı. "Halkı dil, din ve ırk esasına göre kin ve düşmanlığa tahrik" suçunu tanımlayan 312. maddeden açılan 501 davadan 136'sında beraat, 246'sında ise mahkûmiyet çıktı. TCK'nın "Örgüte yardım ve yataklık" suçundan, 123'ü çocuk, 5.063 kişi yargılandı. Bu kapsamdaki 1.705 davadan 578'i mahkûmiyetle sonuçlandı.[25] 18 gazeteci tutuklandı.

Türkiye, sırtındaki 90'lar yükünü indirmeden 2000 yılına

---

23 Evrim Alataş, *Mayoz Bölünme Hikâyeleri*, Aram Yayınları, İstanbul, 2003, s. 52-53.

24 *A.g.e.*, s. 72.

25 TİHV, *a.g.e.*, s. 185.

girdi. Avrupa Birliği (AB) hayalleri kuruluyordu. AB ile imzalanan Katılım Ortaklığı Belgesi ile kısa ve orta vadede bir dizi taahhüde imza atıldı. İfade ve düşünce özgürlüğünün genişletilmesi, barışçıl gösteri yapma hakkının güvence altına alınması, işkenceye karşı etkin mücadele, DGM'lerin revize edilmesi, vatandaşların anadillerini öğrenebilmesi, anadillerinde TV ve radyo yayıncılığı yapabilmesi yönünde kimi kararlar alınmıştı. Orta vadede ise OHAL'in ve idamın kaldırılması hedefleniyordu.

İki yıl içinde tüm bu yasal değişiklikler yapıldı.

Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) 3 Kasım 2002'de iktidarı devraldığında, bütün Türkiye'ye "ileri demokrasi" vaat ediyordu. Bu arada dünya 11 Eylül 2001'de ABD'ye yönelik El Kaide'nin saldırısıyla sarsıldı. "Terörle Mücadele" küreselleşirken, artık içeride ve dışarıda sadece suçlular yok, bir de düşmanlar vardı.

İÇERİDEKİ GUANTANAMO

Alman hukukçu Günther Jakobs, 1985 yılında "Düşman Ceza Hukuku" kavramını geliştirirken bir tarafta devletin, geçmişte işlediği suçlardan ötürü yargılayacağı vatandaşlarından, diğer tarafta ise müstakbel eylemleri yargılama konusu olabilecek olan düşmanlarından bahsediyordu. "Düşmanlar" sanık olma hakları dahi ellerinden alınmış, "kişilik" olmaktan men edilmiş kimselerdi. Aksi halde "kişilerin" ve devletin güvenlik hakkı tehdit altındaydı.[26] İlk grup için "Yurttaş Ceza Hukuku" uygulanmalıydı. İkinci grup için de "Düşman Ceza Hukuku" ya da diğer adıyla "Düşük Yoğunluklu Savaş" geçerli olmalıydı:

---

26 Prof. Dr. Hayrettin Ökçesiz, "Düşman Ceza Hukuku Düşüncesinin Eleştirisi", *Güncel Hukuk Dergisi*, sayı: 26, Şubat 2006, s. 40-43.

"Düşmandan farklı olarak kişi, normun geçerliği altındadır, bunu ihlal ettiğinde cezalandırılır, çünkü o toplumla potansiyel anlamda uzlaşabilen bir bireydir. Buna mukabil düşmanın toplumla ve onun üzerinde yükseldiği esas teşkilatla uzlaşması söz konusu değildir. Düşmanın hedefinde hukuk normunun geçerliğini ihlale dair herhangi bir dönüşlülük bulunmadığından, bu gibi kimselerin... cezalandırılmaları da anlamsızdır. Zira toplumla uzlaşma ve kendi eyleminin öznesi olarak toplum tarafından aklî bir mahlûk derecesiyle taltif edilme ehliyeti düşman nezdinde geçerli olamaz. Anılan ehliyetsizliğin sosyal sonucu "kişi" vasfının yitirilmesidir. Bu bağlamda düşman, geçmiş eylemleri için cezalandırılmaz; onunla kurulan ilişki ancak yalın bir "zor" kavramı vasıtasıyla belirlenir ve düşmanın müstakbel hareketlerinin yarattığı tehlike potansiyelinin bertaraf edilmesini hedef alır."[27]

Hukuk devletinin sonu

Jakobs'un tezine göre, düşmanın içsel özel hayatı da bir suç alanıdır. Düşünme eylemi dahi erkenden bastırılmalıdır. "Devlet daha henüz dışarıya rahatsızlık olarak yansımamış ve insanın iç dünyasında oluşan düşünceye karşı tepki göstermekte ve faili bundan dolayı cezai sorumluluğa tabi tutmaktadır."[28]

Jakobs'un 1985'te geliştirdiği tez, El Kaide'nin ABD'ye yönelik saldırısından itibaren revaç kazandı. Üstelik sadece "terör" suçlarını değil, uyuşturucu ticaretini, kimi organize

27 Mehmet Cemil Ozansü, "Türk Düşman Ceza Hukukunun Tarihselliği Üzerine 1", *Güncel Hukuk Dergisi*, Eylül 2011, s. 53.

28 Prof. Dr. Henning Rosenau, "Jakobs'un Düşman Ceza Hukuku Kavramı Hukukun Düşmanı", çev. Dr. Erhan Temel, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Nisan 2008.

suç örgütlerini ve cinsel suçları da kapsadı. Prof. Dr. Hayrettin Ökçesiz'in ifadesiyle, "Sonunda Guantanamo ülke sınırları içerisine alınmaktadır."

Paye: Teröristi devlet belirler

Belçikalı Sosyolog Jean-Claude Paye'ye göre ABD, 11 Eylül'den sonra ilk iş olarak, 26 Ekim 2011'de "Patriot Act" adı verilen "Amerika'yı Birleştirme ve Güçlendirme Yasası"nı yürürlüğe koydu. Bu yasayla, güvenlik güçlerine "terörist gruplar" ile bağlantılı olduğu var sayılan yabancıları süresiz tutuklama hakkı verildi. Böylece, "Hükümete baskı yapmayı amaçlayan her grev, gösteri ya da yürüyüş, yasada geçen suçlardan biriyle ilişkilendirilebilir" hale geldi.[29] Bu yasa, "terör" örgütlerine verildiği iddia edilen yardımı suç saydı. Böylece barışçıl gösteriler ile şiddet eylemleri aynılaştırıldı.

Ardından, "terörü" desteklediği iddia edilen yabancıları yargılamak üzere özel askeri mahkeme kuruldu. İnançlarına ve etnik kimliklerine bakılarak iki bin civarında kişi, neyle suçlandıklarını bilmeden tutuklandı. Devlet dönüştürüldü; istihbaratı ve "terör" karşıtı eylemleri merkezileştirmek için Anavatan Güvenliği Ofisi ve İç Güvenlik Bakanlığı kuruldu. Yurttaşlardan muhbirler ağı kurulurken, 2004 yılında "potansiyel teröristleri" tespit için "matrix" adlı bilgi işlem tabanı oluşturuldu. Bu programla, yüksek risk başlığı altında yirmi bin kişi fişlendi. İnternetin gözetimi ve takibi yasallaştırılırken, dinlemeleri kısıtlayan mevzuat hafifletildi. Artık "siber terörizm" vardı.

İlk küresel polis operasyonu, Taliban yönetimindeki Afganistan'a yapıldı. Gözaltına alınanlar Guantanamo'ya ge-

---

29 Jean-Claude Paye, *Hukuk Devletinin Sonu / Olağanüstü Halden Diktatörlüğe Terörle Mücadele*, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2009, s. 24-25.

tirildi. Esirlere düzensiz savaşçılar adını veren ABD, onları her tür hukukiliğin dışında tuttu.

Bu mevzuatın ABD'den Avrupa'ya transferi çok zaman almadı. Avrupa'daki Adalet ve İçişleri bakanları 6 Aralık 2001'de bir çerçeve kararında uzlaştılar. Aslında karar, İngiltere'de Şubat 2001'de yürürlüğe konan Terör Yasası 2000'den esinlenmişti. Zamanla Fransa, İspanya, İtalya, Alman ve Belçika hukukunu da dönüştüren bu karar eliyle terörle mücadele yeniden tanımlandı. "Bir gösteride resmi olmayan bir şekilde bir araya gelme ya da siyasal mahkûmlara yardım etmek için kurulan kısa ömürlü bir birlik de bu tanıma uyabilir" oldu.[30]

Paye'ye göre bu, ceza doktrininde radikal bir değişime denk düşüyordü. Zira "Klasik ceza hukuku, niyeti bir suçun kurucu öğesi olarak görmezken, burada belirleyici olan niyettir. Suçlanan ve cezalandırılan artık fiil değildir; fakat bir kişi ya da örgütün suç potansiyelidir."[31]

Siyasi suçun karakterini failin niyeti belirlemektedir. Suç, istikrarı bozma niyeti taşıdığında artık "terör" suçudur. Kimin "terörist" olup olmadığına karar verecek olan da polistir:

> "Terörle mücadele, saldırılara karşı gelmek için bir araç olmaktan çok siyasal eylemin belirli bir tasavvuruna karşı çıkanların suçlanmasının bir aracıdır."[32]

1970'lerde uçak kaçırma ve bombalı saldırıların karşısında BM ve Avrupa Konseyi tarafından başvurulan terörle mücadele hukuku, somut fiilleri cezalandırırken; şiddeti siyasal alandan dışlamayı amaçlıyordu. Yeni dönemde ise terörle mücadele, siyasal alanın yeniden düzenlenmesine, "ikti-

30 Paye, *a.g.e.*, s. 67.

31 *A.g.e.*, s. 71-72.

32 *A.g.e.*, s. 73.

ların kendisinden kısmi olarak dışarıda olanların tüm siyasal ifadelerini inkar"a yöneldi.[33] Paye'ye göre bu süreç, ulus-devletin yeniden dönüştürülmesiydi. Polis devletin merkez karar alma organıydı artık:

> "'Sıfır Tolerans' politikaları ve yıldırım mahkeme ile bağlantılı usuller ile beraber küçük şehir suçları başlıca bir sorun halini alır. Müdahale statejisi gençler, yabancılar ya da yoksullar gibi yüksek risk grupları temelinde tanımlanmıştır. Bu politikalarda merkezdeki aktör polis aygıtıdır ve bu bağlamda polis aygıtı adli soruşturmalarda neredeyse tekelken, bu gruplar ile ilgili toplumsal politikaların oluşturulmasında mutlak role sahiptir."[34]

Yargı polise boyun eğdi

Bilhassa Fransa'da, organize suçların cezalandırılmasına dönük çıkarılan Perben Yasası, suç tanımını da polisin yetkisini de genişletti. Arama, gözaltı, dinleme ve teknik takipte polis güçlendirilirken, bir polisin tanıklığıyla mahkûm olmak mümkün hale geldi. Polis ve savcının soruşturma yetkisi genişletilirken, hâkiminki zayıflatıldı. Paye'ye göre, "yasamanın yürütmeye, yargı aygıtının polise ve ulus-devletin imparatorluğa boyun eğişi" süreciydi, bu:

> "Böylece polisin ulus-devlet yapısı içindeki merkezi rolü sadece birbirinden ayrı politikaların sonucu değildir, aynı zamanda dünya bazında iktidarın yeniden düzenlenmesinden kaynaklanır. Terörle mücadele yeniden yapılandırmada önemli bir vazife oluşturur, ABD'nin kendi hâkimiyetini güçlendirmesi için ayrıcalıklı araçlardır.

---

33 A.g.e., s. 116.

34 A.g.e., s. 182.

Ceza hukukundaki değişime (olağanüstü usulü de içeren usulün, yasa üzerindeki hâkimiyeti) iktidarın örgütlenmesindeki yasal değişim eşlik eder. Yargı aygıtının yürütme erki tarafından araçsallaştırılması, daha kesin olarak adaletin polis aygıtına boyun eğişini ima eder. Pratikte yargı makamının polisin işi üzerinde hiçbir kontrolü yoktur; ancak sonradan polis tarafından alınan dava kararlarına bir çeşit garanti ya da destek olarak ortaya çıkar."[35]

Diktatörlük için bir düşman aranıyor

Paye için aslolan şudur: Küreselleşme karşısında ulus-devletin tek direngen noktası olan yargı aygıtının tasfiyesi. Polis artık, içeride ve dışarıda, piyasaların düzenlenmesinden neyin kriminal olduğuna karar vermeye sahip olan tek güçtür. 19. yüzyılda "tehlikeli sınıfları" hedef alan ceza hukuku, artık "egemenliği altındaki sınıfların üyelerini de kapsayacak şekilde tüm bireylere asgari bir kamusal ve bireysel özgürlükler garanti eden sosyal devlete karşı bir saldırı"ya geçti.[36] Ceza hukuku, sınıfları değil, "yüksek riskli" grupları cezalandırıyordu:

> "Devamlı olarak tekrardan tanımlanan potansiyel bir düşmana karşı gerçek bir savaş yaratır. Bu, devletin dışında olan bir toplumsal harekete karşı devletin savunması değildir; tam tersine, iktidar yapısının içeriden bir değişimidir."[37]

Bu noktada, terörle mücadele, düşman ile suçlu arasındaki çizgiyi de belirsizleştirirken, "Aynı şekilde, herhangi bir toplumsal hareket, iç düşman olarak terörle mücadele adı-

35 A.g.e., s. 192.
36 A.g.e., s. 225.
37 A.g.e., s. 226.

na suçlanabilir"[38] hale geldi. Hükümetin halkı oluşturduğu, halk egemenliği ile devlet egemenliğinin yer değiştirdiği, halk egemenliği fikrinin terk edildiği, sivil toplumun iktidar karşısında çöktüğü, yeni bir hukuk sürecinin inşa edildiği bu kavşak, Paye'ye göre, anayasanın askıya alındığı kavşaktı. Bir başka deyişle, ceza hukukundaki istisna olan olağanüstü hal rejiminin, olağanlaştırılmasıydı. Bu, merkezinde aktif bir unsur olarak polisin konumlandığı diktatörlük şekliydi.

Aynı yıllarda Türkiye'de neler mi oluyordu?

DEMOKRASİ BAVULU

Birinci AKP hükümeti döneminde ilkin, Katılım Ortaklığı Belgesi'ne uygun şekilde, DGM'ler kaldırıldı. DGM'lerin yerini Aralık 2004'ten itibaren ÖYM'ler aldı. Daha demokratik bir yargılama yapacağı umulan ÖYM'ler, DGM'lerden aldığı mirası katmerleyerek ve dönüştürerek sürdürdü. DGM'ler geçmişte devlet adına mahkûm ederken, ÖYM'ler güncel siyasi iktidar ve onun bir bileşeni olan Fethullah Gülen Cemaati adına da hüküm kesti.

ÖYM'lerin bu yöndeki ilk icraatı, 2005 yılında açılan, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yücel Aşkın ve Genel Sekreteri Enver Arpalı'nın tutuklandığı "tarihi eser kaçakçılığı ve çete kurma" davasıydı. Enver Arpalı cezaevinde intihar edecek, Prof. Aşkın tahliye olacak ve dava yıllar sonra beraatle son bulacaktı. Fakat bir kere "istenen" sonuç elde edilmişti; Atatürkçü uygulamalarıyla dikkat çeken Prof. Aşkın, saf dışı bırakılmıştı.

Özel Yetkili Savcı Ferhat Sarıkaya, Van Davası'nı açan bu genç savcı, bir yıl sonra Şemdinli Davası iddianamesiyle mesleğinden atılacaktı. Fakat Sarıkaya'nın açtığı yol, Ergenekon davaları dizisi için ilham ve cesaret kaynağı oluştura-

38 *A.g.e.*, s. 226.

caktı. Bu genç savcı ve hâkimlerin, Gülen Cemati'nin üyesi ya da bu grubun etkisinde hareket ettikleri ileri sürülecekti. Eski Emniyet Müdürü Hanefi Avcı'ya göre işaret fişeği, Savcı Sarıkaya'nın Van Davası olacaktı.[39]

Emniyet ve adliyede dönüşüm

Avcı'nın o tarihte anlamlandıramadığı düzenek tam şöyle kurulmuştu: Emniyet'te otuz yıldır örgütlenen Gülen Cemaati, bizzat Hanefi Avcı gibi polis şeflerinin katılımıyla ve şahsi himayesinde gelişti. 80'ler ve 90'larda "ülkücü" çizginin baskın olduğu polis yapılanması, soruşturma yöntemi olarak işkenceye, cezalandırma için yargısız infaza başvuruyordu. Bu kuşaktan gelen Hanefi Avcı, 90'larda istihbarattaki teknik dönüşümün mimarı oldu. Emniyet bilhassa istihbarat alanında uzmanlığa yöneldi. Bu yöntemsel değişimle beraber kaba işkencenin yerini "teknik takip" aldı. AKP iktidarından sonra eski kuşak polis şefleri bir bir tasfiye edilirken, otuz yıldır bu anı bekleyen cemaat eğilimli polisler koltuklara oturdu. Ağırlıklı olarak istihbarat, organize suçlar ve terörle mücadele birimlerinde söz sahibi oldular. Ve 2007 yılından sonraki operasyonların beyin takımını bu birimler oluşturdu. Sıklıkla önleyici dinlemelere ve teknik takibe başvuran bu birimlerin diğer kaynağı, genellikle kim olduklan belirsiz kişi ya da kişilerce gönderilmiş adrese teslim ihbarlar veya "gizli tanık" adı verilen şaibeli kişilerdi. Yürütülen istihbarat çalışması sonunda, militanca bir fezleke hazırlanıyor; zincirin diğer ucu olan, taşradan gelmiş, mesleğinin henüz ilk yıllarındaki, genç ve dindar savcılara sunuluyordu. Adliye ve özellikle ÖYM'ler, zincirin diğer ucuydu.

AKP döneminde Adalet Bakanlığı, hâkim ve savcıları tar-

39 Hanefi Avcı, *Haliç'te Yaşayan Simonlar / Dün Devlet Bugün Cemaat*, Angora Yayınları, Ankara, 2010, s. 528.

tışmalı bir mülakatla kuruma kabul etmeye, HSYK ile yoğun pazarlık sonunda genç ve dindar hukukçuları kritik noktalara getirmeye koyuldu.

Onların yerinden ettiği hâkim ve savcılar nitelikleri itibariyle "DGM" kuşağıydı. Prof. Mithat Sancar'ın görüştüğü 51 hâkim ve savcıdan yüzde 51'i "insan haklarının devlet açısından tehdit oluşturduğunu" düşünüyordu. "Adalet ve devlet çıkarı" ile "demokrasi ile devlet güvenliği" arasındaki çatışmada "Önce devletim gelir" diyorlardı. Yüzde 49'u DGM'lerin ÖYM'ye dönüşmesine sıcak bakıyordu.[40]

Yargıdaki işte bu algı koltuk sahipleriyle beraber değişmedi, aksine pekişti. Yeni kuşak hâkim ve savcılar, AKP iktidarını ve Gülen Cemaati'ni de "dokunulmazlar" katına çıkardı. Hükümetle cemaat iç içe geçerken, 2010'daki 12 Eylül referandumuyla HSYK tümden kontrol altına alındı; Yargıtay ve Danıştay'ın yapısına müdahale edildi.

Bu dönüşüm, "adalete" şöyle yansıdı:

Polisin, merkezinde olduğu siyasal karakterli soruşturma dosyaları, savcılar eliyle operasyona dönüştürülüyordu. Arama ve baskın sırasında "faili meçhul" ihbarcının mektubunda geçen; CD, flaş disk, hard disk veya bilgisayarda gizlenmiş "dijital deliller" bulunuyordu. Bazen deliller bir bavula konup savcılığa teslim etmesi için tanıdık bir gazetecinin eline veriliyordu.

Avrupa'da olduğu üzere inisiyatif, polis ve savcıdaydı. Hâkimlerse zaman içerisinde bu sürece uyumlulaştırıldı. Polis perspektifini harfi harfine yerine getirenler, istisnalar hariç, ya Yargıtay üyesi, ya mahkeme başkanı, ya başsavcı, ya da başsavcı vekili yapıldı. İktidarın veya polisin algısına göre ayak diredikleri var sayılanlar hakkında ise ya yandaş basında aleyhte kampanyalar başlatıldı, ya görev yaptığı adliyede

---

40 Mithat Sancar, Eylem Ümit Atılgan, *Adalet Biraz Es Geçiliyor / Demokratikleşme Sürecinde Hakimler ve Savcılar*, TESEV Yayınları, İstanbul, 2009.

hakkında bir dosya açıldı ya da görev yerini değiştirme yoluna gidildi. O hâkimlerden biri de, İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Şeref Akçay'dı. Akçay, şu uyarıyı yaptıktan sonra emekliliğini istemek zorunda bırakıldı:

> "Kamuoyuna mal olmuş bu davalar nedeniyle yazmış olduğum muhalefet şerhlerinden dolayı bulunduğumuz adliyede birtakım meslektaşlarımın selam vermeyi dahi kesmiş oldukları gibi yakalama kararlarının kaldırılmasına ilişkin karardan sonra 'Sizin de dangalak bir kararınız' gelecek diyen hâkim mevcut olup, yine mahkememiz üyelerinden nezaket kurallarını aşan tutum ve davranışlar içerisine girdikleri ve işi en son başkan ile konuşmama aşamasma getirdikleri gorülmüş olup, bu hususların da kamuoyunca bilinmesinde yarar olduğu..."[41]

Oligarşik ittifak

Paye'nin bahsettiği, ceza hukuku usulünün Anayasa'ya rağmen işletilmesi örneği, Türkiye'de de sahnelendi. Eski Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner ve eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un tutuklanması gibi, Anayasa'ya aykırılığı tartışmasız olan usul yöntemleri uygulandı. Sonra Anayasa, 12 Eylül referandumu ile usule uygun hale getirildi. Bu hukuk dışı sürecin kendisi, "ileri demokrasi" diye adlandırıldı. Diğer bir deyişle 'yargı yoluyla demokrasi' tesis edildi.[42]

AKP iktidarı ve Gülen Cemaati arasındaki bu ittifak, 2007 yılından itibaren polis ve yargının etrafında, İçişleri ve Ada-

---

41 İstanbul 11. Ağır Ceza (CMK 250. Madde İle Yetkili) Mahkemesi Başkanı Şeref Akçay'ın 2010/283 numaralı Balyoz Davası dosyasında 2011/471 değişik iş numaralı ve 15 Nisan 2011 tarihli tutukluluğun gözden geçirilmesi kararına ilişkin muhalefet şerhi.

42 Orhan Gazi Ertekin, *Yargı Meselesi Hallolundu*, Epos Yayınları, Ankara, 2011, s. 11.

let bakanlıkları bünyesinde ete kemiğe büründü. Prof. Dr. Ahmet İnsel'in deyimiyle, "belli bir grubun ve azınlığın ülkeyi idare ettiği anti-demokratik yönetim" anlamına gelen, oligarşik niteliğe büründü.[43] Oligarşinin nihai sonucu, Anayasa'nın askıya alınması, "terör" sopasına başvurarak, demokratik hakların infaz, sivil alanın imhası oldu.

Bu dönüşümün hukuksal altyapısı 2005'te yürürlüğe giren TCK, 2006 ve 2007'de değiştirilen TMK ve Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu (PVSK) oldu. Bu üç kanun eliyle polisin ve savcının eli, "teröristlere, darbecilere ve suç şebekelerine" karşı güçlendirilirken, 2005'ten itibaren yasal bir mevzuatı bile olmadan sokaklar polisin gözetimi altına alındı. Mayıs 2013 itibariyle yalnızca İstanbul'da 5.549 MOBESE kamerası vardı:

> "Risk önleme" ve "tehdit bertaraf etme" amaçlarını merkeze yerleştiren yeni bir "güvenlik" mantığı çevresinde polis teşkilatının 2000'lerin başından itibaren uygulamaya soktuğu istihbarata dayalı "önleyici" polislik stratejileri, agresif polislik tekniklerini beraberinde getirmektedir. Bu stratejik yönelim ve kullanılan teknikler, tüm bireylerin birer "potansiyel suçlu" konumuna indirgenmesine ve risklerin önceden belirlenmesi adına polisin tacizkâr müdahalelerde bulunmasına yol açmaktadır. Oluşturulan suç haritaları ve suçlu profilleri ile belli gruplar ve mahalleler suçlulaştırılmakta ve polis ablukası altına alınmaktadır. Dolayısıyla polis şiddeti artmakta, polisin ateş açması sonucunda çok sayıda ölüm meydana gelmekte, özel hayatın gizliliği ilkesi birçok vakada ihlal edilmekte ve toplumsal gösteriler birer mimleme ve cezai süreç içerisinde bertaraf etme vesilesine dönüşmektedir."[44]

---

43 Ahmet İnsel, "Polis-Yargı Oligarşisi", *Radikal*, 9 Nisan 2013.

44 Biriz Berksoy, *Türkiye'de Ordu, Polis ve İstihbarat Teşkilatları: Yakın Dönem Gelişmeleri ve Reform İhtiyaçları*, TESEV Yayınları, İstanbul, Nisan 2013, s. 9.

İnanıcı'ya göre nasıl ki dünyada, "Liberal görüşün toleransla yaklaştığı 'siyasal suç' kavramı ortadan kaybolmuş, devlet terörüne, hak ve özgürlükleri sınırlama/askıya alma/ortadan kaldırmaya imkân veren muğlâk 'terör suçu' kavramı yaratılmış ve uygulamaya sokulmuş"[45] ise Türkiye'de benzer bir dönüşüm gerçekleşmişti:

> "Güncel yargılamalara bakılarak, bu özel ceza usulünün hedefinin sadece Kürtler, sadece Ergenekon sanıkları olduğu sanılmasın. Hedef tüm toplumdur. Bu davalarda kullanılan yöntemler, soruşturma ve kovuşturma araçlarının kullanılma biçimi, bazı demokratik hak kullanım biçimlerinin suç delili olarak gösterilmesi, köşe yazılarının suç delili olarak kabul edilmesi, iddianamelerde 'niyet okuma' suretiyle suç isnadı yöntemleri, telefon dinlemelerinin davayla ilgili olmayan kısımlarının dava dosyasında yer alması gibi uygulamaların yarın toplumsal muhalefetin tamamına uygulanacağından kimsenin şüphesi olmamalıdır... Unutmamak gerekir ki, olağanüstü yargılama her zaman birtakım düşmanlara karşı yürürlüğe konur. Bugün düşman başkasıdır, yarın siz olursunuz."[46]

ÖYM gitti, TMK 10 geldi

Akıbet, tam İnanıcı'nın işaret ettiği gibi oldu. Öyle ki Avrupa İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg, Ekim 2011'de Türkiye'de yaptığı incelemeler ve görüşmelerden sonra hazırladığı raporunda, "Terörist faaliyet suçlaması ikna edici kanıtlarla ve makul şüpheye yer bırakmaksızın yapılmalıdır. Terörle mücadelede, yargının işleyişi dâhil, yerleşmiş insan hakları ilkelerinden herhangi bir sapmanın, so-

45 İnanıcı, *a.g.e.*, s. 57.

46 İnanıcı, *a.g.e.*, s. 57-58.

nuçta terör örgütlerinin çıkarlarına hizmet ettiği tecrübeyle defalarca ispatlanmıştır" uyarısında bulundu.[47]

Oligarşik ittifak, Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarı Hakan Fidan'ın 7 Şubat 2012'de KCK soruşturmasında ifadeye çağrılmasıyla AKP'nin de öfkesine yol açtı. ÖYM'leri kaldırtan bu hamle, soyadı "Sarıkaya" olan bir başka savcının, Sadrettin Sarıkaya'nın eseri oldu. Adalet Bakanlığı, AKP çevrelerinde "7 Şubat Darbesi" diye adlandırılan MİT krizinden sonra ÖYM'leri lağvetti. Fakat "terörle mücadeleye" ilişkin düzenlemeyi TMK içine yerleştirdi. Böylece ÖYM'nin yerini TMK 10. Maddeyle Yetkili Ağır Ceza Mahkemeleri aldı. Tıpkı DGM-ÖYM devir tesliminde yaşanıldığı üzere, bir levha indi, yerine diğeri asıldı.

Şimdi bu levhanın altında neler yaşandığına bakalım.

HERKESE BİR ÖRGÜT KAMPANYASI

ÖYM'ler kurulduktan kısa süre sonra 5237 sayılı TCK 1 Haziran 2005'te yürürlüğe girerken, eski yasada şikâyet edilen ne varsa güncellenerek, işletildi. Örneğin Eski TCK'nın 168. maddesindeki örgüt üyeliği suçlaması, yeni yasada iki maddeye ayrıldı. "Suç örgütleri" 220. maddede ele alınırken; "anayasal düzene karşı suç işlemek üzere kurulan örgütlere" dair düzenleme 314. maddeye aktarıldı. 314. madde siyasal alanı düzenleme bakımından etkili biçimde kullanıldı. Fakat bu yeterli görülmemiş olmalı ki, geçmişte "örgüte yardım ve yataklık" diye bilinen 168/2. madde kaldırılıp "örgüt üyeliği" suçuna dönüştürüldü. Daha doğrusu; Yargıtay'ın bir içtihadıyla örgüte yardım, örgüt üyeliğine eş tutuldu.

Bu, nasıl mı oldu?

TCK'nın 314. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Suç işle-

---

47 http://www.stgm.org.tr/tr/icerik/detay/avrupa-insan-haklari-komiseri-thomas-hammerberg-in-raporu

mek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler, bu suç açısından aynen uygulanır" deniyordu.

Yani TCK'nın 220. maddesine atıfta bulunuluyordu.

220. maddenin altıncı fıkrası ise "örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan dolayı cezalandırılır" diyordu. Yedinci fıkrası, "örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır" düzenlemesini yapıyordu. Bu şu demekti: Örgütün silahlı militanı da birdi, bir yasal eyleme katılan da.

Bu arada, yeni TCK'nın çıkarılma gerekçeleri arasında, ülkede "terörle mücadele" bağlamında ikili hukuk düzenine son vermek de vardı. Yani TMK'yı kaldırarak, içerdiği hükümleri TCK'ya taşımak. Fakat böyle olmadı; 26 Haziran 2006'da, TMK'da değişikliğe gidildi. Değişiklikle birlikte, kaldırılması beklenen TMK'nın ikinci maddesi, "terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenler de terör suçlusu sayılır ve örgüt mensupları gibi cezalandırılırlar" diye değiştirildi. Böylece 314. ve 220. maddeler, TMK ile adeta katmerlenerek, iç düşmana karşı kullanılan iki silaha etkili dönüştü. Bu silah ilkin Ergenekon başta olmak üzere askerleri konu alan davalarda sınandı.

Silivri tümeni

Ümraniye'de, 12 Haziran 2007'de bir gecekondu çatısında bulunduğu iddia edilen el bombası sandığı ile, adı Savcı Zekeriya Öz tarafından "Ergenekon" konan yargılama başladı. "Derin Devlet"i ve AKP'ye yönelik darbe girişimi iddialarını hedef aldığı kaydedilen bu dava, çeşitli aralıklarla yapılan 10'u aşkın dalga ile gücünü arttırdı. İlker Başbuğ'un da tutuklular kervanına katıldığı dava, çeşitli yan iddianameler-

le birleşerek, nihayet 67'i cezaevinde olmak üzere, 275 sanığa erişti.

Bir muvazzaf generalin soruşturma kapsamına alındığı ilk dava olan Ergenekon'u, 2003'te 1. Ordu Komutanlığı'nda yapılan bir askeri seminer ile aslında darbe planlandığı iddiasıyla açılan Balyoz Davası izledi. Bu davanın, az sayıdaki sivil personel hariç, 250'si tutuklu olmak üzere, 365'in tamamına yakını askerdi. Sahte dijital delil olgusunu gündeme getiren bu yargılama sonunda, yalnızca 36 sanık için beraate hükmedildi. Daha sonra birleşerek devam eden Kafes, Poyrazköy ve Amirallere Suikast davaları ile 1. Askeri Casusluk adlı ya da başlıklı davalar da bu silsiledendi. Son halka, İzmir'deki 357 sanıklı Askeri Casusluk Davası ile Malatya'da görülen Zirve Yayınevi Davası oldu.

Sonuç olarak, 23 Kasım 2012 itibariyle tutuklu muvazzaf asker sayısı, 263'tü.[48] Sanıklardan 75'i Kara Kuvvetleri'nden, 112'si Deniz Kuvvetleri'nden, 35'i de Jandarma Genel Komutanlığı'ndan, ikisi Sahil Güvenlik'tendi. Denizciler içinde albay ve üstü rütbeye sahip subaylardan yüzde 10'u cezaevindeydi.[49]

KCK, Devrimci Karargâh ve DHKP/C...

PKK'nın 2005'te kurduğu; Türkiye, Irak, İran ve Suriye'deki Kürtlerin "konfederal" birliğini ifade eden ve "Kürdistan Topluluklar Birliği" anlamına gelen Koma Civaken Kurdistan (KCK) davası, en kitlesel örnekti. Diyarbakır'dan başlayıp Kürtlerin yaşadığı bütün illerde, bazılarında birden çok

48 CHP Tokat Milletvekili Orhan Düzgün'ün 11 Temmuz 2012 tarihli soru önergesi üzerine Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'ın verdiği 23 Kasım 2012 tarihli yanıt.

49 CHP İstanbul Milletvekili Oktay Ekşi'nin 16 Ağustos 2012 tarihli soru önergesi üzerine Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'ın verdiği 12 Kasım 2012 tarihli yanıt.

sayıda açılan davalar yoluyla, belediye başkanı ve eski milletvekilleri ile yüzlerce siyasetçi, avukat ve gazetecinin de içinde olduğu 989 kişi tutuklandı.[50]

Sosyalist solun hanesine ilkin Marksist Leninist Komünist Partisi, sonra Devrimci Karargâh, en sonunda DHKP/C adlı toplu davalar yazıldı. Bilhassa 75 sanıklı Devrimci Karargâh, Hanefi Avcı'nın katılmasıyla fantastik bir hal aldı. KCK'ya ve sola yönelik operasyon zinciri, KESK ve DİSK gibi sendikaları, İHD ve ÇHD ile diğer demokratik örgütleri ve bunların üyelerini olağan şüpheli haline getirdi. Gezi Parkı'ndan sonra sol örgütler tekrar tefe kondu.

Türkiye gitgide bir mahkeme salonuna ve cezaevi avlusuna dönüşürken; toplum da AKP'liler ve Gülen Cemaati'ni destekleyenler dışta kalmak kaydıyla, bir siyasi yargılamanın sanığı, şüphelisi ya da müstakbel operasyonda adı anılanı haline getirildi. Artık bir Newroz kutlamasına katılmak, eğitimdeki aksaklıklara dikkat çekmek, hidroelektrik santraller (HES) eliyle yürütülen çevre talanına karşı sesini yükseltmek ve 12 Eylül'de asılmış gençleri anmak bile "terörizm" sayıldı. Her zamanki gibi, çocuklar da doğal hedefti.

Çocuklar, öğrenciler, gazeteciler...

TMK'da 2006'da yapılan en can yakıcı değişikliklerden biri de dokuzuncu maddeye getirilen, "Bu suçlardan dolayı onbeş yaşın üzerindeki çocuklar hakkında açılan davalar da bu mahkemelerde görülür" şeklindeki eklemeydi. Bu değişiklik sonrası Kürtlerin yaşadığı her şehirde alelade bir gösteriye katılmış yüzlerce çocuk cezaevine girdi. Böylece Türkiye demokrasi siciline, "taş atan çocuklar" diye bilinen, yüz karası bir çentik atıldı. Bu çentik, Pozantı Cezaevi'nde çocuk-

---

50 BDP Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın 24 Şubat 2012 tarihli soru önergesi üzerine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in verdiği 23 Temmuz 2012 tarihli yanıt.

ların tecavüze uğradığı iddiasıyla pekişti.[51] Ocak 2012 itibariyle TMK'dan ötürü tutuklu çocuk sayısı 22'ydi.[52] Çocukların yanı sıra öğrenciler de hedefteydi. 31 Ocak 2012 itibariyle cezaevindeki liseli sayısı 209, üniversiteye yerleştirilen sayısı 82, üniversiteli sayısı ise 22'ydi.[53] 2007-2012 yılları arasında 22 öğretim üyesi de tutuklandı.[54]

Furyadan gazeteciler de "payını" aldı. ABD'li Gazetecileri Koruma Komitesi'ne (CPJ) göre 1 Ağustos 2012 itibariyle 76 gazeteci tutukluydu. En az 61'i "doğrudan, yazıları ya da gazetecilikten" ötürü hapisteydi. Türkiye, 2012 rakamlarıyla İran, Eritre ve Çin gibi ülkeleri bile geride bırakıyordu. CPJ, Türkiye'yi ağır bir dille suçluyordu:

> "Erdoğan hükümeti basına karşı yakın tarihin dünya çapında en büyük saldırısını yürütüyor. Yetkililer, terör suçları veya devlete karşı suçlarla itham ettikleri gazetecileri hapsediyor, Türklüğü aşağılamak ya da yargılamayı etkilemek gibi suçlarla haklarında dava açıyor ve otosansürün yerleşmesi için çeşitli baskıcı taktikler kullanıyor. Erdoğan açıkça gazetecilerin itibarına saldırıyor, medya organlarını, eleştirel yazılar yazan çalışanlarını uyarmaları ya da işten atmaları için zorluyor ve çok sayıda hakaret davası açıyor."[55]

---

51 TMK'nın 9. maddesi 24 Temmuz 2010 tarihli 6008 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kaldırılıp 18'den küçüklerin çocuk mahkemesinde yargılanması sağlandı.

52 BDP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in 15 Kasım 2011 tarihli soru önergesi üzerine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in verdiği 10 Nisan 2012 tarihli yanıt.

53 CHP Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın soru önergesi üzerine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in verdiği 11 Nisan 2012 tarihli yanıt.

54 CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun 6 Ağustos 2012 tarihli soru önergesi üzerine İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'in verdiği 16 Ocak 2013 tarihli yanıt.

55 Gazeteciler Koruma Komitesi Özel Raporu, *Türkiye'nin Basın Özgürlüğü Krizi / Gazetecilerin Hapsedildiği ve Muhalefetin Suç Sayıldığı Karanlık Günler*, ABD, Ekim 2012, s. 6.

"Terör" davalarının yanı sıra siyasi amaçlı organize suç örgütü operasyonları gerçekleştirildi. İzmir Büyükşehir Belediyesi, Şike, Cüppeli Ahmet Hoca ve eski Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Emin Aslan'ı içine alan uyuşturucu davaları bu türdendi.

İki davadan birinde ceza

Adalet Bakanlığı'na bağlı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün CMK 250. madde ile yetkili ağır ceza mahkemelerinde 2001-2010 yılları arasında yapılan işlemlere ilişkin verilerine göre; yalnız 2011 yılı içinde 5.727, 2010'da 7.003, 2009'da 6.612, 2008'de 6.728, 2007'de ise 6.518 dava açıldı. 2006'da rakam 4.948'de kalmıştı. Bir DGM rekoru kırılıyordu.

Sanık sayısı bakımından da uçurum vardı. Bir önceki yıldan devirle gelen, o yıl açılan ve bozularak dönenen davaların tümü hesaplandığında; 2011'de 75.687, 2010'da 86.800, 2009'da 66.183 kişi yargılandı. Hemen bir yıl önce, 23.316 kişi mahkeme huzuruna çıktı. Oysa 2004'te rakam, 12.547'ye kadar gerilemişti.

Sanık sayısındaki artışa bağlı olarak, 2011'de 38.221, 2010'da 33.405 kişi, 2009 yılında ise 35.360 kişi mahkûm oldu. 2009'da sanıkların yüzde 53'ü ceza aldı. Bu, on yılın en yüksek düzeyiydi. Zira 2001'de bile yüzde 28,1 seviyesinde kalmıştı.[56]

Açılan soruşturma dosyası bakımından 2003'ten itibaren her yıl düzenli bir yükseliş gözlendi. Geçen dokuz yılda dosya sayısı yüzde 41,9 oranında arttı. 2012 yılında 38.295 yeni dosya açılırken; bu rakam 2007'de 30.902, 2005'te 27.599 ve 2003'te ise 26.994'te kalmıştı.[57]

---

56 http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/ist_arsiv_2.html

57 Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün 10 Temmuz 2013 tarihli Haber Bülteni.

Veriler gösteriyor ki; ÖYM'ler adeta genel mahkemelerin yerine geçmişti.

Ceza ve Tevkifevleri (CTE) Genel Müdürlüğü'nün 8 Temmuz 2013 verilerine göre cezaevlerinde bulunan 7.364 "terör" suçlusundan 226'sı Ergenekon, Balyoz ve türevi davalardan ötürü içerideydi. 4.953 kişi PKK'dan, 764 kişi KCK'dan, 897 kişi sol örgütlerden, 524 kişi de El Kaide, Hizbullah ve Hizbuttahrir gibi örgütlerdendi. Aralık 2012 tarihi itibariyle ise 8.415 kişi "terör" suçlarından tutukluydu. Organize suç örgütü yöneticisi veya üyesi olduğu savıyla tutuklu bulunan 2.056 kişi vardı.

Cezaevlerinde yüzde 87 doluluk

AKP iktidara geldikten sonra, 31 Aralık 2002 verilerine bakılırsa Türkiye cezaevlerinde 55.609 hükümlü ve tutuklu bulunuyordu. Bu rakam 2005 yılına kadar aynı düzeyde seyretti. Fakat 2006'da 70.277'ye, 2007'de 90.837'ye, 2008'de 103.235'e, 2009'da 116.340'a, 2010'da 120.814'e, 2011'de 128.604'e tırmandı.[58] Bir diğer vahim olgu şuydu ki, 140.154 kişilik kapasiteli 320 cezaevinde yüzde 87 doluluk oranına ulaşılmıştı.[59]

CTE'nin 8 Temmuz 2013 verilerine göre 355 cezaevinde 132.015 kişi vardı. Bunlardan 104.797'si hükümlü, 27.218'i tutukluydu. 1.754'ü ise çocuktu.

---

58 BDP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in 15 Kasım 2011 tarihli soru önergesi üzerine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in 10 Nisan 2012'de verdiği yanıt.

59 CHP İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın 19 Haziran 2012 tarihli soru önergesi üzerine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in verdiği 13 Aralık 2012 tarihli yanıt.

İBRET OLSUN KARARI

Diyarbakır 2006 kışında her zamankinden daha çok üşüyordu. Zira 1999 yılından beri susmuş haldeki silahlar tekrar konuşmaya başlamış; ülkenin batısına asker, doğusuna ise PKK'lı cenazeleri gelmeye başlamıştı. Kan yeniden oluk oluk akıyordu.

İlk haber 23 Şubat 2006'da Mardin'in Dargeçit kırsalından geldi. Askerle çatışan yedi PKK'lı öldürüldü. Cenazeler Diyarbakır'a getirildi. Üç gün sonra "Sagros" kod adlı Ersin Ekinci'nin cenaze töreni yapıldı. Tabutu omuzlayanlar Dağkapı'da polisle karşı karşıya geldi.

Bir ay sonra Newroz kutlaması vardı. Fuar Meydanı'ndaki kutlama için arama noktasında gerginlik çıktı. Polis copuna ve gazına, göstericiler taşa davrandı.

Üç gün sonra kıyametin eşiğine kadar gelindi.

Askerin 23 Mart'ta Muş, Diyarbakır ve Bingöl kırsalında yaptığı operasyonda 14 PKK'lı daha öldürüldü. Cenazelerden dördü 28 Mart'ta getirilip defnedilirken şehrin üzerin-

de F-16'lar sorti yapıyordu. Beklenen oldu; protesto dalgası bütün Diyarbakır'ı sardı. Polisin açtığı ateşle 18 yaşındaki Mehmet Akbulut ile 78 yaşındaki Halis Söğüt öldü.

Şehir kan ve öfkeye kesmişti.

29 Mart'ta kepenkler açılmadı. Şehirde panzerler ve askeri tanklar geziniyordu. Adeta darbe olmuştu. Dicle Üniversitesi'ne taşan ve her sokağa yayılan çatışmalarda ikisi çocuk, altı yurttaş öldürüldü.

Bir gün önce hayatını kaybedenler için yapılan cenazenin kortejine 10 Nisan Polis Merkezi'nden ateş açıldı; bir çocuk daha öldürüldü.

Gerginlik ancak 3 Nisan'da yatıştırılabildi.

Fakat bilanço çok ağırdı.

İHD'nin hazırladığı rapora göre on kişi ölmüş, 18'i güvenlik görevlisi olmak üzere yaklaşık 200 kişi yaralanmış, 563 kişi gözaltına alınmış, 91'i çocuk olmak üzere 382 kişi de tutuklanmıştı. Ve yakılan onlarca araç, tahrip edilen onlarca bina vardı.

Tabut taşıdı, slogan attı

Devlet, bu yaranın soğumasını istemiyordu. Devam eden günlerde, sıcağı sıcağına bulamadığı göstericilerin izini sürdü. 26 yaşındaki Felat Özer, 29 Mayıs 2006'da gözaltına alınıp tutuklandı. Savcılığa göre Özer'in üç ayrı suçu vardı. İlki, 26 Şubat'ta tabutu omuzladıktan sonra "Öcalan siyasi irademizdir" ve "Öcalan, Öcalan" diye slogan atmak, sonra grupla birlikte ateş yakıp yolu kapatmaktı. İkincisi, 21 Mart'taki Newroz Bayramı'nda "göstericilerin ön safında yer alıp polise saldırmaları yönünde el hareketleri ile talimat verdiği" iddia ediliyordu. Üçüncü ve son suçu ise şuydu: 28 Mart'ta "lastik yakan bir grubun yanında durup onları izlediği, yüzünü kırmızı bezle kapatıp dolaştığı" savu-

nuldu.[1] Savcılık, gösterilerden önce Fırat Haber Ajansı ve örgüte ait olduğu iddia edilen internet sitelerinde yayınlanan haberlerde eyleme katılım çağrısı yapıldığını savunuyor, Özer'in de bu çağrılar üzerine hareket ettiğini iddia ediyor, örgüt üyesi gibi cezalandırılmasını istiyordu.

Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen yargılama, 29 Eylül 2006'da bitti. Mahkeme heyeti, savcının talebinin aksine, Özer'e atfedilen üç eylemi, "örgüte yardım" kapsamında görmedi. Heyet ilk eylem için TMK'nın 7/2. maddesine göre "örgüt propagandası" suçundan on ay, ikinci eylem için 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 32/2. maddesine göre polise taş attığı için üç yıl dört ay, üçüncü eylem için de izinsiz gösteriye katıldığı gerekçesiyle bir yıl sekiz ay hapis cezasına hükmetti.

Bu karara savcılık itiraz etti.

'Felat örgüt üyesi değil'

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, bu itirazı haklı buldu. Daire, TCK'nın 314/3. maddesine göre, "Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler bu suç açısından aynen uygulanır" dendiğini, 220/6. maddede de "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi ayrıca örgüte üye olmak suçundan dolayı cezalandırılır" hükmünün yer aldığını ifade ederek, Özer'e "yasadışı örgüt üyeliği" suçundan da ceza verilmesini istedi.[2]

Dosya tekrar Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne döndü.

Heyet, 31 Mayıs 2007'deki duruşmasında, önceki kara-

---

1 Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/252 dosya, 2008/475 karar, 2006/371 esas numaralı, 16 Aralık 2008 tarihli gerekçeli kararı.

2 Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 2006/8821 esas, 2007/380 karar numaralı ve 21 Şubat 2007 tarihli ilamı.

rında direndi. Heyete göre bir örgütün yararına olan gösteriye katılmak, örgüte yardım sayılmazdı. Zira bu suç, "silahlı örgüt mensubunu konumunu bilerek yakalanmasını ve cezai kovuşturmaya uğramasını önlemek amacıyla bir yerden bir yere götürmek, sınırdan geçirmek, sahte kimlik temin etmek, barındırmak, saklamak, tedavi ettirmek, örgüte eleman kazandırmak, silah sağlamak gibi somut ve doğrudan fiiler" halinde mümkün olabilirdi. Ayrıca heyet, TCK 220/6'daki "örgüt adına suç işlemek" ifadesi için "herhangi bir açıklık bulunmamaktadır" diyor ve "Kanaatimizce (amaç) taşeron olarak örgüt adına suç işleyenlerin hem işledikleri suçtan hem de örgüt üyesi olmaktan cezalandırılmalarını sağlamaktır. Sözgelimi örgüt adına bombalama, adam öldürme, yol kesme gibi suçları işleyen kişiler örgüt adına suç işlemiş olup bu kişilerin ayrıca örgüt üyesi olarak cezalandırılmaları doğaldır" diyordu.[3]

Dahası heyet, internet sitelerindeki duyuruları talimat saymıyor, "Örgüt adına suç işlendiğinin söylenebilmesi için örgütün eylem çağrısının muhatabı belirsiz topluluğa değil, doğrudan doğruya fiili icra edecek kişiye yöneltilmiş olması gerekir" diyordu. Sonuç olarak kararında, "Özer'in örgüt üyesi olmak suçundan cezalandırılması mümkün değildir" görüşündeydi.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise aksi görüşteydi.

Genel Kurul, 4 Mart 2008'de kararı bozdu ve Özer'e 314'ten de ceza verilmesini kararlaştırdı.

Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararı onamaktan başka çaresi yoktu.

Heyet, 16 Aralık 2008'de son kez toplandı.

---

3 Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 2007/9-282 esas, 2008/44 karar numaralı, 4 Mart 2008 tarihli kararı.

Özer'e ilkin, ikisi cenaze olmak üzere, katıldığı üç ayrı gösteriden ötürü, TCK 220/6. maddesi dolayımıyla TCK'nın 314. maddesine göre "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına hareket ettiği için örgüt üyesi gibi" cezalandırdı ve altı yıl üç ay hapse hükmetti.

Üç eylemden ötürü bütün görüşünü değiştiren heyet, her bir eylemi 2911 sayılı yasanın 32/3. maddesine göre "polise taş atmak" diye ele aldı ve eylem başına, ikişer yıl altışar ay hapis cezası verdi. İki yıl önce toplam beş yıl on ay verilen Özer'in cezası 13 yıl dokuz aya çıktı.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun dayatmasıyla alınan bu karar, yalnızca Felat Özer'i vurmadı. Bu içtihat, adaleti devlet ve polis lehinde yorumlayan ÖYM savcı ve hâkimlerinin de "gayretiyle" hukuka yöneltilmiş bir silaha dönüştü. "Taş atan çocuklar" başta olmak üzere, yasal ya da yasadışı gösteriye kim katılmışsa 'Felat Özer Hukuku'na tabi tutuldu.

Batmanlı Salih Şimşek ve oğlu Beşir gibi...

OTURDU VE TUTUKLANDI

Dünyayı koltuk değneklerine yaslanarak gezmenin hüznünü ve yorgunluğunu Salih Şimşek de bilmeyecekse, kim bilecekti? Daha 24 yaşındayken, 1979 yılında geçirdiği bir trafik kazasında sağ ayağını kaybetmişti. İşte, o gün bugündür...

Sekiz çocuk babasıydı, Şimşek. TÜPRAŞ'tan emekli olduktan sonra gününü evinde torunlarını severek geçiriyordu. Fakat son günlerde geçirdiği rahatsızlık nedeniyle eviyle hastane arasında ömür tüketiyordu. Son randevu, 24 Mart 2009'a saat 11'e kesilmişti.

Erkenden yola çıktı. Yaşam Hastanesi'ne varmadan, Di-

Salih Şimşek halen oğlu Beşir'le birlikte Batman M Tipi Cezaevi'nde gün sayıyor.

yarbakır Caddesi'nin bir insan kitlesi tarafından araç trafiğine kapatıldığını gördü. Kurdukları "Barış ve Demokratik Çözüm Çadırı"nın polislerce kaldırılmasını kınayan, içlerinde Batman Milletvekili Ayla Akat Ata ve Bengi Yıldız'ın da bulunduğu 150 BDP'li cadde ortasında oturma eylemi yapıyor, slogan atıyordu. Çevredekiler de eyleme davet ediliyordu.

Şimşek, geçiş yolu kapandığı için hastaneye ulaşamadı. Mecburen, çağrıya uyup yola oturdu. Koltuk değneklerini de yanına koydu ve konuşmaları dinlemeye başladı. Polis yapılan anonslara rağmen dağılmayıp kol kola giren gruba müdahale etti. İki vekil hariç, Şimşek'in de içinde olduğu grubu gözaltına aldı.

'Bilgisayar bilmem ki çağrıyı okuyayım'

Elde yalnızca, Şimşek'in grup içerisinde koltuk değneğine yaslanmış haldeyken çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Polisler Şimşek'in KCK tarafından internetten yapılan çağrı üzerine bu eyleme katıldığını savunuyordu. Oysa Şimşek o güne kadar ne bir yürüşüye ne de bir basın açıklamasına katılmıştı. Zaten polis de aksini iddia edemiyordu:

> "Saat 11'de tedavi için Yaşam Hastanesi'ne gidiyordum. Kalabalığı görünce oradan geçmek zorunda kaldım. Grubun içerisindeyken 'Kimse gitmesin, herkes otursun' diye anons yapılınca oturmak zorunda kaldım. Sakat olmamdan dolayı yerimden kalkamadım. BDP milletvekillerini tanımam. BDP ile bir ilişkim yok. Polis anonsunu duymadım. Duysaydım bulunduğum yerden uzaklaşırdım. Kendimi grubun içinde buldum. Polise direnmedim. Bilgisayar kullanmasını bilmediğim için örgütün yayınlarını takip etme imkânım yok. Hangi yayınların örgütün olduğunu dahi bilmem. Bugüne kadar hiçbir yasadışı toplantı, gösteri yürüyüşü ve basın açıklamasına katılmadım."[4]

Adalet bu ya; bir fotoğrafa istinaden, Şimşek hakkında TCK'nın 220/6. maddesi dolayımıyla, yani Felat Özer içtihadından yola çıkılarak, "üye olmamakla birlikte terör örgütü adına faaliyet göstermek" ve "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na mahalefet" suçlarından dava açıldı. O tutuksuz yargılanırken, bu kez 1987 doğumlu oğlu Beşir...

Atılmayan taştan beş yıl

Batman iki ay boyunca eylemlerle sarsılırken, Beşir'in kayıtsız kalması hiç mümkün değildi. Babası gözaltına alındık-

4 Salih Şimşek'in 26 Mart 2011'de Batman Emniyet Müdürlüğü'nde alınan ifadesi.

tan bir ay sonra, 21 Nisan'da açılan "Barış ve Demokratik Çözüm Çadırı" önünden yürüyüşe geçenler içinde, Beşir de vardı. Polisin müdahalesi üzerine bütün şehir karıştı. Taşlar ve biber gazı fişekleri havada uçuşuyordu.

Polislerin çektiği tek fotoğrafta Beşir "iki elinde taş bulundurmak suretiyle" görüntülenmişti. Atarken değil, yalnızca tutarken görünüyordu. Bilirkişi Fırat Garipoğlu, "Taşı güvenlik güçlerine atıp atmadığı veya başkaca herhangi bir eyleminin olup olmadığı tespit edilememiştir" diyordu. Buna rağmen Beşir hakkında da, "üye olmamakla beraber adına suç işleyerek örgüt üyesi olmak, görevi yaptırmamak için direnme ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet suçundan dava açıldı. Beşir, 23 Temmuz 2012'de tutuklanarak, Diyarbakır E Tipi Cezaevi'ne kondu. Yargılama sonunda Beşir'e, "örgüt üyeliği" suçundan beş yıl iki ay on beş gün, "polisle taşla direndiği" için beş, "memura mukavemet" gerekçesiyle on ay hapis cezası verildi. Son iki suçtan hükmün açıklanması ertelendi. Beşir'in cezaevinde kalmasına karar verildi.[5]

Baba oğul bir koğuşta...

Oğlu tutukluyken baba Salih hakkındaki karar da verilmişti. Mahkeme "örgüt çağrısına uyup oturma eylemine katıldığı, güvenlik güçlerine dağılmamak konusunda ısrar ederek polise direndiği" iddiasıyla "örgüt üyeliği" suçundan altı yıl üç ay, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet suçundan beş ay hapse çarptırdı.[6]

---

5 Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2012/239 dosya, 2012/686 karar, 2012/605 esas numaralı ve 6 Aralık 2012 tarihli gerekçeli kararı.

6 Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/282 dosya, 2011/398 karar, 2011/660 esas numaralı ve 20 Ekim 2011 tarihli gerekçeli kararı.

Şimşek'in avukatı Kemal Üner, "4. Yargı Paketi" diye bilinen 6459 sayılı Kanun'un çıkmasıyla Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ne itiraz etti. Şimşek'in cezası, 21 Mart 2013'te üç yıl bir ay on beş güne indirildi. Baba Şimşek de 5 Mart 2013'te tutuklanarak, Batman M Tipi Cezaevi'ne kondu. Fakat bakımını üstlenecek kimsesi yoktu.

Tek çare oğlu Beşir'in cezaevi değiştirerek engelli babasının koğuşuna taşınmasıydı. Bakanlığa verdiği dilekçe, "adaletinden" kuşku olunmaz devlet tarafından kabul edildi.

Baba-oğul, halen birlikte kalıyor.

O Kİ BİR KEZ EMNİYETE DÜŞTÜN...

> "Abi size bir ihbar verecem. Gece beni uyku tutmadı. Vicdanım rahat etmedi. Size vereceğim isimler kendi aralarında konuşurken ben de duydum. Bugün Batman'da büyük bir eylem yapacaklar. Kimsenin canına malına zarar gelmesin diye aradım."[7]

Batman Emniyet Müdürlüğü'nü 10 Ocak 2012 sabahı saat 03.52'de arayan kimliği belirsiz bir ihbarcı, "Milleti dağa götürüyorlar, bunlar sağa sola bomba atan şahıslar" dediği üç kişinin adını veriyordu. Üç isimden biri, Batman Belediyesi'nde temizlik işçisi olarak çalışan Abdurrahim Balur'du.

Polisler ihbarı o kadar önemsedi ki, ankesörlü telefonla arayan ihbarcı konuşmasını tamamlar tamamlamaz, arşive daldılar. Son üç yılın eylemlerine ait görüntüler ve resimler tarandı. İzlendiğinden olsa gerek, Balur'un evinin adresi, cep telefonu numarası, iki gösteriye katıldığı bilgisi döküldükten sonra, "İlimizde meydana gelen yasadışı olaylara ka-

---

7 Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2012/92 dosya, 2012/414 karar, 2012/265 esas numaralı ve 9 Ağustos 2012 tarihli gerekçeli kararı.

tılarak, güvenlik güçlerine taşlı saldırıda bulunduğuna dair kamera görüntülerinin mevcut olduğu" belirtildi.[8]

Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli üç polisin imzasını taşıyan tutanağın altında, saat 5 olduğu görülüyordu. Yani evrak ihbardan bir saat sonra yazılmıştı.

Sanki dünden hazırdılar.

Gün ışır ışımaz evlere baskın yapıldı.

Üç çocuk babası Balur yatağından alınıp götürüldü.

İhbarda ismi geçen bir diğer kişide dinamit lokumu bulunduysa da, bu mühimmatın Balur'la ilgisinin olmadığı ortaya çıktı. Fakat bir kere emniyete düşmüştü.

"Dinamitle ilgin yoksa da sen zaten suçlusun" denildi.

Önüne fotoğraflar kondu.

Grupla bütünleşmişsin!

İlk fotoğraf, Öcalan'ın sağlık koşulları nedeniyle 14 Şubat 2009'da yapılan ve yaklaşık dört bin kişinin katıldığı gösteriye aitti. İddiaya göre Balur, "elinde taş, yüzünde örtü varken" yakalanmıştı. İkinci fotoğraf, kapatılan Demokratik Toplum Partisi (DTP) il binası önünde üç bin kişinin katıldığı 6 Aralık 2009'daki basın açıklamasını gösteriyordu. Balur yine elinde taşla görülüyordu. Bir diğer fotoğraf, 13 Ocak 2011 günü çekilmişti. O gün Diyarbakır'da KCK Davası'na destek için BDP binası önünde bir araya gelen, aralarında milletvekillerinin de olduğu iki bin kişi sloganlar atarak yürüyüşe geçmiş, polisle çatışmıştı. Balur'un "grupla hareket ettiği, en ön safında bulunarak destek verdiği ve grupla bütünleştiği" iddia ediliyordu. Son fotoğraf, 15 Şubat 2011 günü, Öcalan'ın yakalanıp Türkiye'ye getirilmesinin yıldönümünde, Diyarbakır Caddesi'nde 1.500 kişinin yaptığı eyle-

---

8 Batman Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nin 10 Ocak 2012 tarihli araştırma tutanağı.

me ilişkindi. Bu eylemde de "grupla bütünleşme" suçunu işlemişti.

Saat 18.40'ta Batman TEM'de sorguya alındı.

PKK yanlısı sitelerin haberi gösterilerek, örgütün çağrısı üzerine gösterilere katıldığı söylendi. Balur örgütle ilgisinin olmadığını anlattı, "Kalabalıkta duruyordum" dedi.

Sorgu 19.15'te bitti. Altı üstü 35 dakika sürdü. Ertesi sabah savcıya ve mahkemeye çıkarıldı.

Balur yalnızca 13 Ocak 2011'de çekilen fotoğrafı kabul etti. "Ben temizlik şirketinde çalışıyorum. Her gün ayrı bir caddede çalışıyoruz. O gün temizlik sebebi ile orada olmuş olabilirim, hatırlamıyorum" dedi. Sonra cezaevi...

Özel Yetkili Savcı Uğur Özcan, polis fezlekesini aynen iddianameye geçirdi.

"Görevi yaptırmamak için direnme, silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek, terör örgütünün propagandasını yapmak, 2911 sayılı yasaya muhalefet..."

Savunmasız mahkûmiyet

Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki davanın ilk duruşması, 17 Nisan 2012'de görüldü. Balur başka davalarda yaşanıldığı üzere, Kürtçe savunma yapmak istedi.

Bu istek tutanağa şöyle geçti:

> "Kürt asıllıyım, savunmamı Kürtçe yapmak istiyorum, Türkçe savunma yapmayacağım dedi.
>
> Sanığın kollukta, cumhuriyet savcısı huzurunda ve tutuklanma talebiyle çıkarıldığı hâkim huzurunda savunmalaını Türkçe olarak yaptığı, böylece Türkçe'yi bildiği anlaşıldı.
>
> Sanığa tercüman atanması talebi niteliğinde olan beyanı karşısında, Türkçe bildiğinden ötürü Türkçe savunma yap-

ması gerektiği, aksi takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı hususu ihtar edildi.

Sanıktan soruldu: Savunmalarımı Kürtçe yapmak istiyorum, Türkçe yapmayacağım dedi.

Bu nedenle sanığa Kürtçe olarak savunma ve söz hakkı verilmedi."[9]

Avukatı Erkan Şenses, "Müvekkilim kendisini Kürtçe daha iyi ifade edecektir" dediyse de işe yaramadı. Mahkeme bu isteği, "hakkın kötüye kullanılması" diye yorumluyordu. Oysa Balur'dan dört ay sonra, 24 Ocak 2013'te TBMM, 6411 sayılı kanunu kabul ederek, Kürtçe savunmayı yasalaştıracaktı. Fakat olan, Balur'a oldu. Bir daha hiçbir duruşmada savunmasını yapamadı.

Ömrü ipotek altına alındı

Bu arada mahkeme fotoğrafları bilirkişiye gönderdi. Bilirkişi sunduğu raporda; 2009 yılındaki iki eylemde Balur'un "elinde taş olduğunu fakat güvenlik güçlerine saldırıda bulunup bulunmadığının tespit edilemediğini" kaydetti. 2011'deki eylemlerde ise "marş veya slogan atacak şekilde ağızları açık olmadan, zafer işaretleri yapmadan, alkışlara tempo tutmadan, bölücü içerikli herhangi bir şey taşımadan grup ile beklediği" belirtildi.[10]

Karar 9 Ağustos 2012'deki beşinci duruşmada çıktı.

Balur'a 2009'daki iki eylemden ötürü TCK 200/6. maddesi dolayımıyla 314/2. maddeye göre, "PKK üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek"ten yedi yıl iki ay yedi gün hapis cezası verildi. Yetmedi. Aynı iki eylemde 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nın 32. ve 33. madde-

9 Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 17 Nisan 2012 tarihli duruşma tutanağı.

10 Bilirkişi Fırat Garipoğlu'nun 12 Mart 2012 tarihli raporu.

lerine göre "polisin ihtarına rağmen dağılmamak" ve "eyleme taşla katılmak" suçlarını ikişer kez işlediği kabul edildi. Eylem başına 3.600 TL kesildi. Fatura, 14.400 TL'ye çıktı.

Yetmedi. Bir de "örgüt propagandası" suçundan 7.300 TL'ye hükmedildi.

Hesap, 21.700 TL'ye yükseldi.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Mücahit Erdoğan, 6 Aralık 2012'de bu kararın onanmasını istedi. Dosya halen Yargıtay 9. Ceza Dairesi önünde, Balur da Batman M Tipi Kapalı Cezaevi'nde bekliyor.

Kesinleştiği takdirde karar, 26 yaşındaki Balur'un ömründen yedi yıl eksilmekle kalmayacak; belediyede aylık 800 TL karşılığında çalıştığı düşünüldüğünde, eğer çıkabilirse, iki buçuk yıllık ücretine denk düşen bu cezayı ödemek için yıllar boyunca ter dökecek.

NAMAZDA SUÇÜSTÜ

Aynı belediyede gassıl, yani cenaze yıkayıcısı olarak hizmet veren Ahmet Eşiyok'un öyküsü Balur'unki kadar trajikti. Onun "suçu" ise işini yapmak ve Allah'a Kürtçe yakarmaktı.

Yedi çocuk babası Ahmet Eşiyok, 4 Şubat 2012'de KCK'nın "diyanet" ayağı olduğu iddia edilen Din Adamları Derneği'ne (Dia-Der) yönelik operasyon kapsamında 40 kişiyle birlikte gözaltına alındı.

Batman Emniyeti'nin hazırladığı tutanağa göre Ahmet Eşiyok, bir mezar başında dua ederken görülüyordu.[11] Mezar, Hakkâri'nin Çukurca ilçesinde TSK tarafından öldürülen 'Tirej' kod adlı PKK'lı Mahmut Bor'a aitti. Batman Asri Mezarlığı'nda 19 Kasım 2011'de toprağa verilmişti. Bu tören, örgüte ait Roj TV'de haberleştirilmişti. Emniyet bu görüntü-

11 Batman TEM'in hazırladığı 4 Şubat 2012 tarihli görüntü inceleme ve tespit tutanağı.

Gassıl Ahmet Eşiyok'un "sivil cuma" sırasındaki hutbe resmi polis fezlekesine girdi.

yü Roj TV'den alıp dosyaya koymuştu. Eşiyok mezarda telkin okuyordu. Bu, toprak örtüldükten sonra yapılan duaydı.

Savcılıkta, "Söz konusu cenaze törenine katıldınız mı? Bu cenaze kimler tarafından organize edildi?" diye soruldu. Eşiyok şaşkındı. Zira o, Cenaze İşleri Müdürlüğü'nde çalışıyordu:

> "Asri mezarlıkta namaz kıldırmak ve cenaze yıkamak gibi görevim vardır, kim gelirse gelsin cenaze namazlarını kıldırırım ve ölüsünü yıkarım. Tirej Harun kod adlı Mahmut Bor'un cenazesini görevim hasebiyle yıkadım ve namazını kıldırdım. Bana göstermiş olduğunuz fotoğraftaki kişi benim. Görevim icabı şahsa dua ediyordum."[12]

Polis, 'Sivil Cuma'yı takipte

Görüntüler bu kadarla kalmıyordu. Elde, BDP'nin başlattığı "sivil cuma namazları" sırasında çekilmiş fotoğrafları vardı. Polisin tutanağına göre 31 Aralık 2011'deki namazda, ayak-

12 Batman Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 6 Şubat 2012'de alınan ifadesi.

ta, elindeki bir nottan dualar okuyordu. O esnada cemaat, sarığı ve cüppesini giyinmiş haldeki Eşiyok'u huşu içinde dinliyordu. Keza 6, 13, 21 ve 27 Ocak 2012'de kılınan Cuma namazlarında da müezzinlik yaparken "suçüstü" yakalanmıştı. 13 Ocak'taki namaz sırasında cemaatle birlikte ellerini kavuşturmuş halde namaz kıldığı an "polis kameralarınca tespit edilmiş"ti. Ayrıca imam arkadaşı İzzettin Ege ile yaptığı şu görüşme de, "diyanet alanındaki bölücü örgütlenmeyi" ele veriyordu:

> "İzzettin Ege: Yarın kendini hazırla senle bir yere gidecez ona göre.
> Ahmet Eşiyok: Neresi acaba?
> İ.E: Kozluk.
> A.E: Yarın mı?
> İ.E: He.
> A.E: Vaaz var mı?
> İ.E: Vaaz varsa zaten iki üç kelime.
> A.E: Evet, hutbemizi hazırlayalım.
> İ.E: Tamam, hutbe hazır zaten."

Barış hutbesi

Batman Cumhuriyet Savcısı Şener Gülmedi, Eşiyok'a bu namaza katılıp katılmadığını sordu. Eşiyok, namaza gidememişti. Fakat diğer "eylemlerini" üstleniyordu. "(Sivil Cuma'da) imamlık yapmıyorum ancak hutbe okuduğum ve vaaz verdiğim olmuştur. Her cuma hemen hemen her yerde hocalar vaaz verir. Oraya gittiğimde de ben vaazı veriyorum. Ben sivil itaatsizlik kapsamında destek vermek için gitmiyorum, sadece namazımı kılıyorum" diyordu.

Eşiyok'a yöneltilen sorulardan biri de "Telefonda neden Kürtçe konuşuyorsun?" şeklindeydi. Yanıtı çok basitti. Eşi-

yok, "Ben telefon konuşmalarımı Kürtçe yaparım" dedi. Eşiyok, sorgusundan sonra 7 Şubat'ta mahkemeye sevk edildi. Eşiyok'un, diğer imamlar ve mellelerle birlikte üyesi olduğu Dia-Der'in de KCK'ya bağlı faaliyet gösterdiği, "PKK/KCK'ya bağlı Türkiye Meclisi'nin (TM) Batman Kent Yapılanması bünyesinde sosyal alanda görevli olduğu" iddia edildi. Aynı gün on din adamıyla birlikte tutuklandı.

Hakkında, 31'i tutuklu olmak üzere, 40 sanıklı Batman KCK / Dia-Der Davası'nda, "silahlı terör örgütüne üye olma, terör örgütü propagandası yapma, kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama" suçları yöneltildi.

Eşiyok, 1954 doğumlu bu din adamı, 17 Ekim 2012 tarihine kadar tutuklu kaldı. Yargılandığı Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, sekiz aylık tutukluluktan sonra bırakıldı. Çıktıktan sonra da Cuma namazlarını kılmaya, kıldırmaya devam etti.

En son Cuma hutbesinde, "barış" için dua edilmesini istiyordu.

İzmirli Sultani Acıbuca da...

KOD ADI BARIŞ ANA

Sultani Acıbuca, doğup büyüdüğü memleketi Mardin'i, 90'ların tozu dumanı içinde terk edip yüz binlerce Kürt gibi batıya göçmüş, İzmir'e yerleşmişti. Yedi çocuk annesiydi. Ev hanımıydı. 'Barış Annesi'ydi.

İzmir'deki demokratik eylemlerin tümünde ön saftaydı. Mesela, 18 Ocak 2006'da Öcalan'ın sağlık koşulları nedeniyle yapılan basın açıklamasında Kürtçe slogan atmıştı. Muş'ta öldürülen 14 PKK militanının 31 Mart 2006'da Diyarbakır'da toprağa verilmesi sırasındaki olayları İzmir'de 200 kişiyle birlikte protesto etmişti. Öcalan'ın yakalanışının yıldö-

nümü olan 15 Şubat 2007'de halay çekmişti. Gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesinden sonra, 23 Şubat 2007'de, sloganlara eşlik etmişti. Bornova'da 8 Mart 2008'de düzenlenen Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde kürsüye çıkmış, gönlünden geçeni Kürtçe söylemişti:

> **'Erdoğan oğlunu askere yollasın'**
>
> "Yaralı gönlümle, hasta gönlümle, dertli gönlümle, hepinize hoş geldin diyorum. Şehitlerin ve gerillaların önünde anaları için onların önünde eğiliyorum. Kürt ve Türk anasının derdi aynıdır. Biz diyoruz artık analar ağlamasın. Artık Kürdistan'ın başından kalksınlar. Artık barış olsun. Kürtler için, Türkler için ağır bir derttir, ağır bir yüktür. Kürt ve Türk anası el ele versin. İçeridekilere de özgürlük olsun. Erdoğan oğlunu askere göndersin. Kürt ve Türklerin fakir olanları oğullarını askere gönderiyor. Gelinlerimiz Türk'tür, kızlarımızı Türklere verdik. Artık kavga istemiyoruz."[13]

Önce kendi, sonra avukatı...

Acıbuca konuşmasını bitirdikten sonra "Katil Erdoğan", "Yaşasın Barış" ve "Yaşasın Öcalan" anlamına gelen "Biji aşiti" ve "Biji Öcalan" sloganlarını atmış, kitle de eşlik etmişti. Savcı Murat Gök, Acıbuca'nın, "Barış Anaları adı altında bir oluşum içerisine girdiği, örgüt propagandasını içerir sloganlara iştirak ederek, sözde örgüt bayrağını alenen açarak, ön saflarda yer aldığı ve 8 Mart'ta propaganda amaçlı Kürtçe konuşma yapmak suretiyle kitleyi harekete geçirip slogan attırdığı" görüşündeydi.

---

13 İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/284 soruşturma, 2008/257 esas, 2008/202 iddianame numaralı ve 2 Haziran 2008 tarihli iddianame.

Oysa 1949 doğumlu Acıbuca, Kürtçeden başka bir dil bilmiyordu.

Savcı Gök'ün talimatı üzerine 15 Nisan 2008'de evinden gözaltına alındı. Bir gece emniyette tutuldu, ailesiyle görüştürülmedi, zeminde yatırıldı.

İzmir 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde tutuksuz yargılandı. Avukatı Nezahat Paşa Bayraktar'ın anlatımına göre iki yıl süren yargılama süresince mahkeme, Acıbuca'yı "düşman" diye belleyip delil toplamadı. Avukat Bayraktar, "Bu konuşmanın benzerini Başbakan Erdoğan bile yaptı" dediyse de dinleyen olmadı.

Mahkeme 9 Haziran 2010'da hükmünü kesti. "Konuşmasında teröristlerden gerilla, ülkemizin doğu ve güneydoğu bölgesinden Kürdistan olarak bahsettiği, toplanan grubu galeyana getirerek slogan attırdığı, bir kısım sloganları önce kendisinin attığı, sonra gruba tekrarlattığı" görüşündeydi. Bu yüzden Acubuca'ya, "örgütsel faaliyetlerinin yoğunluğu, sürekliliği ve kitle içerisindeki ağırlığı" dikkate alınarak, TCK'nın 314/2. maddesi gereğince "örgüt üyeliği" suçundan altı yıl üç ay hapis cezası verildi. Karar Yargıtay'da kesinleşip onaylanana kadar denetimli serbestik kapsamında düzenli şekilde karakola gidip imza vermesi kararlaştırıldı.[14]

Avukatına da operasyon

Bir buçuk yıl sonra, 23 Kasım 2011'de, KCK'nın avukat yapılanmasını oluşturdukları savıyla 47'si avukat 61 kişi gözaltına alındı. Bu avukatlardan ikisi, Acıbuca'nın avukatı Nezahat Paşa Bayraktar ile eşi Mehmet Bayraktar'dı. İzmir BDP il başkanlığını da yürüten Mehmet Bayraktar tutuklanırken,

---

14 İzmir 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/131 dosya, 2010/160 karar, 2008/257 esas numaralı ve 9 Haziran 2010 tarihli gerekçeli karar.

eşi tutuksuz yargılanmak üzere bırakıldı. Soruşturma sonunda ikisine de dava açıldı. Avukat Mehmet Bayraktar, İstanbul 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen, 28'i tutuklu 50 sanıklı bu davada hâlâ tutuklu...

Avukat Nezahat Paşa Bayraktar eşi tutuklandıktan sonra yılmadı.

İzmir Adliyesi'nde, bir duruşmadan diğerine koştu.

Bazen anneler, bazen oğullar için...

FESİH'İ DEVLET ÇILDIRTTI

Fesih Arslan'ın ailesi Sultani Acıbuca gibi Mardin'den batıya göçmüştü. Antalya'da Kürtlerin yaşadığı Kepez'in Güneş Mahallesi'nde ev kurmuşlardı. Oğulları Fesih, 1989'da doğmuştu. Okula devam edememişti Fesih, 750 TL aylıkla bir çay ocağına işçi yazılmıştı.

İddiaya göre Fesih, PKK'nın kuruluş yıldönümü olan 30 Kasım 2009'da, kimi arkadaşlarıyla kendi mahallesindeki bir otoyolu çöp konteynırlarıyla kapatıp polise taş atmıştı. Bir otomobilin hasar gördüğü eylemde "Biji serok Apo", "Kürtlere uzanan eller kırılsın", "Dişe diş kana kan, seninleyiz Öcalan" sloganları atılmıştı. Kamera kayıtlarına göre Fesih, "grubun önünde bulunarak grubu sevk ve idare etmek suretiyle emniyet görevlilerine taşlı saldırıda" bulunmuştu. Fesih savcılıkta, "Görüntülerdeki kişi ben değilim" diyordu. Savcılığa göre Fesih'in cep telefonu o akşam bu bölgeden sinyal veriyordu. Fesih, "Benim evim zaten olayın olduğu yerdedir. Baz istasyonunun orayı göstermesi normaldir" diye yanıt veriyordu.[15]

Fesih, 19 Mart 2010'da 21 gençle birlikte gözaltına alındı

---

15 İzmir 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/144 dosya, 2012/287 karar, 2010/203 esas numaralı ve 5 Aralık 2012 tarihli gerekçeli kararı.

ve üç gün sonra mahkeme huzuruna çıkarıldı. Dokuzu tutuklandı, Fesih'in de aralarında olduğu 13'ü bırakıldı. Fakat Fesih'in hayatı bir daha normalleşmedi.

Kardeşi Ömer'in iddiasına göre, polisler Fesih'i evden alıp bilmedikleri bir yere götürüyordu. Üç kez tekrarlanan bu garip "ziyaretler" sonrasında Fesih akıl ve ruh sağlığını yitirdi. İşini bıraktı, sokaklarda, çöplüklerde izmarit toplayıp içmeye, ne vakit polis görse ardına bakmadan kaçmaya başladı. Hal böyle olunca Manisa Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'ne yatırıldı. Anlaşılan o ki, sağlığına kavuşması mümkün değildi.

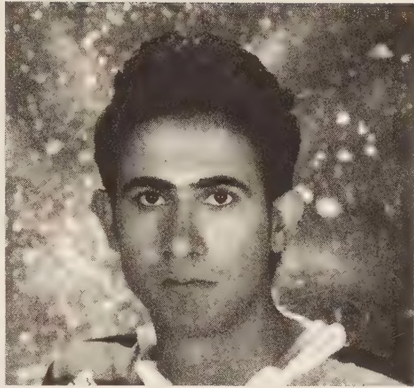
"Devleti devlete mi şikâyet edelim?"

Ailesi 23 Mayıs 2012'de Antalya 4. Sulh Ceza Mahkemesi'ne başvurarak, Ömer'in, ağabeyi Fesih'e vasi tayin edilmesini istedi. Mahkeme sağlık raporu için Fesih'i Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk etti. Hastanenin Sağlık Kurulu, 10 Ağustos 2012'de, "Psikotik bozukluk (kişinin gerçekle bağının kaybolması), tedaviyi reddediyor, içgörü yok" teşhisi koydu. Mahkeme 11 Eylül 2012'de kardeşi Ömer'i vasi tayin etti.

Ömer Arslan'a göre, tek suçlu, Antalya Emniyeti'ydi:

> "Ağabeyim dört gün nezarette kaldı, sonra böyle oldu. Çıktığında bir ay hasta yattı. Biz, belki korkmuştur dedik; fazla üzerine gitmedik. Aylar sonra garip hareketler yapmaya başladı. Manisa Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'ne yatırıldı. 18 gün sonra geri döndü. 'Ruh sağlığı bozuktur' dediler, tekrar götürdüler. Ağabeyim evde oldukça sivil polisler geliyor, 'Size yardım edeceğiz' diye götürüyorlardı. 'Ne oldu?' diye sorunca birşey söylemiyordu. Psikolojik baskı mı yaptılar, dövdüler mi, bilemiyorum. Nezarete girme-

den önce çok iyiydi. Hep çalışırdı, eve para getirirdi. Nezaretten sonra sürekli küfretmeye başladı. Dışarı çıktığında herkesten kaçardı. Polislerden daha çok korkuyordu, gördü mü, arkasına bakmadan kaçıyordu. Geceleri çıkıyor, eve uğramıyordu. Sürekli ağlıyordu. Polise gittim, 'Ağabeyim kafayı yedi şikâyetçi olacağım' dedim. 'Kanıtlayamazsın' dediler. Devleti devlete mi şikâyet edeceğim? Vazgeçtim."[16]

Fesih Aslan halen Antalya L Tipi Cezaevi'nde kalıyor.

Sokaktan alıp götürdüler

Arslan Ailesi, oğullarının hastalığının telaşına düşmüşken, İzmir'deki mahkemeyi unutmuştu. İzmir 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 5 Aralık 2012'de karar için toplandığını, 22 gence 629 yıl ceza verildiğini, yalnızca bir eylemden ötürü Fesih'in TCK'nın 200/6. maddesi gereğince "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına hareket ettiği" savıyla TCK'nın 314/2. maddesinden beş yıl hapis cezasına çarptırıldığını bilmiyorlardı. Hatta kararı polislerin sokakta bir başına dolaşan Fesih'i yaka paça götürdükten, Antalya L Tipi Cezaevi'ne koyduktan bir gün sonra öğrenebildiler.

Fesih tutuklandıktan sonra Ömer mahkeme başkanına gitti ve raporları sundu. Başkan "Neden mahkeme zamanı

16 www.radikal.com.tr, İsmail Saymaz, "Ruh sağlığı bozulan genci tutukladılar", 17 Aralık 2012.

gelmediniz?" diye sordu. Ömer, "Haber vermediler ki" dedi. Mahkeme bittiğinden, ancak Yargıtay'ın kararı ile tahliyesi mümkündü. Bunun için Adli Tıp Kurumu'na gönderilmesi ve muayeneden geçirilmesi gerekiyordu. Fakat aylar geçtiği halde kılını kıpırdatan olmadı. Bir kez daha Manisa Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne götürüldü, o kadar... Ömer, çaresiz, mahkeme ile cezaevi arasında mekik dokuyordu.

Adli Tıp: Sağlığı yerinde!

Fesih aradan aylar geçtiği halde hâlâ cezaevinde tutulurken itiraz üzerine 10 Haziran 2013'te Adli Tıp Kurumu'na gönderildi. Arslan, 4. İhtisas Kurulu karşısında,"Altı aydır cezaevinde olduğunu, korsan gösteriye katıldığı için yargılandığını, Antalya'da ailesi ile yaşadığını, herhangi bir tedavi görmediğini, madde kullanımı olmadığını, cezaevinde ilaç verdiklerini, ancak adlarını bilmediğini, psikolojik tedavi görmediğini" söyledi. Kurul, muayene sonucunda oybirliğiyle verdiği kararla, hakkında vasi kararı bulunan Arslan'ın akıl sağlığının yerinde olduğu sonucuna vardı!

> "Arslan'ın kurulumuzca 10/06/2013 tarihinde yapılan muayenesi sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların yorumlanmasından; cezai sorumluluğunu müessir ve kişide şuur ve harekât serbestîsini ortadan kaldıracak veya azaltacak mahiyet ve derecede herhangi bir akıl hastalığı ve zekâ geriliği saptanmadığı, sanığın mezkûr suçu işlediği sırada fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını idrak etme ve bu fiil ile ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğini ortadan kaldıracak boyutta bir akli arızanın içinde olduğuna delalet edecek herhangi bir tıbbi bulgu ve belgeye de rastlanmadığı, bu duruma göre; sanığın cezai sorumluluğunun tam olduğu oy birliği ile mütalaa olunur."

Üç yılda 1.264 kişi ceza aldı

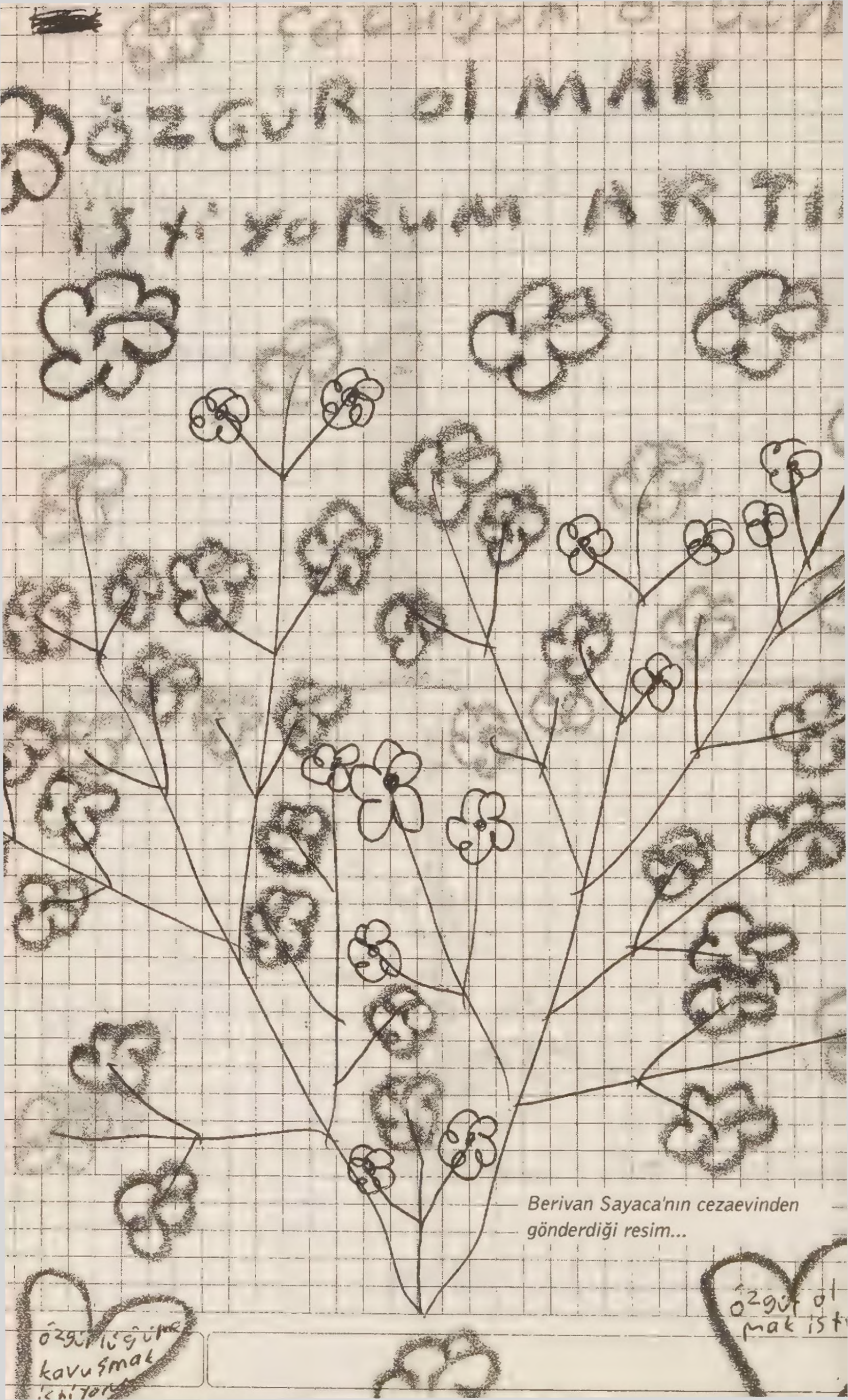
Bu raporla birlikte Arslan'ın cezaevinde kalması kesinleşirken, yeni TCK'nın kabul edildiği 2005'ten bu yana Felat Özer'den Fesih Arslan'a binlerce çocuk ve genç TCK'nın 220. maddesinin altı, yedi ve sekizinci fıkraları nedeniyle yargılandı, mahkûm oldu.

Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre 2009 yılında 120'si çocuk olmak üzere 3.123 kişi yargılandı; 22'si çocuk 464'ü mahkûm oldu. 2010 yılında rakamlar yükseldi. O yıl 481'i çocuk olmak üzere 1.994 kişi hâkim karşısına çıktı ve 27'si çocuk, 543 kişi mahkûm oldu. 2011'de 378'i çocuk olmak üzere 2.616 kişiye dava açıldı, 357 yetişkin ceza aldı.[17]

Kuşkusuz, en ağır tahribatı da çocuklar yaşadı.

---

17 BDP Batman Milletvekili Ayla Akat'ın 31 Mayıs 2012 tarihli soru önergesi üzerine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in verdiği 18 Aralık 2012 tarihli yanıt.

Berivan Sayaca'nın cezaevinden gönderdiği resim...

PUŞİLİ KIZA YEDİ BUÇUK YIL

> "Daha 15 yaşındayım, hiç bişi bilmiyorum. Ben burdan çıkmak istiyorum. Ailemin yanında olmak istiyorum. Burda hep ağlıyorum. Buraya hiç alışamadım. Canım çok acıyor. Hayatım boyunca ilk defa cezaevine girdim."

Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nden İHD'ye gönderilen çarpık çurpuk harflerle yazılan mektubun altında Berivan Sayaca'nın adı yazıyor. O, bu satırları yazarken, içerideki üçüncü ayı geride kalıyordu. Sayaca, mektubunda belirttiği üzere, 1994'te dünyaya gelmişti. Çocuktu daha... Fakat bu, devletin umrunda bile değildi.

Öcalan'ın Suriye'den çıkarılmasının yıldönümü olan 9 Ekim 2009'da, Batman'daki kalabalık içinde bir puşiden ibaret şekilde yakalandığında bile, devlet, Berivan'ın "azılı terörist" olduğundan çok emindi.

Polisin iddiasına göre 7 Ekim'de PKK'ya bağlı olduğu iddia edilen haber ajansında açıklaması yayınlanan Batman

Halk İnisiyatifi adlı grup, iki gün sonra sokağa çıkacaklarını ilan etmişti. Keza 8 Ekim'de kimi direkler ve duvarlara, kim tarafından asıldığı belli olmayan, üzerinde Öcalan'ın resmi ve altında "Özgürlüğü barışın teminatıdır" yazılı afişler yapıştırılmıştı. Polis ilanları "açık ve net şekilde" PKK'nın eylem talimatı olarak görüyordu.[1]

Batman, 9 Ekim'e bütün kepenkleri kapalı halde girdi. Yavuz Selim, Bağlar, Sağlık, Karşıyaka, Hürriyet ve Kısmet mahallelerinde küçük gruplar toplanıp lastik yaktı, polislere taş attı. Gruplara müdahale edildi; yedi kişi gözaltına alındı.

Öğleden sonra iki bin kadar kişi DTP il binası önünde toplandı. Önlerinde milletvekillerinin de olduğu grup kol kola girerek, Diyarbakır Caddesi'nde slogan atarak, yürüyüşe geçti. Topluluktan ayrılan, yüzleri puşilerle kapalı bir grup çocuk polise taş fırlattı. İddiaya göre "mahalle aralarına dağılan grupların bir müddet sonra tekrar organize şekilde bir araya gelerek, mütecavizkâr saldırıların devam etmesi üzerine" müdahale edildi. Çocuklar mahallelere doğru kaçıştı. 19 Mayıs, Bağlar ve Sağlık mahallelerinde, altısı çocuk, 12 kişi gözaltına alındı. Bunlardan biri de, 14 yaşındaki Berivan Sayaca'ydı.

Berivan'ı yakalayan Akın Şahin adlı polise göre, küçük kız 60 kişilik grubun en önündeydi. "Yüzleri puşiliydi, ara ara da elleriyle zafer işareti yaparak, bağırıyorlardı." Fakat Şahin, aracın içinde olduğu için ne bağırıldığını duymamıştı. Berivan'ı ilkin erkek sandığını söylüyordu. Polis Ömer Yavuz da, puşisini çıkardıktan sonra Berivan'ın kız çocuğu olduğunu anladıklarını belirtiyordu.[2]

---

1 Batman Emniyet Müdürlüğü'nün 9 Ekim 2009'da hazırladığı olay tutanağı.

2 Akın Şahin ve Ömer Yavuz'un 11 Ekim 2009'da Batman Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadeleri.

Avukatı uyardı: Psikolojisi bozulur

Berivan apar topar emniyete götürüldü. Üç polisin hafif şekilde yaralanmasından, beş aracın hasar görmesinden ve sekiz astsubayın evinin taşlanmasından sorumlu tutuluyordu. Hakkındaki delil ise iki fotoğraftan ibaretti. İki fotoğrafta, kalabalığın kenarında, başı puşiyle örtülü kişinin o olduğu iddia ediliyordu. İlkinde, biraz uzağında patlamış bir molotofkokteyli vardı. İkincisinde, öylesine duruyordu.[3] Çok sonra bilirkişi bile, "Grubun çok kalabalık olması, bir kısmının yüzlerini puşi ve bezlerle kapatması ve görüntünün yukarıdan çekilmesi nedeniyle dosyada teşhise elverişli bulunan Sayaca'nın video görüntü kaydına rastlanılmamıştır" diyecek, Berivan'ın savcılık ifadesinin dikkate alınmasını önerecekti.[4]

Berivan ifadesinde, evet, resimdeki çocuğun kendisi olduğunu kabul ediyordu. Fakat yalnızca taş attığını, kimseye zarar vermediğini söylüyordu:

> "Merakımdan dolayı gittim. Birisi 'Yüzünüzü kapatın' diye puşi dağıttı, ben de bunlardan bir tanesiyle yüzümü kapattım. Grupla birlikte yürüdüm. Grup içerisinde bulunan şahıslarda molotof görmedim ancak çevreye taş atıyorlardı. Ben de polislerden korktuğum için panzere taş attım. Bu şekilde 20 dakika kadar yürüdüm. Polis biber gazı sıktı, ara sokaklara kaçtım. Beni yakalayan polisler bana küfretti. Ben molotofkokteyli atmadım, sadece taş attım. Herhangi bir kimsenin evine ya da aracına zarar vermedim."[5]

---

3 Batman Emiyet Müdürlüğü TEM Şubesi'nin 10 Ekim 2009 tarihli görüntü inceleme ve tespit tutanağı.

4 Bilirkişi Fırat Garipoğlu'nun 23 Aralık 2009 tarihli CD inceleme tutanağı.

5 Berivan Sayaca'nın 11 Ekim 2009'da Batman Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

Bu ifadesini sorgu hâkimliğinde de yineleyecekti. Avukatı Serdar Atalay, polisin ileri sürdüğü zararın Berivan tarafından yapılmış olamayacağını, polislerin yaralandığı bölge ile onun yakalandığı bölgenin farklı olduğunu, bu yönde hiçbir delilin bulunmadığını vurguluyordu. Atalay, "Yaşı bir hayli küçüktür" diyordu, "Tutuklanması psikolojisinin daha çok bozulması anlamına gelir." Atalay'ın haklı olması, Batman Sulh Ceza Mahkemesi'nin Berivan'ı tutuklamayacağı anlamına gelmiyordu; ki, tutukladı.

Bir çocuk, yedi asker, üç polis

Dosya ÖYM'nin alanına girdiğinden Batman'dan Diyarbakır'a gönderildi. Savcı Tuncer Çetin'in hazırladığı iddianamede, Berivan'ın karşısında sekiz astsubay ve üç polis şikâyetçiler hanesine yazılmıştı. Berivan'ın "örgüt üyesi olmamakla beraber örgüt adına suç işlediği", "örgüt propagandası yaptığı" ve 2911 sayılı yasaya göre "dağılma sırasında taşla direndiği" iddia ediliyordu. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun içtihadına dönüşmüş Felat Özer kararına atıfta bulunularak, "Örgüt çağrısının belirli bir kişiye yapılmasına gerek yoktur" deniyordu.[6]

Berivan bugünlerde Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nde kalıyor, mektuplar yazıyor, mektuplarına da boyama kalemleriyle çizdiği ağaç resimlerini ekliyordu. Ağaç resimlerinin içinde ise "Özgür olmak istiyorum" diye yazıyordu. O mektuplardan birini Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e de yollamıştı. Sonuç değişmiş miydi? Hayır.

6 Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2009/3130 soruşturma, 2009/1456 esas, 2009/1367 iddianame numaralı ve 9 Kasım 2009 tarihli iddianamesi.

Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi, Berivan'a "yasadışı örgüt üyeliği" suçundan dört yıl iki ay, "dağılma sırasında taşla direnme" suçundan iki yıl dokuz ay on gün, "örgüt propagandası"ndan da altı ay yirmi gün olmak üzere, yedi yıl altı ay hapis cezası verdi.[7]

Berivan yaklaşık on ay cezaevinde kaldı. O ve akranları içerideyken, dünya ve Türkiye ayağa kalkmıştı. Uluslararası Af Örgütü, "Çocuk Hakları Evrenseldir / Türkiye'de Çocukların Terörle Mücadele Yasaları Adı Altında Adil Olmayan Yargılamalarına Son Verin" başlığıyla bir rapor hazırladı. Bunu İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün "Protestoyu Suç Saymak / Göstericileri Yargılamak ve Hapsetmek İçin Terörle Mücadele Yasalarının Keyfi Kullanımı" adlı raporu izledi. BM ve AB, Türkiye'yi uyardı. Ülke içinde "Çocuklar İçin Adalet Çağrıcıları" adlı bir oluşum kuruldu. Bu oluşumun da yoğun emeğiyle TMK'nın 9. maddesi 24 Temmuz 2010 tarihli 6008 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kaldırılarak, 18'den küçüklerin çocuk mahkemesinde yargılanması sağlandı. Böylece çocukların tahliyesi sağlanabildiği gibi, kararların bozulması ve tüm dava dosyalarının çocuk mahkemesine devri mümkün hale geldi. Özgürlük için çocuklar çok ağır bir bedel ödedi. Bazıları Pozantı'da olduğu gibi, tecavüze bile uğradılar.

CEYHAN'DAN POZANTI'YA, DAYAKTAN TECAVÜZE

Anayasa Mahkemesi, Kürtlerin siyasi temsilcisi olan DTP'nin kapatıldığını açıkladığı gün, 13 Aralık 2009'da, tüm ülkede

7 Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2009/579 dosya, 2009/738 karar, 2009/1456 esas numaralı ve 29 Aralık 2011 tarihli gerekçeli kararı.

olduğu gibi, Adana'da da tansiyon yükselmişti. Adana'nın Dağlıoğlu, Ova, Gülbahçe, Barbaros, Karasu ve Şakirpaşa mahallelerinin tamamına yakını Kürtlerden oluşuyordu. Halk DTP'yi destekliyordu. Ertesi gün sokaklar ana baba günüydü.

Saat 12'yi geçerken ilk kıvılcım, Dağlıoğlu Mahallesi'ne çakıldı. Yaklaşık 400 kişi toplanıp slogan attı, polise molotofkokteyli fırlattı. Sonra Gülbahçe... "Yüzleri puşilerle kapatılmış" kimselerce taş atıldığını iddia eden polisler, beşi çocuk, 13 kişiyi gözaltına aldı.

Haval Yiğit, 13 yaşındaydı. Gülbahçe'de 80. Yıl İlköğretim Okulu'nda okuyordu. Anlatımına göre, ekmek almak için evden çıktığında göstericilerle polisin arasında kalmıştı. Polise taş atan grup Haval'in üzerine doğru koşunca o da korkmuş, kaçmaya başlamıştı. Sonra bir polis, yakasından tuttuğu gibi Haval'i... Hakkında, polisin tutanağı dışında ne bir görüntü, ne bir kanıt vardı. Yakalanmıştı ve dolayısıyla suçluydu. Savcılık, Haval'i "mümeyyizlik" kontrolü için Adli Tıp Kurumu'na sevk etti. Adli Tıp da "Suç tarihinde işlediği iddia edilen suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılayıp davranışlarını yönlendirme yeteneğinin gelişmiş olduğu"nu bildirince Haval'in tutuklanması için hiçbir engel kalmadı.

Kemeri benziyormuş

Ahmet Ayaz ve Vedat Taymur 15 yaşındaydılar. Ahmet, Bahçelievler İlköğretim Okulu'nda okuyordu. Savcılıkta, "Polis gaz bombası attı, biz ezilmemek için koşmaya başladık. Bizimkiler, yani Kürtler koşmaya başlayınca biz de koştuk" diyordu. Vedat ise işçiydi. İşinden evine dönerken gözaltına alındığını savunuyordu. Buna karşılık Savcı Metin Dikeç, polisin çektiği fotoğraflara bakarak, "yüzü puşiyle kapalı bir göstericiyle Vedat'in ayakkabılarının benzeştiği-

ni" iddia ediyordu. Yahya Danış ise 17 yaşındaydı. Polis tarafından sıkılan sudan korunmak için sığındığı duvar dibinde yakalandığını, gösteriye katılmadığını savunuyordu. Fakat polis, fotoğraflara bakıp "boğazlı kazak" benzerliği kuruyordu. Yaşıtı Yunus Deniz için ise "kemer" gerekçesi gösteriliyordu. Oysa Yunus, yeğeninin ödevinin çıktısını internet kafeden almak için sokağa çıkar çıkmaz yakalandığını söylüyordu. Onun da kotu, montu ve spor ayakkabıları benzetiliyordu.[8]

Vedat hariç, tamamı tutuklandı. Beş çocuklu dava, yaşları 56'ya kadar yükselen sekiz yetişkininkiyle birleştirildi. Yetişkinlerden de altısı tutukluydu. Tümü "terör örgütü adına suç işlemek, örgüt propagandası ve görevi yaptırmamak" ile suçlanıyordu.

Kani'nin kafasında çekpas kırıldı

Haval ve Ahmet, 17 Aralık 2009'da Pozantı M Tipi Cezaevi'ne kondu. Kendileri gibi, izinsiz gösterilere katıldıkları için tutuklanmış olan İnan Taş, Uğur Daşkan, Hasan Şeker, Murat Dinçer ve Kani Fırat adlı çocuklarla kalıyorlardı. İki hafta sonra, 22 Ocak 2010'da Ceyhan M Tipi Cezaevi'ne nakledildiler. Üçüncü gün koğuş tartışması patladı. Yedi çocuk, PKK Davası'ndan yatan yetişkinlerin kaldığı C-4 koğuşuna geçmek istediklerini söyledi. Gardiyanlar "Siz çocuksunuz, olmaz. Sizi C-16'ya yerleştireceğiz" dedi. Çocuklar da bu değişikliğe, "Baskılar bizi yıldıramaz" diye slogan atarak karşılık verince...

Saat 12.30'u geçiyordu ki, Haval, koğuşa 30-40 kadar gardiyanın girdiğini gördü.

---

8 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2009/1007 soruşturma, 2010/26 esas, 2010/19 iddianame numaralı ve 14 Ocak 2010 tarihli iddianamesi.

Gardiyanların ellerinde coplar vardı:

"Sürekli anamıza, bacımıza küfürler edip tekme tokat ve coplarla dövdüler. Hepimizi döverek koğuştan çıkartıp bir üst kata götürdüler. Bir koridorda hepimizi yan yana dizip kovalarla üzerimize soğuk su döktüler. Bu esnada, müdür olduğunu söyleyen biri gelip 'Durun, yapmayın' demesi üzerine durdular. Bizi revire götürdüler, pansuman yaptılar. Ardından da C-16 koğuşuna götürdüler. Ben bu olayda infaz koruma memurlarının copla vurmaları neticesinde yaralandım. Halen sağ bacağımın üst dış kısmında morluk ve sol kolumun üst kısmında şişlik bulunmaktadır. Üst dudağım patladı. Arkadaşlarım yaralandı. İnan Taş'ın bacağından sürüklenerek götürüldüğüne ve dövüldüğüne tanık oldum."[9]

Haval, gördükleri bu şiddeti, 27 Ocak'ta ziyaretine gelen Avukat Tugay Bek'e anlattı. Tugay Bek ise Haval'in anlatımlarını kaleme aldığı tutanağın altına, "Haval'in bacak, kol ve dudağında dayak izleri ve morluklar tarafımızdan da çıplak gözle görülmüştür" diye not düşüyordu. Sadece Haval değil, tüm çocuklar Bek'e içini dökmüştü.

Bek, Kani Fırat'la görüştükten sonra yazılan tutanağa, "Dayak neticesinde oluşmuş olan yara-bere izleri gözlendi. Mağdurun kafası halen bandajlı ve gözleri kanlıdır. Ayrıca sol omzunda ve bacağında cop izleri saptandı" diye kayıt alıyordu. Kani'ye ne mi yapmışlardı?

"Kafama çekpas sapıyla vurarak yaraladılar, bayılttılar. Arkadaşlarımdan duyduğum kadarıyla, bayılmam sonrasında da beni copla dövmeye devam etmişler. Gözümü revirde açtım. Kafama beş dikiş atıldı. Bu sırada arkadaşlarımın dö-

9 Haval Yiğit'in 27 Ocak 2010'da avukatı Tugay Bek'e teslim ettiği el yazısı dilekçe.

vüldüklerini ve bağırdıklarını duydum. Halen belimde ve vücudumun değişik yerlerinde ağrı hissediyorum."[10]

Nasihatte bulunmuşlar

İnan Taş cezaevi idaresince kendilerine zorla ifade tutanağı imzalatıldığını söylüyordu. Taş'ın bahsettiği ifade, daha o gün alınmıştı. Çünkü dayaktan sonra gardiyanlar, "Çocukların büyüklerin yanına verilmediği için tepki olarak örgüt lehine slogan attıklarını, koğuş kapısına vurarak kilidin kırıldığını, personele bardak fırlattıklarını, bazı personelin elinin kesildiğini, direndiklerini, demirlere, kapı ve duvarlara vurmaya başladıklarını, kendilerine zarar vermemeleri için telkin ve nasihatta bulunulduğunu" iddia etmişti.[11] Yedi çocuğun kendi kendine zarar verdiğini savunup "terör örgütü üyesi çocuklar"dan şikâyetçi olmuşlardı.

Buna karşılık 27 Ocak'ta, yani Avukat Bek'e el yazılarıyla gördükleri şiddeti aktardıkları gün, yedi çocuğun 2. Müdür Hasan Olgaç tarafından ifadesi alınmıştı. "Bize zorla imzalatıldı" dedikleri yarım sayfalık ifadelerinde, ne dayaktan ne küfürden söz ediliyordu. Hatta çekpasla kafası yarılan Kani Fırat'ın bile, "İdare bizi almaya kalkınca biz tepki gösterdik. Direndik, slogan attık. Meydana gelen olayların asıl sebebi budur" dediği iddia ediliyordu. Ve bu ifadelerin sonunda yedi çocuğa da beşer gün odaya kapatma cezası verildi.[12]

Bu arada Bek, Ceyhan Başsavcılığı'na başvurunca çocuklar 4 Şubat 2010'da Ceyhan Devlet Hastanesi'ne götürüldü,

---

10 Kani Fırat'ın 27 Ocak 2010'da avukatı Tugay Bek'e teslim ettiği el yazısı dilekçe.

11 Ceyhan M Tipi Cezaevi'nde görevli 24 gardiyanın kaleme aldığı 25 Ocak 2010 tarihli tutanak.

12 Ceyhan M Tipi Kapalı Cezaevi Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 29 Ocak 2010 tarihli disiplin kurulu kararı.

vücutlarındaki darp izleri tespit edildi. 15 Şubat'ta ifadeleri alındı. Hepsi de işkence gördüklerini söyledi. Tüm deliller toplandığı halde soruşturma 14 ay sürdü. Savcı Hüseyin Gül, 25 gardiyan hakkında "zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması, hakaret ve işkence" suçundan kovuşturmaya yer olmadığına hükmetti. Savcı Gül'e göre, çocuklar kendi kendilerini yaralamışlardı:

> "Çocukların sağa sola koşuşturdukları, görevlilere direnerek kendilerini şebeke demirlerine ve duvara vurdukları, görevli infaz koruma memurlarının zor kullanma yetkilerini kullanarak daha büyük ve üzücü olayların olmasını engellemeye çalıştıkları, hiçbir personelin jop kullanmadığı, çocuklara hakaret edilmesi, su dökülmesi olaylarının meydana gelmediği..."[13]

Bek, karara 28 Temmuz 2011'de itiraz edecek, Osmaniye 2. Ağır Ceza Mahkemesi de 2 Şubat 2012'de, yani dayağın yıldönümü günlerinde, itirazı reddedecekti.

Bir fotoğraf yetti

Somut işkence iddialarına kulak tıkayan yargı, çocukları, olabilecek en kısa sürede, gözaltıdan beş ay sonra, daha ikinci duruşmada mahkûm etti. Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki yargılamada, yine Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun Felat Özer kararı dayanak yapıldı. Karar, "Sanıkların sokaktan geçen kişilerden olmadığı, fotoğraflardaki pozisyonları ve ellerindeki taşlar ve sanık beyanları dikkate alınarak" verildi. Haval'in de aralarında olduğu, beşi çocuk, 13 sanığa "terör örgütü adına suç işledikleri" iddiasıyla, TCK'nın 220/6. ve 314/2. maddeleri gereğince "terör örgütü

13 Ceyhan Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2010/583 soruşturma, 2011/1104 karar numaralı ve 14 Nisan 2011 tarihli kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı.

üyeliği"nden ceza aldı. Haval'e, on beşten küçük olduğu için üç yıl bir ay on beş gün, on sekizden küçük olan dört çocuğa dörder yıl ikişer ay ve sekiz yetişkine de altışar yıl üçer ay hapis cezası verildi. "Örgüt propagandası"ndan Haval'e beş ay, dört çocuğa altışar ay yirmişer gün, yetişkinlere onar ay kesildi. Beş çocuk tahliye edildi.[14]

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, yaptığı incelemenin sonunda, 2010 yılındaki "taş atan çocuklar" ile ilgili düzenlemenin beş çocuğa uygulanarak, yeniden hüküm verilmesi için kararı bozdu. Ardından dosya, çocuk mahkemesine gönderildi. Halen karar verilmiş değil...

CHP: Tecavüz, taciz, dayak...

Haval ve koğuş arkadaşlarının yediği dayak, yargı eliyle kapatılırken, bir yanıyla Pozantı'ya davetiye çıkarılıyordu. Osmaniye 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Avukat Tugay Bek'in itirazlarını reddettiği o günlerde, 2012 yılı başında, Türkiye Pozantı vahşeti ve utancıyla çalkalanıyordu. İnkâr edilen dayak, devlet nezaretinde tecavüze terfi etmişti.

Vahşet, Pozantı Çocuk Cezaevi'nde tahliye olan yedi çocuğun İHD Mersin Şubesi'ne başvurmasıyla açığa çıktı. İddiaya göre, koğuş ağalığı yapan "Özgür adlı yaşça büyük genç, çocuklara tecavüz etmişti." Tecavüzü, gariyanların işkencesi ve angaryası izliyordu.

CHP komisyon kurup Adana ve Mersin'e gitti; mağdur çocuklar ve aileler ile İHD ve TİHV yetkilileriyle gerçekleştirdikleri bir dizi görüşmeden sonra, 1 Mart 2012'de, utancı Türkiye'nin yüzüne çarpan bir rapor yayınladı.[15]

---

14 Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2009/267 dosya, 2010/135 karar, 2009/568 esas numaralı ve 15 Nisan 2010 tarihli gerekçeli kararı.

15 Pozantı Cezaevi'nde Yaşanılan Kötü Muamelelerle İlgili CHP Heyeti Ön Araştırma Raporu, 1 Mart 2012.

Rapora göre Pozantı'da, 218 çocuk kalıyordu. Bunlardan 39'u TMK kapsamında tutukluydu. 34 koğuştan 30'unda çocuklar, dördünde yetişkinler bulunuyordu. Rapora göre Pozantı hakkındaki şikâyetler skandalın patlak vermesinden on ay önce başlamıştı. Nisan 2011'de Mersin İHD'ye ilk başvuru gelmiş; TİHV Adana Şubesi'nin sekiz çocuk hakkındaki raporu 12 Temmuz 2011'de Adalet Bakanlığı'na gönderilmişti. Fakat bakanlığın umurunda bile olmamamıştı. Bu arada, şikâyetçi çocuk sayısı 25'e çıkmıştı.

İddialar, tecavüz ve cinsel tacizle bitmiyordu. Koğuş sorumluları tarafından çamaşır ve ayak yıkatmaktan masaj yaptırmaya, paspas sapıyla dövmekten erken saatte koğuşların temizletilmesine, ailelerce gönderilen paralara el koymaktan basketbol potasına boğulacak derecede kafaların asılmasına varıncaya...

Bir de gardiyanların zulmü vardı; şarkı söyleyince "slogan atılıyor" diye dövmek, "teröristsiniz" diyerek toplu dayak atmak, her fırsatta kelepçe takmak, doktorların kötü muamelesi...

Yoğun tepkiler karşısında Pozantı kapatıldı. Çocuklar Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevi'ne, gardiyanlar başka cezaevlerine dağıtıldı. Altı gardiyana idari ve adli soruşturma başlatıldı ama kimseye dava açılmadı.[16]

Yalnızca bir kişi bedel ödedi.

O da, Pozantı'yı duyuran Mersin İHD Şube Başkanı Ali Tanrıverdi oldu.

Eylül 2012'de Mersin KCK operasyonu kapsamında İHD, BDP ve Akdeniz Belediyesi'ne baskın yapıldı. Tanrıverdi'nin de aralarında olduğu 30 kişi tutuklandı. Adana 10. Ağır Ceza'da görülen 42 sanıklı bu davanın 16 Nisan 2013'te görülen duruşmasında sanıklara tahliye kararı çıktı. "Terör örgü-

---

16 MHP Kütahya Milletvekili Âlim Işık'ın 19 Mart 2012 tarihli soru önergesine Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in 23 Temmuz 2012'de verdiği yanıt.

tü üyeliği" iddiasıyla yargılanan Tanrıverdi yedi aylık tutukluluktan sonra özgürlüğüne kavuştu.

Kurtulduğuna sevinse yeriydi.

En azından tek bir örgüte üye olmakla suçlanıyordu.

Çünkü Adana İHD Şube Başkanı Ethem Açıkalın'a adeta cehennemi yaşatmışlardı.

NE AVRUPA'SI, BURASI ADANA!

Adana'nın pamukla anıldığı yıllar geride kalmıştı; 2000'lerin Adana'sı bir politik cehennemdi. Kürtler ve sosyalistlerin attığı her adım "terörizm" sayılıyordu. Polis merkezleri ve Adana Terörle Mücadele Şubesi harıl harıl çalışıyordu. Keza ÖYM'ler de...

Örneğin müzisyen Murat Pişkinbaş, Adana'da her taşın altında örgüt arandığı o günlerde, bir takvimle yakalanmanın bedelini ödeyenlerdendi. Çoğunlukla sosyalistlerin ve Kürtlerin etkinliklerinde bağlamasıyla sahne alıyor, türküler söylüyordu. On dokuz yaşındaydı.

O gün, 21 Mart 2010'da, Ceyhan'da Newroz Bayramı şenliği vardı.

Adana'dan minibüse binip yola çıktı. Yanında Ceylan Yayınları tarafından basılan kimi siyasi kitaplar ve Mezopotamya Kültür Merkezi'nin (MKM) bastırdığı on beş takvim vardı. Konserinden sonra kitapları satacak, yanında takvim armağan edecekti.

Yolda minibüs durduruldu. Pişkinbaş kitap ve takvimlerle araçtan indirilerek gözaltına alındı. Takvimlere, "PKK terör örgütünü, liderini, mensuplarını övücü mahiyette yazı ve fotoğrafların bulunduğu" gerekçesiyle Şırnak Sulh Ceza Mahkemesi tarafından 21 Ocak 2010'da el koyma, dağıtım ve satış yasağı konduğu ortaya çıktı.

Pişkinbaş, "Takvimlerin satışının yasak olduğunu bilmiyordum. Satmak için bulunduruyordum. Daha önce de satmıştım" dediği halde, TMK 7/2. maddesi gereğince "terör örgütü propagandası" suçundan Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. "Herhalde hata, mahkemede düzelir" diye beklenirken, heyet olmadık bir yorum yaptı.

"Sanığın bu takvimleri satmak suretiyle PKK terör örgütüne gelir temin ettiği, böylelikle terör örgütüne yardım ettiğinin anlaşıldığı" sonucuna varıldı. Sonra da Pişkinbaş'ın TCK 220. maddesinin yedinci fıkrasına göre, "örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım ettiği" ve dolayısıyla "örgüt üyesi" gibi ceza alması gerektiği ifade edildi. Birdenbire heyet, savcının dahi aklına gelmeyeni yaptı ve Pişkinbaş'a TCK'nın 314/2. maddesi gereğince altı yıl üç ay hapis cezası verdi.[17]

Eylem-matik!

Murat Pişkinbaş'ın yaşadığı istisna değildi. Kırk yıl önce dağılmış THKP/C'nin propagandası iddiasıyla 21 şüpheliye açılmış davada şüphelilerin "fiş kayıtlarının bulunduğunun" açıkça iddianamede yazıldığı günlerden geçiliyordu. İddianameye göre, anayasal bir hakkın kullanımı için sokağa çıkmaya bile ceza kesiliyordu. Yalnızca bu 21 kişiye 24 Kasım 2009'dan 9 Mart 2010'a kadar "izinsiz gösteri yapmak, basın açıklaması düzenlemek, afiş yapıştırmak ve bildiri dağıtmak" gibi çeşitli suçlar nedeniyle Kabahatler Kanunu çerçevesinde, her biri 143 TL olmak üzere toplam 69 ceza kesil-

---

17 Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/198 dosya, 2011/55 karar, 2010/375 esas numaralı ve 1 Mart 2011 tarihli gerekçeli kararı.

mişti. Böylece, devletin göstericilerden elde ettiği gelir, yaklaşık on bin bin TL'ye ulaşmıştı.[18]

Hal böyleyken, işkence de alıp yürüdü.

TİHV'nin tedavi ve rehabilitasyon merkezleri raporlarına göre 2005 yılında 193 kişi işkence ve kötü muamele iddiasıyla vakfa başvurdu. Bu şikâyetlerden 42'si Adana'dan yapıldı. İstanbul'dan sonra ikinci sıradaydı. İzmir, Diyarbakır ve Ankara'yı bile geride bırakıyordu. Bir yıl sonra TİHV'e gelen 222 başvurudan 86'sı, 2007'de 310 başvurudan 82'si, 2008'de 258 başvurudan 103'ü, 2009'da 264 başvurudan 50'si, 2010'da 160 başvurudan 41'i...

Adana, listede ya birinci ya da İstanbul'dan sonra ikinci şehirdi.

Adana Terörle Mücadele Şubesi ise ülke çapındaki tüm polis ve jandarma merkezleri arasında, hakkında en çok şikâyetin geldiği adresti. Adana Çocuk Şubesi, Güvenlik Şubesi ve Adana Emniyet Müdürlüğü de işkencede öne çıkıyordu.

Dönemin Adana Valisi İlhan Atış, "taş atan çocukların" ebeveynlerinin Yeşilkartlarının iptali önerisini getiriyordu. Devletin Vali Atış'ta vücut bulduğu o yıllarda tarih kendi kahramanını yarattı: Polisin Vali Atış'ı varsa, çocukların Ethem Açıkalın'ı vardı.

Açıkalın, 1971'de Erzurum'da doğmuş, Adana'ya göçmüştü.

Kürt'tü, sosyalistti, Adana İHD Şube Başkanıydı.

Közü eliyle tutma cesaretini göstermişti. Çocukların davalarını izliyor, raporlaştırıyordu.

Yetmiyor; her eylem ve etkinlikte yer alıyordu.

Devlet, Açıkalın'a hayatı zindan edecekti.

O ki "terörist çocukları" savunuyordu, o da bir "terörist"ti.

---

18 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/340 soruşturma, 2010/265 esas, 2010/209 iddianame numaralı ve 26 Nisan 2010 tarihli iddianamesi.

Peş peşe davalar geldi.

İlk dava, "Hayata Dönüş Operasyonu"nun yıldönümü olan 18 Aralık 2005'te, Adana'da Uğur Mumcu Meydanı'nda yapılan basın açıklamasından sonra açıldı. Açıklamada, Öcalan üzerindeki tecridin ağırlaştırıldığı ifade edilince Açıkalın ve altı arkadaşı Adana 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandı.

'Kürdü küçük harfle yaz kızım'

Bir kişi beraat ederken; Açıkalın ve beş arkadaşı, TCK'nın 216. maddesine göre "halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettikleri" iddiasıyla ikişer, 215. maddeye göre de "suç ve suçluyu övdükleri" için altışar ay hapis cezasına çarptırıldı. Hâkim Hüseyin Öksüz, bildiride anılan kişi Öcalan olduğu ve sanıklarla ilgisi olmasa dahi, Öcalan'ın örgütü eylemler gerçekleştirdiği için "takdir teşdit" hakkına başvurdu, yani cezayı üst sınırdan verdi.

Hâkim Öksüz, kararında, Açıkalın ve arkadaşlarını azarlıyor, Avrupa'nın da ağzının payını veriyor, "Kürtler vardır" demeyi suç sayıyor, Kürt ifadesini küçük harfle yazıyordu:·

> "Bildiri incelendiğinde, Türkiye'yi bölüp parçalamak için can atan dış odakların maşalık görevini yaptığını savunmasında dahi ikrar eden terör örgütü başı Öcalan'ı masum göstermeye çalışıp övdükleri, pişman olmadıklarını söylemeleri ve örgüt liderinin ülkeye verdiği zarar ve bu zararın devam etmesi karşısında sanıklara takdir teşdit uygulanmıştır.
>
> Bildiride, Öcalan'a uygulanan kişiye özel ve onun şahsında Kürt halkına uygulanan tecrit hergün ağırlaştırılıyor... insanlık suçu olan tecritle sadece tutsaklar değil, tüm toplumsal muhalefet... denmek suretiyle, terör örgütü lideri Öcalan'ın Kürt halkını temsil ettiği gibi tamamen asılsız

bir sonuca ulaşıldığı gibi Kürt halkı ile Türk halkı kavramı getirilmeye çalışıldığı, halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama eyleminin gerçekleştiği...

Ülkede son zamanlarda AİHS'e dayanılarak inanılmaz talepler ve davranışlarda bulunulması nerede ise sıradanlaşmıştır. Ancak Avrupa insan haklarının savunucusu ülkelere bakıldığında PKK terör örgütünün oluşturduğu tahribattan çok azını gerçekleştiren örgütlere (İRA, Kızıl Tugaylar ve benzeri) hiç müsamaha göstermedikleri açıkça ortadadır.

Her ülkenin kendine özgü koşulları vardır. Toplumsal olaylar, durumlar ve koşullar hukuku ve uygulamayı belirler. Bu bildirinin ve içeriğinin cezalandırılmaması ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi mahkememizce mümkün görülmemiştir."[19]

"Ballandıra ballandıra anlatma" suçu

Bu, Hâkim Öksüz ile Ethem Açıkalın'ın ilk karşılaşmasıydı. Fakat Açıkalın'ın 2 Aralık 2008 günü Roj TV'ye telefonla bağlanıp "taş atan çocuklar" hakkında konuşması, bir silsile halinde, polisin ve adliyenin sabrını taşırmaya yetti. Hemen TV kaydının dökümü yapıldı. Açıkalın, "Öcalan'a işkenceyi protesto etmek amacıyla Adana'da birçok eylem yapıldı. Olağanüstü hal uygulamasını aratacak bir durum yaşadık. Yüzlerce gözaltı, yüzlerce ev basıldı. Zaten Adana Valisi de açıktan Kürtleri hedef gösterdi. Devletin polisine taş atmışsanız her türlü ceza mübahtır. Cezaevinde çürütmek, eğer yapamıyorsanız, sokak ortasında infaz ederek, adeta caydırma politikası izliyor" demişti.[20]

---

19 Adana 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2006/297 dosya, 2007/621 karar, 2006/3378 esas numaralı ve 7 Haziran 2007 tarihli gerekçeli kararı.

20 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2009/22173 soruşturma, 2009/11519 esas, 2009/7110 iddianame numaralı ve 15 Mayıs 2009 tarihli iddianamesi.

Savcı Duran Yılmaz'a göre bu açıklama ile "Kürt kökenli yurttaşlara karşı devlet tarafından sistematik yok etme politikasının uygulandığı" öne sürülüyordu. Haliyle "halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu" işleniyordu. Dava, Hâkim Öksüz'ün baktığı Adana 1. Asliye Ceza Mahkemesi'ne düştü. Son duruşma, 15 Ekim 2009'da görüldü. Duruşma Savcısı Hanifi Yavuz'a göre Açıkalın, "olayları abartmak suretiyle" bu suçu işlemişti:

> "Adana'da meydana gelen basit birkaç nümayişi gerekçe göstererek ve abartarak sanki çok büyük olaylar varmış gibi, yüzlerce gözaltı varmış gibi olayları abartarak anlattığı, toplumun çeşitli kesimlerini birbirine karşı kin ve nefret ve düşmanlık hisleriyle doldurarak ve yine Adana valisinin küçük çocukların kandırılarak, devletin araçlarının taşlanması yönündeki açıklamasını sanki katliam emri vermiş gibi gösterdiği ve sanığın müsnet suçu işlediği..."[21]

Hâkim Öksüz, "ballandıra ballandıra anlatma suçu" karşısında kayıtsız kalacak yargıç değildi. "Ülkenin bulunduğu konum ve halklar arasında yaratılan düşmanlığın giderek artması" nedeniyle üst sınırdan ceza vererek, Açıkalın'ı üç yıla mahkûm etti:

> "Bu konuşma, niteliği belli, ne amaçla kurulduğu açıkça ortada olan, ayrılıkçı mücadelenin kanalı olan Roj TV'de yayınlanmıştır. Konuşmanın yayınlandığı yer önemlidir.
>
> Konuşmanın içeriği incelendiğinde iki farklı toplumun bulunduğu, bir toplumun diğer toplum üzerinde sistematik baskı, işkence ve yok etme politikası uyguladığının ballandıra ballandıra, abarta abarta, tahrik edecek şekilde ele alınıp açıklandığı görülmektedir. Düşünce özgürlüğünün sı-

21 Adana 1. Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki 2009/546 numaralı davanın 27 Ekim 2009 tarihli duruşma tutanağı.

Adana İHD Şube Başkanı Ethem Açıkalın (beyaz gömlekli), "taş atan çocukların" kahramanıydı.

nırlarını yasalar belirler. Uzunca süredir terör ve kaos ortamının yarattığı toplumlar arasındaki derin uçurum daha da artmakta, kapanmayacak seviyeye gelmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti, demokratik bir hukuk devletidir. Herşey hukuka uygun şekilde, hukukun verdiği yetki çerçevesinde yapılmaktadır. Sanığın açıklamalarının gerçekle ilgisinin bulunmadığı ve toplumu yönlendirmek için yapıldığı çok açıktır. Bu tür yalan propagandalarla neyin amaçlandığı da ortadadır. Bu konuşma, amaçlı yapılmıştır. Yapıldığı yer ortadadır. Halk kin ve düşmanlığa alenen tahrik edilmiştir."[22]

TERÖRİST CHE

Açıkalın, yine "Hayata Dönüş Operasyonu"nun yıldönümü olan 19 Aralık 2007'de Kürkçüler Cezaevi önündeki ey-

22 Adana 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2009/546 dosya, 2009/985 karar, 2009/11519 esas numaralı ve 27 Ekim 2009 tarihli gerekçeli kararı.

lemde hazır bulunmuştu. Yaklaşık 40 yurttaşın katıldığı ve hiçbir gerginliğin çıkmadığı eylemden sonra Açıkalın ve 11 protestocunun evleri basıldı. Açıkalın'ın evinde, *Faşizmin Yargılanması*, *Diyalektik ve Materyalizm*, *Anarşizm mi, Sosyalizm mi* gibi kitaplar "ele geçirildi". Savcı Esat Penpe, eylemdeki sloganları hiç de "masum" bulmuyor, kül yutmuyor, bir eylemle üç yasadışı örgütün, Marksist Leninist Komünist Partisi (MLKP), Maoist Komünist Partisi (MKP) ve Türkiye Komünist İşçi Partisi'nin (TKİP) propagandasının yapıldığını ileri sürüyordu

> "'Devrimci irade teslim alınamaz', 'Direne direne kazanacağız', 'İçeride dışarıda hücreleri parçala', 'Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük', 'Devrimci tutsaklar onurumuzdur' sloganlarının operasyonu düzenleyen güvenlik güçlerinin ihlal ettiğini ileri sürdükleri insan hakları ile ilgisinin olmadığı, başkaldırı ve direnişi ifade ettiği, terör yöntemlerini çağrıştırdığı, anayasal bir hak olan basın açıklamasının kullanılması olarak başlayan eylemin MLKP, MKP ve TKİP isimli yasadışı sol örgütlerin propagandasına dönüştüğü..."[23]

'Gördün de, niye gitmedin?'

Adana 7. Ağır Ceza Mahkemesi, kararını 16 Haziran 2010'da açıkladı. Açıklamayı okuyan Ethem Açıkalın ile "19 Aralık Katliamını unutmadık, unutmayacağız" yazılı bez pankartı taşıyan iki kişiyi "yasadışı örgüt propagandası"ndan onar ay hapis cezasına çarptırdı.

Fakat hangi sol örgütün propagandasının yapıldığı belli değildi. Üç örgütten biri mi, yoksa üçü birden mi, anlaşılmı-

---

23 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/65 soruşturma, 2008/500 esas, 2008/400 iddianame numaralı ve 26 Eylül 2008 tarihli iddianamesi.

yordu. Kaldı ki bir davayı, diğeri izliyordu. Devletin bile durup düşünecek vakti mi vardı? Yoktu. O halde...

Ankara'da, DHKP/C militanı olduğu iddia edilen Kevser Mızrak'ın 10 Aralık 2007'de polisle girdiği çatışmada öldürülmesi üzerine, Adana'da bir başka protesto yapıldı. Açıkalın'ın da İHD adına katıldığı eylemde, Mızrak'ın "yargısız infaz" ile öldürüldüğü savunuldu. Açıkalın dâhil dokuz kişiye bu kez de, "DHKP/C üyeliği ve propagandası" suçundan dava açıldı. Savcı Esat Penpe, Mızrak'ın resmini taşıyan Açıkalın'ı "Eylemin DHKP/C propagandasına dönüştüğünün açıkça anlaşıldığı, sanığın eylemin bu niteliğini anlayabilecek deneyime sahip olduğu (halde) açıklamayı terk etmediği" için suçluyordu.[24]

Açıkalın, atılan sloganlara eşlik etmediğini, fakat suç olduğunu da düşünmediğini savundu. Yargılama sonunda tüm sanıklara TMK'nın 7/2. maddesi gereğince "örgüt propagandası"ndan onar ay hapis cezası verildi.[25]

Bu, Açıkalın'ın propagandasını yaptığı iddia edilen dördüncü örgüttü.

Neyse ki hangi örgüt olduğunun bu kez adı belliydi.

Sonra...

Sözde işçi kurultayı

Adana'da, 10 Mart 2009'da, MLKP'nin yasal çalışma alanı olduğu suçlamasıyla Ezilenlerin Sosyalist Platformu'na (ESP), Emekçi Kadınlar Derneği'ne (EKD) ve Sosyalist Gençlik Derneği'ne (SGD) baskın yapıldı. Hatay ve Mersin'i de kap-

---

24 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/54 soruşturma, 2008/73 esas, 2008/57 iddianame numaralı ve 15 Şubat 2008 tarihli iddianamesi.

25 Adana 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/40 esas, 2009/142 karar, 2008/54-73-57 savcılık numaralı, 8 Ekim 2009 tarihli gerekçeli kararı.

sayan operasyon sonunda 22 kişiye dava açıldı. İddianamede 53 demokratik eylem "örgüt suçu" sayılıyordu.

Neler mi?

Başbakan Erdoğan'ı ve ekonomik krizi protesto etmek; Maraş Katliamı'nın yıldönümündeki yürüyüşe katılmak; Hatay'da "Susurluk'tan Ergenekon'a, Kontrgerilla Dağıtılsın" diye açıklama yapmak; Hrant Dink'in ölüm yıldönümünde "Hepimiz Hrant'ız, hepimiz Ermeniyiz" sloganı atmak; Yılmaz Güney'in fotoğrafı bulunan takvimleri satmak; 1 Mayıs'a ve "Darbelere Karşı Demokrasi Mitingi"ne gitmek...

Savcı Lokman Doğan'a göre, "İşçi Sağlığı, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kurultayı"na katılmak da suçtu. İddianamede, etkinlik için, "Sözde işçi kurultayı" deniyordu. Mersin'de, liseli öğrenciler için yapılan futbol turnuvası da "Halı sahada sözde futbol maçı adı altında sosyal faaliyetler düzenlemek" sayılıyordu. EKD, "Sözde kadın haklarını savunan örgüt" ilan ediliyordu. Che Guevara ve Deniz Gezmiş için "terörist" deniyordu.

Che'nin bile, yaşasa MLKP üyeliğiyle yargılanması mümkün hale gelen davada, "Ekonomik kriz nedeniyle mağduriyet yaşanan şahısların çalıştıkları işyerlerini ziyaret ederek, mahallelerde toplantı düzenleyerek mağdur şahısları veya ailelerini provoke ederek, işyeri işgalleri veya benzeri kanunsuz eyleme teşvik etmek" diye bir suç bile vardı.

Delil var mıydı?

Vardı.

Çokça kitap vardı, "Ezilenler Birleşsin" yazılı duvar takvimi vardı, "Dondurmam Gaymak" ve "Issız Adam" filmleri vardı, "Che Guvera isimli teröristin hayatını anlatan belgesel türü filmler" vardı, "kuş gribi konulu bildiri" vardı, altı düdük vardı, beş salsa aleti vardı, dört zilli tef vardı, "Lenin fotoğrafı işlenmiş duvar halısı" bile vardı...[26]

---

26 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/1119

Açıkalın'ın suçu, ESP'lilerin İHD binasında "Devrim Şehitleri Anma Toplantısı" yapmasına, liselilerin dernekte buluşmasına izin vermesi, Maraş Katliamı'nın yıldönümünde ESP kortejinde yürümesi ve adliye önünde "Tutuklu ESP'liler serbest bırakılsın" diye yapılan açıklamaya destek vermesiydi.

Yargılama sonunda mahkeme, ESP'nin "MLKP terör örgütünün legal alanda kamufle olmuş şekilde faaliyet yürüttüğünü" savunurken, Açıkalın ve bazı sanıkların "eylemlerindeki süreklilik, sanıkların eylemlerdeki ısrarı, eylemlerindeki çeşitlilik, birbirleriyle irtibat halinde olmaları hususları nazara alındığında, propaganda boyutunu aşarak, propagandayla birlikte örgüt üyeliği kapsamında" değerlendirdi. Açıkalın'ın da aralarında bulunduğu 17 kişiye TCK'nın 314/2. maddesi gereğince "yasadışı örgüt üyeliği"nden altışar yıl üçer ay, bu 17 kişiden beşi ile başkaca üç sanık hakkında "örgüt propagandası"ndan onar ay ceza verildi.[27]

İsviçre'ye sığındı

Açıkalın'ın yalnızca kesinleşmiş cezası 13 yıl beş aya yükselmişti. Bir de süren davaları vardı. Örneğin, Hakkâri'de bir polisin, bir çocuğu dipçikle dövmesi üzerine yaptığı yürüyüş nedeniyle "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa Muhalefet"ten üç yıl, DTP baskınında polislere "Faşistler!" dediği iddiasıyla "tehdit ve hakaret" suçlarından yedi yıl, tutuklanan Yakapınar Belediye Başkanı Osman Keser'e destekten ötürü sekiz yıl...

Açıkalın ya Adana'da kalıp cezaevine girecek ya da kaçacaktı.

---

soruşturma, 2009/295 esas, 2009/241 iddianame numaralı ve 11 Haziran 2009 tarihli iddianamesi.

27 Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2009/157 dosya, 2011/111 karar, 2009/295 esas numaralı ve 5 Mayıs 2011 tarihli gerekçeli kararı.

Çareyi İsviçre'ye sığınmakta buldu.

En son beni aradığında, Türkiye'yi çok özlediğini söylüyordu. Çocuklar da onu...

Zira Açıkalın, Türkiye'yi terk ettikten birkaç ay sonra, "taş atan çocuklar" ile ilgili düzenleme yapıldı. Mücadelesi sonuç vermişti.

Peki, Açıkalın dönebildi mi?

Hayır.

Atılmayan slogandan üyelik cezası

Dönemediği gibi, kendisinin ve çocukların hak mücadelesini üstlenen, avukat Sevil Aracı Bek ve Tugay Bek çifti, PKK üyesi oldukları iddiasıyla mahkûm edildi. Oysa tüm Adana da bilmekteydi ki, Emek Partisi (EMEP) üyesiydiler. Sevil Aracı Bek il başkanı, eşi ise yönetim kurulu üyesiydi. Partileri Adana'da bağımsız milletvekili adayı olan Murat Bozlak'ı destekliyordu. Seçim çalışması kapsamında, 18 Mayıs 2011'de BDP il binasında basın açıklaması düzenlendi. Eylemden birkaç gün önce 14 PKK'lının öldürülmesini kınamak için "Siyasi ve askeri operasyonları durdur, yoksa döktüğün kanda boğulursun" yazılı pankartla yürüyen kitle, beş dakikalık oturma eyleminden sonra dağılmıştı. Bek çiftine, slogan atmadıkları ve pankart taşımadıkları halde, avukat kimlikleri yok sayılarak, Adalet Bakanlığı'ndan izin alınmaksızın "silahlı terör örgütü adına suç işlemek" iddiasıyla dava açıldı.[28]

Adana 8. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki yargılamada Savcı Mehmet Düzgün, esas hakkındaki mütalaasında, Bek'lerin "sloganlara katılmadıklarını, sloganları destekleyip onayla-

---

28 Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/899 soruşturma, 2011/607 esas, 2011/298 iddianame numaralı ve 28 Kasım 2011 tarihli iddianamesi.

dıkları konusunda bir tavırlarının tespit edilemediğini" kaydediyordu. Düzgün, "Aksine kabul" halinde, "Herhangi bir toplantıda bir grup insanın provoke etmek amacıyla örgüt lehine slogan atmalarının tüm grubu bu suçla suçlama sonucu doğuracağını" savunup beraat istedi.

Bu davanın, mahkemeden dönecek bir yanlışlıktan ibaret olduğu sanılırken ve beraat çıkması beklenirken, mahkeme oyçokluğuyla aldığı kararında, Bek'lerin sloganlara eşlik etmese de "grup içerisinde yer alıp örgüt militanlarının öldürülmesini protesto için cadde ortasında oturdukları, açıklamanın başından sonuna kadar grup içerisinde kaldıkları, grupla bütünleştikleri" sonucuna vardı. Böylece, "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek"ten yedişer yıl altışar ay hapis cezasına hükmetti. 'Üçüncü Yargı Paketi' adı verilen, 6352 sayılı yasa uyarınca cezada yarı oranında indirim yapılarak, üçer yıl birer ay 15'er gün hapiste karar kılındı. "Örgüt propagandası" yönünden de, yine aynı paket kapsamında, "kovuşturmanın ertelenmesi" kararlaştırıldı.

Bu, öyle inandırıcılıktan yoksun bir karardı ki, Üye Hâkim Cuma Avşar bile, "PKK terör örgütü adına yasadışı gösteriye katılıp slogan attıkları yönünde inandırıcı deliller bulunmadığı kanaatiyle her iki suçtan beraatine karar verilmesi" görüşünü şerh düştü.[29]

Son olarak...

Cezanın kesinleşmesi halinde avukatlıkları da ellerinden alınacak.

29 Adana 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/255 dosya, 2012/348 karar, 2011/607 esas numaralı ve 11 Aralık 2012 tarihli gerekçeli kararı.

SOSYALIST PLATFORMU

PANKART VE MOLOTOF

BAŞBAKAN ANAR, SEN ANAMAZSIN

Ankara'da, iğne atılsa yere düşmeyecek bir gündü. Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) öncülük ettiği meslek örgütleri ve siyasi kuruluşlar 13 Mart 2011 günü "Nitelikli Sağlık Hizmeti Almak İçin Çok Ses Tek Yürek" adlı mitingde, tek yürek olmuşlardı.

Talatpaşa Bulvarı'ndan Sıhhiye Meydanı'na muazzam bir kortej uzanıyordu. Adeta bir emek cümbüşüydü. Kortej boyunca birbirinden çarpıcı pankartlar taşınıyordu.

Halk Cephesi, "Sağlık haktır, satılamaz" diyordu.

TKP, "Kapitalizm sağlığa zararlıdır" sloganı atıyordu.

Kürt gençleri, "Anadilde eğitim, anadilde sağlık" diyordu.

Marşlar okunuyor, halaylar çekiliyordu.

Bir yandan iki genç, Sıhhiye Köprüsü'nün üzerine, "İdamlar bizi yıldıramaz – Ethem Coşkun / Seyit Konuk / İbrahim Vardar – 13 Mart savaşçıları yaşıyor, Leninistler savaşıyor – Mücadele Birliği" şeklindeki pankartı asıyordu.

Pankartta adları yazan üç işçi, yasadışı Türkiye Komünist

Emek Partisi (TKEP) üyesi oldukları ve örgüt adına silahlı eyleme karıştıkları iddiasıyla 13 Mart 1982'de asılmışlardı. O gün, aynı zamanda üç idamlığın da ölüm yıldönümüydü.

Pankartı asan iki genç, bu üç idamlığı hatırlatmak istemişlerdi, o kadar.

"Savcım, slogan atıyorlar"

Bu esnada, ne sağlık hakkı için yürüyen yirmi bine yakın yurttaş ne de o pankartı asan iki genç, polisler tarafından izlendiklerini biliyordu. Eylem başladıktan hemen sonra Ankara Özel Yetkili Savcısı Mustafa Bilgili'yi arayan TEM polisi, alandaki pankartları ve sloganları savcıya aktardıktan sonra talimat beklediğini söyledi. Savcı Bilgili de "Bölücü ve sol terör örgütleri lehinde slogan atan/attıran, marş söyleyen ve topluluğu yasadışı eylemlere yönlendiren şahısların kimliğinin ve yasadışı faaliyetinin fotoğraf ve kamera ile kayıt altına alınıp tespiti için çalışma yapılmasını" istedi.[1]

Derhal 'rec' tuşuna basıldı. Kadraja ilk giren, pankart asan iki gençti. Hemen "Olay tutanağı" düzenlenerek, Savcı Bilgili'ye sunuldu. Polise göre iki genç, 90'ların başında kendisini lağvetmiş TKEP'ten ayrılarak, o mirası sürdürdüğü iddia edilen Türkiye Komünist Emek Partisi / Leninist (TKEP/L) adlı ögüte üye olabilirlerdi. Zaten pankartta "13 Mart Savaşçıları" yazmıyor muydu? Polise göre bu adla, "örgütün illegal yapılanması" kastediliyordu. Bugün silah yoktu, pankart vardı. Fakat bir pankarttan ibaret de olsa, örgüt örgüttü.

Bir dosya açıldı; hazırlanan evrak dosyaya kondu.

Artık, aynı örgütün bir "sansasyonel" eylem daha yapması bekleniyordu.

Nihayet o gün geldi, çattı. İlk pankarttan 27 gün sonra, 30 Mart'ta Çankaya'daki Ziya Gökalp Caddesi'nde bir üst ge-

1 13 Mart 2011 tarihli cumhuriyet savcısı görüşme tutanağı.

çide, "Kızıldere'de düşenler kavgamızda yaşıyor / Devrimci Öğrenciler Birliği (DÖB)" yazılı pankart asılınca polis alarma geçti. DÖB, bu örgütün gençlik kuruluşuydu ve 30 Mart 1971'de öldürülen Mahir Çayan ve dokuz arkadaşını anıyordu. MOBESE'lere bakıldı; iki pankartı kimin astığı çabucak bulundu.

Biri, Ankara Üniversitesi (AÜ) Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde birinci sınıfta okuyan, 1991'li Özgür Alkan'dı. Diğeri de AÜ'de Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde birinci sınıfta öğrenimine devam eden, 1992 doğumlu Bahadır Söylemez'di.

Polis iki gencin 31 Mart 2011'de kurulan Mart Kültür Sanat ve Düşünce Derneği'ne "sürekli girip çıktıklarını ve örgütsel faaliyetlerini burada yürüttüklerini" tespit etmişti.[2]

Dev örgüt çözülmüştü. Geriye, çökertmek kalmıştı.

Polis izin verdi, astılar ama...

Özel Yetkili Savcı Hakan Yüksel 3 Mayıs 2011'de iki "teröristin" yakalanıp derneğin aranması için Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nden izin aldı. Mahkeme aynı gün izni verdi. Evler basıldı.

Alkan'ın evinde ve Söylemez'in yurdunda yapılan aramada sosyalizmi konu alan çokça kitap, dergi, eylemlerde çekilmiş resimler, CD'ler ve "17'den 20'ye kadar sıralandırılan kâğıt parçaları" bulundu. Alkan'ın evinde çıkan en önemli delil, derneğin su faturasıydı. Mart Kültür Sanat ve Düşünce Derneği de "titiz" şekilde arandı. İlk adımda, salonda, "Enternasyonal yazılı şiirin duvara asılmış olduğu" görüldü, örneğin. "Haftalık nöbet çizelgesine" ve Deniz Gezmiş ile iki arkadaşının resimlerine, şair Can Yücel'in Gezmiş ve arkadaşları için yazdığı "Mare Nostrum" adlı şiirin bulunduğu

---

2 Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün 7 Mayıs 2011 tarihli fezlekesi.

kartpostala el kondu. "Örgütü" çökerten en güçlü delil niteliğindeki "dernek üye kayıt defteri" ise odada bulundu. Deftere göre, derneğin 16 üyesi vardı ve zaten bunlardan ikisi halihazırda şüpheliydi. Ayrıca 13 Mart'ta Sıhhiye Köprüsü'ne asılan, idamlık üç işçiyi konu alan pankart da dernekte çıktı.[3]

TKEP/L'nin üyesi olmakla suçlanan iki genç, Ankara TEM'de sorguya alındılar. İlk soru, 13 Mart'ta açılan pankarta ilişkindi. Alkan, "Biz pankartı asarken yasadışı olduğunu düşünmedik. Miting alanına da polis noktasından aranarak girdik. Pankartı inceleyen polisler herhangi bir sorun olmadığını söyledi. Biz de bunun üzerine miting alanına girip astık. Yaklaşık iki saat sonra tekrar toplayıp alandan ayrıldık, derneğe bıraktık" diyordu.[4]

Bahadır Söylemez ise "Bugünlerde kanımca, 80 darbesi ile yüzleşme yapılması karşısında bu pankartları asmanın anlamlı olacağını düşündüm. Yoksa herhangi bir terör örgütünün talimatıyla asmadım" diye devam ediyordu.[5] Keza Söylemez, 30 Mart'taki ikinci pankartı da o günlerde bir TV'de yayınlanan "Hatırla Sevgili" adlı, 1970'li yılların siyasal atmosferini anlatan popüler diziden etkilenerek astıklarını söylüyordu.[6]

Sorgular biterken, Avukat Hakan Akarken'e bir sözünün olup olmadığı soruldu. Akarken, 12 Eylül Referandumu öncesinde Başbakan Erdoğan'ın darbeden sonra asılan gençlerin mektuplarını okuyup ağladığını hatırlatarak, "Başbakan'ın ağlayarak 12 Eylül'de idam edilen solcuları anması-

---

3 Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/1121 soruşturma, 2011/215 esas, 2011/82 iddianame numaralı ve 13 Ekim 2011 tarihli iddianamesi.

4 Özgür Alkan'ın 6 Mayıs 2011'de Ankara TEM'de alınan ifadesi.

5 Bahadır Söylemez'in 7 Mayıs 2011'de Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

6 Bahadır Söylemez'in 6 Mayıs 2011'de Ankara TEM'de alınan ifadesi.

nın pankartı asmalarında etkili olup olmadığının sorulmasını istiyorum" diyordu.[7] Bu soru, elbette ki sorulmadı. Ve o gün tutuklandılar.

Özel Yetkili Savcı Hakan Yüksel, iki gencin üyesi olduğu iki aylık derneği, en son 1998'de silahlı eyleme karıştığı iddia edilen TKEP/L'nin legal yapılanması sayıyordu. Tek dayanak olarak polis fezlekesini gösteriyordu. Dolayısıyla iki genci, doğdukları tarihte kurulmuş örgütün üyesi kabul ediyordu. Dernekte resmi çıkan Deniz Gezmiş ve üç idamlığı "örgütün sözde lideri" varsayıyordu.

Üç yürüyüş

Özgür Alkan ve Bahadır Söylemez, Ankara 1 No'lu F Tipi Cezaevi'nde gün sayarken, polis de "İki kişilik örgüt mü olur?" sorusuna maruz kalmamak için, derneğin "dışarıda kalan" 14 üyesinin peşine düştü. Ve 12 Mayıs'tan itibaren, 1962 doğumlu Ahmet Turan, 1993'lü Akdemir Gedik ve 1991'li Cihangir Öz'ün telefonları dinlemeye alındı. Çoğunlukla, "yer bulma ve kira için para toplama" meselesini konuşuyor, bir türlü bu sorunu çözemiyorlardı. Bir yandan teknik takip başlatıldı. 15 Mayıs'ta TMMOB'nin bir mitinginde, 13 Eylül'de DÖB'ün basın açıklamasında, 8 Ekim'de "Tüm Temel Haklarımız için Eşit, Özgür, Demokratik Türkiye İstiyoruz" yürüyüşünde polisler tarafından izlendiler. Giydikleri kottan Deniz Gezmiş resimli tişörte, attıkları slogandan taşıdıkları çantaya varıncaya kadar her ne varsa raporlaştırıldı. Takip sürerken, "terörün odağı" ilan edilen Mart Kültür, Sanat ve Düşünce Derneği, 11 Eylül'de feshedildi. Derneğin demirbaşları ile Mart Kültürevi kuruldu.

Polis 2 ve 4 Kasım 2011'de operasyonla üç kişiyi gözaltına

---

7 Özgür Alkan'ın 6 Mayıs 2001'de Ankara TEM'de alınan ifadesi.

aldı. Altı ay önce dernekte elden geçirilip "kıymetsiz bulunduğu" için sahiplerine bırakılan delillere tekrar el kondu.[8]

Elde, henüz 18'li yaşlarda dört genç, bir de 50 yaşındaki Ahmet Turan vardı. Turan memurdu. Bu gençlerle TEKEL eyleminde tanışmıştı. Gençler Turan'ın lösemi hastası oğlu Poyraz'ın tedavisi sırasında çok defa yardımcı olmuşlardı. Fakat küçük Poyraz kurtulamamıştı. "Turan ağabeylerini" dört gençle aynı davada sanık yapan hal, işte bu dostluktu. Sonuçta iki dava, aralarında bağ olduğu için Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde birleştirildi. Avukat Mustafa Güler'in de işaret ettiği gibi, bu dosya bir gariplikler dizisiydi.

Neden yattılar?

Bir kere, Özgür Alkan ve Bahadır Söylemez, yedi ay tutuklu kaldıktan sonra, ilk duruşmanın görüldüğü 8 Aralık 2011'de tahliye edilmişlerdi. Fakat aynı suçları işledikleri öne sürülen diğer üç sanık, baştan beri tutuksuzdular. Derneğin kurucu başkanı hakkında ise değil dava, soruşturma bile açılmamıştı. Derneğin dört üyesi için "takipsizlik" kararı verilmişti. Gerekçesi, hayli makuldü:

> "Şüphelilerin eylemlerinin sempatizanlık düzeyini aşıp örgüt üyesi boyutuna ulaştığına dair her türlü kuşkudan uzak, kamu davasının açılmasını gerektirecek düzeyde yeterli delil elde edilemediği, şüphelilerden silahlı terör örgütünün propagandasına yönelik olarak bir kısım yazı, belge ve dokümanların ele geçirilmesinin terör örgütü üyesi olmak suçunu işlediklerini göstermeyeceğini..."[9]

8 Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/280 soruşturma, 2012/66 esas, 2012/44 iddianame numaralı ve 12 Nisan 2012 tarihli iddianame.

9 Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/280 soruşturma numaralı ve 10 Nisan 2012 tarihli ek kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı.

Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi, 13 Ocak 2013'te biten yargılamada, "örgüt propagandası" iddiası bakımından, "Üçüncü Yargı Paketi" kapsamında kovuşturmayı erteledi. "Örgüt üyeliği" iddiası açısından ise beraate hükmetti. Kararda, hukuk dersi veriliyordu:

Bahadır Söylemez (solda) ve Özgür Alkan cezaevinde...

"Bahadır Söylemez ve Özgür Alkan'ın pankart asma, diğer sanıkların gösteriye katılmalarının tek başına örgütsel faaliyet olarak kabulü mümkün değildir. Sanıkların gösterideki söz ve davranışlarının tek başına örgüt üyeliğini oluşturacak boyutta olmadığı da tespit edilmiştir. Diğer yandan söz konusu gösterileri düzenleyen-yönlendiren kişiler oldukları, örgütün çağrısı ile katıldıkları yönünde kesin bir delil bulunmamaktadır.

Sanıkların evlerinde örgütün propagandasına elverişli bir kısım kitap, dergi ve dijital aletler bulunmuştur. Bu durum sanıklarda örgüte karşı sempati düzeyinde bir duygu olduğunu ortaya koymakta ise de; örgüt üyeliği suçunun oluşumu açısından tek başına bir unsur olarak değerlendirilmesi mümkün görülmemiştir."[10]

10 Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2012/40 dosya, 2013/1 karar, 2011/215-2012/66 soruşturma numaralı ve 13 Ocak 2013 tarihli gerekçeli kararı.

Şu halde Özgür Alkan ve Bahadır Söylemez'in suçu neydi? İki pankart asmaları, "terör örgütü üyesi" olmalarına yetiyor muydu? Bu yüzden mi sekiz ayları ellerinden alınmıştı?

Üstelik iki gencin sekiz ayına mal olan bir pankart, İstanbul'da bir başka iki gencin, Berna Yılmaz ve Ferhat Tüzer'in 18 ayını alıp götürecekti.

Ve bu manzaraya, bir savcı adeta "pankart açarak" isyan edecekti.

SAVCI DA PANKART AÇTI

Altı üstü, İstanbul'da Abdi İpekçi Spor Salonu'nda, 14 Ocak 2010'da gerçekleştirilen "Roman Kurultayı"nda, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın konuşması sırasında, "Parasız eğitim istiyoruz, alacağız! Gençlik Federasyonu" yazılı bir pankartı açmışlardı. Ve üzerlerine yağan yumruk sağanağından başını kaldırma imkânı bulduklarında, "Parasız eğitim istiyoruz. Harçlar kaldırılsın. Hırsızlara verecek paramız yok" yazılı küçücük pulları havaya fırlatmışlardı. Dövülerek götürülürken, belli belirsiz, "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek" diye bağırdıkları duyuldu. Başbakan Erdoğan, bu esnada konuşmasına devam ediyordu.

Berna Yılmaz, Ankara Üniversitesi Antropoloji bölümünde dördüncü sınıfta, Ferhat Tüzer ise Trakya Üniversitesi Makine bölümünde ikinci sınıfta okuyordu. İkisi de 1989'da dünyaya gelmişlerdi. Yanlarında bir de Utku Aykar adlı arkadaşları bulunuyordu.

Apar topar İstanbul TEM'e götürüldüler.

Üyesi oldukları Gençlik Dernekleri Federasyonu'nun yasadışı DHKP/C'nin gençlik yapılanması olduğu iddia ediliyordu.

Önlerine 2009'dan beri bütün "sicilleri" döküldü. "Sabıkaları" şunlardı: Edirne'de, "Amerika defol, bu vatan bizim" kampanyası için bir masa kurup imza topladıkları sırada linç edilen, üstüne üstlük bir de tutuklanan arkadaşlarına destek için 27 Aralık 2009'da Edirne'ye gitmişlerdi. DHKP/C'nin legal yapılanması olduğu öne sürülen Halk Cephesi'nin 5 Şubat 2010'da düzenlediği NATO karşıtı eylemde görülmüşlerdi. Engin Çeber adlı siyasi tutuklunun Metris Cezaevi'nde gardiyanlar tarafından dövülerek öldürülmesini protesto için 11 Şubat 2010'da İstanbul Adliyesi önündeki gösteride hazır bulunmuşlardı.[11]

Üç genç, emniyette ve savcılıkta, eylemleri reddetmediler. Tamamına "demokratik hak olarak gördükleri" için katıldıklarını anlattılar.

Şiddet içerikli herhangi bir suçlama var mıydı?

Yoktu.

Utku bırakılırken, Berna ve Ferhat, "yasadışı örgüt üyeliği ve örgüt propagandası" suçlamasıyla tutuklanarak, cezaevine gönderildi. Ferhat Tekirdağ 2 No'lu F Tipi'ne, Berna ise Bakırköy Kadın ve Çocuk Tutukevi'ne kondu.

Ferhat, Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nin girişinde, "çıplak arama" uygulamasına itiraz ettiği için zor kullanılarak çırılçıplak soyuldu. Üç hafta tek kişilik hücrede tutuldu. Hücresindeki çöpü dökmediğini ileri süren gardiyanla tartıştığı için on gardiyan tarafından dövüldü. Başka bir dayak faslında kafasında sandalye kırıldı. Kandıra F Tipi'ne sürüldü. Hücre cezası süresince mektup, ziyaretçi ve telefon hakkından mahrum bırakıldı. En son 1 Mayıs'ta marş söylediği

11 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/558 soruşturma, 2010/426 esas, 2011/311 iddianame numaralı ve 7 Mayıs 2010 tarihli iddianame.

için idari ceza aldı. Berna ise böbrek hastası bir arkadaşının hastaneye sevki sırasında jandarmalarca dövüldü.[12]

Savcı: Eyleme katılmak 'terör' değildir

Bu arada dava da İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülüyordu. Savcı Kasım İlimoğlu, üçüncü duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıkladı. Savcı İlimoğlu, polis fezlekesine göre, Halk Cephesi'nin DKHP/C ile bağlantılı görüldüğünü fakat bu davanın özünü teşkil etmediğini kaydediyordu. Aslolan, düşünceyi açıklama, toplantı ve gösteri hakkıydı. Anayasa'ya göre bu hakkı kullanmak için izin almak gerekmiyordu. Yasal hakkın kullanımı illegal örgütlerce kötüye kullanılabilirdi. İlimoğlu'na göre bu noktada, "bireyi koruyacak önlemlerin ve iyiyi kötüden ayıracak ölçütlerin devlet tarafından alınması" lazımdı.

İlimoğlu, "Mahkeme kararları uyarınca haklarında kapatılma ve yasaklama kararı olmayan ve faaliyetlerine devam eden sivil toplum örgütlerinin eylemlerine katılan sanıklara sırf katılımları dolayısıyla sorumluluk yüklenemeyeceği" ve bunun "anayasal hakların etkin şekilde kullanımının önüne geçeceği" görüşündeydi. Dolayısıyla İlimoğlu, yapılan eylemin, "düşünceyi açıklama ve ifade etme sınırları içinde kaldığı"nı savunuyor; Berna, Ferhat ve Utku'nun beraatine, ilk iki gencin de tahliyesine karar verilmesini istiyordu.[13]

Beşiktaş cadı kazanı

İki genç tahliye edilmediği gibi tahliyelerini talep eden Savcı Kasım İlimoğlu'nın bir ay sonra özel yetkileri kal-

---

12 İsmail Saymaz, "Bugün Olsa Yine Yaparız", *Radikal*, 8 Ekim 2011.

13 İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'inde (CMK 250. Madde ile Yetkili) görülen 2010/233 numaralı dosyada 24 Mayıs 2011 tarihli üçüncü duruşma tutanağı.

dırıldı. Beşiktaş'taki İstanbul Adliyesi'nden Büyükçekmece Adliyesi'ne gönderilen İlimoğlu, hedefteki adamdı. Ergenekon Davası'nın üssü halindeki Beşiktaş Adliyesi'nde, AKP'li ve Gülen Cemaati yanlısı olduğu iddia edilen hâkim ve savcılar tarafından "HSYK'nın adamı", "Ergenekoncu" ve "Alevi" diye dışlandığı iddia ediliyordu. Mensupları türdeşleşmiş adliyede, "heyetindeki üyelerin bile kendisine küsüp hakaret ettiğini" açıklayan Hâkim Şeref Akçay'la beraber bir yalnız adamdı. Savcı İlimoğlu'ndan öncekiler "sürüden ayrılan koyun" sayılıp tek tek adliyeden uzaklaştırılmışlardı.

İlk giden, 12. Ağır Ceza Mahkemesi Hâkimi Necdet Ede oldu. Ergenekon Davası'nda tutuklu yargılanan emekli Orgeneral Hurşit Tolon'u "kuvvetli suç şüphesi ortadan kalktığı" gerekçesiyle tahliye edip Prof. Mehmet Haberal'ı da bırakacağı yazılınca davadan çekildi. Tolon'un tutuklanmasına ilişkin itirazı reddeden Hâkim Selda Kutluata, Ede'yi izledi.

Ana Ergenekon Davası'na bakan 13. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Köksal Şengün, Balyoz Davası'na bakan 10. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Zafer Başkurt ile 14. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Erkan Canak, Ergenekon'un "mimarı" sayılan Savcı Zekeriya Öz tarafından takip edildi; üç hâkimin özel hayatlarına girildi. En sonunda HSYK, Başkurt ve Canak'ın özel yetkilerini kaldırdı; Şengün'ü görevden aldı.

9. Ağır Ceza'da görevli Yılmaz Alp ve Tuncay Aslan ise Dursun Çiçek ve Balyoz Davası'nda sanıkların tahliyesine karar vermişti. Karardan sonra Alp'in, öğrenci olduğu 1991'de, Devrimci Sol soruşturmasında adının geçtiğine ilişkin "fişleme belgesi" basına sızdırıldı. İki hâkim de Bakırköy Adliyesi'ne gönderildi. Hâkim Oktay Kuban da...[14]

---

14 İsmail Saymaz, "Özel Yetkili Gerginlik", *Radikal*, 15 Temmuz 2011.

Bu hengâmede, Savcı İlimoğlu'nun "tayini" hiç de şaşırtıcı değildi. İlimoğlu'nun yerine Savcı Adem Özcan atandı. Özcan, 6 Ekim 2011'de çıktığı ilk duruşmada, gençlerin tahliyesini istedi. Mahkeme de kabul etti. Böylece, 18 aylık tutukluluk son buldu.

O gün ben de duruşma salonundaydım. Adliyede şaşkınlık ve sevinç iç içe geçiyordu.

Ne var ki Savcı Özcan, beşinci duruşmada, selefinin beraat ve tahliye isteyen mütalaasını geri çekerek, üç gencin cezalandırılmasını istedi. İlimoğlu'nun Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne göndermeler yapan mütalaasını rafa kaldıran Özcan, polis fezlekesini kopyalayıp Berna ve Ferhat'ın, "Halk Cephesi ve Gençlik Federasyonu'nun düzenlemiş olduğu birden fazla eyleme katıldıkları, DHKP/C'nin güdümündeki basın yayın kuruluşları aracılığıyla verilen çağrılar uyarınca bu eylemlere katıldıkları"nı iddia etti. Dayanak olarak bir itirafçının "Berna ve Ferhat'ı örgütün birçok eyleminde gördüm" beyanını gösterdi.[15]

Hem örgütten hem propagandadan

Mahkeme de, 7 Haziran 2012'de son duruşmada, Savcı Özcan'ın mütalaasını kendi kararına dönüştürdü. Mahkeme, "'İtirafçı' A.O.Ç.'nin beyanları, bu beyanlar ile uyumlu ele geçen dijital doküman içerikleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yazıları nazara alınarak" Berna ve Ferhat'a "terör örgütü üyeliği" suçundan altışar yıl üçer ay, "terör örgütü propagandası"ndan da ikişer yıl ikişer ay yirmişer gün hapis cezası verdi. Utku Aykar da bu suçtan cezalandırıldı. Genç-

15 8 Mart 2012 tarihli esas hakkında mütalaa.

Ferhat Tüzer ve Berna Yılmaz.

ler için "denetimli serbestlik tedbirine" karar verildi.[16]

Kararın açıklandığı gün Savcı Kasım İlimoğlu'nu aradım.

İlimoğlu artık, Büyükçekmece'de gözden ırak bir şekilde mesleğini sürdürüyordu.

Vaktiyle beraat istediği davada ceza çıktığını söyledim.

Durdu, derin bir nefes aldı...

"Ben hâlâ o görüşümün arkasındayım" dedi.

"İddia makamının amacı, gerçeğe ulaşmaktır, sanığı cezalandırmak değildir" dedi:

> "Mahkemenin bir konuyu tartışması ayrı, mahkûmiyet ayrıdır. İddianameyle düzenlenmesi gereken delillerin dışında, (karar için) çok daha ciddi delillerin olması gerekir. Hukukun burada yaratılması lazım. Hukuku yaratan mahkemelerdir. Türkiye'de terör var. Molotofkokteylleriy-

16 İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/233 dosya, 2012/97 karar, 2010/426 soruşturma numaralı ve 7 Haziran 2012 tarihli gerekçeli kararı.

le yananlar var. Fakat bununla mücadelenin, insan haklarının, hukukun temel unsurlarının korunması, temel hakların etkin şekilde korunmasıyla yapılması gerekir. Bu, teröre karşı müsamahalı davranılması değildir. Terör ve terör odaklarıyla mücadele edilmesi gerekir. Ama usul kurallarının etkin uygulanması gerekir. Bununla mücadele ayrı bir şey, demokratik hak ve özgürlüklerin ihlali ayrı şeydir. Son derece hassas, anayasal hakların özüne dokunulmayacak şekilde mücadele gerekir. Aksi takdirde hukukun özünü yok etme sonucu doğabilir. Bahsettiğim çerçevede terörle, odaklarıyla mücadelede doğru çözüm, verdiğim mütalaadır. Sivil toplumun kendi iradesi ve düşüncelerini yansıtabilmesi lazım."[17]

Avukatları da tutuklandı, Berna da

Savcı Adem Özcan ise "anayasal hakların özü" ile ilgilenmiyordu. Bu karardan altı ay sonra, 18 Ocak 2013'te DHKP/C'ye yönelik soruşturma kapsamında ÇHD'yi ve Halkın Hukuk Bürosu'nu bastı, dokuz avukatın tutuklandığı operasyonu yönetti. Berna ve Ferhat'ın yargılandığı davada karşı sandalyelerde oturduğu avukat Taylan Tanay, Günay Dağ, Barkın Timtik ve Naciye Demir'i tutuklattı.

Dahası, aynı operasyonda, Berna'yı da tutuklattı.

Berna serbest kaldıktan bir yıl sonra yeniden cezaevine girdi.

Bu arada, Berna ve Ferhat'ın ceza aldığı mahkemede, bir başka iki genç de "molotofkokteyli bulundurdukları" için yargılanıyordu.

Onlar iki buçuk yıl yattılar.

---

17 İsmail Saymaz, "Savcı da Pankart Açtı", *Radikal*, 8 Haziran 2012.

Kadıköy'de, Sosyalist Demokrasi Partisi'nin (SDP) küçücük ilçe örgütünden kalkıp Ümraniye otobüsüne bindiklerinde, Ali Deniz Kılıç ve Baran Bayır'ın aklında yalnızca "dayanışma" hissi vardı. Zira o günler "Demoratik Açılım" adı verilen günlerdi. Kürt sorununun çözüleceğine dair umutlar aşılanıyordu. Kürt hareketiyle omuz omuza olmak gerektiğini düşünüyorlardı. Bir yandan, Öcalan'ın cezaevinde şiddete maruz kaldığı iddiasından söz ediliyordu. Bunu protesto etmek için 6 Aralık 2009'da, Ümraniye'de basın açıklaması yapılacaktı. Ali Deniz yola çıkmadan önce SDP'lilere cep telefonu mesajı göndererek, eylemi duyurmuştu. Sonra da Baran'la birlikte eyleme gitmişlerdi.

Ali Deniz, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde Bilgisayar Mühendisliği okuyordu. Baran ise Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı'nda öğrenciydi.

Ümraniye'ye vardıklarında, 60 kişilik grubun slogan attığını, polisle karşı karşıya geldiklerini, gaz bombası atıldığını gördüler. Uzaklaşmak için hızlı adımlarla Ümit Sokak'a girdiler. Birkaç adım atmışlardı ki, gözaltına alınıp polis aracına kondular.

Bu arada, üçü de 1993 doğumlu olan, o tarihte 16 yaşında bulunan Yadin Bitikçi ve Serdar Çağıltaş ile Mehmet Ali Atılgan da aynı araca bindirildi. İki grup birbirini tanımıyordu.

Yadin, Bingöl'den yeni gelmişti. Kuzeni Mehmet Ali'nin evinde kalıyordu. İddialarına göre, eyleme katılmamışlardı. Çarşıdan film CD'si alıp izlemek için eve döndüklerini, yolda köylüleri Serdar ile karşılaştıklarını, eve beş altı metre kala çevrildiklerini söylüyorlardı. İlginç olan şuydu: Polisler Yadin ve Serdar'ı araca bindirmiş fakat yer kalmadığından Mehmet Ali'yi indirip kovmuştu. Mehmet Ali, ipten dönmüştü:

"Araçta yer kalmayınca beni çıkardılar. Polis bana 'Siktir git, gözüm görmesin' dedi."[18]

Sekiz soda şişesi

Mehmet Ali indirildikten sonra bir polis, elindeki poşeti getirip araca koydu. Poşetteki soda şişelerinin molotofkokteyli olduğu söyleniyordu:

> "Sekiz adet yeşil renkli üzerlerinde 'Sırma' ibaresi bulunan, ağızlarına beyaz çaput parçaları tıkalı, içlerinde çeşitli miktarlarda, ne olduğu bilinmeyen, fakat yanıcı olduğundan şüphe edilen sıvılar bulunan, hazırlanmış vaziyette molotofkokteyli olduğu görülmüştür."[19]

Bu tutanağın altında beş polisin ve ikisi çocuk, dört gencin imzası vardı. Gözaltına alınmaları saat 15.30-17.00 arası olmasına rağmen, tutanağın saat 19'da düzenlendiği görülüyordu. Garabet, sonradan anlaşılacaktı. O an, Ali Deniz'e göre, polis bile "Bunlar sizin" dememişti:

> "Bizimle birlikte aynı araca binen bir polis memuru elindeki poşette molotofkokteyli olduğunu söyledi. Ancak herhangi bir şekilde bu molotofkokteyllerinin bize ait olduğunu iddia etmedi. Yakalanan molotofkokteylleriyle bir alakam yoktur."[20]

Baran da, diğer iki çocuk da böyle söylüyordu. Fakat artık geri dönülmez bir yolculuğa doğru çıkarılmışlardı. Yadin ve Serdar yaşları 18'den küçük olduğu için Çocuk Şubesi'ne, Ali Deniz'le Baran ise TEM'e götürüldü.

18 İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (CMK 250. Madde ile Yetkili) görülen 2010/84 numaralı dosyasının 13 Mayıs 2010'daki birinci duruşma tutanağı

19 6 Aralık 2009 tarihli Olaylı Yakalama ve Geçici Muhafaza Altına Alma Tutanağı

20 Ali Deniz Kılıç'ın İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 9 Aralık 2012'de alınan ifadesi.

Bu arada polis, gösteriden hemen sonra, Kemer Sokak'ta da beş genci daha gözaltına aldı. Bu gençlerden Ali Karaçay, bakkalın önünde dövülerek gözaltına alındığını iddia ediyordu. Arkadaşı İbrahim Küpçü ise düğüne giderken Karaçay'ın dövüldüğünü görüp "Ne oluyor" diye sorduğunda "Sen de gel!" denildiğini savunuyordu. Abdullah Özmen kız arkadaşına bir armağan almak için evden çıkmışken, Eyyüp Kaya akrabasını ziyarete giderken, Sinan Bartu ise taksiden inerken götürüldüğünü iddia ediyordu.

Manzara şuydu: Eyleme katıldığını kabul eden yalnızca Ali Deniz ve Baran'dı. Kaldı ki aksini iddia etseler, polisin sunabileceği tek bir fotoğraf bile yoktu. Zaten TEM'de, Ali Deniz'in telefonundaki, partilileri eyleme katılmaya davet ettiği bir mesajdan başka kanıt bulunmuyordu. Üç gün sonra tüm gençler tutuklandı. "Silahlı terör örgütüne üye olmak, tehlikeli maddeleri bulundurmak, dağılma sırasında silah veya araçlarla mukavemet etmek ve terör örgütü propagandası"ndan dava açıldı.[21]

Parmak izleri çıkmadı

Yargılama artık molotofkokteylleri üzerine kuruluydu. Eylemde bir tane bile molotofkokteyli atılmadığı halde, bu sekiz soda şisesi de ne oluyordu? Zaten Savcı Savaş Kırbaş da 13 Mayıs 2010'daki ilk duruşmada, "mümzi" adı verilen, tutanakta imzası olan polislerin dinlenmesini istedi; ki doğrusu da buydu. Duruşma sonunda, Yadin ve Serdar tahliye edildi. Ki bu da doğru fakat eksik bir karardı.

İkinci duruşmaya, Kemer Sokak'taki beş genci gözaltına aldığı yönündeki tutanağı imzalayan Erdinç Yılmaz ve Adem

21 İstanbul CumHuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2009/2426 soruşturma, 2010/22 esas, 2010/21 iddianame numaralı ve 11 Ocak 2010 tarihli iddianamesi.

Bulut katıldı. Yılmaz imza koyduğunu kabul ediyordu. Fakat "Ben bizzat yakalamadım. Çevik Kuvvet ekipleri yakaladı. Götürürlerken gördüm. Karakola gittiğimde üzerlerinde arama yapılmıştı. Ben arama yapmadım" diyordu. Adem Bulut da "Yakalamayı ben yapmadım. Kovalamaca sonucu çevik kuvvet ve diğer şubelerden gelen ekipler tarafından yakalanıp karakola götürüldüler" diye yanıt veriyordu.[22]

Şu halde, gençleri yakalayanlarla tutanağı düzenleyenlerin farklı polisler olduğu anlaşıyordu. Bu, bir tür "sahtecilik" işlemiydi. Tutanaklardaki saat farkı da bundan kaynaklanıyordu. Çünkü tutanaklar, yakalamadan saatler sonra karakolda hazırlanmıştı.

Bu durumda, molotofkokteyllerini kim bulmuştu?

Üçüncü duruşmadan itibaren bu sorunun yanıtı arandı. Fakat o gün, Ali Deniz ve Baran'la ilgili tutanağı imzalayan polisler duruşmaya katılmadı. Davaya ilk kez o gün giren Savcı Kasım İlimoğlu; Ali Deniz, Baran ve İbrahim Küpçü'nün tahliyesini, diğerlerinin tutukluluğunun devamını istedi. Mahkeme, anlaşamadığı İlimoğlu'nun aksine, Kürt gençleri bırakırken, iki SDP'linin içeride kalmasına hükmetti.[23] Zaten duruşma sonunda İlimoğlu, özel yetkisi kaldırılarak, bir başka adliyeye gönderildi.

Dördüncü duruşmada, en hayati evrak dosyaya girdi. Sekiz şişedeki altı parmak izinin karşılaştırmalı incelemesi sonunda, "mukayeseye elverişli bir adet parmak iziyle ilgili Ali Deniz Kılıç ve Baran Nayır isimli sanıkların şube kayıtlarında bulunan parmak izleri arasında yapılan karşılaştırmada benzerlik görülmediği" saptandı.[24]

Şişelerde parmak izleri çıkmadığına göre tahliye edilmeleri gerekmez miydi?

---

22 12 Ekim 2010 tarihli ikinci duruşma tutanağı.

23 17 Mart 2011 tarihli üçüncü duruşma tutanağı.

24 28 Temmuz 2011 tatihli dördüncü duruşma tutanağı.

Mahkeme "Gerekmez" diyor, mümzilerin dinlenmesini şart koşuyordu. İstanbul'da çalıştıkları halde Mehmet Güçtekin ve Yalçın Durgut bir türlü duruşmaya gelmiyor, getirilmiyordu. Öyle ki, beşinci duruşma sonunda heyet, "iki polisi hazır etmeyen, tutuklu yargılamanın uzamasına neden olan sorumlular hakkında" suç duyurusunda bulundu. Ayrıca "hazır etmenin tebligat olarak değerlendirilemeyeceği, zorla bulundurma yetkisi verdiği, zabıt mümzilerini bir dahaki celse hazır etmeyen sorumlular hakkında sıralı amirlerinden başlanarak, makamlar belirtilerek" şikâyetçi olunacağı kaydedildi.[25] "Tutuklu yargılamanın uzamasından" yakınan mahkeme iki genci salıverdi mi? Hayır!

"Mümziler" nihayet altıncı duruşmada sahneye çıktı. Polis Mehmet Güçtekin; o gün polise taş ve molotofkokteyli atıldığını, gruba müdahale ettiklerini, Ali Deniz ve Baran ile diğer iki çocuğun grubun içinde olduğunu iddia etti. Güçtekin'e göre, kaçmaya başlayan dört kişi sağ tarafa poşet atmıştı. O anı 30 metreden görebilmişti. Fakat dört kişinin slogan veya taş atıp atmadığını hatırlamıyordu. Polis Yalçın Durgut ise "Molotof olan poşeti de bu şahısların ellerinden ele geçirdiğimizi hatırlıyorum" diyordu. Oysa Güçtekin, yere attıklarını öne sürüyordu. Durgut, "poşetin kimin elinde olduğunu, kimin elinden aldıklarını" hatırlamıyordu. İki polis çelişiyordu. Hal böyle olmasına, kriminal rapor da lehlerine gelmesine rağmen tahliye edilmediler.[26]

Yedinci duruşma, 28 Haziran 2012'de görüldü.

İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin daracık salonunda, etraflarına gülücük saçan iki güler yüzlü çocuktular. Salona girer girmez bana başlarıyla "Hoş geldin" dediler.

"Hoş bulduk" dedim.

---

25 18 Ocak 2012 tarihli beşinci duruşma tutanağı.

26 3 Nisan 2012 tarihli altıncı duruşma tutanağı.

Bu kez savcılık koltuğunda Adem Özcan vardı. Özcan iki gencin tutukluluk halinin devamını istedi. Mahkeme ise otuz aydır tutuklu bulunan Ali Deniz ve Baran'ı tahliye etti.

İstanbul Adliyesi önündeki sevinç çemberine, SDP Genel Başkanı Dr. Rıdvan Turan da katılmıştı. Turan, tahliyesini kutladığı iki genç üyesinden yaklaşık on ay sonra, Eylül 2010'da, Devrimci Karargâh'a yönelik operasyon kapsamında iki yardımcısı, MYK üyesi ve iki üyesiyle birlikte tutuklanmıştı. On bir aylık tutukluluktan sonra serbest bırakılmışlardı. Yani Turan bile, Ali Deniz ve Baran'dan sonra cezaevine girip önce çıkmıştı.

Karar da 8 Ocak 2013'teki onuncu duruşmada verildi. Heyet, Ali Deniz ve Baran'ın "tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurup nakletme suçunu" işlemedikleri sonucuna vardı. Molotof kokteyllerinin onlara ait olmadığını mahkeme de kabul ediyordu. Peki, bu iki çocuk o halde neden otuz ay yatmıştı? Avukatları Murat Ato'nun yönelttiği bu soru yanıtsız kalmıştı.

Karar bu yönde olduğu halde heyet, iki gencin de aralarında bulunduğu sanıkları "örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işledikleri" için dörder yıl ikişer ay hapis cezasına çarptırdı. Yalnızca bir gence doğrudan "terör örgütü üyeliği" iddiasıyla yedi yıl altı ay ceza verildi. Ayrıca, "dağılma uyarısına direnme" suçundan beşer ay cezaya ve "örgüt propagandası" suçundan da "kovuşturmanın ertelenmesine" hükmedildi.

SDP'liler hakkındaki tek kanıt, Ali Deniz'in o gün partililere gönderdiği cep telefonu mesajıydı:

> "İki sanığın PKK adına düzenlenen gösteriye katıldıkları, Ali Deniz Kılıç'ın cep telefonunun mesaj kısmında örgüt

adına yapılan gösteriye katılımı artırmak amacıyla çok kişiye mesaj çekerek çaba sarf ettiği..."[27]

İstanbul'da iki genç, sosyalist olmanın bedelini, kendilerine ait olmayan molotofkokteylinden ötürü 30 ay yatıp toplamda beş yıl hapis cezası alarak çekerken, Trabzon'da ise sahiden molotofkokteyli atmış, ülkücü görüşteki iki üniversiteli yargılanıyordu.

Trabzon'da verilen karar...

ATAN ÜLKÜCÜ OLUNCA...

Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi önünde bulunan, üniversiteye ait resmi araç, 20 Haziran 2009 sabahı saat 03.30'da alev alev yanıyordu. Bir kişi, elindeki iki molotofkokteylini atıp kaçmıştı.

Hemen akla, kampüs girişinde çadır kurup eylem yapan Öğrenci Kolektifleri üyesi öğrenciler geldi. Öyle ya, "komünistlerden" başka kim bu "povokasyon"u yapabilirdi?

Kamera kayıtları incelendikten sonra, şüphelinin Orman Fakültesi'nde okuyan Telat Yiğit olduğu belirlendi. Garip olan şuydu: 1983 doğumlu Yiğit, ülkücü görüşteki öğrencilerin devam ettiği KTÜ Öğrenci Derneği üyesiydi. Kısa süre sonra yakalanıp gözaltına alındı.

Yiğit, bu eylemi neden mi yapmıştı:

"Olay tarihinde sınavları olduğunu, derslerinin iyi gitmediğini, hem ailesinin ekonomik sıkıntısı, hem de kendisinin başarısızlığından dolayı sıkıntıda olduğunu, bütün olumsuzlukların üst üste geldiğini, arkadaşları arasında sohbet

27 İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/84 dosya, 2013/2 karar, 2010/22 esas numaralı ve 8 Ocak 2013 tarihli gerekçeli kararı.

ederken dahi bambaşka dünyalara daldığını, içinde eziklik ve işe yaramazlık duygusunun hâkim olduğunu, ne kendisine ne de ailesine faydasının olduğunu..."[28]

"İnternetten öğrendim, attım"

Telat Yiğit'in iddiasına göre 19 Haziran 2009 akşamı işte böyle bir "kasvet" içerisindeydi. Bir meyhanede içmek varken, nedense "internet kafeye gittiğini, burada molotofkokteylinin yapımını görüp öğrendiğini" söylüyordu. "Görüp öğrendiği" sırada telefonu çaldı. Arayan, İşletme'de okuyan arkadaşı, 1986 doğumlu Ömer Macit'ti. Macit, "Bir şeyler alayım mı?" diye sordu. Yiğit "Olur" dedi. İki arkadaş Yiğit'in evinde buluştu. Macit, "kola" getirmişti. Yemek bitince dışarı çıktılar. Kalkmaya hazırlanırken, Yiğit'in aklına niyeyse "molotofkokteyli yapmak" geldi. Kola şişesini yanına aldı, çıktı. Macit, "Şişeyi ne yapacaksın?" diye sorduğunda "Darlandım, yakacağım" dedi. İddiaya göre Macit "Deli misin, yapma etme" demiş, Yiğit "Sen karışma" diye çıkışmıştı. Benzinliğe gidip şişeyi doldurmuştu. Macit ayrılırken, Yiğit de evine dönüp bira şişeleriyle molotofkokteyli yapmış, üniversiteye gitmişti. İlk şişe tutuşmamış, ikinci şişeyle araç alev almıştı.

İki genç aynı gün tutuklandı. Ali Deniz ve Baran'ınki gibi otuz ay tutuklu kalmadılar. Macit dört gün, Yiğit beş ay içeride kaldı.

Vicdan işliyor

Savcılık iki gencin yukarıda anlatılan, "Dersler iyi gitmediği için darlandım ve internet kafeye gidip molotofkokteyli yap-

28 Trabzon 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2009/531 dosya, 2010/77 karar, 2009/3466 soruşturma numaralı ve 17 Şubat 2010 tarihli gerekçeli kararı.

mayı öğrendim ve attım" şeklindeki inandırıcılıktan yoksun savunmasını doğru kabul etti. İki genç, ülkücü derneğine üye oldukları halde dava, ne "terör örgütü üyeliği" iddiasıyla ne de "üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek" suçlamasıyla yargılandılar. Dava da ÖYM'de değil, asliye mahkemesinde görüldü.

Yargılama sonunda Yiğit, "kamu malına zarar verme" suçundan bir yıl hapse çarptırıldı. Ceza "iyi hal" nedeniyle on aya indirildi. En sonunda da "sanığın kişiliği, duruşmadaki tutumu, sabıka kaydının olmayışı, yeniden suç işlemeyeceği hususunda mahkemede vicdani kanaat hasıl olmakla" hükmün açıklaması geri bırakıldı. Yiğit'in "genel güvenliğin tehlikeye sokulması" suçundan aldığı altı aylık ceza da, hakeza...

"Molotofçu" Yiğit'e bile bu hak tanınınca Macit'in "suçu bildirmeme" suçlamasından iki ay 15 günlük cezası da "vicdani kanaat hasıl olduğundan" aynı işleme uğradı.

'Terörden girdiysen çocuk sayılmıyorsun'

Ali Deniz, yanı başındaki Baran'a bakıp gülerek, "Daha önce Lenin'den öğrendiğimiz 'devlet teorisini' cezaevinde pratiğe çevirdik" diyordu. Tahliye olduktan bir gün sonrasıydı. Kadıköy'de, buluştuğumuz kafede, karşımda oturuyorlardı.

"Nasıl geçti?" diye söze girdim.

Dediler ki:

"Hayatınız iki polisin dudağı arasında. Savcılar polise inanıyor, bize inanmıyor. Gardiyanlar bizi çocuk olarak görmüyor.'Terör' suçundan yatıyorsan senin yaşın yoktur."

• *Gözaltına alındığınız günü anlatır mısınız?*

Ali Deniz Kılıç: Eyleme gittik. Baktık, ortalık geriliyor, çıktık. Sonra yolda yürürken aldılar.

• *Molotofkokteyli meselesi ne?*

– Bizi gözaltına aldılar. Epeyi bir dayak yedik ara sokakta. İkimiz vardık. Sokağın uzun olması aleyhimizde oldu yani. (Gülüyor) Arabada bekliyorduk. Üç çocuk getirdiler. Birinin kimliği yoktu, bıraktılar. Sonra molotof poşetinin muhabbetini duyduk. Görme imkânımız olmuyor. İşkence boyutunda dayak yemiştik.

• *Tutuklanacağınızı düşündünüz mü?*

– Karakolda düşünmedim. Türkiye'de yoldan geçeni gözaltına alıyorlar, hepsini tutuklamıyorlar sonuçta.

• *Daha önce gözaltına alınmış mıydınız?*

– Tabii, afiş asmaktan, bildiri dağıtmaktan... Tutuklamazlar demiştik. Yoldan almışlar sonuçta. Ne isnat edebilirler? Ama TEM'e giderken tutuklanacağımız belli olmuştu.

Baran Nayır: Daha önceki gözaltılarda SDP'li olarak görülüyorduk. Para cezası ise para cezası... Basın açıklaması DTP'nin olunca "terör örgütü" eylemi olarak değerlendirildi.

• *Cezaevi nasıldı, öngördüğünüz gibi miydi?*

– Müthiş bir yalıtılmışlık vardı. Her hücreyi ayırmışlar, üç kişi... Diğer insanlardan haberin yok. Bir şekilde sesini duyacaksın, onlardan sana not gelecek; öyle anlıyorsun başka insanların olduğunu çevrende. Yoksa etrafına baktığında altı metre yüksekliğinde dört duvar... Gökyüzünü bile göremiyorsun.

• *Ne kadar kaldınız beraber?*

– Herhalde 1,5 yıl.

• *Sıkılmadınız değil mi birbirinizden?*

Ali Deniz: Dışarıda da ev arkadaşıydık zaten.

Baran: Ama bir yerden sonra hikâyeler bitiyor. Çünkü dışarıda da sürekli konuştuğumuz için tekrarlar oluyor. Birkaç gün soğuk takılıp sonra tekrar muhabbete başlıyorduk. (Gülüyor)

Ali Deniz Kılıç (Solda) ve Baran Nayır aynı hücreyi paylaştı.

• *Yaşam alanlarınız kısıtlandı mı?*

– İlginç ilginç şeyler var. Günlük gazeteleri alamıyordun. Cezaeviyle ilgili bir haberi kara propaganda diye algılıyorlar. Ne oluyor, o gazete verilmiyor. Kaldı ki devrimci basını takip etmeniz imkânsız. Kitap geliyor, Marx'ın kitabı, yasaklı. Tarih öncesinden kalma yasaklarla senin kitaplar ve gazetelerle kurduğun yaşamı engelliyorlar. Girişten itibaren şunu hissediyorsun: "Dosyan ne?" diyorlar. "Siyasi" dediğinde, "Ne siyasisi lan!" diye kaba dayağa başlıyorlar.

• *Dayak yediniz mi?*

– Tabii ki, sayımlarda özellikle. Bir de aramalar oluyor, aylık aramalar ya da ani baskın şeklinde.

• *Hangi cezaevlerinde kaldınız?*

Ali Deniz: Bir yıl dört ay Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde kaldık. Sonra bir sabah, sürgün nedir hâkim değiliz, saat 8'de sayımdan sonra, kalabalık gelmişlerdi, girdiler koluma. Baran'la vedalaşamadık bile. Çünkü 8-10 kişilik ekip geliyor, ayaklarından tutup havada götürüyor. İşte sürgün olduk Kandıra'ya.

• *Kandıra F Tipi Cezaevi nasıldı?*

– Girişimizde karşılama ekibi bekledi bizi. Başka F tipinden geliyor olmamıza rağmen çıplak aramayı dayattılar. İçeri girmişler 15 kişi, altı metrekare yer, soyun! Hapishaneden geliyorum, niye soyunayım? Yoksa biz soyacağız! Siz soyun, dedim. Koca koca adamlar. 40 yaşında adam, çoluğu çocuğu var. Bizi küçük görmüyorlar gerçi. Öyle bakışları yok bize ama sonuçta 20 yaşında çocuğu var, gelmiş çamaşırını indirmeye çalışıyor. Enteresan bir pozisyon. Aziz Nesin fıkrası gibi.

• *Bizi çocuk görmüyorlar derken...*

Ali Deniz: Teröristin çocuğu olmaz yani.

Baran: Terör suçundan yargılanıyorsan, senin yaşın yoktur. İstesen 10 yaşında ol, istersen 90 yaşında, aynı muameleyi görürsünüz.

• *Sizden küçükler var mıydı?*

Ali Deniz: Biz girdiğimizde Tekirdağ'da en küçüklerden biriydik, sonradan büyüdük. (Gülüyor) Ülkede tutuklamalar hiç durmuyor, yediden 77'ye herkesi tutukluyorlar.

• *Mahkemeler nasıl geçti?*

Baran: Birtakım umutlar geliştirmişsin, altı aydır tutuklusun, hukuksuzluk ortada. Bir polis tutanağıyla tutuklamışlar, karşında üç hâkim var. İkisi kafayı koymuş kürsüye, uyuyor. Bir tek mahkeme başkanı uyanık. Arada savcı da uyanıyor, bir iki soru sorup yatıyor. Bunu görüyorsun. Uyuyan adam seni nasıl dinleyecek? Bunları düşünüyorsun. Bir yerden sonra lanet olsun diyorsun. Bakıyorsun elde bir polis tutanağı var, diyorsun, bununla bırak ilk mahkemeye kadar, beş gün tutamaz, diyorsun. Ama bir bakıyorsun iki buçuk yıl yatmışsın.

• *Bu arada yasaları öğrenmiş oldunuz.*

Baran: Daha önce Kabahatler Kanunu nedir, o klasmandaydık. (Gülüyor) Ondan sonra Terörle Mücadele Kanunu'na sıçrama yapmış olduk. Ben fazla ilgilenmiyordum da, Ali Deniz merak salmıştı.

• *Neden Ali Deniz?*

Ali Deniz: Yoğun saldırılar var. Her yerde saldırıya uğruyoruz. Neymiş, slogan attık, iletişim cezası. Biz Baran'la uzun zamandır mektuplaşamadık. Son bir buçuk yıl cezalı geçti. Neden? "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek" diye slogan atıyorsun. Neden? Gardiyan sana saldırdığı için. Sonra "Gereksiz slogan atmak" diye mektup ve telefon yasağı veriyorlar. Tahliye olmasaydım önümde sekiz aylık mektup ve telefon cezası verilmişti. 19 Aralık'ta ölenleri anıyoruz, ceza. 1 Mayıs'ta marş söylüyoruz, ceza. Necdet Adalı'yı anıyoruz, ondan da ceza...

• *Nasıl bir devlet algısı oluştu?*

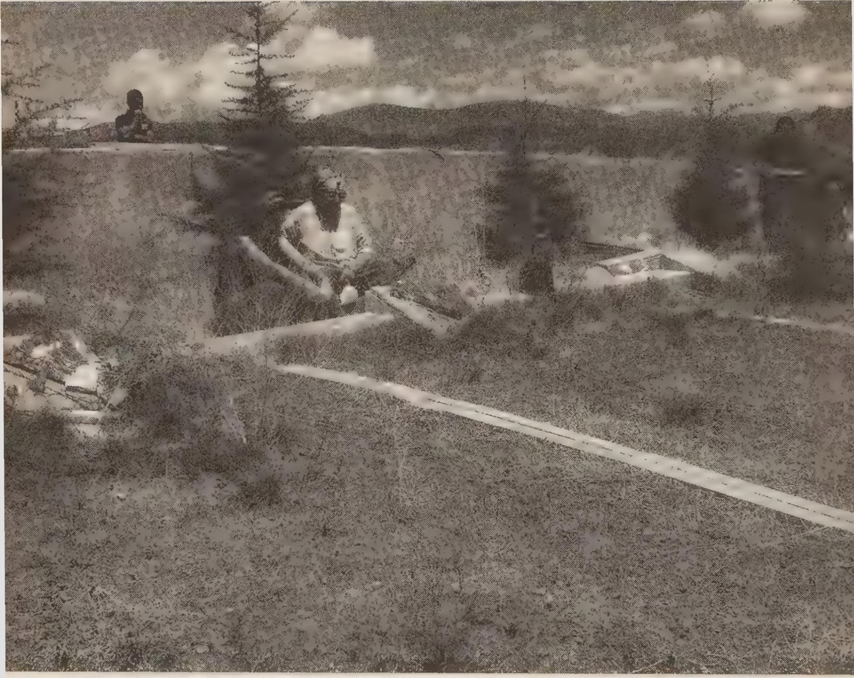
Ali Deniz: Biz sosyalistiz, önceden okuyorduk. Devlet nedir, teorik olarak biliyorduk. Şimdi teorinin pratikle sınanması oldu. Lenin'in anlattığı devlet, bu devlet mi diye. Baktık, o devlet.

• *Lenin haklı mıymış?*

– Tabii, bir kez daha haklı çıktı. (Gülüyor) Bizim şu zamana kadar tutuklu kalmamızda net bir şey var: Polis kesin doğru söylüyor, biz kesin yalan söylüyoruz algısı var. Deliller bile bizim lehimize olmasına rağmen savcı tutukluluğumuzu istiyor. Niye? Polise inanıyor, bize inanmıyor. Özel yetkili mahkemeler nedir, ne değildir, pratikte görüyorsun. Parmak izleri geldi. Aileler çok umutlandı. Lenin demiş, bunların ne yapacağı belli olmaz, devlettir, diye. Ki o parmak izi hiç gelmemiş gibi, biz kuvvetli şuç şüphesini hiç aşamadık. Çünkü polisler bizim üzerimize şüphe atmış, ne delil getirirsek getirelim, aşamadık.

• *'Bir daha şunu yapmam' diyeceğin bir şey var mı?*

– Şunu yapmam: İlk mahkemeye çıktığımız zaman çok umutlanıyorduk. Bir daha umutlanmam. (Gülüyor) Bir polisin iki dudağı arasındasınız. "Ben Ali Deniz'i ve Baran'ı gördüm, elinde molotof vardı" dese, bittik! Başka türlü çevirmezsin bunu.

Dersim'de, "anıt mezar" yapılmak istendiği gerekçesiyle 17 MKP militanının mezar taşlarına polis tarafından en konmuştu.

ÖLSE BİLE TERÖRİST

Koca Salihli'de, "terörle mücadele" denince akla, TEM Şubesi'nde görevli Süleyman Aydelik ve Savaş Güler gelmeyecekse, kim gelecekti? Değil Salihli, bütün bir Manisa bile, ne o güne kadar, ne o günden sonra böylesi "külyutmaz" ve "işinin ehli" polislere şahit olmadı.

Süleyman ve Savaş'ın "madalyalık" mücadelesi, Haziran 2006'nın ilk günlerinde başladı. İki kafadar 8 Haziran 2006'da Asri Mezarlık'ta Ertuğrul Karakaya adlı gencin mezarı başında anma töreni yapılacağını haber almışlardı. Böyle bir "komünistliğe" izin vermeyi düşünmüyorlardı. Komünistler Salihli'yi boş mu bulmuşlardı! Kimse yoksa TEM Şubesi'den Süleyman ve Savaş vardı. Bu bir vatan göreviydi, kuşkusuz...

Tarih gelip çattığında mezarlığın biraz uzağında saklandılar. Ellerinde kamera vardı ve gizlice çekeceklerdi. Kameralı kaydın yasal izni yoktu. Salihli'de yasa dediğin, Süleyman ve Savaş'tı.

Topluluk, anne Ayşe Karakaya başta olmak üzere, Süleyman ve Savaş'ın önünden sükûnetle yürüyerek, mezarlığa girdi. Anne Ayşe Karakaya, 29 yıl önce bugün, 8 Haziran 1977'de Ertuğrul'u kaybetmişti. Ertuğrul toprağa girdiğinde, 22 yaşındaydı.

Dört gün yattı, kurtuldu

Ertuğrul yoksulluk girdabındaki Karakaya ailesinin biricik umuduydu. İstanbul Darüşşafaka Lisesi'nde okumuştu. Annesi hastabakıcılıktan eline geçeni Ertuğrul'a göndermişti. Okusun diye, yetişsin diye... Ertuğrul, ailesinin alnını dik tutmayı başarmış, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ni (ODTÜ) kazanmıştı. Üniversitede sosyalist görüşü benimsemiş, dönemin en kitlesel sol hareketlerinden Devrimci Yol'a katılmıştı.

Bugünlerde ODTÜ çalkalanmaktaydı. Milliyetçi Cephe (MC) Hükümeti, Şubat 1977'de sağ eğilimli bilinen Prof. Dr. Hasan Tan'ı rektör olarak atayınca ODTÜ'lüler ayağa kalktı. Rektörün istifasını istiyorlardı. Öğrenciler boykot ilan edip derslere girmedi. Öğrencileri öğretim üyeleri izledi. 24 Şubat'ta üniversite tatil edildi. Bir gün sonra 2.500 jandarma kampüse dalıp öğrencileri zorla dışarı çıkardı. ODTÜ, Mart ayında Danıştay kararıyla açılabildi. İşten atılan 27 akademisyen işe döndü. 30 Mart'ta sessiz yürüyüş yaptılar. Bu arada rektör, 350 kadar MHP'liyi işe aldı. Tansiyon doruktaydı.

Ertuğrul, mücadelenin başını çekiyordu. ODTÜ-DER üyesi ve ODTÜ Öğrenci Temsilcileri Konseyi (ÖTK) başkanıydı. Boykotu örgütlemiş, tüm açıklamaları o okumuştu.

Ertuğrul, 8 Haziran 1977'de her zamanki gibi üniversiteye geldi. A-1 adı verilen kapıdan içeri girerken, görevli jandarmalar tarafından ateş edildi. Jandarma Osman Özdemir'in tabancasından çıkan kurşun, Ertuğrul'un karnına saplandı.

İddiaya göre, Ertuğrul'un yaralı bedeni yerlerde sürüklendi. Süngülendi; ambulansın gelmesi engellendi.

Fakat devlet, Ertuğrul'un jandarmaya silah çektiğini iddia ediyordu:

> "Sanık jandarma Osman Özdemir'in maktulün üzerinde tabanca taşıdığını görmesi üzerine yanındaki diğer jandarma eri arkadaşı ile birlikte (dur seni arayacağız) diye yaklaşırken maktulün kaçarken siper alıp üzerinde bulundurduğu 9 MM çapındaki tabancasını sanığa ve arkadaşına çevirmek sureti ile iki defa tetik düşürdüğü, merminin ateş almadığı, maktul tekrar uzaklaşmak istiyerek, bulunduğu yerden patlamıyan mermiyi tabancasından boşaltarak (Gelmeyin vururum) diyi ihtarda bulunduğu sırada, maktulü yakalamak ve kanunun hükmünü yerine getirmek ve aynı zamanda kendisine ve arkadaşına vukuu bulan tehlikeyi önlemek için silah kullandığı ve silahın mermisi ile yaralanarak ölmüş olduğu..."[1]

Anne Karakaya oğlunun ölüm haberini, o sırada çalıştığı hastanede aldı. Ertuğrul'u Ankara'da bir tabut içine koyup kendisine teslim ettiler:

> "Ben onu kırık karyola üzerinde, hastadan artan çayla büyüttüm. Fakirlik yüzünden İstanbul'a gelmiştik. Benim çocuğum yamalı pantolonla liseye gitti. Akşam haberini aldık, sabah tabutunu elimize verdiler."[2]

Ertuğrul on binlerce öğrenci ve yurttaşın katılımıyla toprağa verildi. Bu arada, sanık jandarma er Osman Özdemir hakkında, "adam öldürmek" iddiasıyla Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açılmıştı. Fakat Karakaya ailesinin

---

1 Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1977/250 esas, 1979/139 karar, 1977/9467 soruşturma numaralı ve 19 Haziran 1979 tarihli karar tutanağı.

2 İsmail Saymaz, "Oğlunu Andığı İçin Yargılanacak", *Radikal*, 14 Şubat 2007.

bundan haberi bile yoktu. Yargılama yaklaşık iki yıl sürmüştü. Er Özdemir, o iki yıl boyunca "bulunanamış" ve nihayet 15 Haziran 1979'da teslim olmuş, aynı gün cezaevine konmuştu. Yalnızca dört gün tutuklu kalmıştı. Zaten bu dört günün sonunda dava bitmişti. Mahkeme, Jandarma Teşkilat ve Vazife Tüzüğü'ne göre "kanunun bir hükmünü yerine getirdiği" ve "gerek kendisine ve gerekse başkasının nefsine vuku bulan haksız bir taruzu filhal defi zaruretinin bahis olduğu mecburiyetle silah kullandığı anlaşıldığından" cezaya gerek görülmedi. Yani mahkemeye göre er Özdemir, Ertuğrul'u öldürerek, kanunun hükmünü yerine getirmişti.

Karakaya Ailesi'nin gözlerden ırakta verilen bu sıra dışı karardan 30 yıl sonra haberi olacaktı. Fakat hiç kimse Ertuğrul'u hatırından çıkarmayacaktı. Şair Gülten Akın, "Ertuğrul'a Ağıt" şiirini yazacak, bu şiir bestelenecek, devrimci gençlerin dilinden düşmeyecekti.

O ağıtta, "Töresi batası dünya / Kahpe kalır, şahan gider" deniyordu.

Salihli'de 29 yıl sonra yaşananlara bakılınca bu dizeler hiç de haksız görünmüyordu.

Kamerayla illegal kayıt

29 yıl sonra...

TEM Şubesi'nden Süleyman ve Savaş, mezarlık içinde olup bitenleri dikkatle izliyor ve not alıyordu. "Mezar başında suç işlenip işlenmediğini tespit etmek" istiyorlardı. Manisa ve Salihli'nin kaderi, Süleyman ve Savaş'ın ellerindeydi:

> "Karakaya'nın kabri başında anma töreni düzenlendiğinde şüpheliler Ayşe Karakaya'nın kısa bir konuşma yaptığı, oğlu olan Ertuğrul Karakaya'nın cesur ve iyi birisi olduğunu ve yaptığı mücadele yolunda devrim şehidi olduğunu bil-

dirdiği, şüpheli Nazif Cengiz Kutlu'nun da ölenin özgeçmişi hakkında konuşma yaptığı, gelenlere teşekkür ettiğini, şüphelilerden Edhem Sarıhan'ın saz çaldığı, sazlı sözlü şarkıların söylendiği ve tüm şüphelilerin 'Ertuğrul yaşıyor, mücadele sürüyor', 'Devrim şehitleri ölümsüzdür', 'Devrimci gençlik çizdiğiniz yolda' şeklinde bağırarak slogan attığını ve daha sonra mezarlığı terk ettikleri..."[3]

'Ne de olsa gitmişsindir'

Polis Süleyman ve Savaş, ellerinde hiçbir yasal izin olmadığı halde, mezarlıktan çıkan ÖDP, TKP, EMEP ve Eğitim-Sen üyesi 35-40 kadar kişiyi kamerayla kaydetmişti. Ses kaydı içermeyen görüntüde, "Nazif Cengiz Kutlu'nun Karakaya'nın annesinin koluna girerek, aracına götürdüğü" an görülüyordu. Mezarlıktaki anma ise görüntülenememişti.

Fakat ilçede, Seyfullah Öselmiş gibi, yüreği TEM'den Süleyman ve Savaş'la birlikte çarpan bir savcı görevliyken, kayda ihtiyaç yoktu. Bir tutanak yeter de artardı. Savcı Öselmiş, "kaybettiği oğlunu anan anne ve onun örgütünü" çökertmeye and içmişti.

Salihli'de "tarihi günler" yaşanıyordu.

Savcı Seyfullah Öselmiş, anmadan bir gün sonra Salihli Emniyet Müdürlüğü'ne yazı yazarak, "törene katılan, slogan atan şahısların açık kimlik bilgileri ve adreslerinin" belirlenmesini istedi. İlçe Emniyet Müdürü Abdullah Manas da yasadışı şekilde çekilen kamera görüntülerine istinaden, törene 21 kişinin katıldığını bildirdi. Bu "şüphelilerden" ilki, 1934 doğumlu Ayşe Karakaya'ydı. Bir diğeri, Ayşe annenin 1984 ve 1986 doğumlu iki torunu, Ayşen ve Nurşen Karakaya kardeşlerdi. Tutanaktaki sonuncu isim, iki kız kar-

3 Salihli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2006/3298 soruşturma, 2006/1785 esas, 2006/815 iddianame numaralı ve 21 Kasım 2006 tarihli iddianamesi.

deşin babası olan, Erol Karakaya olmuştu. Ne var ki Erol, o gün anmaya gelememişti. Fakat polis memurları "Nasıl olsa katılmıştır" diyerek, onu da listeye yazmışlardı.[4]

Tek tek fişlemişler

Polis bir yandan da, 21 kişinin tek tek tespitiyle meşguldü. Anmaya katılanlar ya önceden bir bir fişlenmiş ya da haklarında çabucak dosya oluşturulmuştu. Evraklara göre, anne Ayşe Karakaya'nın "emekli olduğu ve kira ödemediği" tespit edilirken, torunu Nurşen'in "ev kızı olduğu, gelirinin olmadığı, babasıyla kaldığı" kayda geçildi. Sinan Güler'in "boyacılık yaptığı, günlük 30 YTL gelirinin olduğu, kirada oturduğu, aylık 125 YTL kira ödediği" belirlendi. Turgut Güler'in "diş hekimi olduğu, üzerine kayıtlı sekiz dönüm üzüm bağının bulunduğu, bakmakla yükümlü eşi, 20 yaşında oğlu ve 11 aylık kızı olduğu" bütün ayrıntılarıyla yazıldı. Süreyya Özdemir'in ise "öğretmen olduğu, üzerine kayıtlı Reno Klio marka araba ve Denizli'de bir dairesinin olduğu" bildirildi.

Hukuk tanımazlık veya Salihli Hukuku, bu kadardan ibaret değildi. Savcı Öselmiş, o hukuk dışı elde edilen CD'yi bilirkişi incelemesine gönderdi. Bilirkişi olarak atanan emekli polis memuru Ali Oğuz, Ertuğrul Karakaya'nın anması için "ölümü kutlanan" ifadesini kullanıyordu. "İkişer üçer gruplar halinde mezarlığı olaysız şekilde terk etmişler" dediği raporunu, "Ölümü kutlanan Karakaya'nın annesini koluna girerek araca götüren kişi savcılığımızda görevli Cengiz Kutlu olduğu ve çıkış anında suç eylemine uyan bir hareketin olmadığı"nı yazarak, bağlamıştı.[5]

Kendi atadığı bilirkişinin bile "Suç yok" demesi, Savcı

4 Salihli İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün 12 Haziran 2006 tarihli CD İzleme Tutanağı.

5 Yeminli Teknik Bilirkişi Ali Oğuz'un 3 Eylül 2006 tarihli Bilirkişi Raporu.

Öselmiş'i ikna etmiyordu. Öselmiş'in TEM'den Süleyman ve Savaş'tan "vatanperverlikte" eksik yanı mı vardı?

Elbette yoktu.

Savcı Öselmiş, Ağustos ayı içinde Salihli, Manisa ve Uşak emniyet müdürlükleri ile Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yazarak, "Ertuğrul Karakaya'nın Dev-Yol isimli terör mensubu olduğuna dair tüm belgeleri" istedi. Sonuç, hayal kırıklığından ibaretti. Salihli Emniyeti tarafından "Karakaya'nın 1977'de ODTÜ'de öğrenci iken, yasadışı Dev-Yol terör örgütüyle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada öldürüldüğü, herhangi bir terör örgütünün mensubu olduğuna dair bilgi ve belgenin mevcut olmadığı" belirtildi. Manisa, Uşak ve Ankara da "herhangi bir ilişik kaydının bulunmadığını" kaydetti.

Fakat Savcı Öselmiş, emniyet kayıtları aksini gösterse de Karakaya'nın "terörist" olduğundan kuşku duymuyordu.

Savcı Öselmiş'in gözünde, o bir suçluydu.

Ve onu ananlar da, annesi olsa bile, "suçluyu övmüş" sayılırdı.

Herkes ifadeye gelecekti.

Geldiler.

MEZARA PROPAGANDA

> "Ben (Savcıya) Dedim ki, senin hiç akraban öldü mü? Ben 29 senedir ağlaya ağlaya... Adam dayanamadı, vefat etti. Ben altı yedi senedir körüm, oturak kaldım. Arkadaşları her sene geliyorlar mezarına. Bir şey yapıp etmiyorlar. Şimdi bu beni rezil etme değil mi? Benim arkam yok."[6]

Ayşe Karakaya 11 Ağustos 2006'da torunlarının yardımıyla Salihli Adliyesi merdivenlerinden çıkarken, dizlerinde 72

6 İsmail Saymaz, "Oğlunu Andığı İçin Yargılanacak", *Radikal* ,14 Şubat 2007.

yılın yorgunluğu vardı. Gözleri artık görmüyordu. Oğlunun ölümünden sonra eşi Osman'ı da yitirmişti. Baba vasiyeti gereği, oğlunun yanına gömüldü. Savcı Öselmiş, emniyet kuruluşlarında bulamadığı "terör örgütü üyeliği" delilini, anne Karakaya'nın ağzını yoklayarak almaya çalışıyordu. Karakaya, "29 seneden bu yana çocuğumun mezarına ziyarete gidip gelirim. Belirttiğiniz gün de anma yapıldı. Bir örgütün sloganı atılmadı. Oğlumun yasadışı bir oluşuma üyeliği yoktu" demek zorunda kaldı.[7]

Sonra torunu Nurşen Karakaya dinlendi. Genç kadın, amcasının ölümünden dokuz sene sonra doğmuştu. Anmaya giderken de, adliyeye giderken de babaannesine eşlik etmişti. "Suçu" reddetmiyor, "Babaannemi amcamın mezarına her zaman ben getirip götürürüm. Olay günü de götürdüm" diyordu. Babası Erol ise anmaya katılmadığını söyledi. Sonra diğerleri...

EMEP İlçe Başkanı olan Turgut Güler, Ertuğrul Karakaya'nın arkadaşıydı. Cenaze törenine de katılmıştı. "Kendisinin suç işlediği yoktu" dedi. Okan Esen daha sertti:

> "Suç işlediğimizi düşünmüyorum. Bu konuda hiçbir merciden izin almamız gerekmez. Karakaya'nın bütün düşüncelerini sahipleniyorum. Size göre suçlu olabilir, bana göre bir kahramandır. Seneye tören yapılsa yine orada olacağım. Sizin yasalarınıza göre bizden izin alınmadan görüntülerimiz çekilmiştir. Yasal işlem yapılmasını istiyorum."[8]

7 Ayşe Karakaya'nın 11 Ağustos 2006'da Salihli Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

8 Okan Esen'in 1 Ağustos 2006'da Salihli Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

İllegal CD delil oldu

Öselmiş'i en çok kızdıran, adliyede memur olarak çalışan Nafiz Cengiz Kutlu'nun da anmaya katılmasıydı. Kutlu, Karakaya'nın çocukluk arkadaşıydı. Arkadaşının suçunun olmadığını, dolayısıyla "suçu ve suçluyu övme" ithamının asılsız olduğunu kaydetti. Ardından Öselmiş'e, bağlı olduğu ve ihlal ettiği hukuku hatırlattı. Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre bu suçtan ötürü, polisin sesli ve görüntülü kayıt yapamayacağını belirterek, "Soruşturmanın dayanağı, kanuna aykırı şekilde elde edilen CD'dir. Bu dayanakla soruşturma açılamaz" dedi.[9]

Öselmiş, TEM'den Süleyman ve Savaş'a "görevini kötüye kullanmak"tan soruşturma açmak zorunda kaldı. Haliyle trajikomik bir manzara doğdu. İllegal görüntüyü delil sayıp bilirkişiye göndermiş olan Öselmiş, şimdi "suç ortağı" iki polisin ifadesini alıyordu.

Süleyman Aydelik, "Asri mezarlıkta bir suç işlenip işlenmeyeceğinin takibi için verilen emir doğrultusunda ben ve Savaş orada bulunduk. Mezar başında yapılanları görüntülemedik. Mezarlık çıkışında, anma törenlerini umuma açık mahalde dışarıdan görüntüledik. Kesinlikle teknik takip yapmadık" diyordu.[10] Aydelik, yargılama aşamasında, anmayı "istihbari kaynaklardan" öğrenip Komiser Hacı Tümer'in sözlü emriyle hareket ettiklerini, uzaktan 15 dakika çekim yaptıklarını anlatacaktı. Savaş Güler "Mezarlığın umuma açık olması nedeniyle izin almadık. Amacımız katılanların sayısını tespit etmekti" diyecekti.[11]

---

9 Nafiz Cengiz Kutlu'nun 14 Haziran 2006'da Salihli Cumhuriyet Başsavcılığı'na sunduğu yazılı savunma.

10 Polis Süleyman Akdelik'in 2 Kasım 2006'da Salihli Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

11 Salihli 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülen 2006/390 esas numaralı davanın 6 Haziran 2006 tarihli ikinci duruşma tutanağı.

İki polis, hukuksuzluğa hukuka uyduruyordu. Savcı Öselmiş de aynı düşüncedeydi. "Kamera görüntülerinin mezarlığı terk eden kişilere ait olduğu, suç kaydı olmadığı, teknik izleme faaliyeti olmadığı" için 21 Kasım 2006'da kovuşturmaya yer olmadığına hükmetti. Böyle yazdığı halde, aynı gün hazırladığı iddianamesinde, illegal CD'yi delil olarak gösterdi!

Çeşitli emniyet müdürlüklerinden gönderilmiş, "suç kaydı olmadığı" yönündeki yazılar elinde ve dosyada yokmuş gibi, iddianamesine, Karakaya'nın "örgüt üyesi olmak ve devletin güvenlik kuvvetlerine silahlı direnme göstermek suretiyle suç işlediğini" yazarak, olmayan bir suç icat ediyordu. Sonra da kendi icadına dayanarak, 21 kişinin "Karakaya'nın ölüm yıldönümünde umuma açık mezarlık içerisinde aleni olarak kendisini ve yaptıklarını övmek" iddiasını ortaya atıyordu.[12]

Mezarlıkta "alenen" suç nasıl işlenebilirdi?

Anmaya 21 kişi katılmıştı.

Bu kişiler Karakaya'yı mezardakilere mi övmüştü?

Bir numara konuştu: Oğlumu anmam suç mudur?

Salihli 1. Sulh Ceza Mahkemesi, bu soruya aldırmadan iddianameyi kabul etti. İlk duruşma, 9 Mart 2007'de görüldü. O gün adliyenin önünden duruşma salonuna varıncaya kadar, her tarafta sivil ve resmi polisler vardı. Avukat Ali Koç ve arkadaşları "Emniyet davanın tarafıdır, salondan çıkarılsınlar" dedi. Talep reddedildi. Sonra "bir numaralı şüpheli" Ayşe Karakaya ayağa kalktı. Duruşma salonu nefes almadan onu dinliyordu:

---

12 Salihli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2006/3298 soruşturma, 2006/1785 esas, 2006/815 iddianame numaralı ve 21 Kasım 2006 tarihli iddianamesi.

"Yaklaşık 45 yıl önce Eşme'den Salihli'ye eşimle göç ettim. Kendim hastanede görevliydim. Eşim ticaretle uğraştı. Ertuğrul, Eşme'de dünyaya gelmişti. Salihli'ye gittiğimizde 6-7 yaşındaydı. Zor şartlarda ilkokulu okudu. Çok başarılı olduğu için benden habersiz, hemşirelerin de yardımıyla İstanbul Darüşşakafa Lisesi'ne kaydını yaptırmış. İlkokul döneminde simit satarak geçimini sağladı. İlkokulu bitirdikten sonra Pazar günleri yamalı pantolonla simit satarken, hemşireler kaydını yaptırmışlar. Orada sekiz sene okudu. Bitirdikten sonra Ankara'ya gitti. Orada da başarılı oldu. ODTÜ Makine Kimya Mühendisliği'ni kazandı... Sabah postacı haber getirdi. Beyimle Ankara'ya gittik. Perşembe günü ölüsünü bulduk. Cuma günü gece 3'te eve getirdik, defnettik. Ben 29 yıldır mezarı ziyarete gider gelirim. Oraya gidince sanki canını görüyor gibi oluyorum. Beyim dayanamayıp yedi yıl önce öldü. Ben ağlaya sızlaya gözlerimi kaybettim. 4-5 yıldır kim elimden tutarsa beni mezara o götürmektedir. Madem böyle bir adalet vardı da beş yıldır gidip geliyorum. Kapıcısı var, bekçisi var. Orası eğlence yeri değil. Ana kuzuları yatıyor. Ciğeri yananlar ağlıyor. Askerde vurularak ölenin annesi olan arkadaşım var. Onlar da beni arabalarıyla götürmektedir. Ben 73 yaşındayım. Gözlerim görmediği için bazen torunlarım, bazen komşularım götürmektedir. Bu suç mudur? Yasaksa kapıya yazsınlar."[13]

30 yıl sonra gelen karar

Duruşma sonunda avukatlar, Karakaya'nın ölümüne ilişkin dava dosyasının bulunmasını talep etti. Böylelikle, ailesinin gıyabında görülmüş yargılamanın karar tutanağı ve Karakaya'nın vurulduğu güne ait kimi raporlar gün yüzüne çıktı.

13 Salihli 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülen 2006/390 numaralı dava dosyasının 9 Mart 2007 tarihli duruşma tutanağı.

Ve o gün öğrenildi ki Karakaya'yı öldüren jandarma yalnızca dört gün cezaevinde tutulmuş, sonunda beraat etmişti. Fakat kararın Yargıtay'da onaylanarak kesinleşip kesinleşmediği anlaşılamıyordu. Çünkü diğer evraklar SEKA'ya gönderilmiş, yok edilmişti.

Ve 16 Kasım 2011'deki beşinci ve son duruşmada karar çıktı. Hâkim "Beraat"e hükmederken adeta "Böyle bir suç olur mu?" diye soruyordu:

> "Karakaya'nın suçlu olduğu hususunda mahkeme kararı mevcut değildir. Anayasa'nın 38/4. maddesi uyarınca suç kabul edilmesi mümkün değildir. Bir kişinin, bir grubun ya da bazı bilgi ve belgelerin başlı başına bir kişiyi suçlu ya da bir eylemi suç olarak belirlemesi, demokratik hukuk devletinde kabul edilemez. Ayrıca anma töreninde atıldığı iddia edilen sloganlar bir suçu ya da suçlu övme niteliğine de sahip değildir. İfade özgürlüğü, demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden biri olup toplumun ilerlemesi ve her bireyin özgüveni için gerekli temel şartlardan birini teşkil etmektedir. Bunlar demokratik toplumun olmazsa olmaz çokseslilik, tolerans ve hoşgörü gerekleridir."[14]

Durun, bitmedi.

Savcı Bülent Canoğlu, karara itiraz etti. Savcı Canoğlu'na göre Karakaya öldüğü tarihe kadar bir suç işlememiş, herhangi bir davada yargılanmamış olabilirdi. Fakat vurulduğu gün hayatını kaybetmemiş olsa, "yasak silah taşıma ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin güvenlik görevlisi olan Türk Silahlı Kuvvetleri unsuru jandarma görevlilerine silahla direnme" suçlarıyla yargılanacaktı. Öldüğü için hukuken bir dava açılamamıştı. Yani aslında Savcı Canoğlu'na kalsa, 29 yıl önce ölmüş Karakaya'yı mahkûm etmek mümkündü.

---

14 Salihli 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2006/390 dosya, 2007/578 karar, 2006/1785 esas numaralı ve 16 Kasım 2007 tarihli gerekçeli kararı.

Hukuk tarihine geçecek bu argümanla, anmaya katılanların "yasak silah taşıma, jandarmaya direnme" suçlarını övdüğünü iddia eden Savcı Canoğlu, ailenin dört ferdi hariç, 16 kişiye ceza istedi.[15] Yargıtay 8. Ceza Dairesi, "Yok artık" diye düşünmüş olmalı ki, beraati onadı.

Karakaya'nın suçsuzluğu tam altı yıl sonra kesinlik kazandı.

Annesi, kardeşi, yeğenleri ve arkadaşlarının da...

Malatya'da, kızı Feride'nin resmini taşıyan Hatice Harman'ın çilesi de bir bu kadar ağırdı.

Anne Harman, mahkûmiyetten güç bela kurtulmuştu.

'DEVRİM'İN ŞAKASI OLMAZ

Malatya'da, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü korteji Egemenlik Caddesi'nden ta Soykan Parkı'na kadar uzanıyordu. Malatya Kadın Platformu'nun çağrısı üzerine toplanan 250 civarında kadın, 8 Mart 2011'de, alkışlar ve sloganlarla yürüyordu.

"Halk Cepheli Kadınlar"ın korteji, resimlerle yürüyordu. Hatice Harman'ın elinde, 16 Aralık 2002'de ölüm orucunda 31 yaşındayken kaybettiği kızı Feride'nin resmi vardı. Feride, Malatya E Tipi Cezaevi'nde yatarken açlık grevine başlamıştı. Cezası altı ay ertelenmişse de kaldırıldığı Ankara Numune Hastanesi'nde tedaviye karşı çıkmıştı. Sonrası, malum...

Hatice Harman'ın yanında üç genç vardı: Ayça Kılınç, Gebze Cezaevi'nde 1 Mayıs 2004'te kendisini yakarak öldüren Selma Kubat'ın resmini; Erkin Kocaman ve Kubilay Uçucu, Ankara'da 20 Mayıs 2003'te "canlı bomba" eylemi sırasında ölen Şengül Akkurt'un resimlerini taşıyordu. Eyle-

15 Salihli Savcısı Bulent Canoglu'nun 2007/139 numaralı ve 12 Aralık 2007 tarihli temyiz dilekçesi.

min sonunda, 57 yaşındaki anne Hatice Harman ve üç gence, "DHKP/C propagandası"ndan Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı.[16]

İlk duruşma, 14 Temmuz 2011'e kesildi.

Fakat devletin duruşmayı bekleyecek kadar sabrı kalmamıştı.

Çünkü Malatya Emniyeti; oğlunun Sevcan Göktaş ve Kubilay Uçucu eliyle "örgüt tarafından kandırılıp" pankart asmaya ve bir derneğe görütüldüğünü iddia eden bir babanın 19 Mart 2011'de emniyete verdiği ifadeden beri, grubun telefonlarını dinliyordu.

Nihayet 3 Haziran sabahına Malatya DHKP/C operasyonuyla uyandı. Malatya Haklar Derneği basıldı; Kılınç, Erkin Kocaman, Kubilay Uçucu, Sevcan Göktaş, Yusuf Yılmaz ve Uğur Pektaş tutuklandı. Malatya TEM, soruşturma 2011 yılında başladığı halde geçmişe dönük dosya oluşturup gençlerin 2009 yılından bu yana "Halk Cephesi" adıyla şehirde gerçekleştirdikleri veya katıldıkları 18 eylemin, DHKP/C'nin talimatıyla yapıldığını ileri sürüyordu.

Eylemlerden ilki, anne Hatice Harman'la birlikte katıldıkları ve "örgüt propagandası" savıyla yargılandıkları 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü yürüyüşüydü.

Fakat yalnızca bu değildi.

Küba'dan ileri mi, geri mi?

Gazi Lisesi önündeki "Öğrencilere ücretsiz ulaşım istiyoruz, alacağız" açıklamasından, Güler Zere'nin mezarını ziyaret etmeye, "Amerika defol, bu vatan bizim" pankartı taşımaktan, "Toplu mezarları yaratan katilleri istiyoruz"

---

16 Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/150 soruşturma, 2011/42 esas, 2011/30 iddianame numaralı ve 25 Mayıs 2011 tarihli iddianamesi.

diyerek meşaleli yürüyüş yapmaya, Newroz'a katılmaktan, Mahir Çayan'ın ölüm yıldönümü olan 30 Mart'ta Tokat'a otobüs kaldırmaya ve 1 Mayıs'ı "askeri düzen halindeki bir kortejde" İstanbul'da kutlamaya... En garip suçlamalardan biri de, İstanbul Üniversitesi'ne 16 Mart 1978'de öğrencilerin üzerine bomba atılması sonrası yedi kişinin ölümünün yıldönümünde İnönü Üniversitesi'nde eylem düzenlemek; 16 Mart'ta öldürülen Hatice Özen'in, üzerinde "Ölümsüzdür" yazan resmini taşımaktı. Deliller; cep telefonu mesajları ve konuşmalardan ibaretti. Erkin Kocaman örneğinde olduğu üzere, içinde "Devrim" sözcüğünün geçtiği her görüşme, şakalaşma amaçlı olsa dahi, somut delil sayıldı:

Erkin Kocaman: Valla napim işte, öyle bekliyoruz.

S.R: Hıı, neyi bekliyorsunuz, devrim olacak mı acaba diye...

E.K: Yemek bekliyoz, onu bekliyoz, her şeyi bekliyoruz valla bekler olduk.

S.R: He çok zor, ikisi de çok zor.

E.K: Yemek az kaldı, diğerine de az kaldı.

S.R: Hee bi gençliği arayayım dedim, napıyorlar, devrim yapmışlar mı?

E.K: Yok yok az kaldı diyorum ya, onu açma hiç...

S.R: Zor zor bak, Küba'da yapmışınız güya ama herkes aç.

E.K: Sen öyle san, herkes karnı tok orda gönlü hoş, anca laf ediyorsun.

S.R: Benim ablam gitti, on gün gezdi. Okulları, evleri hep böyle yıkık dökük, parasız pulsuz.

E.K: Ya yok, herkes hayatından memnun. Para derdi yok, can derdi yok. Ohh, kebap, ne güzel.

S.R: Öyle devrim yapacaksanız, yapmayın yani.

E.K: Aboo sen de var ya, nasıl yapalım lüks içinde bir

devrim, yapalım, o zaman Heybeliada'ya yerleştirecez tamam seni, devrimden sonra...[17]

Toplam 60 yıl

Anne Hatice Harman'ın da yargılandığı "örgüt propagandası" davasıyla yedi genci konu alan ikinci iddianame, sanıklar aynı olduğundan, tek dosyada, Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde birleşti. Yargılama çok sürmedi; altı ayda karar verildi.

Yedi sanık içinde tek beraat eden, anne Hatice Harman oldu. Fakat altı gencin tamamına "yasadışı örgüt üyeliği" iddiasıyla değişen miktarlarda hapis cezaları verildi. Göktaş'a dokuz; Uçucu, Kocaman, Yılmaz ve Pektaş'a yedişer yıl altışar ay; Kılınç'a da altı yıl üç ay...

Ayrıca katıldıkları eylem başına "örgüt propagadası" suçundan Kocaman'a beş; Göktaş, Kılınç ve Uçucu'ya dörder, Yılmaz ve Pektaş'a da ikişer kez onar ay ceza verildi. Cezaların toplamı, 60 yılı bulurken; gençler hem katıldıkları yasal eylemlerden ötürü tek tek "propaganda" cezası aldı, hem de bu eylemlerin toplamından "örgüt üyeliği" sonucu çıkarıldı. Bu eylemlerden biri de, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü yürüyüşüydü. Anne Harman hariç, bu eyleme katılan herkese çifter ceza yağdırılmıştı.[18]

Bu mahkemenin en büyük korkusu, 1972'de işkencede öldürülen Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu (TİKKO) lideri İbrahim Kaypakkaya'ydı.

Değil anılması, adını bile duymak istemiyorlardı.

---

17 Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/58 soruşturma, 2011/52 esas, 2011/37 iddianame numaralı ve 17 Haziran 2011 tarihli iddianamesi, s. 20.

18 Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 1 Şubat 2012 tarihli gerekçeli kararı.

"Kaypakkaya'yı anmak suç değildir" yürüyüşü örgüt suçu sayıldı. Murat Kur (sol başta) ceza aldı.

İBO'YU SEVMENİN BEDELİ

O yıl bütün ülkeyi 29 Mart'ta yapılacak yerel seçimlerin heyecanı sarmıştı. Ülkenin genelinde AKP ile CHP arasında kıran kırana bir rekabet vardı. Tunceli, bu gerçekliğin dışında ve aslında kendi gerçeküstülüğünün içinde, sandık başına gitti.

Şehirde iki güçlü aday vardı: Biri DTP'liydi. Diğer aday ise Demokratik Haklar Federasyonu'ndan (DHF) Murat Kur'du. Çekişmeli bir seçimin ardından DTP'li aday 4.035 oyla seçimi kazanırken, Murat Kur ise 3.291 oyla ikinci oldu.

Devlet, kahrolsa yeriydi.

Çünkü polise göre DTP'liler PKK'lı, DHF'liler Maoist Komünist Partisi'nin (MKP) üyesiydi. Bu nedenle, yasal faaliyet gösteren DHF, Demokratik Gençlik Hareketi (DGH) ve *Halkın Günlüğü* gazetesi, polis tarafından TİKKO'nun devamı ni-

teliğindeki MKP'nin legal yapılanması olarak görülüyordu. Seçimlerde Kur'un başarısı, devleti hayli ürkütmüş olmalı ki, 2010 yılından itibaren Kaypakkayalı bir pankart ya da slogan bile mahkemelik oldu. Dersim'deki konserlerinde Kaypakkaya'yı anan müzisyen Pınar Sağ ve Ferhat Tunç en popüler sanık durumundaydı. Onlarca sıradan insan vardı üstelik.

Hal böyle olunca DHF'li Murat Kur ve arkadaşları 5 Şubat 2011'de Tunceli Belediyesi'nde panel düzenledi. Panelden sonra sokakta basın açıklaması yapıldı. Açıklamada Kaypakkaya'nın posterleri ve "Kaypakkaya'yı anmak suç değildir" yazılı pankart açıldı.

Fakat polise göre, Kaypakkaya'yı anmak, elbette ki suçtu.

Murat Kur, Deniz Kırbağ, Yıldız Ataş, Yusuf Selvi, Evrim Konak, Tuğçe Özgül, Hıdır Yıldız ve Müslüm Sönmez'e "suçu ve suçluyu övme" savıyla dava açıldı. Davanın ilk duruşması, 29 Kasım 2011'de Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Kur duruşma çıkışında, "Bizler net bir şekilde ifade ediyoruz. Kaypakkaya suçlu değildir. Bizler de onun düşüncelerini kitlelere yaymak için mücadelemizi yürüteceğiz" dedi.

Bu, Kur ve arkadaşlarının son eylemi oldu.

TEM, 5 Aralık 2011'de evleri basıp Tunceli'deki "suçu ve suçluyu övme" davasında birlikte yargılanan Murat Kur, Deniz Kırbağ, Evrim Konak, Tuğçe Özgül, Yusuf Selvi ve Hıdır Yıldız'ı gözaltına aldı. İddia o ki, "her fırsatta Kaypakkayalı sloganlar atarak" MKP adına faaliyet gösteriyorlardı. Doğal olarak, adliye önünde düzenlenen açıklama, "örgüt adına gerçekleştirilen eylemlerden biri" sayılıyordu. Tek "suçları" bu açıklama değildi.

Dersim'de 21 Mart 2011'deki Newroz'da, 1 Mayıs'ta ve Kaypakkaya'nın ölüm yıldönümü olan 18 Mayıs'ta "İbo'lu" sloganlar atıp "Kaypakkaya'yı savunmak onurdur" yazılı pankartlarla dolaşmak, ilk sıraya yazılıyordu. Sonra örneğin, 12 Haziran 2011'deki genel seçimlerde "boykot tavrı ta-

kınmak" da "örgüt" işiydi. Şehirdeki kimi birahanelerde çalışan "bayan garsonların çalışma hürriyetini engellemek" de ancak MKP'nin fikri olabilirdi.

'Sana mı kaldı cenaze kaldırmak?'

Munzur Doğa Festivali'ni düzenleyerek, "MKP güdümünde sanatsal faaliyet gösteren Grup Munzur konserini tertip etmek" başlı başına suçtu. Her ne kadar Başbakan Erdoğan, o tarihlerde Dersim'den ötürü özür dilemiş ve CHP'nin "sicilini" ortaya dökmüşse de, o bir Başbakan'dı. Kur ve beş arkadaşının yaptığı, "4 Mayıs 1938 Dersim İsyanı'na karşı Türkiye Cumhuriyeti tarafından yapılan operasyonu proteso etmek, T.C. devletini katliamcı olarak nitelendirmek" bir "terörist" eylemdi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün şehre gelişini, Nazımiye'de Peri Suyu'ndaki HES'i protesto etmek, ne demek oluyordu?

Hele hele, Ovacık'ta çatışmada öldürülen üç MKP'linin cenaze işlemleriyle "akrabalık bağı" olmaksızın ilgilenmek, "terörizm" değilse, neydi?

> "Teröristlerin cenazelerinin akrabalık bağı bulunmaksızın, cenaze sahibine ölüm haberini vermek suretiyle ailelerle ilgilendiği, Malatya Adli Tıp Kurumu'ndan ambulans ile alınması, Tunceli iline getirilmesi, cemevinde tören düzenlenmesi işlerini bizzat yaptığı, planladığı, 'Arkadaşların cemevinde cenaze töreni yapılacaktır, katılalım' şeklinde toplu olarak 30 adet mesajı GSM kullanıcılarına gönderdiği..."[19]

Süreç baş döndürücü bir hızda işledi: Kur ve arkadaşları 6

---

19 Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/104 soruşturma, 2011/151 esas, 2011/121 iddianame numaralı ve 28 Aralık 2011 tarihli iddianame.

Aralık 2011'de tutuklandı. Tam 22 gün sonra, 28 Aralık'ta, 180 sayfalık iddianame çıktı. Karar, 21 Mart 2012'deki ikinci duruşmada verildi. Yani, üç ay sonra...

Sanıklardan Yusuf Selvi yakalanamadığından beş sanık için hüküm verildi.

"Terör örgütü üyeliği" suçundan Kur ve Konuk'a dokuzar, üç sanığa yedişer yıl altışar ay...

"Örgütü propagandası"ndan da Konak'a beş, Kur'a üç kez birer yıl; Kırbağ'a beş, Yıldız'a da dört, Özgül'e de iki kez onar ay ceza verildi.[20]

Toplamda, yaklaşık 60 yıl...

En 'Cömert' ceza

Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi, aslında 21, 22 ve 23 Mart günlerini bütünüyle Tunceli'den gelen MKP davalarına ayırmıştı. Yani Kur ve arkadaşları yalnız değillerdi. ÖYM'nin "adaletinden" 1 ve 18 Mayıs 2011'de Kaypakkayalı slogan atmış kim varsa nasiplenecekti!

O bakımdan, Cömert Metin'in başına gelen, pişmiş tavuğun başına gelmedi. Metin, 1 Mayıs 2010'da Dersim'de yapılan mitinge, Kaypakkaya'nın posteriyle katıldı. "Terör örgütü propagandası" suçundan bir yıl ceza almıştı.[21]

Fakat polise göre bu ceza Cömert Metin'i uslandırmamıştı. Sonraki 1 Mayıs ve 18 Mayıs'a da katılmış, "Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya" diye slogan atmıştı. 22 Mart'ta ÖYM'nin "mesaisi" bu davayla başladı. Metin, "MKP terör örgütünün destekçisi olduğunu belli edecek şekilde propaganda yaptığı" gerekçesiyle on ay daha aldı.[22] Bu karar açık-

20 Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (CMK 250. Madde ile Yetkili) görülen 2012/1 dosya numaralı davanın 21 Mart 2012 tarihli karar duruşması tutanağı.

21 Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (CMK 250. Madde ile Yetkili) görülen 2011/27 dosya numaralı davada 14 Temmuz 2011 tarihli karar tutanağı.

22 2011/166 dosya numaralı davada 22 Mart 2012 tarihli karar tutanağı.

landıktan sonra ikinci davaya geçildi. Bu kez suçu, 18 Mayıs'taki Kaypakkaya anmasında ilk sloganın yanı sıra, "Ağam paşam devletini yıkacağız, halk iktidarı kuracağız" ve "Kahrolsun faşist dikatötürlük" diye bağırmasıydı. Mahkeme, Cömert'e ilkin "propaganda"dan on ay ceza verdi. Sonra üç sloganı, "üyesi olmamakla beraber örgüt adına suç işlemek" sayarak, altı yıl üç ay daha ceza kesti.[23]

Ve sonra sırasıyla, Metin'le birlikte 18 Mayıs'ta aynı sloganı atan Candar Şafak Dönmez, Mert Yazar, Kader Fındık, Serda Göçer, Yaşar Oğuz, Yıldız Ataş ve Zafer Güven'e de iki ayrı suçtan yedişer yıl üçer ay cezaya hükmedildi.

Bir gün sonra da 1 Mayıs'çılara ceza yağdı.

"Demokratik Gençlik Hareketi" yazılı tişörtü giyen Yıldız Ataş'a, "araç üzerindeki megafonla arkadan gelen gruba 'Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya' şeklinde slogan attırmış" Öner Yeşil'e, sloganı tekrarlayan Metin Arslan ve Ali Ekber Arslan'a "örgütü propagandası"ndan onar ay...

Tunceli'de AİHM kriteri

Malatya üç günde yaklaşık 120 yıl ceza verirken, Kur ve arkadaşlarının "suçu ve suçluyu övme" savıyla Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülen dava, sessiz sedasız bitti.

Mahkeme, AİHM'nin 2010'da verdiği bir kararı esas aldı. AİHM bu kararında, "İbo yaşıyor, TİKKO savaşıyor", "Liderimiz İbrahim Kaypakkaya", "Faşist devlet, yıkacağız elbet" şeklindeki sloganların "kalıplaşmış solcu sloganlar" olduğunu, izinli gösteride atıldıkları için şiddete çağrı diye değerlendirilemeyeceğini belirtiyordu. Sulh Ceza Mahkemesi Hâkimi Gürhan Arslan da bu karara atıfta bulunarak, "Düşünce ve ifade özgürlüğünün sadece beğenilen ve zararsız fikirler için değil, şoke edici olanlar için de geçerli olduğu, söz-

---

23 2011/152 dosya numaralı davada 22 Mart 2012 tarihli karar tutanağı.

lerin sertliğine rağmen şiddetin övülmediği" için Kur ve beş arkadaşını suçsuz buldu.[24]

Manzara şuydu: Adliye içindeki davada suçsuz bulunanlar, adliye dışına çıkıp yaptıkları, aynı sloganın atıldığı açıklamadan ötürü "terörist" olmuşlardı.

Kur ve arkadaşlarının her iki davada avukatlığını üstlenen Uğur Yeşiltepe, aradaki hukuksal farkı nasıl izah edebileceğini düşünüyordu ki, devlet, "Gel, anlatalım" dedi.

Bir sonraki MKP soruşturmasında o da alındı.

Yeşiltepe'nin suçlarından biri, müvekkili Kur ve arkadaşlarının aldığı cezayı protesto için 23 Mart'ta Tunceli'de yapılan eylemde polisi uyarmasıydı:

> "Şüpheli Uğur Yeşiltepe'nin de, bu yürüyüş ve basın açıklaması eylemini gerçekleştiren grup içerisinde yer alarak, toplumsal olayı fotoğraf makinesi/kamera ile kayıt altına alan polis memuruna hitaben 'Memur bey niye kamera çekiyorsunuz? İnsanlar barut fıçısı gibi. Sudan sebeplerle fezleke hazırlayıp insanları suçluyorsunuz, zaten hassaslar sekiz, on dört yıl verildi lütfen geriye biraz çekmeyin' şeklinde beyanda bulunarak eylemin kayda alınmasını engellemeye çalıştığı anlaşılmıştır."[25]

İlkin "Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya" diyenleri cezalandırmışlardı.

Sonra, "İbrahim Kaypakkaya'yı anmak suç değildir" diyenleri...

Şimdi sıra, onları savunanlara gelmişti.

Sarmal bir hukuksuzluk, kartopu gibi büyüyordu.

---

24 Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2011/246 dosya, 2012/202 karar, 2011/258 esas numaralı ve 3 Temmuz 2012 tarihli gerekçeli kararı.

25 Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2012/135 soruşturma, 2013/7 esas, 2013/5 iddianame numaralı ve 4 Şubat 2013 tarihli iddianame, s. 97.

Savcı, "Sözde Dersim olayları" dedi; pankartı tutan herkese ceza verildi.

SÖZDE DERSİM OLAYLARI

Ne olduysa, "Tunceli Üniversitesi İzleme Komisyonu Kuralım" başlıklı yazının DHF'nin web sayfasında yayınlanmasından sonra oldu. Dersim Kültür Derneği'nin (DKD) Başkanı ve Dersim Dernekleri Federasyonu (DEDEF) Genel Başkan Yardımcısı Ali Mükan ile Tunceli Üniversitesi Derneği ve DHF'nin imzaladığı yazıda, Rektör Durmuş Boztuğ, üniversitede AKP'yi ve Gülen Cemaati'ni egemen kılmakla suçlanıyordu. Açıklamada, Prof. Boztuğ'un "Türk-İslam sentezci kadrolaşmayı yaygınlaştırdığı" ve "Gülen cemaati ve bunun gibi, mandacı tarikatlarla çalıştığı" ileri sürü-

lüyordu. Boztuğ'un şikâyetinden sonra Mükan ile sekiz kişiye, "hakaret" ve "birden fazla kişiyle tehdit" savıyla dava açıldı.[26]

Ali Mükan'ın ilk göze battığı an, işte bu andı. Sonrası, makaradan boşalan bir iplik hızında gerçekleşti. Mükan, 13 Kasım 2012'de, ikinci MKP soruşturmasında gözaltına alındı.

Tek değildi, yedi kişi daha vardı.

Diğer şüphelilerden Öner Yeşil, Mustafa Aykaç ve Zafer Güven; DKD Başkanı Ali Mükan'la birlikte Rektör Boztuğ'la ilgili davada yargılanıyordu. MKP Davası'nın sanık listesinde bulunan bir diğer kişi, Avukat Uğur Yeşiltepe'ydi. O da aynı davada Mükan ve arkadaşlarının avukatlığını üstlenmişti.

Geriye yalnızca üç farklı sanık; Hasan Doğan Kılıç, İbrahim Yolcu ve Yıldız Ataş kalıyordu.

Bu kadar tesadüf olabilir miydi?

Kaldı ki bu isimlerden Zafer Güven, Mustafa Aykaç, Öner Yeşil ve Yıldız Ataş, 2012 yılında MKP üyeliği ve propagandası savıyla çeşitli cezalara çarptırılmışlardı.

Yeşiltepe ve Ataş dışındakiler 15 Kasım 2012'de tutuklandı.

"Ama Başbakan da özür diledi"

Savcılıkta, Mükan'a yöneltilen en önemli "suç" Dersim Katliamı'nın yıldönümü olan 4 Mayıs 2011 ve 2012'de düzenlenen anma eylemine katılmış olmasıydı. Özel Yetkili Savcı İsmail Aksoy, polis fezlekesinden birebir alıntı yaparak, Dersim Katliamı için "Sözde 1938 Dersim Olayları" ifadesini kullanıyordu:

---

26 Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2011/1701 soruşturma, 2012/203 esas, 2012/65 iddianame numaralı ve 12 Haziran 2012 tarihli iddianame.

"**Şüpheliden soruldu**: Tunceli'de Demokratik Hakları Federasyonu öncülüğünde, sözde 1938 Dersim Olaylarını protesto etmek için düzenlenen ve "Kahrolsun faşist diktatörlük, faşizme karşı omuz omuza, katil devlet hesap verecek" şeklinde slogan atıldığı, yürüyüş ve basın açıklaması eylemine katıldığınız, yürüyüşte grubu yönlendirdiğiniz tespit edilmiştir.

Şüpheli: Bu etkinliği bizim Dersim Kültür Derneği düzenlemiştir. Ben de bu eyleme katılarak 1938 olaylarını protesto ettim. Bugünlerde ülkenin başbakanı da Dersim'de insanların katledildiği yönünde açıklamalarda bulunmaktadır. Hatta özür dilemiştir. Bunu dile getirmenin suç olduğunu düşünmüyorum."[27]

Fakat Savcı İsmail Aksoy ve TEM aksini düşünüyordu. Yalnızca, "Sözde Dersim Olayları"nı anmak değil, Sivas Davası'nın zamanaşımından düşürülmesi kararı verilmesi üzerine Tunceli'de 14 Mart 2012'de, 70 kişinin katıldığı, "Halkın belleği zamanaşımına uğramayacak / Sivas'ın hesabı sorulacak" pankartının taşındığı eylem de "terör" suçuna giriyordu. Keza "Toplu Mezarlar Açılsın" diye yürümek, Pembelik HES'e karşı açıklama yapmak, MKP'lilerin cenazelerine katılmak, Murat Kur ve arkadaşlarının Kaypakkaya'yı andıkları için cezalandırılmasını protesto etmek, bir de tutup Kaypakkayalı slogan atmak...

Haber yaptırmak, örgüt bağıymış

Kuşkusuz en talihsiz isim, MKP davalarında sanıkların avukatlığını üstlenen Uğur Yeşiltepe'ydi. Mesleğini icra etmesi bile "örgüt faaliyeti" kabul edildi. Örneğin, silahlı çatışmada yaralı yakalanan TİKKO militanı Ali Çelik'in hastanede ba-

27 Ali Mükan'ın 15 Kasım 2012'de Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı'ndaki (TMK 10. Madde ile Yetkili) ifadesi.

kımsızlık ve kötü muamele nedeniyle ölmesi iddiasına ilişkin "İsmail isimli şahsa", aslında bir gazeteciye haber vermesi de...

İddianamede geçen "İsmail isimli şahıs" ise bendim.

> "06.08.2012 günü saat 12:06:26'da şüpheli Uğur Yeşiltepe ile İsmail isimli şahsın yapmış olduğu telefon görüşmesinin bir kısmının;
>
> Uğur Yeşiltepe: Ha meraba İsmail bey.
>
> İsmail: Ihh, bu Ali Çelik miydi hayatını kaybeden?
>
> U.Y: Evet.
>
> İ: Bunun adli tıp raporu otopsi raporu çıktı mı, şu bu felan?
>
> U.Y: Ihh daha çıkmadı. Avukat var aradım, daha alamadığını söyledi. Bakalım, ben de yarın ya da diğer gün gidecem o tarafa tekrar soracam, muhtemelen ya ıhh bi kaç gün içinde ulaşmış oluruz. Almış oluruz raporu..."

Yeşiltepe'nin "İsmail isimli şahıs" yüzünden çektikleri iki görüşmeden ibaret değildi. MKP'li 17 kişinin gömüldüğü mezarlığın taşlarına "anıt mezar oluşturulmaya çalışıldığı" için el konmuş, ölen dört kişinin yakınına "suçu ve suçluyu övmek"ten dava açılmış, Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi aile yakınlarının beraatine, mezar taşlarının iadesine karar verilmişti. Bu haberi, çalıştığım gazetede yayınlamak için, Avukat Meral Hanbayat'tan mezarlığın resmini istemiştim. Avukat Hanbayat da yardımcı olması için Uğur Yeşiltepe'yi aradı:

> "22.08.2012 günü saat 11:37:27'de şüpheli Uğur Yeşiltepe ile X şahsın yapmış olduğu telefon görüşmesinin bir kısmının;
>
> X: Ya Uğurcum, hemen konuya gireyim, bu 17'lerin mezar fotoğrafı hiç var mı? Çok acil...

U.Y: Mezar fotoğrafı... Bakmam lazım, yoktur herhalde ya.

X: Bu Tunceli'deki kararla ilgili İsmail haber yapacak da, fotoğrafı olsa güzel olur.

U.Y: İhi ihi çeker gönderirim artık.

X: Yok yok, onunla uğraşma, vardır yani muhtemelen.

U.Y: Tamam, sen ara beni ben gider çeker şey yaparım a habercilik.

Rektör'den beraat

Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi'nin AİHM kararlarına dayanarak verdiği örnek nitelikteki bir kararı duyurmak üzere hazırlanan habere[28] dair görüşme, Malatya TEM için "terör" suçu oluyordu. İddianamede, bu görüşme için, "Şüphelinin, bir haber için ihtiyaç duyulan MKP/HKO terör örgütü mensuplarına ait mezarlığın fotoğraflarının temini için çalışmalar yaptığı, bu durumun da örgüt ve örgüt mensupları ile iltisaklı olduğunu gösterdiği anlaşılmıştır" deniyordu.

Yeşiltepe tutuksuz yargılansa da akıbet değişmedi.

Malatya 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki bu davanın, 3 Mayıs 2013'te görülen duruşmasında Savcı İsmail Aksoy, tüm sanıklar için "örgüt üyeliği" suçundan ceza verilmesini istedi. Mütaalaya göre, "Sözde Dersim Olayları"nı anmak da, üyeliğinin delili sayıldı.[29]

Yargılama, 31 Mayıs 2013'te bitti. Mahkeme tüm sanıklara, "terör örgütü üyeliği" suçundan altışar yıl üçer ay hapis cezası verdi.

Başa dönelim...

---

28 İsmail Saymaz, "Ve mezar taşlarının iadesine...", *Radikal*, 24 Ağustos 2012.

29 Savcı İsmail Aksoy'un 2012/B esas numaralı davada 11 Nisan 2013'te sunduğu esas hakkındaki mütalaa.

Peki, Ali Mükan ve arkadaşlarının Rektör Boztuğ'la olan davasında ne mi oldu?

Onlar içerideyken, bu dava beraatle bitti.[30]

BİR DE ALKIŞLAMIŞSIN!

Tunceli'de, Kaypakkaya'nın hayaletine bile dava açan devlet, izin gününde "teröristlerin" ilde düzenlediği panele katılan polise ne yapardı? Polis Ercan Elmastaş'a ne yaptıysa, onu...

Elmastaş mesleğinin dördüncü yılında psikolojik sorunları nedeniyle İstanbul'dan Tunceli'ye atanmıştı. Asayiş Şubesi'nde çalışıyordu. Küçücük şehirde yalnız bir hayat sürüyordu. İzin günü olan 11 Kasım 2007'de dolaşmaya çıktı. Bir direkte, Haklar ve Özgürlükler Cephesi'nin (HÖC) düzenlediği "Anayasa" konulu panelin ilanını gördü. Panelin gerçekleştirildiği Tunceli Belediyesi Konferans Salonu'nda gidip bir koltuğa oturdu. Kürsüde ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı, EMEP İl Başkanı Hüseyin Tunç ve iki konuşmacı daha vardı.

Elmastaş yaklaşık bir buçuk saat sonra, konuşmacıları alkışlarken, salonda görevli bir polis memuru tarafından fark edilip dışarı çağrıldı. "Amir seni çağırıyor" denildi.

Çıkışta, derhal açığa alındı, hakkında soruşturma başlatıldı.

Elmastaş'a, "DHKP/C'nin düzenlediği panelde ne işin vardı?" diye soruldu.

Elmastaş, "sosyal bir etkinlik olması, belediye binasında yapılıyor olması, güvenliğini polisin sağlaması" nedeniyle "yasal bir etkinlik" diye düşünerek, paneli izlediğini söyledi. Beylik silahı "psikolojik sorunları" nedeniyle alındığı için polis memuru olduğunu söylemeden içeri girdiğini, zaten

30 Tunceli Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen 2012/130 esas numaralı davanın 11 Mart 2013 tarihli duruşma tutanağı.

on dakika kadar içeride kaldığını ve "konuşmacıların isimleri okunurken herkes alkışladığı için alkışladığını" anlattı. Emniyet ikna olmamıştı.

"Afişleri de mi görmedin?"

> "Polis Ercan Elmastaş'ın yaklaşık dört yıldır polis memuru olarak çalıştığı, bu zaman zarfında bir polis memurunun hangi tür etkinliklere katılıp katılmayacağını bilmesi gerektiği, Tunceli'ye yeni gelmesinden, arkadaşı olmadığından dolayı sosyal bir etkinlik olsun diye panele katıldığını beyan etmekte ise de (sinema ve çok sayıda cafe vb. yerler mevcutken) inandırıcı olmadığı, Tunceli gibi hassas bir bölgede en azından bu paneli düzenleyenlerin aktif şekilde faaliyet gösteren DHKP/C güdümündeki derneğin üyeleri olduğunu, panelde kapı arama görevi yapan polis memurlarına sorarak bilgi alabileceği halde kendisinin polis olduğunu söylemeden, normal bir vatandaş gibi salona girdiği, paneli çok dikkatli şekilde izlediği, konuşmacıları alkışlarken görüldüğü, konuşmacıların isimleri okunurken ünvanlarının da okunduğu ve siyasi kimlikli kişiler oldukları, duvarlarda çok sayıda HÖC'e ait 'Emperyalizmin, oligarşinin değil, halkın anayasasını yapalım' ibareli afişlerin asılı olduğu, bir buçuk saat paneli izlediği..."[31]

Elmastaş, bir izin gününde "Anayasa" konulu panel izlemenin bedelini, meslekten çıkarılarak ödedi. Avukatı Barış Yıldırım aracılığıyla Elazığ İdare Mahkemesi'ne başvurdu. Elazığ yürütmenin durdurulması isteğini reddedince, Malatya Bölge İdare Mahkemesi'ne gidildi.

Bölge İdare Mahkemesi, yaptığı yargılama sonucunda,

31 Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu'nun 2008/92 numaralı ve 28 Şubat 2008 tarihli kararı.

Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/32. maddesine göre polis memurunun ancak "bilimsel, kültürel ve teknik nitelik taşıyan toplantılar" dışındaki etkinliklere gitmesi halinde işten atılabileceğini kaydetti. "Yasal mevzuata uygun olarak düzenlenen 'Anayasa' konulu panelin bilimsel ve kültürel bir etkinlik olduğunun kabulü gerektiği"ni kaydederek, ihraç kararını iptal, Elmastaş'ı mesleğine iade etti. Bölge İdare Mahkemesi, kararının sonunda, "Paneli düzenleyenlerin kimliklerinin paneli sosyal ve bilimsel etkinlik olmaktan çıkardığı düşüncesinin çağdaş ve demokratik düşünce anlayışıyla bağdaşmayacağı kuşkusuzdur" diyordu.[32]

Kuşkusuz böyleydi. Fakat Ercan Elmastaş, bir daha polislik yapamadı.

---

32 Malatya Bölge İdare Mahkemesi'nin 2009/4 itiraz, 2009/5 karar numaralı ve 15 Ocak 2009 tarihli kararı.

DELİLİN SERÜVENİ: ELEKTRİKTEN DİJİTALE

DOĞAN K'NIN ROMANI

Uçak İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'na doğru alçalmaya başladığında içini çocuksu bir heyecan sardı. Doğan Akhanlı'ya göre artık Türkiye, birer sahte kimlik bulup eşi ve iki çocuğuyla apar topar kaçtığı 1991'in Türkiyesi değildi. 2010 Türkiyesi'nde işkence yoktu; elektrik yoktu, "Filistin askısı" yoktu. Kapısının bir kuşluk vakti kırılıp yargısız infazda öldürülme ihtimali yoktu.

Hostes, "Kemerlerinizi takın, yerinizden kalkmayın" dediğinde, sanki İstanbul'a değil, gençliğine doğru inişe geçiyordu.

Şavşat dağlarında "devrimci" olmuştu. Gençliğinde grevler, toprak işgalleri, "Faşizme ölüm halka hürriyet" hayali ve elden ele dağılan bir "Halkın Kurtuluşu" vardı. 1975'te, 18 yaşındayken, dağıttığı bildiri yüzünden tutuklanmak vardı. Karadeniz Teknik Üniversitesi'ndeyken, kurşunları yara yara yaşamak vardı.

Şimdi yok. Şimdi, ölen "yoldaşlar" ve cenazelerin başında sıkılan yumruklar yoktu.

Uçak bulutlar arasından sıyrılıp burnunu İstanbul'a uzattı. Marmara şu Ağustos sıcağında nasıl da güzeldi. Gözleri, Ortaköy'de öpüşen sevgilileri seçebiliyordu. Şurası Eminönü ve Tahtakale değil miydi? Şurası Beyazıt...

Aklı, 80'lere gitti. 12 Eylül'den sonra, eşi Şükran'la kurdukları dünyaya oğulları Can katıldı. Can daha 16 aylıkken yakalandılar. Şükran bir yıl, Doğan üç yıl cezaevinde kaldı. Çıktıklarında hayata yeniden tutunmaya mecburdular. Dünyaya gelen kızları Ceren, umutlanmak için olabilecek en iyi gerekçeydi. Ne var ki, yargılandıkları dava ağır mahkûmiyetle sonuçlandı. Artık sürgün için yol görünmüştü. İstikamet, Köln...

İlk kitabı Almanya'ya sığındıktan altı yıl sonra çıkmıştı. *Denizi Beklerken*'i yazdı. Ardından *Gelincik Tarlası*'nı ve *Kıyamet Günü Yargıçları*'nı kaleme aldı. Bu kitaplar Doğan Akhanlı'ya 2001'de Almanya vatandaşlığını getirdi. Müzeye çevrilmiş Gestapo Emniyeti'nde çevirmenliğe başladı. Sonra, *Madonnanın Son Hayali* ile ünlendi. O kadar çok ses getirdi ki bu kitap, 2005 yılının en iyi on kitabından biri seçildi. Bu arada, *Talat Paşa Davası*'nı Türkçeye çevirdi. Tiyatro oyunlarını, senaryolar izledi.

Ve 10 Ağustos 2010'da uçağın tekerlekleri, pistle buluştu:

Doğan Akhanlı, 34 yaşında terk ettiği ülkesine kavuşmak üzere ayağa kalktı ve ağır adımlarla uçaktan çıktı. Güvenlik kapısına vardığında tanıdık yüzler aradı, göremedi. Görevli polis memuruna pasaportunu uzattı.

Saat, sabah 5'ti. Beş dakika sonra İstanbul'a kavuşacaktı. Sonra vakit kaybetmeden Şavşat'a gidecek, babası Mahmut Nedim'i görecekti. Zaten 20 yıl sonra Türkiye'ye dönüyorsa bu, ömrünün son deminde kalp hastalığıyla boğuşan babasını görmek içindi.

Fakat dakikalar bitmek bilmiyordu. Bir polis yaklaştı, "Bizimle gelin" dedi.

Akhanlı arandığını biliyor fakat suçun içeriğini bilmiyordu.

"Neden?" dedi. "Birazdan öğrenirsiniz" dedi polis.

Öğrendiğinde, 12 Eylül'den sonra işkencede gördüğü acıdan kat be kat ağırını tadacak, darbecilerin bile başaramadığı "şey" olacak, ülkesine küsecekti.

Zira işlemediği bir siyasi cinayetten suçlanıyordu.

Tahtakale'de bir soygun

Tahtakale'de, 20 Ekim 1989'da, İbrahim Yaşar Tutum'un kuyumcu dükkânında her zamanki öğlen telaşı vardı. 51 yaşındaki Tutum, dükkânı oğulları Mustafa ve Ünay'la işletiyordu. Ünay köşede, dışarıya göndermek üzere hazırladıkları yirmi bin Alman markını sayıyordu. Saat 14'ü gösterirken, içeriye silahlı üç kişi girdi. "Bu bir soygundur" deyip masadaki paranın ellerindeki çantaya konmasını istediler. Bu arada kapı açıldı; dükkâna çaycı girdi. Telaşlanan soyguncular kaçmaya yeltenince Ünay, birinin üzerine atıldı. Boğuşma sürerken silah patladı. Üç el ateş edildi. Kurşunlardan biri, İbrahim Yaşar Tutum'a saplandı; Tutum, oracıkta hayatını kaybetti. Sorguncular izlerini kaybettirmişlerdi fakat arkalarında iki el çantası bırakmışlardı. Çantada bir soygun planı, notlar ve vesikalık üç fotoğraf çıktı. Fotoğraflar, bir şirketin üç patronuna aitti. Dosya iki yıl açık kaldı; failler bulunamadı.

İki yıl sonra polis, el yazısı karşılaştırmasından, çantadan çıkan notun, vesikalık resimlerdeki kişilerin şirketinde muhasebe müdürü olarak çalışmış Mehmet Fatih Çalışkan'a ait olabileceğini belirledi. Çalışkan, 3 Kasım 1992'de gözaltına alındı. İfadesinde, resimleri ve notları 1989'da Akhisar'dan arkadaşı Hamza Kopal'a verdiğini, ancak krokiyi kendisinin çizmediğini söyledi. Çalışkan'a göre, Kopal herhangi bir "örgütten" söz etmemişti.

Fakat polis, Hamza Kopal'ı Türkiye Halk Kurtuluş Partisi – Yeniden Kuruluş Birliği – Halk Kurtuluş Güçleri (THKP/YKB/HKG) adlı örgüt adına faaliyet göstediği iddiasıyla aramaktaydı. Polise göre bu örgüt, 1985'te İstanbul Devrimcileri adıyla sahneye çıkmış, 1987'de Devrimci Birlik, 1990'da THKP/İnşa Örgütü, 1991'de HKG adını almıştı. 1987'den Aralık 1992'ye kadar 80 eylem yapmıştı. Çeşitli bombalı eylemler yaptıkları iddia ediliyordu.

Çalışkan tutuksuz yargılanmak üzere bırakılırken, polis de Kopal'ın peşine düştü. Kopal, 8 Aralık 1992'de sahte kimlikle Kapıkule sınır kapısından yurtdışına çıkarken yakalanıp İstanbul'a getirildi. Aslında o da bir 12 Eylül mağduruydu.

12 Eylül'den önce Akhisar'da Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği'nin kurucusuydu. İlçede öne çıkan bir gençti. Çalışkan'la tanışıklığı bu derneğe dayanıyordı. 12 Eylül'den sonra, yasadışı Türkiye Devrimci Komünist Partisi üyeliği iddiasıyla 25 ay tutuklu kaldı. Serbest bırakıldıktan sonra "örgüt üyeliği" suçundan beş buçuk yıl hapis cezası aldı. Kaçak yaşamaktayken, en son bir kilit fabrikasında işe girmişti.

Askıdaki ifade

Kopal, ifadesinde, Doğan ve Şükran Akhanlı çiftiyle 1990 başında tanıştığını ifade ediyordu. İddiasına göre, bir gün Kopal, Akhanlı ve Çalışkan'la eğlenmeye gitmişlerdi. Akhanlı, Kopal'a "Çalışkan'ın patronlarına dair bilgi getir" demiş; Kopal da Çalışkan'ın getirdiği resimleri ve istihbari notları Akhanlı'ya teslim etmişti. Kopal, Akhanlı'nın kuyumcu soygununa katılmış olduğunu "zannettiğini" de söyledi.[1] Oysa açık bir çelişki vardı; cinayet 1989'da işlenmişti. Ak-

---

1 Hamza Kopal'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde 17 Aralık 1992'de alınan ifadesi.

hanlı, 1990'da tanıştığı Kopal'dan nasıl olur da bir yıl önce gerçekleşmiş cinayet için resim ve istihbarat isterdi?

Kaldı ki, çantadan çıkan notun üzerinde parmak izi incelemesi dahi yapılmamıştı.

Notu yazdığını anlatan Mehmet Fatih Çalışkan da Akhanlı'yı tanımıyordu.

Silah bile ortada yoktu.

Bu çelişkilerin sebebi sonradan anlaşılacaktı.

Kaldı ki Kopal, dört gün sonra çıktığı mahkemede ifadesini değiştirdi. Bu kez, çantadan çıkan resimlerin ve notların kendisi değil, Çalışkan tarafından Akhanlı'ya verilmiş olabileceğini söyledi. "Anladığım kadarıyla Akhanlı, Çalışkan'dan bilgiler istemiş, o da not halinde benim yanımda Akhanlı'ya vermişti. Çanta içerisinden ele geçtiğini dahi emniyette söylediler. Bu not meselesi Akhanlı'yla Çalışkan arasındaki bir meseledir" diyordu.[2]

Kopal tutuklandı. Altı gün sonra, 28 Aralık 1992'de verilen sağlık raporuna bakıldığında, bu ifadenin nasıl alındığı anlaşılıyordu. İhtimal o ki, "askıda" alınmıştı:

> "Her iki omuz dirsek, bilek hareketleri ağrılı, omuzda şişlik, sağ kol ve el parmaklarında uyuşukluk, his kaybı saptandığı...
>
> Halen sırtta sağ kürek kemiği alt iç bölümde 1 cm çaplı, sağ omuz arka bölümde 0.5 cm çaplı rengi açılmaya başlamış ekimoz, sağ kol orta dış yanda, sol kol distan ön yüzde kabukları düşmüş, yer yer renkleri açılmaya başlamış ekimoz, sağ el sırtında ve bilekte şişlik, kol hareketlerinde ağrı, belde ve sırtta omurga üzerinde ağrı, hassasiyet mevcudiyetiyle arızasının yedi gün mutad iştigaline engel teşkil edeceği..."[3]

---

2 Hamza Kopal'ın İstanbul DGM Başsavcılığı'nda 21 Aralık 1992'de alınan ifadesi.

3 Adli Tıp Kurumu Eyüp Şube Müdürlüğü'nün 8 Ocak 1993 tarihli muayene raporu.

Çalışkan ve Kopal hakkında bu soruşturmadan sonra, "silahlı çeteye üye olmak" suçlamasıyla dava açıldı. Yargılama sırasında Kopal, notları ve resimleri Çalışkan'ın bizzat Doğan Akhanlı'ya verdiği iddiasını yineledi. Çalışkan ise sadece Kopal'a verdiğini, Akhanlı'yı tanımadığını söyledi. İkisi de beraat etti.[4]

Geriye, Kopal'ın Akhanlı'yı işkence altında suçlayan o ifadesi üzerine, bir fotoğraf üzerinden yapılmış teşhis tutanağı kaldı. Öldürülen İbrahim Yaşar Tutum'un oğlu Mustafa, emniyete çağrıldı. Akhanlı'nın ve eşinin 1985'te Metris Cezaevi'ndeki bir görüş gününde oğulları Can'ı kucaklamış halde çektirdikleri fotoğraf, iddiaya göre, Tutum'a gösterildi. Tutum da "Göstermiş olduğunuz fotoğraftaki şahıs dükkânımıza gelerek, 'Bu bir soygundur' diyerek silahını çeken üç şahıstan biridir, teşhis ediyorum" dedi.[5]

Kopal ve Çalışkan beraat ederken Doğan Akhanlı'nın dosyası ayrıldı. Akhanlı'nın bu davadan haberi bile yoktu. Zaten 1991'de Türkiye'den ayrılıp Köln'e yerleşmişti. Akhanlı, 1998'de vatandaşlıktan atıldığını da sonradan duydu. Türkiye'de, "terör amaçlı gasp ve soygun ve cinayet"ten arandığını ise 10 Ağustos 2010'da Sabiha Gökçen Havalimanı'nda öğrendi.

Çıkarıldığı mahkemede, 1987'de siyaseti bıraktığını söyledi. Hâkim, "Hamza Kopal'ı tanıyor musun?" diye sordu. "Tanıyorum ama nereden tanıdığımı bilmiyorum, belki cezaevinden tanıyor olabilirim" dedi. Kopal'ın suçlayıcı ifadesi soruldu. Akhanlı da, "Ben 1991'den itibaren yurtdışındaydım. Büyük ihtimalle, yurtdışında olduğum için, her nasıl-

---

4 İstanbul 3 No'lu DGM'de görülen 1993/58 esas, 1994/28 karar, 1993/42 savcılık numaralı ve 11 Şubat 1994 tarihli gerekçeli kararı.

5 Mustafa Tutum'un İstanbul TEM'de 17 Aralık 1992'deki teshiş tutanağı.

sa bana zarar gelmez diye Kopal beni suçlamıştır. Savcılıkta, 1990'da beni tanıdığını söylemektedir. Soygun 1989'da gerçekleşmiştir. Bu büyük bir çelişkidir" dedi.

Ve sonra Akhanlı'ya cinayet soruldu.

> "Benim için politik bir faaliyet ahlaki bir faaliyettir. Fikir çerçevesinde yaparım. Bu nedenle şiddet ve gasp benim benimsediğim bir yöntem değildir, adi suçtur."[6]

Deliller tek tek çöküyor

Doğan Akhanlı aynı gün tutuklandı. Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücreye kondu. Dört ayını burada geçirecekti. Hayat yalnızca Akhanlı için değişmemişti. Tam 21 yıldır babalarının katillerinin yargılanacağı günü bekleyen Tutum kardeşler için de bir sürpriz yaşandığı muhakkaktı. İstanbul TEM tarafından 13 Ağustos'ta aranıp teşhis için çağrıldıklarında, şaşkınlık içindeydiler.

Önlerine, içinde Akhanlı'nın yakalandıktan sonra çekilmiş halinin de olduğu on fotoğraf kondu. "Babanızı hangisi vurdu?" diye soruldu. İki kardeş, "Göstermiş olduğunuz fotoğraflar arasında bulunan şahısları tanımıyorum. Olayın üzerinden uzun yıllar geçtiğinden ve soygun olayı anlık geliştiğinden şahsı net olarak teşhis edemiyorum" dedi.[7]

İlginçtir; İstanbul TEM, Akhanlı'nın teşhis edilemediği anlaşılan bu tutanağı sekiz gün elinde tuttu. Avukat Haydar Erol'un, Tutum Ailesi'ne ulaşması ve gerçeği öğrenmesi üzerine savcılık haberdar edildi. Tutanak, nihayet 21 Ağustos'ta gönderildi.

Avukat Erol'un da ricası üzerine Tutum, tanıklık yapmak

---

6 İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/88 numaralı ve 10 Ağustos 2010 tarihli sorgu tutanağı.

7 Mustafa Tutum'un 13 Ağustos 2010 tarihli fotoğraflı teşhis tutanağı.

istediğini belirterek, 27 Ağustos'ta savcılığa başvurdu. Fakat başvurusu reddedildi! Erol, halen Akhisar'da yaşayan Hamza Kopal'a ulaştı. Kopal, 1992'de gördüğü işkencenin izini hâlâ taşıyordu. Hemen mahkemeye tanıklık için dilekçe yazdı:

> "1992'nin Aralık ayında yakalandım. İstanbul TEM'de yoğun işkence gördüm. Polis ifadesini okumadan imzalamak zorunda kaldım. Olay, alkol bağımlısı Fatih Çalışkan ve emniyetin senaryosudur. Soruşturmada önce beni suçladılar ancak yüzleştirme sonucu olmadığım anlaşılmıştır. Gördüğüm işkenceler ve emniyetin yönlendirmesiyle ifade vermiştim. Soygunda bulunduğu iddia edilen notu ne ben aldım ne Akhanlı'ya verdim. Ben sadece polisin zorlamasıyla kendisinin yurtdışında olduğunu bildiğimden evini gösterdim.
>
> Çünkü polis bana yoğun işkence ve baskı yapmıştır. Soygun ve öldürme olayını bana yükleyeceklerini sürekli anlatmışlardır. Hâlâ sağ kolumdan fizik tedavisi görmekteyim."[8]

Doğan kod Doğan

Avukat Erol, hem Tutum Ailesi'nin teşhis tutanağını, hem de Kopal'ın bu dilekçesini dayanak gösterip Akhanlı'nın tahliye edilmesini istedi. Fakat mahkemeler "Olmaz" diyordu.

Çok geçmeden, iddianame yazıldı, dava açıldı.

İddianamede Akhanlı'nın "soygun için bilgi toplanması talimatını verdiği, terör örgütüne gelir amacına yönelik maktulün öldürüldüğü eylem talimatının ve icrası eyleminin de Akhanlı ve suç ortakları tarafından gerçekleştirildiği" iddia edildi. Fakat elde, öldürülen kuyumcu İbrahim Ya-

---

8 Hamza Kopal'ın 31 Ağustos 2010'da İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği dilekçe.

şar Tutum'un oğlu Mustafa Tutum'un 13 Ağustos 2010'daki teşhis tutanağı vardı ve Tutum, "Teşhis edemiyorum" demişti. İddianamede, bu teşhisin mazereti bulunmuştu: "Olayın üzerinden uzun zaman geçmesi nedeniyle bu teşhisine itibar edilmeyip olay sonrası ilk kolluk teşhisine itibar edilmiştir" deniyordu.[9]

Soygun ve cinayetin THKP/YKB-HKG adlı örgüt tarafından gerçekleştirildiği savunuluyordu.

Örgütle Akhanlı'nın ilişkisi ise trajikomik bir yolla kuruluyordu: 2000 yılında çıkan, Akhanlı'yla yapılmış bir gazete söyleşisindeki, "Halkın Kurtuluş örgütünden Doğan Akhanlı" ifadesi, delil sayılıyordu. Oysa "Halkın Kurtuluşu" 1980'den önce çıkan bir sol gazetenin adıydı. Bu ad, aynı sol örgüt tarafından kullanılıyordu.

Akhanlı'nın da "Doğan" kod adını kullandığının iddia edilmesi ise hayli şaşırtıcıydı. Zira bu, yazarın "Erdoğan" olan tam adının kısaltılmış adıydı; kod adı değildi. Öyle olsa bile, bu yalnızca savcı tarafından ileri sürülüyor, hiçbir kaynağa dayanmıyordu.

Akhanlı'nın "örgütte sorumlu düzeyde yer aldığı, talimatları doğrultusunda, örgüte gelir getirmek amacına yönelik istihbari eylemlerle ilgili bilgilerinin elde edildiği, eylemin gerçekleştirildiği" savunuluyordu. Bu "vahim nitelikli yağmaya teşebbüs ve adam öldürme eylemlerinin anayasal düzeni değiştirme amacına yönelik örgütsel disiplin ve hiyerarşi içinde" olup bittiği iddia ediliyordu. Dolayısıyla, eski TCK'nın 146/1. maddesine göre, Akhanlı'nın "anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme" suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezalandırılması isteniyordu.

Hamza Kopal ve Mehmet Fatih Çalışkan hakkında bile

9 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 1993/37 soruşturma, 2010/667 esas, 2010/491 iddianame numaralı ve 25 Ağustos 2010 tarihli iddianamesi.

1993'te yalnızca "silahlı suç örgütü üyeliği" iddiasıyla dava açılmışken, Doğan Akhanlı'nın, yasalar elverse, idamına hükmedilecekti. Neyse ki Türkiye artık değişmişti!

İlk duruşma, 8 Aralık 2010'a kesildi.

Duruşmaya 11 gün kala, 27 Kasım'da, babası Mahmut Nedim kalbine yenik düştü. Babası, oğlunu kucaklayamadan öldü. Akhanlı da babasını "susarak" uğurlama kararı aldı.

O gün ben de duruşma salondaydım.

UTANÇ YARGILANIYOR

Beşiktaş'taki, kapatılan İstanbul Adliyesi'nde, İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin salonu önünde alışılmadık bir telaş vardı. Daracık koridorda halka olmuş on kadar jandarma, kendilerine yaklaşanı dürterek uzaklaştırıyordu. Adeta "azılı bir gangster" gibi çevresini sardıkları kişi, Doğan Akhanlı'ydı. Örmeli bir kazağın içerisinden incecik boynu görülmekteydi. Yüzü hüzünle kaplıydı. Yine de belli belirsiz gülümsüyordu.

Apar topar salona alındığında alkışlar ve bağrışlar yükseldi.

İçerisi tıka basa yerli ve yabancı heyetle doluydu.

Bilhassa Almanlar...

Alman vatandaşı olan Akhanlı'nın tutuklanmasından hemen sonra Almanya ayağa kalkmıştı. Ankara'daki Alman Büyükelçiliği, Türkiye'ye nota verdi. Bir avukatla başvurmalarına rağmen Türk makamlarının kendilerini bilgilendirmediğinden yakınarak derhal bilgi istedi.

Bu arada, Almanya'da, Akhanlı'nın tahliyesi için kampanya başlatıldı. Köln'de bir edebiyat etkinliğinde yazarlar onun için buluştu; bu şehri ziyarete giden İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş'a dilekçe verildi. En son Recherche International adlı bir vakıf, Türkiye'deki Alman Baş-

konsolosu'na başvurup "Türk hukukunda masuniyet karinesinin uygulanmaması ve İstanbul Başsavcılığı'nın sadece suçlayıcı değil, beraat ettirici delilleri de talep etme görevini yerine getirmemesi, bizde mevcut ve adı geçeni beraat ettirecek delilleri size göndermemize neden olmaktadır" diyordu.[10]

Türkiye yargısı için utanılası günlerdi...

Fakat çabalar sonuç vermedi.

"Bu benim ikinci sürgünüm"

Duruşma günü salonda 13 ayrı Alman parti ve örgütünden 21 temsilci vardı. Ve Akhanlı'nın dostları gelmişti. İlkin Akhanlı'nın avukatı Haydar Erol söz aldı. Akhanlı'nın babasının ölümü nedeniyle mahkemeyi protesto için, kimlik tespiti dışında "susma eylemi" yapacağını ve hiçbir soruya yanıt vermeyeceğini açıkladı.

Ardından Erol, Akhanlı'nın hazırladığı açıklamayı çıkardı.

Açıklamasında Akhanlı, neden susmayı seçtiğini "bağıra bağıra" ilan ediyordu:

> "Türkiye'ye gelişimin tek amacı olan babamı görme isteğim, savcının üzerime hoyratça boca ettiği ithamlar ve yargıçların keyfi kararlarıyla 'mutlak' bir tarzda engellendi. Babam Mahmut Nedim Akhanlı'nın vefatı, benim için tamiri mümkün olmayan bir kayıp, 'sözün' bittiği bir an oldu.
>
> Herkesin kendine özgü bir miladı var.
>
> Türkiye, özgürlük, yurt gibi kavramlar milattan önceki anlamını yitirdi. Zamanında verilebilecek bir tahliye, sürgün günlerimin bitişi, Türkçe ve anılarım dışında kopmuş olduğum bu ülkeyle yeniden tanışmamın da ilk adımını oluşturacaktı.
>
> Şimdi verilmesi muhtemel tahliye kararı, benim için bir

---

10 Recherche International Vakfı'nın 8 Kasım 2010'da gönderdiği yazı.

özgürlükten ziyade, yeni ve son sürgünümün başlangıcı anlamını taşıyacak.

'Öteki' olarak algılandığım ve acımasız bir reddedişle karşılaştığım bu ülkenin, kendi yasalarını kötüye kullanan, önyargılı, kibirli, vurdumduymaz savcılarına ve yargıçlarına söyleyecek sözüm yok artık.

Davanın bütün aşamalarında 'mutlak' bir suskunluğu seçiyorum."

Akhanlı, hiçbir soruya yanıt vermedi.

Mahkeme başkanı usulen sordu; "sanık herhangi bir şekilde beyanda bulunmadı."

Tutanak sahte, çantalar kayıp

Ardından, öldürülen İbrahim Yaşar Tutum'un oğlu Mustafa Tutum'a söz verildi. Tutum'a 17 Aralık 1992'de İstanbul TEM'deki, Akhanlı'yı teşhis ettiği tutanak okundu. Teşhiste kullanıldığı belirtilen; Akhanlı, eşi ve çocuğunun görüş günü çekilmiş fotoğrafı gösterildi.

İlk şok o an yaşandı.

Tutum, "Bu tutanağın altındaki imza bana aittir ama teşhis tutanağı yapılırken bana böyle aile fotoğrafı değil, vesikalık fotoğraf göstermişlerdi ve tek kişilik fotoğraftı" dedi.[11]

Yani, bu fotoğraf Tutum'a hiç gösterilmemişti. Tutum'un bahsettiği türde bir fotoğraf da dosyada bulunmuyordu. Sahte bir tutanak hazırlanmıştı.

İkinci şok ise Tutum'un, "Ben şahıslarda bir çanta gördüm. Açıp masanın üzerine koydular. Bizden aldıkları paraları içine koydular. İkinci bir çanta görmedim" demesiyle yaşandı.

---

11 İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (CMK 250. Madde ile Yetkili) görülen 2010/263 dosya numaralı davanın 8 Aralık 2010 tarihli birinci duruşma tutanağı.

O, aslında hiç olmayan ikinci çanta, acaba içinden "istihbari notların" çıktığı çanta mıydı?

Bu hiç bilinemedi. Zira mahkemenin ısrarlı şekilde istemesine rağmen İstanbul TEM, çantaları bulup mahkemeye gönderemedi!

Sonra Tutum'a, "Babanı öldüren bu kişi miydi?" diye soruldu. "Olaya katılan bu şahıs değildir, tanımıyorum" dedi. Sonra kardeşi Ünay Tutum çağrıldı. O da, "Yüzde yüz, kesin olarak söylüyorum, olayı yapan kişilerden değildir" diye yanıt verdi.

En son Hamza Kopal kürsüye çıktı.

İşkenceden geçirildiği günleri anlatırken yutkunuyordu:

> "TEM'e getirildim, 15 gün işkence gördüm. Çıplak soydular, askıya aldılar, terlettiler, soğuk suya soktular. Bilahare savcılık ifademi verdim. Beni tekrar emniyete getirdiler. Bu kez bir hırsızlık olayıyla irtibatlandırmak için elime tablo ve benzeri şeyler verip resim çektirmek istediler, kabul etmedim. Ertesi gün hâkim önüne çıkardılar, tutuklandım. Benim örgütsel bir davranışım yoktur. Akhanlı'ya da herhangi bir şekilde not vermedim."

Manzara o kadar açıktı ki; Doğan Akhanlı, o duruşmanın sonunda oybirliğiyle tahliye edildi. Bir gün sonra buluştuk.

Bana, yaşadığı "acı masalı" anlattı.

Acı masal

• *Gelirken, tutuklanacağınızı düşünüyor muydunuz?*

– Düşüncem, alıp bırakırlar şekindeydi. Arandığımı biliyordum. Yurtdışında olanların adı çok sık geçer polis ifadelerinde... Bende öyle olmadı. Ortada ciddi bir suç var: Döviz büro-

su soyuluyor, bir insan öldürülüyor. Tanıklardan biri (Mustafa Tutum'u kastediyor) beni teşhis ediyor. Ama teşhise giden yol, Kopal'ın işkence altındaki ifadesine dayanıyor. Sözümona teşhis yaptırılıyor. Bunu hiçbir yargıç görmezden gelemez. Ama aynı tanık diyorsa ki, bu resmi teşhis etmedim; bu ciddiye alınmalıydı. Benimle ilgili şüphede azalma vardı. Devletten kaynaklı çeşitli suçlar bulunuyordu. İşkence suçu var bir kere. Düzmece teşhis tutanağı var. Fakat bu tutanağın düzmece olduğu 27 Ağustos'ta ortaya çıkmıştı. Davanın en önemli tanığı kapıya geliyor ve savcı bunu görmezlikten geliyorsa bir sorun var, demektir.

• *Nasıl bir sorun var?*

– Bence önyargı var. Eskiden solcu olan adam, şimdi o değilse bile haketmiştir böyle bir cezayı. Aynı adam aynı platformda olmasa bile konuşmaya devam ediyorsa, içeride kalması dışarıda kalmasından daha yararlıdır; bu gözle bakıldığında. Bir hukukçu eğer gerçekten bir olayı açığa çıkarmak istiyorsa, görevi fail kimse onu bulmaktır. Ortadakini fail ilan etmesi değil ki! Yani beni de gözetmek durumundadır. Böyle bir gözetme yok ki. Tam bir reddediş var. Ürküten bu oldu beni.

• *Tahliye edilmeyeceğinizi mi düşündünüz?*

– Dün (Tahliye edildiği gün) korkunç bir şey oldu. Askerler, içeridesin, dedi. Şöyle bir kriz yaşadım: Bıçağa atılmış, ateş çemberinin içine düşmüş gibi oldum. Yapacak birşey kalmamıştı. Kamuoyu vardı, deliller çökmüştü, suçsuzluğum kanıtlanmıştı. Ancak savcının konuşması tüylerimi diken diken etti.

• *Siz darbeden sonra da yargılanıp tutuklandınız. İki yargısal süreci karşılaştırabilir misiniz?*

– Askeri dönemde, çizilen sınırlar içinde, belli çerçevede hareket ediyorlardı. Burada verilen duygu şuydu: O çerçevenin olmaması. Keyfiyet! Keyfiyet ürküttü beni. Eskiden askeri rejim vardı, hukuktan beklentimiz yoktu. Şimdi hukuk devleti olması gereken biçimsel bir demokrasi altındayız. Beklentiniz artıyor.

20 sayfalık itiraz dilekçesine, verilen üç sayfalık yanıttaki öfkeyi gördüğünüzde, hiç umursamayacağınızı düşünüyorsunuz.

• *Tutukluluğunuz nasıl geçti?*

– Tek kişilik hücredeydim. O benim tercihimdi. Yatacaksam bari çalışayım, dedim.

• *Ne yaptınız?*

– Yazdım, okudum.

• *Bir şey çıktı mı?*

– Çok şey çıktı. Bir masal yazdım. Sılaya dönüş masalı... Eylül'de bırakılsaydım trajik olayların olmadığı, keyifli bir masal olacaktı. Ama masal kâbusa dönüştü. Bir ara masalı yazarken aniden bıraktım. Ya bir şey olursa babama, dedim. O noktada bıraktım. Sonra unuttum. Unuttuğum noktada, 10 gün kalmıştı, gazetede babamın ölüm haberini okuduğumda sarsıntı geçirdim. Canımın içi gitti. Bir savunma hazırlamıştım. Siyasi bir savunmaydı. Kendi hikâyemle beraber, siz beni yargılıyorsunuz ama yargıladığınız insan yanlış birisi, iddianamedeki adam ben değilim, ben buyum, bundan da yargılanmayı tercih ederim, diyecektim. O olaydan sonra vazgeçtim savunmadan.

• *Masal nasıl bitti?*

– Daha bitirmedim. Şimdi artık masal olmayacak.

• *Bitmeyecek mi?*

– Bitireceğim. Ama masalın içeriği ile tonları değişti. Artık aynı keyifle yazamayacağım. Artık çok ciddi bir şey oldu. Belki adı yine masal olacak ama masal formunda giden ama sonunda insanın yumruğu yediği bir forma dönüşecek.

Akhanlı tahliye edildikten sonra Şavşat'a gitti. Son günlerinde göremediği babasının mezarını ziyaret etti. Mezara bir gül bıraktı, babasına içinden geçeni anlattı.

Döndü; yaklaşık bir ay geçirdi Türkiye'de...

Dönüş, 5 Ocak 2011'de olacaktı.

Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan 22.50'de kalkan Köln uçağına yer ayırtmıştı. Avukat Erol'la birlikte havalimanına gittiler. Pasaport kontrolünden sonra polisler Akhanlı'yı durdurdu. Cezaevinde dört ay geçirmiş Akhanlı'nın üç aylık oturum süresini geçirdiği ve 390 lira 65 kuruş ceza ödemesi gerektiği belirtildi. Akhanlı itiraz etti. Ancak Erol, "Boş ver" dedi.

Cezayı ödediler.

Akhanlı uçağı beklerken, polisler yeniden geldi. "Yanlışlık olmuş, ceza almayacaksınız" diye parayı iade ettiler. Derken, bir komiser geldi. Komiser "Senin mahkemen var, yurtdışına çıkışın yasak" dedi. Erol hemen mahkemenin, çıkışı sınırlamayan kararını sundu.

Yarım saat bekletildiler. Uçağı durduruldu.

'Sen gidemezsin, biz kovacağız!'

15 dakika sonra polis, "Genelgeye göre sizi sınırdışı etmemiz gerekiyor" dedi. Türkiye, böyle bir ülkeydi; çıkmak isteyene, "Hayır sen gidemezsin, biz seni kovacağız" deniyordu.

Dahası, Akhanlı ertesi gün sabah saat 9'a kadar havalimanındaki karakolda tutuldu. Bu sırada bir komiser, Akhanlı'yı yumruklamak istedi. Akhanlı, Alman vatandaşı olduğunu belirtince komiser dokunmadı. Mesai başlayınca Akhanlı, Pendik'teki bir sağlık kuruluşunda kontrolden geçirilip

Yabancılar Şubesi'ne götürüldü. Sınırdışı işlemi yapıldıktan sonra saat 12.25'teki Atatürk Havalimanı'ndan kalkan Köln uçağına bindirildi.[12]

Altı aylık çilesi, işte böyle tamamlandı.

Savcı: Polis öyle şey yapmaz

O, Almanya'dayken bir yandan İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki davası sürmekteydi. Savcılık, 15 Haziran 2011'de mütalaasını hazırlayıp sundu. Akhanlı'ya ceza verilmesi istenirken, Mustafa Tutum'un 1992 yılındaki teşhisini dikkate alıyordu. Tutum'ın "Bana o tarihte bu fotoğraf gösterilmedi" sözü, çok ilginçtir, "Akla mantığa aykırı" denilerek, reddediliyordu. Savcılık, babasını yitirmiş bir insanı yalancılıkla suçlamak pahasına TEM'in 20 yıl önceki sahtecilik işlemini savunuyordu:

> "Tutum'un duruşmada, kollukta gösterilen fotoğrafın sanığa ait aile fotoğrafı olmadığını, başka bir fotoğraf gösterilmiş olduğunu beyan etmiş ise de bu beyanın halen aynı işi yapmakta olan mağdur müştekilerin terör örgütü ve uzantılarının kendilerine gerçekleştirmeleri muhtemel eylemlerden korkularından kaynaklandığı kanaatinin oluştuğu; zira kolluğun Tutum'un teşhis ettiği fotoğraf yerine başka bir fotoğraf koymuş olma ihtimalinin akla mantığa ve hayatın olağan akışına aykırı olduğu..."[13]

Tutum'un mahkemedeki "Kesin olarak bu kişi değildir" ifadesi, savcı tarafından "müştekinin korkmasından kaynaklandığı" iddiasına bağlanıyordu. Tutum'un "korkuttuğu" iddia edilen örgütten, 1994'te dağılmış THKP/YKB-HKG kas-

---

12 İsmail Saymaz, "Doğan Akhanlı'ya insanlık dışı bir veda", *Radikal*, 7 Ocak 2011.

13 Savcı Celal Kara'nın 2010/263 esas numaralı davada 15 Haziran 2011'de sunduğu esas hakkındaki mütalaa.

tediliyordu. Ayrıca dava başlamadan önce Tutum'un, "Bu kişiyi tanımıyorum" diye savcılığa başvurmuş olması da, "Kendisini hiç ilgilendirmeyen" bir konu olarak kabul ediliyordu.

Sonuç olarak, Akhanlı'nın "anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etmek" suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmasını istedi.

Mahkeme suçsuz buldu, Yargıtay suçlu...

Son söz, mahkemenindi.

Neyse ki heyet, savcısı gibi düşünmüyordu.

Heyete göre Mehmet Fatih Çalışkan, Akhanlı'yı tanımadığını ve o notları yazara vermediğini söylemiş; Hamza Kopal'ın ifadeleri çelişkili bulunmuş; iki kişinin "silahlı suç örgütü üyeliğinden" yargılandığı dava beraatle bitmiş; Mustafa Tutum da 1992 yılındaki teşhisini reddetmiş, duruşmada "Babamı öldürenler arasında Akhanlı yoktu" demişti.

"Sanığın mahkûmiyetine yeter ve esas, her tür şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı vicdani kanaat oluşturur delil elde edilemediğinden" Akhanlı'nın beraatine karar verildi.[14]

Savcı beklenildiği üzere, karara itiraz etti; dosya temyize gitti. Dosya, ilkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na geldi. Başsavcılık, kararının onanmasını istedi.

Geriye, Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin hükmünü beklemek kalmıştı.

Doğan Ahkanlı, biraz olsun ülkesiyle barışıyordu. "Ermeni Soykırımı"nın yıldönümü olan 24 Nisan 2013'te Türkiye'ye davet edildi. Bu kıyımı anlatan romanı *Kıyamet Günü*

---

14 İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Maddesi ile Yetkili) 2010/263 dosya, 2011/115 karar, 2010/667 esas numaralı davanın 12 Ekim 2011 tarihli gerekçeli kararı.

Yargıçları'ndan parçaların okunacağı bir performans gösterisi yapılacaktı. Akhanlı vakit kaybetmeden ilk uçakla İstanbul'a geldi. Heyecanlıydı.

Birkaç gün sonra Avukatı Haydar Erol aradı. Erol'un sesi çatallıydı.

Yargıtay 11. Ceza Dairesi kararı bozmuş, Ahkanlı'ya ceza verilmesini istemişti. Daire, yerel mahkemenin ve kendisine bağlı savcılığın görüşüne rağmen, Akhanlı'nın o cinayeti planladığını ve işlediğini savunuyordu.

Bir daha dönmeyecek

Hrant Dink'e 301'den ceza veren heyette yer alan Hâkim Ekrem Ertuğrul'un başkanlık ettiği daire, Akhanlı'nın 12 Eylül'den sonra İstanbul 1 No'lu Askeri Mahkemesi'nde TDKP Davası'ndan ötürü 'örgüt üyeliği' iddiasıyla mahkûm edildiğini ve ülke dışına kaçtığını savunarak, "Terör örgütü üyesi olduğuna kuşku bulunmamaktadır" diyor ve başka bir örgüt hakkındaki kararı bu yargılamanın delili sayıyordu. Daire; Kopal ve Çalışkan'ın "İşkence altında ifade verdik" ifadesini dikkate almıyor; Akhanlı'nın, "silahlı terör örgütüne üye olma suçundan kesinleşen cezasının infazından kaçtığı dönemde maktüle ait döviz bürosunu örgütsel amaçlarla silahla yağmalanmasına teşebbüs eylemine iştirak ettiği kuşkuya yer vermeksizin açıkça anlaşılmaktadır" diyordu. Üstelik 1993'te dağılmış örgütü varmış gibi kabul ediyor; Mustafa Tutum'un "Bana 1992'de başka resim gösterilmişti. Akhanlı, babamı öldürenler içinde değildi" sözlerini, "Aradan geçen 21 yıllık süre, sanığın fiziki görünümünün tümüyle değişmiş olması, mağdurların halen aynı bölgede aynı işle iştigal etmeleri, terör örgütünün muhtemel eylemlerinden çekinmelerini" gerekçe göstererek, reddediyordu. Ünal Tutum'un "Bu kişi babamı vurmadı" sözlerini de, "Zaten olay

sonrasında teşhis yapmamış olması karşısında" geçersiz sayıyordu. Daire kararı bozarak, Akhanlı'ya ağırlaştırılmış müebbet hapis verilmesini istiyordu.[15]

Akhanlı'yla kararın açıklanmasından sonra tekrar buluştuk. Taksim'deki cumartesi kalabalığına özlemle bakıyordu. Bir Alman gazetesinin kendisine yakıştırdığı deyişle "Türkçe bile ağlayamayan adam" haline döndüğünü söylüyordu.

Bir daha tutuklanmaktan korkuyordu. "Bugünler 12 Eylül'den beter" diyordu.

İlk uçakla Almanya'ya gitti. Bir daha Türkiye'ye dönmeyecekti.

Akhanlı, "işkence" ile elde edilmiş deliller ve evrak sahteciliklerİyle insanların "terörist" ilan edildiği bir çağdan geliyordu. Onun gençliğinin Türkiye'si, bugün "çağ" atlamış ve "dijital delil" ile tanışmıştı.

BANA KATİL DE, TERÖRİST DEME!

> "Huzurunuzda bir terörist olarak yargılanıyorum. Bu kabul edilemez bir durumdur. Ben uzun süredir mahkemelerde yargılanıyorum, cezaevlerinde kalıyorum ama terör suçundan yargılanmayı kabul edemiyorum. Çünkü terör örgütünün faaliyetleri bilinmektedir. Benim böyle bir faaliyete katılmam mümkün olamaz. İddianame saçmalıklarla doludur. Savcı başkaca delil toplamadan polisin hazırladığı fezlekeye göre davayı açmıştır. Bu ilaç kupürü cebime nasıl girdi, anlamıyorum. Bu kupür bana ait değildir. Birilerinin evime girerek cebime koyduğunu anlıyorum."[16]

Abdullah Uçmak, haklıydı; bütün ömrü İbrahim Tatlıses'i vurma hayalleri peşinde, kâh silahla yaralayarak kâh yarala-

15 Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 2012/7341 esas, 2013/2976 karar, 9-2012/64552 tebliğname numaralı ve 27 Şubat 2013 tarihli tebliğnamesi.

16 26 Ocak 2012 tarihli ikinci duruşma tutanağı.

narak geçmişti. Aşağı yukarı on yılını içeride geçirmişti. Cinayetle suçlanmak, bu "kabadayılık âleminin" şanındandı. Belinde çıkan silahı kabul ediyordu. Fakat Tatlıses'i vurdurduğu iddiasıyla evinde yapılan aramada "bulunmuş" bir ilaç kupürü üzerindeki e-mail adresine ve iki telefon numarasına aklı ermiyordu.

Bu adres ve numaralar, BDP Parti Meclisi (PM) Üyesi ve Erbil Temsilcisi Ruhşen Mahmutoğlu'na aitti. Polise göre PKK, 12 Haziran 2011'deki genel seçimlerde AKP'den milletvekili aday adayı olacağı söylenen Tatlıses'i "cezalandırmak" istiyordu. Bunun için hem para ve hem de Tatlıses'ten kişisel intikam arayışına yönelen Uçmak'la işbirliği yapmıştı. Bu irtibatı da, iddiaya göre, 1977 doğumlu Avukat Ruhşen Mahmutoğlu sağlıyordu.

Uçmak suikast suçlamasından çok, PKK ithamına içerledi. Bu suçlamayı ilk işittiğinde kan beynine sıçradı. Zira Uçmak'ın bir "meselesi" varsa, o da Tatlıses'leydi.

Tam 15 yıldır bu hep böyleydi.

İbo'nun peşinde geçen bir ömür...

Asıl kavga, 1997'de İbrahim Tatlıses ile bir "mafya babası" olan menejeri Hasan Heybetli'nin kapışmasıyla başlamıştı. Heybetli, Tatlıses'e karşı korunmak için Uçmak'la anlaştı. Tatlıses'in adamları 23 Ocak 1998'de Heybetli'nin bürosunu bastı. Baskında Uçmak ve adamı yaralandı. Uçmak, aynı yıl 19 Mayıs'ta Tatlıses'in aracını kurşunlattı. Çatışmadan sonra Tatlıses ve Uçmak el sıkışıp uzlaştı. İddiaya göre Tatlıses, uzlaşma karşılığında Uçmak'a para verdi. Bu para Uçmak'la adamları arasında ihtilafa yol açtı. Kendilerine düşen payın verilmediğini düşünen iki adamı, evini basıp Uçmak'ı yaraladı.

Dört ay sonra, 15 Ocak 1999'da, bu kez Heybetli vuruldu. İddiaya göre Tatlıses, Heybetli'nin öldürülmesi için Uç-

mak'a bir milyon dolar önermiş; o da saldırıyı azmettirmişti. Uçmak ve adamları tutuklandı. Saldırıda kullanılan silah bir polisin evinde çıktı. Aramalarda iki el bombası ve üç tabanca daha bulundu. Uçmak ve iki adamına "patlayıcı madde bulundurmak"tan ikişer yıl altışar ay ceza verildi.

Dokuz ay cezaevinde kalan Uçmak, çıkınca kaldığı yerden devam etti. Hedefinde, Tatlıses'le barışması için arabuluculuk eden Hayrettin Alp vardı. Barışma için aldığı 200 bin doları vermediği için Alp'in aracını kurşunlattı. On ay hapis aldı.

Bir yıl sonra, 2002'de, Tatlıses'i telefonda, "Seninle hesabımız var. Bize para vereceksin. Ailen var, sen öldün" diye tehdit etti.

Durmadı, durdurulmadı. Trafik polisleri 13 Şubat 2003'te içinde üç kişi bulunan bir aracı, tır parkında şüphe üzerine aradı. Çalıntı olduğu anlaşılan araçtan adeta cephanelik çıktı. Aramada; bir kaleşnikof tüfek, iki tabanca ve 200'e yakın fişek bulundu.

İddia o ki araçtaki üç kişi, Uçmak'ın adamıydı. Stüdyoda program yapan Tatlıses'in çıkışını bekliyorlardı. Silahlı saldırıya dakikalar kala tesadüf eseri yakalanmışlardı. Bu arada polis, Uçmak'ın izini sürüyordu. Aynı tarihlerde Uçmak, iş adamı Cengiz Güney ve Ahmet Taşçı'dan silah zoruyla para ve çek senet tahsiline girişince dört adamıyla birlikte 18 Haziran 2004'te tutuklandı. Evinde iki el bombası çıktı. Uçmak, "suç örgütü kuruculuğu" suçlamasından iki yıl bir ay, iş adamı Ahmet Taşçı'ya yönelik "tehdit" suçundan bir yıl sekiz ay, "tehlikeli silah bulundurmak"tan dört yıl iki ay, "ruhsatsız silah"tan on ay, "patlayıcı madde"den de iki yıl altı ay ceza aldı. Uçmak'ın dokuz adamı da çeşitli cezalara çarptırıldı.

Uçmak, Temmuz 2010'da tahliye edildi. Çıktığında kini bitmemişti. Aklında, altı yıl yatmasına sebep gördüğü iki kişi vardı: İlki iş adamı Ahmet Taşçı, ikincisi de, her zamanki gibi, İbrahim Tatlıses'ti. Önce ilk hedefine yöneldi.

Emniyet: Her an suç işleyebilir

Ahmet Taşçı'nın telefonu, Kasım 2010'da çaldı. Arayan kişi, "Merhaba, işler nasıl gidiyor? İş yerindeysen yarım saate kadar geleceğim" dedi ve kapattı. Taşçı, o sesin Uçmak'a ait olduğunu anlamıştı. Yedi yıllık kâbusu geri dönmüştü. Valiliğe başvurup koruma istedi. Bu yazışmalar sürerken, 2 Aralık 2011'de evine döndüğü sırada aracının önü kesildi. Bir kişi, "Ahmet Taşçı sen misin?" diye sordu. "Evet" demeye fırsat kalmadan, bu kişi içeriye girmeye çalışınca Taşçı gaza basıp aracı Kâğıthane Sadabat Polis Merkezi'ne sürdü. Hemen ifadesi alındı. Taşçı, "Beni takip ettiren, öldürmeyi planlayan şahıs, Abdullah Uçmak'tır" dedi.[17]

Soruşturma evrakı 4 Aralık'ta Şişli Başsavcılığı'na gönderildi. Savcı, Uçmak hakkında fikir edinmek için İstanbul Organize Suçlarla Şube Müdürlüğü'nden görüş istedi. Emniyet, "Durum acil" diyordu:

> "Sabıkası ve hali hazırda meydana gelen olay göz önüne alındığında, kendisinin liderliğinde henüz kimlikleri tespit edilemeyen kişilerle birlikte suç işlemek ve haksız ekonomik çıkar sağlamak amacı ile silahlı suç örgütü kapsamında eylemlerine devam edeceği ve her an suç işleyebileceği değerlendirilmektedir."[18]

Takip etmediler

Şişli Başsavcılığı aynı gün "silahlı suç örgütü kurmak, tehdit ve adam kaçırmaya teşebbüs"ten hazırladığı evrakı İstanbul CMK 250. Madde ile Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığı'na yolladı.

17 Ahmet Taşçı'nın 3 Aralık 2010'da Sadabat Polis Merkezi'nde alınan ifadesi.

18 İstanbul Emniyeti Organize Suçlarla Şube Müdürlüğü'nün 16 Aralık 2010 tarihli yazısı.

Özel Yetkili Savcı Ali Haydar, 3 Ocak 2011'de İstanbul Emniyeti'ne yazdığı yazıda, "Ahmet Taşçı'nın ifadesinin alınmasını, gerekli teknik ve fizik takip çalışmalarının yapılmasını" istedi. Emniyet, üç işlemden yalnızca, en sık başvurduğu yolu, yani "dinleme" işlemini seçti. Bir gün sonra, 4 Ocak'ta, Uçmak'ın ev ve cep telefonları "suç örgütü kurucusu" olduğu gerekçesiyle dinlemeye alındı. 18 Ocak'tan itibaren de, Uçmak'ın arkadaşı ve mahallede alışveriş yaptığı marketin sahibi Murat Alagöz'ün telefonu dinlenmeye başlandı.

Şayet polis, savcının diğer iki talebini yerine getirse, yani Taşçı'nın ifadesini alıp fiziki takibe başlasa, daha fazlasını öğrenecekti. Örneğin Uçmak'ın, 3 Aralık 2010'daki şikâyetinden yaklaşık 15 gün sonra Ahmet Taşçı'yı evinin önünde beklediği ve görüşme sırasında, hedefinin İbrahim Tatlıses olduğunu söylediği açığa çıkacaktı:

> "15 gün geçtikten sonra Uçmak, park halindeki aracıma binerken bana seslendi. Ne istediğini sordum. Aracıma bindik, 45 dakika konuştuk. Beni istediği yerde öldürebileceğini fakat barışmak istediğini söyledi. Ailemi, çocuklarımı takip ettirmeyeceğini, bir konu olduğunda direkt bana geleceğini söyledi. Ben de itimat ettim. Araçta bana, iki kaleşnikof silahı olduğunu, birinin benim, diğerinin de İbrahim Tatlıses için olduğunu söyledi."[19]

POLİS KURŞUN SESLERİNİ DİNLEDİ

Abdullah Uçmak, cezaevinden çıktıktan sonra Pendik'te bir ev tutmuştu. Tüm günü evde veya mahallede geçiriyordu. Zaman zaman evine, temizlikçi Nazife Erdemir geliyor-

---

19 Ahmet Taşçı'nın 19 Mart 2011'de İstanbul Organize Suçlarla Şube Müdürlüğü'nde alınan ifadesi.

du. On yıldır tanıdığı Erdemir, Uçmak'ın sevgilisi sayılırdı. Uçmak alışverişini, evinin bulunduğu sokakta, Murat Alagöz'ün işlettiği markette yapıyordu. Bir işte çalışmadığı halde Alagöz'ün en paralı müşterisi, Uçmak'tı. Sürekli kiralık araç kullanıyordu. Bu hale Alagöz de şaşırıyordu.

Uçmak'ın mahalleliyle de tek teması, Alagöz'ün marketine oluyordu. Mahallelinin Uçmak'la ilgili bildiği, Tatlıses'i vuracağıydı. Metin Ertürk bunu markette duymuştu:

> "(Saldırıdan) Yaklaşık bir hafta önce Murat Alagöz'ün bakkalına gittiğim sırada Uçmak'ın Tatlıses'i vuracağı gibi söylentiler benim, Özkan Mutlu'nun ve Murat Alagöz'ün bulunduğu esnada konuşuluyordu. Bunu söyleyen Murat Alagöz'dü."[20]

Özkan Mutlu, "Tatlıses'in vurulacağı şeklinde konuşmalar geçmiş olabilir fakat hatırlamıyorum" diyordu. Murat Alagöz ise "Uçmak, Tatlıses'e küfrederdi. Fakat hiçbir zaman 'vuracağım' demedi. Ben de söylemedim" diye konuşuyordu.

Anlaşılan o ki bir mahalle, akıbetten haberdardı.

Bir tek polis...

Polis, tek kaynak olarak gördüğü "telefon dinleme" işlemine fazlasıyla güvendiği için, üç ay içinde olup bitecekleri fark edemeyecekti. Çünkü Uçmak'ın cep telefonu evde sürekli şarjdaydı. Bu yüzden Uçmak, görüşmelerini sokaktaki ankesörlü telefonlarla yapıyordu.

Polis bir kez olsun merak edip mahalleye gitse, Uçmak'taki hazırlığı görecekti.

---

20 Metin Ertürk'ün 18 Mart 2011'de İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nde alınan ifadesi.

Mart başında Uçmak'ın evine iki ziyaretçi geldi. İlki, "Minik" lakaplı, 1985 doğumlu Yunus Ayık'tı. Esrar bağımlısı Ayık, Uçmak'la bir arkadaşı aracılığıyla 15 gün önce tanıştığını, tanışır tanışmaz evine yerleştiğini söylüyordu. Bu "hız" çok garipti. Ayık'tan hemen sonra eve, 1986 doğumlu Ersin Altun geldi. Balıkesir'de yaşayan Altun, "cinayete eksik teşebbüs"ten beş buçuk yıl cezaevinde kalmıştı. Bir süredir eşiyle sorunlar yaşıyordu. Uçmak'ın davetiyle geldi, eve yerleşti. Uçmak iki adamına, "Tatlıses'le aralarında düşmanlık olduğunu, bu yüzden cezaevine girdiğini, intikam almak istediğini" söyleyip Tatlıses'in aracını kurşunlamayı önerdi; kabul ettiler. İddiaya göre beş yüz bin dolar alacaklardı.[21]

İlk keşif, 8 Mart'ta yapıldı. Uçmak, iki arkadaşına Tatlıses'in TV programı yaptığı Maslak'taki Nurol Plaza'yı gösterdi. Binanın etrafını araçla dolaşıp döndüler. İkinci keşif, 11 Mart'ta oldu. Uçmak'ın kullandığı aynı araçla yola çıktılar.

Döndükten sonra Ayık ve Altun geç saatlere kadar plan üzerine konuştular.

Saldırı için, 13 Mart tarihi belirlenmişti.

Evde, bir çanta içinde kaleşnikof silah vardı.

Uçmak, saldırı için Tatlıses'in Nurol Plaza'daki programından çıkış anını belirlemişti. Haberleşmek için iki yeni cep telefonu ve SİM kartı almıştı. Saldırının zamanlaması için de Murat Alagöz'e, gece arayıp programın bitiş saatini ondan öğreneceğini söylemişti.

Gece saat 23'te evden çıktılar.

Nurol Plaza'ya giden aracı Ayık kullanıyordu. Arka koltukta Uçmak ve Altun oturmaktaydı. Plazaya 200 metre kala Uçmak araçtan indi. Cebinden çıkardığı yeni cep telefonu

21 Yunus Ayık'ın 18 Mart 2011'de İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nde alınan ifadesi.

ve SİM kartını Altun'a verdi, "Sizi arayacağım, o zaman harekete geçin" dedi. Uçmak indikten sonra ikili, plazanın önüne park edip beklemeye başladı.

"Yazılar çıkıyor abi"

Uçmak, araçtan inince Murat Alagöz'ün takip altındaki telefonunu arayıp "Program bitti mi?" diye sordu. Alagöz, bu arada "İbo Şov"u izliyordu.

Saat, 23.39'du.

Abdullah Uçmak: Alo?

Murat Alagöz: Bir iki daha bekleyin.

A.U: He.

M.A: Bir iki dakka bekle.

A.U: Tamam.

M.A: Tamam.

A.U: Tamam, bitmedi mi daha?

M.A: Şu anda yazıları çıkıyor yavaş yavaş.

A.U: He.

M.A: Yavaş yavaş yazılar, yavaş yavaş yazıları çıkıyor, hemen bitmez.

A.U: Tamam tamam, hadi görüşürüz.

Saat 23.41'de tekrar aradı.

A.U: Alo?

M.A: Tamam tamam.

A.U: Tamam.

Son arama, 23.53'te oldu.

M.A: Efendim!

A.U: Hareketlenme var.

M.A: Tamam.

A.U: Alo?

M.A: Tamam abi.

A.U: Murat abi sen misin?

M.A: Evet.

A.U: Yok yok, tamam, kapat sen, kapat.

Kaleşnikofu göle attı

Abdullah Uçmak, Ersin Altun yerine yanlışlıkla Murat Alagöz'ü aramıştı. Telefonu kapatınca hemen Altun'u aradı ve "Hareketlenme var" dedi. Bunun üzerine Ayık, araçla plazaya yaklaştı. Tatlıses korumaları ve asistanı Buket Çakıcı ile birlikte çıkıyordu. Kapıda bir grup hayranı Tatlıses'i durdurdu, fotoğraf çektirdi. O an flaşlar patlıyordu.

Artık gün devrilmiş, 14 Mart'a girilmişti. Saat 00.14'tü.

Çakıcı sağ koltuğa, Tatlıses de sol koltuğa bindi; araç, korumaları arkalarında bırakıp hareket etti. Bu arada Yunus Ayık da anayola çıktı. Altun camı indirip kaleşnikofu dışarıya tuttu, tetiğe bastı. Art arda mermiler patladı. Tatlıses'in içinde olduğu araç biraz ilerledikten sonra durdu. Ayık ve Altun ise hızla uzaklaştı.

Tam 11 el ateş edilmiş; Tatlıses'in aracı delik deşik olmuştu. Tatlıses başına, Çakıcı kulağına isabet eden mermilerle ağır şekilde yaralanmıştı.

Tatlıses hastaneye kaldırılırken; Yunus Ayık ve Ersin Altun'un içinde bulunduğu araç hızlıca Pendik'e gitti. Altun yolda kaleşnikofu parçalara ayırdı. Pendik'e vardıklarında, onları taksiyle takip eden Uçmak, her birine 350'şer TL verip aracı teslim aldı. Üzerindeki telefonu Ayık'a teslim etti. Uçmak aracı Ömerli Barajı'na sürüp kaleşnikofu göle attı.

Bütün ülke bu saldırıyla çalkalanırken, emniyette derin bir "suskunluk" vardı. Zira "her an suç işleyebilir" diyerek, üç aydır telefonlarını dinledikleri Uçmak, polisi yerle bir etmişti. Ve üstelik polisin elindeki tape kayıtlarında, saldırıya ilişkin görüşmeler vardı. Bu kayıtları polis, ertesi gün fark edecekti. Bir de şu gerçek ortaya çıkacaktı: Polis, 4 Ocak'tan beri dinlediği halde, "Uçmak ne konuşmuş?" diye merak edip görüşmelerin çözümünü yapmamıştı.

Oysa polis, Pendik'e gitse Yenişehir Mahallesi'nin cinayeti kimin gerçekleştirdiğini bildiğini görecekti. Örneğin, saldırı sabahı işe giden Metin Ertürk'ü çağıran arkadaşı Özkan Mutlu, "Tatlıses'in vurulduğu söyleniyor. Galiba Uçmak vurdu" demişti. Ertürk akşam Alagöz'ün dükkânına uğramış, Alagöz de "Galiba Uçmak vurdu. Bu konu hiçbir yerde konuşulmayacak, ağzını sıkı tut" diye öğütlemişti. Sonra kızını arayan Alagöz, "Evi toplayın, polis gelebilir" demişti.

Bir tek polis olan bitenden bihaberdi.

Ne var ki onlar kendi "örgütlü" kayıtsızlığını ve ihmalkârlığını örterken bile bir "terör örgütü" yaratmakta mahirleşmişti.

CEPTEN ÇIKAN NUMARA

İki gün boyunca "garip" bir suskunluğa gömülen polis, 16 Mart'ta harekete geçti. Uçmak, 16 Mart'ta saat 16.20'de Pendik'te seyir halindeyken gözaltına alındı. Bu arada, Uçmak yakalandıktan on dakika sonra yakındaki evi basıldı; kapısı kırılarak, içeri girildi. Uçmak, arama yapılan evine değil, emniyete götürüldü. Neden evine götürülmemişti?

Dava dosyasındaki kamera kaydına göre evdeki arama 16 Mart 2011'de saat 16.30'da başlıyor. Bir komiser ve dört po-

listen oluşan grup, 16.55'te yatak odasına giriyor. Komiser odaya girince "Dolaptaki eşyaların cepleri, astarları, hepsine bakacaksınız. Önce eşyalardan başlıyorsunuz. Ceketleri çıkarıyorsunuz arkadaşlar, içinde herhangi bir not..." diye talimat veriyor. Bunun üzerine dört polis gardıroptaki giysileri ve eşyaları çıkarıp aramaya başlıyor. Komiser de "Ceplerine çok dikkatli bakın" diye uyarıyor. Sonra, bakılmış eşyaların bir kenarda toplanmasını isteyerek, "İyice silkeleyin, resim mesim, her şey çıkabilir" diyor. Ardından polisleri durdurup "Bir dakika, yavaş yavaş... Arkadaşlar, aman, bakın, dikkatli bakın. Bir telefon, bir numara, bir resim..." diye konuşuyor. Komiser saat 16.58'de "Gömleklerin cebine bakalım arkadaşlar, her birinin cebine bakın, iyice bakın" diye uyarıyor.

Hemen sonra gardırobun sol gözü açılıyor. Komiser "Takımı çıkar, tek tek ara. Evet, dikkatlice bakın ceplerine, aman" diyor.

Saat 16.59'da bir polis, iki ceketin birinin iç cebinde ilaç kutusu kupürü buluyor. Kupürde iki telefon numarası ve bir e-mail adresi yazıyor. Sonra komiserine gösteriyor.

Aralarında şu diyalog geçiyor:

Bir numara, bir not...

Komiser: Ne?

Polis: Telefon numarası var iki tane.

K: Nereden çıktı?

P: (Ceketin iç cebini göstererek) Şu cebinden çıktı.

K: Göster onu kameraya. Oradan mı çıktı?

P: (Gösteriyor) Evet.

M: Tamam onu kenara koy, onu alacağız.

Bunun üzerine polis notu yatağın üzerine bırakıyor. Komiser saat 17.00'de "Gökhan" adlı polis memuruna, "Şu not

kâğıdı bak, önemli Gökhan, şu not kâğıdı önemli" diyor. Gökhan da "Tamam abi" diyor. Ve odadaki arama, 17.03'te bitiyor.[22]

Kupür üzerindeki numaralar okunurken, e-mail adresi Uçmak'a söylenmedi. Çünkü bu adres, isim ve soyisimden oluşuyordu. O kişi, Ruhşen Mahmutoğlu'ydu. Telefon numaraları da Mahmutoğlu'na aitti. Uçmak, Mahmutoğlu'nu tanımıyordu.

Fakat hayatları aynı gün an be an şöyle kesişmiş ya da kesiştirilmişti:

TAK açıklaması

Saat 15.00: PKK'nın metropollerde şiddet eylemleri düzenlemek üzere kurduğu Teyrabazen Azadiya Kurdistan (TAK/Kürdistan Özgürlük Şahinleri) adına, www.teyrankurdistan.00freehost.com adlı internet adresinden yapılan açıklamada, "Tatlıses'in yaralanması ile sonuçlanan eylem tarafımızca planlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Kürt halkına ihanet eden sanatçı ve aydınları da son kez uyarıyoruz" denildi.

15.26-15.27: Mahmutoğlu'nun cep telefonu, Anadolu Yakası'na ait "0216"lı numaradan birer dakika arayla arandı. Mahmutoğlu iki aramaya da yetişemedi.

15.46: Mahmutoğlu'nun e-mail adresine, PKK tarafından kullanılan "Mavi Derya" adlı e-mail adresinden, "ÇOK SIKIŞTIK, ÜZERİMİZDELER. çıkmamız lazım. BİTİREMEYECEĞİZ. ARKADAŞA ULAŞTIR" yazılı e-mail gönderildi.

16.20: Uçmak seyir halindeyken gözaltına alınıp emniyete götürüldü.

16.30: Polis Uçmak'ın evini aramaya başladı.

---

22 İsmail Saymaz, "Tatlıses'in vurulmasını PKK'ya bağlayan delil böyle bulunmuş!", *Radikal*, 4 Mart 2013.

16.59: Uçmak'ın evinde, üzerinde Mahmutoğlu'nun cep telefonu numarası ve e-mail adresinin yazılı olduğu ilaç kupürü çıktı.

17.02: Mahmutoğlu'nun e-mail adresine, "Mavi Derya" adlı hesaptan ikinci bir mesaj geldi. O mesajda, "Silivri partide Nihat ark. Yarım kalan işi halletsin. Hocanın selamıyla git. 9647503120934 numaradan ulaş, konuşmasın. AKP-ye yaklaşması partiyi sıkıntıya soktu, AKP işbirlikçilerini cesaretlendirdi, bu halkımıza ihanettir. Kolay gelsin" diye yazıyordu.

Acaba bu saldırıyı gerçekten TAK mı yapmıştı?

"Mavi Derya" adlı e-mail, gerçekten PKK'lılara mı aitti?

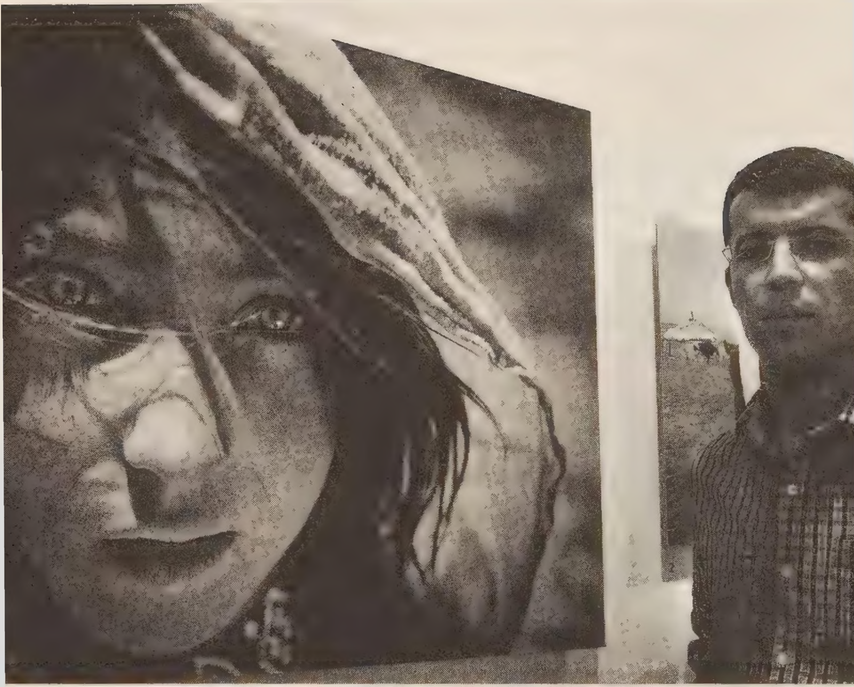
E-mailde adı, "Silivri'den Nihat ark." diye geçen Nihat Şimşek kimdi?

Ve bu işin Mahmutoğlu ile ne ilgisi vardı?

OLMAYAN DELİLDEN DAVA AÇILDI

Nihat Şimşek İstanbul'un Silivri ilçesinde yaşıyordu. Mart 2010'da çalışmak için Erbil'e gitti. Burada iki PKK'lı ile tanıştı; örgüte katıldı. Örgütle irtibat kurmak için iki e-mail adresini verdi. PKK'lılar da "Mavi Derya" adlı e-mail adresi üzerinden şifreli bir şekilde haberleşebileceklerini söylediler. Daha sonra Şimşek, "Rojglav' adlı bir örgüt yetkilisiyle temas kurdu. Haziran 2010'da Türkiye'ye dönünce, artık izleniyordu. İstanbul Başsavcılığı'nda "PKK terör örgütü adına eylem ve faaliyette bulunmak" iddiasıyla açılmış "2010/1697" numaralı soruşturma kapsamında takibe alındı.

Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığı, 9 Temmuz'da Nihat Şimşek'in kimliğini, iki ayrı telefon numarası ve üç e-mail adresini tespit etti. 19 Ağustos'ta, numaralar ve e-mail ad-

Avukat Ruhşen Mahmutoğlu.

resleri dinlemeye ve izlemeye alındı. Şimşek'in e-mail trafiği izlenirken, "Mavi Derya"dan şifreli mesaj gelince polis bu adresi de takibe aldı. PKK'nın e-mail adresi de polis denetimindeydi.

Bu arada, Şimşek'in her yaptığı görüşme, yeni bir şüpheli anlamına geliyordu. 24 Ağustos'ta, BDP Silivri İlçe Başkan Yardımcısı Bülent Altun takibe alındı. 18 Ekim'de, Şimşek'in telefonu çaldığında "üçüncü" hatta polisler vardı. Arayan, evinde zaman zaman kaldığı Emin Birdal'dı. Birdal, "Siyabent" adlı bir ziyaretçinin eve geldiğini ve Şimşek'i sorduğunu söyledi. Şimşek, Siyabent'i telefona istedi. Siyabent, kendisini "Rozgvar"ın gönderdiğini söyledi ve eve iki adet fün-

ye bıraktı. Hemen Emin Birdal ve ortak arkadaşları Coşkun Yıldız dinlemeye alındı. Sonra da "Siyabent" adlı kişinin de Mardinli Abdulvahap İş olduğu saptandı. Artık izleniyorlardı. 13 Kasım'da da MİT'ten rapor geldi.

Nihat Şimşek, 30 Aralık 2010'da Erbil'e gitti. Ve 20 Şubat 2011'de, PKK'nın Zap Kampı'na geçti. Burada "metropollere uyum faaliyeti" adı altında beş gün eğitim gördü. Kamptan ayrılırken, İstanbul'da bir örgüt üyesinin kendisiyle buluşturulacağı ve fünyeleri ona teslim etmesi gerektiği söylendi. Şimşek "Tamam" dedi. Tatlıses vurulmadan bir gün önce, 12 Mart'ta İstanbul'a döndü.

Mahmutoğlu ile bir kez bile görüşmedi

İzlendiği ve dinlendiği altı ay boyunca Şimşek'in bir kez bile Ruhşen Mahmutoğlu ile irtibat kurduğu görülmedi, tespit edilmedi. Mahmutoğlu'nun telefonları ve e-mail adresi de yine İstanbul Başsavcılığı'nın "2010/213" numaralı soruşturma dosyası kapsamında 10 Haziran 2006'dan beri izleniyordu. Dokuz aylık sürede bir kez olsun, ne Şimşek'le ne de BDP'nin Silivri'deki üyeleriyle bağına rastlanmıştı. Zaten iki dosya da farklı numaralara sahipti.

18 Mart gününe kadar, değil görüşmek, tanışmıyorlardı bile.

Ne olduysa 17 Mart'ta oldu.

İbrahim Tatlıses'e yönelik suikast girişimini soruşturan İstanbul Emniyeti Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü, Abdullah Uçmak'ın evinde yapılan aramada "bulduğu" ve üzerinde "numara" ve e-mail adresinin yazılı olduğu ilaç kupürü de dahil, delil listesinin bir örneğini nedense İstanbul TEM'le paylaştı. TEM aynı gün olağanüstü bir mesaiye başladı. Mahmutoğlu'nun dokuz aydır dinlenen ve bir kez olsun çözülmeyen telefon görüşmeleri 17 Mart'ta bir çır-

pıda kâğıda döküldü. Ve 18 Mart'ta düğmeye basıldı. Aylardır hayatlarında sıradışı bir gelişme olmayan Mahmutoğlu ve Silivrili beş Kürt, "PKK içinde faaliyet gösterdikleri" iddiasıyla gözaltına alındı.

El yazısı ve word'un sahibi bulunamadı

Şu halde İstanbul TEM'in fezlekesi hazırdı. İki günde 163 sayfalık fezleke yazmayı "başaran" İstanbul TEM'e göre PKK, 11 Haziran 2011'deki genel seçimlerde AKP'den milletvekili aday adayı olmuş Tatlıses'i "cezalandırmak" istiyordu. Bu saldırı, Uçmak'a "ihale" edilmişti. Fakat Tatlıses, yaralı halde kurtulunca, "Mavi Derya"dan gelen talimat uyarınca görev, Mahmutoğlu tarafından PKK'lı Nihat Şimşek'e verildi.

Delil mi?

İlki, Ruhşen Mahmutoğlu'nun cep telefonuna, Uçmak'ın yakalanmasına dakikalar kala, 15.26 ve 15.27'de "0216"lı bir numaradan bırakılmış iki çağrıydı. Mahmutoğlu, "Bu telefonları yetişemediğim için açamadım" diyordu. Oysa polis, iki numaranın Pendik civarındaki ankesörlü numaradan ve Uçmak tarafından bırakıldığını iddia ediyordu.

İkinci delil...

Uçmak'ın ceketinin cebinden Mahmutoğlu'nun "numara"sı ve e-mail adresi çıkmamış mıydı?

Mahmutoğlu, "Tatlıses'in konserine dahi gitmişliğim yoktur. Uçmak'ın varlığından, Tatlıses'e yapılan saldırı sonrası isminin basına yansıması sonucu haberim oldu. Bu şahsın evinde ilaç kupürü üzerinde e-mail adresimin nasıl çıktığını bilmiyorum"[23] diyordu. Uçmak da, "İlaç kupür parçası hariç, diğer malzemeler bana aittir. Bu kupürün ceketin ce-

---

23 Ruhşen Mahmutoğlu'nun 21 Mart 2011'de İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

bine kim tarafından konmuş olabileceğini bilmiyorum" diye konuşuyordu.[24]

Haklıydılar: Emniyet'in kendi kriminal raporuna göre, kutu üzerindeki el yazısı ne Uçmak'a ne de bir başka şüpheliye aitti.[25] O halde kim yazmıştı?

Üçüncü delil...

"Mavi Derya"dan Mahmutoğlu'nun hesabına gönderilen iki ayrı mesajdı. E-maillerden ilki, saat 15.46'da, yani Uçmak'ın yakalanmasından hemen önce; ikincisi de 17.02'de, yani yakalanmasından sonra gönderilmişti. Mahmutoğlu, iki e-maili de okumadığını söylüyordu.

Savcılık, "Çok sıkıştık" diye başlayan ilk e-mailin BDP'de açıldığını kaydedince, "Hatırlamıyorum, nasıl olduğunu da bilmiyorum" dedi. "Silivri'den Nihat ark." diye başlayan ikinci e-mail ise hiç açılmamıştı. İkinci e-mailde yazılı olan telefon numarası, Nihat Şimşek'in Irak'ta kullandığı telefona aitti. Aynı anda Şimşek, Türkiye'deydi. İstanbul'da bulunan bir kişi, neden Irak'taki telefonla aransındı?

Dördüncü delil...

Evde çıkmayan delil, emniyette bulundu!

Emniyette hazırlanıp savcılığa gönderilen fezlekeye göre, Nihat Şimşek'in kaldığı adres diye, babası İbrahim'e ait ev basılmış, bir hafıza kartı bulunmuş ve kartın içerisinden, "acibadem.doc" adlı "word" çıkmıştı. Bu "word" içerisinde de, Tatlıses'in kaldığı Acıbadem Hastanesi'nin internetten alınmış krokisi ve altına düşülmüş kimi notlar vardı. "Enteresan" olan şuydu: Aynı hafıza kartı, evin arandığı 18

---

24 Abdullah Uçmak'ın 20 Mart 2011'de İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nde alınan ifadesi.

25 Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuvarı'nın 18 Mart 2011 tarihli ekspertiz raporu.

Mart'ta saat 16.50'de kaleme alınan tutanakta hiç geçmiyordu. Evdeki aramada bulunmayan delil, emniyette birdenbire ortaya çıkmıştı!

Emniyet sorgusunda PKK'lı olduğunu kabul eden, "Pişmanlık Yasası"ndan yararlanmak için iki fünyenin yerini gösteren Şimşek, hem hafıza kartını hem de Tatlıses'e yönelik suikast iddiasını reddediyordu. Trajikomik bir manzaraydı:

> "İddiaları kabul etmiyorum, komplodur. Ben 12 Mart'ın gecesi Irak'tan geldim. O dönemde fiziki takipteydim. Mail adresinden belirtilen numaradan bana ulaşmalarına imkân yoktur. Tatlıses'e yapılan saldırıyla ilişkilendirilmek istemiyorum. Hafıza kartı içerisinde Tatlıses'in tedavi gördüğü hastanenin krokileri ve bazı bilgileri çıkmış. Bunlar da kesinlikle bana ait değildir. Eğer böyle bir şey olsaydı bana şifreli gönderilirdi."[26]

Gerçek, Nihat Şimşek'in anlattığı gibi çıkmıştı. TÜBİTAK'a göre "acibadem.doc" adlı word belgesi ne Şimşek'in bilgisayarında "oluşturulmuş veya değiştirilmiş" ne de bir kez olsun "açılmış"tı. Hafıza kartı da Şimşek'in bilgisayarında kullanılmamıştı.[27]

TAK: Kontgerilla eylemi

Ve beşinci delil; yani TAK'ın saldırıyı üstlendiğine ilişkin açıklama da, bir gün içinde örgüt tarafından yalanlandı. TAK, bir "sahtecilik" kurbanı olduğunu, resmî sitesinin internet uzantısının değiştirilip kendi adlarına sahte bir açıklama yapıldığını duyurdu:

---

26 Nihat Şimşek'in 21 Mart 2011'de İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

27 TÜBİTAK'ın 30 Mayıs 2012 tarihli bilirkişi raporu.

"Resmi site adresimizin uzantısını değiştiren bazı tetikçiler TRT ile beraber işbirliğine girerek önce bizim adımıza İbrahim Tatlıses'e yapılan saldırıyı üstlendiler ardından da TRT'nin borazanlığıyla bunun haberini duyurarak olayı saptırmaya, kamuoyunu yanıltmaya çalışıyorlar. Sıradan bir internet kullanıcısının bile rahatlıkla fark edeceği bu tür ucuz sanal sahtekarlıklarla asıl faillerinin bulunmasının önünü kapatma çabasına girişmişlerdir. Olayın oluş biçimi ve sonuçları ve içine girilen bu son oyun, Tatlıses'e yapılan saldırının tamamen önceden planlanmış ve gerçekleştirilmiş bir kontrgerilla eylemi olduğunu göstermektedir."[28]

Uçmak, PKK'dan para alacakmış

Şu halde, iki farklı soruşturmanın ayrı dosyalarda yürütülmesi ve sahteciliğin izinin sürülmesi gerekmez miydi? Gerekirdi. Ne var ki İstanbul Başsavcılığı, polis fezlekesi uyarınca soruşturmaları birleştirdi. Tatlıses'e yönelik saldırıdan ötürü yakalanan Abdullah Uçmak, Yunus Ayık, Ersin Altun, Nazife Erdemir ve Murat Alagöz 20 Mart'ta; PKK kapsamında alınan Ruhşen Mahmutoğlu, Nihat Şimşek, Abdulvahap İş ve Bülent Altun ise 21 Mart'ta tutuklandı. Uçmak'ın ekibinden Cengiz Güney ile Silivri BDP'den Emin Birdal ve Coşkun Yıldız ise tutuksuz yargılanmak üzere bırakıldı.

İki dava birleşince Uçmak ve iki adamı, akla hayale gelmeyecek şekilde, "devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak" suçundan; Mahmutoğlu hem bundan hem de ilgisi olmayan, "azmettirmek suretiyle kasten adam öldürmeye teşebbüs" iddiası ve ağırlaştırılmış müebbet hapis istemiyle yargılanmaya başlandı. Nihat Şimşek'in Kürdistan'da temas kurduğu "Şeyhmus", "Hoca" ve "Rozgvar" adlı, kim-

28 http://www.ensonhaber.com/tak-tatlisese-saldiriyi-ustlenmedi-2011-03-17.html

likleri belirsiz üç kişi de "azmettirici" sayılarak, ayrı bir evraka kaydedildi. İddianameye göre, PKK ile Uçmak'ın öne sürülen "garip" işbirliğinin gerekçesi, PKK açısından Tatlıses'i "cezalandırmak" suretiyle "Kürt vatandaşlarımızı korkutmak, farklı sesleri susturmak ve gözdağı vermek"ti. Buna karşılık Uçmak da hem PKK'dan para, hem Tatlıses'ten intikamını alacak:

> "Uçmak'ın cezaevinden çıktıktan sonra örgütünü kurmak için paraya ihtiyacı olduğu, cezaevine girmesine sebep olan Tatlıses'ten intikam almak amacıyla plan yaptığı, Ruhşen Mahmutoğlu vasıtasıyla örgütle irtibata geçtiği, Tatlıses'in ortadan kaldırılmasının Uçmak için intikam anlamına geldiği, PKK/Kongra-Gel terör örgütü için ise AKP milletvekili aday adayı olacağına yönelik medyada yer alan haberler sonrası prestij kaybedeceği ve PKK'nın politikalarına uygun olmayan bir davranış olacağı düşüncesiyle örgüt mensuplarına mesaj vermeyi amaçladığı, Yunus Ayık ve Ersin Altun'a verilecek 500 bin dolar parayı örgütün karşılayacağı anlaşılmaktadır. Her ne kadar PKK üyesi olduğuna dair bir delil elde edilememiş ise de menfaat birliği ve Uçmak'ın maddi talebinin örgüt tarafından karşılanacak olması nedeniyle terör örgütü ile aynı hedefte buluşmuşlardır."[29]

Peki, Tatlıses ne diyordu?

Tatlıses'e hasta yatağında Mahmutoğlu ve diğer BDP'lileri tanıyıp tanımadığı, TAK'tan veya PKK'dan bir tehdit gelip gelmediği soruldu:

> "Ruhşen Mahmutoğlu ismini ilk defa duymaktayım. Bu şahıslardan tehdit almadım. Yoğun bakımda bulunduğum süre içinde kendim veya bir yakınıma tehditte bulunulma-

---

29 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/2485 soruşturma, 2011/751 esas, 2011/551 iddianame numaralı ve 2 Kasım 2011 tarihli iddianamesi.

> dı. TAK adını daha önce duymadım. Bu isimle yazılı veya sözlü bir tehdit almadım. Bu olayın herhangi bir ideolojik boyunun olup olmadığı hakkında bilgim yoktur."[30]

Tatlıses, savcıdan daha mı iyi bilecekti?

Ve dava açıldı.

SUİKASTLE BAŞLADI, KİTAPLA BİTTİ

Türkiye, 11 Haziran 2011'deki genel seçimlere doğru ilerlerken, İstanbul Emniyeti de iktidar partisi lehine siyasete resmen müdahale ediyordu. Bir silsile halinde; Tatlıses'e yönelik suikast girişimi, PKK'nın AKP karşıtı operasyonu diye sunuldu. Yine AKP'den Adıyaman milletvekili adayı olmuş Mehmet Metiner'e PKK'nın suikast girişiminde bulunacağı iddiasıyla ikinci bir operasyon yapıldı. Seçime bir hafta kala bir grup ülkücü, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'ye yönelik suikast hazırlığı iddiasıyla tutuklandı. Bu iddiaya Bahçeli bile inanmadı. İstanbul Emniyeti adeta, AKP için seçim öncesi "kar temizliği" yapıyordu.

Sonra MHP'li üst düzey yöneticilerin "seks kasetleri" ABD'de kurulmuş "farklı ülkücülük" adlı bir internet sitesinden dolaşıma sokuldu. Benzeri bir operasyon CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ı vurdu. Seçime işte böyle bir "kampanya" ile girildi.

Tatlıses Davası, bu silsilenin bir halkasıydı.

İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması, 25 Ocak 2012'de görüldü. Duruşma başlar başlamaz, Uçmak ayağa kalktı.

PKK'lı suçlamasına köpürüyordu:

> "Şerefsiz bir terörist olarak suçlanıyorum. 11 aydır bu memleket İbrahim Tatlıses denen ş... k... tarafından yöne-

---

30 İbrahim Tatlıses'in 15 Ağustos 2011'de alınan ifadesi.

tiliyor. Devletin valisi, emniyet müdürü bu k... uşaklığını yapıyor!"[31]

"Teröristliği hazmedemiyorum"

Uçmak duruşmadan atıldı. Silahlı yaralama ve adam öldürmeye teşebbüs iddiası ile yargılanıp tutuklanmış olan Uçmak, "terörist" ithamını hazmedemiyordu. Ardından Nihat Şimşek konuştu ve hafıza kartının evinde bulunmadığını söyledi. Şimşek, "Zaten böyle basit terör eylemi veya talimat olmaz. Bu tür iddiaların o dönemki seçim süreciyle ilgili olduğu kanaatindeyim. Çünkü Tatlıses'in AKP'den milletvekili adayı olma durumu konuşuluyordu. Ayrıca Tatlıses'e karşı olumsuz bir kanaat de taşımıyorum" dedi.

Mahmutoğlu da 16 Mart'ta telefonuna gelen iki aramayı açmadığını kaydederken, "Bir an için o kişi tarafından alo dendiği kabul edilse dahi içerik anlamında hiçbir şey belli değildir. Ben konuşmaya çalışırken karşı taraf konuşmamıştır. Alo kelimesinden şifre olmaz" diye savunma yaptı. İkinci duruşmada yalnızca BDP'li Bülent Altun, 20 Nisan 2012'deki beşinci duruşma sonunda Mahmutoğlu tahliye edildi. Bir daha da serbest kalan olmadı. Mahmutoğlu ile tahliyesinden sonra buluştuğumuzda, Uçmak'ın "terörist" ithamını kaldıramayışı gibi, o da "Tatlıses'i vurdurtan adam" ithamından nasıl kurtulacağını kara kara düşünüyordu:

> "Ben BDP'nin Erbil Temsilcisi ve PM üyesiydim. PKK üyesi olsam bile, avukatım ve yabancı dilim var. İki ay önce Talabani ile toplantıya katılmıştım. PKK adam bulamayıp Talabani ile aynı ortama soktuğu adama mı (bu eylemi) yaptırır? Kürtlerin sevdiği, Kürt sanatçıyı vurduran bir kişi haline getirildim. Kürtleri birleştirmeye yönelik çalışma ya-

---

31 İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (CMK 250. Madde ile Yetkili) görülen 2011/46 numaralı dava dosyasının 25 Ocak 2012 tarihli duruşma tutanağı.

pan bir adam, Kürtlerin sevdiği bir sanatçıyı vurduruyor; mesaj bu. Takipte olduğumu biliyordum. Biraz tesadüf, biraz tedbirliliğim, oltaya girmemişim. Suç atacak bir şey bulamamışlar. Kendi kanaatlerine göre suçlu olduğum kesin olduğu için, madem o gelmiyor, biz gidelim demişler. Tatlıses, örgütün hedef alabileceği birisi mi? Benim akrabam AKP'den milletvekili aday adayıydı. Biri Bağcılar belediye meclis üyesiydi. Vursam bunlardan başlardım."

Çantadaki kitaptan örgüte...

Yargılama çok sürmedi. Savcılık, hazırladığı esas hakkındaki mütalaasında, Tatlıses'e suikast sanıkları ile BDP'liler arasında bir bağ kuramadı. Mütalaada, "Tatlıses'in öldürülmesi konusunda Uçmak ile bizzat görüşme ve para pazarlığı yaptığı, para transferinde bulunduğuna ilişkin somut deliller" olmadığı kaydedildi. Keza "Uçmak'ın suç örgütüne ve bu eyleme yardım edenlerin PKK adına bu fiili işlediklerini bildiklerinin ve bu kasıtlarının kesin olarak belirlenemediği" sonucuna varıldı.[32]

Karar günü gelip çattığında mahkeme, aynı dosya içinde iki farklı karar verdi. Mahmutoğlu ve Uçmak, "devletin birliği ve ülke bütünlüğünü bozmak" suçundan beraat etti.

Uçmak, "nitelikli tehdit", "suç örgütü kurmak", "olası kastla yaralama", "kasten öldürmeye teşebbüs" ve "ateşli silahlar kanununa muhalefet" suçlarından otuz altı yıl altı ay hapis cezasına çarptırıldı. Suç ortakları da, beş yıl ile otuz yıl arasında ceza aldı. Mahmutoğlu ve diğer BDP'lilere ise "yasadışı örgüt üyeliği" iddiasıyla en az yedişer yıl altışar ay ceza verildi.

Gerekçe mi?

---

32 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 14 Aralık 2012 tarihli esas hakkındaki mütalaası.

Öldürülen bir PKK'lı için "şehit" ifadesini kullanmak, bu kişinin akrabasını arayıp "Başın sağ olsun" demek, ne olduğu anlaşılmayan bir hafıza kartını yanında Diyarbakır'a götürmek, çantasında Öcalan'ın kitaplarını bulundurmak, bir delil olmasa da "Erbil'deki parti teşkilatındaki rolünü ve avukatlık mesleğinin avantajlarını da kullanarak terör örgütünün kırsal alanında bulunanlar ile irtibatta" olmak...[33]

KİRASINI BİLE ÖDEYEMEYEN CASUS

Safiye Köten, babasının üç çocuğundan ortancası olarak, 1989 yılında doğdu. Gençliğinin ilk darbesini, 15 yaşındayken, internette tanıştığı kişi Safiye'nin çıplak halde görüntülerini kaydedip yayınca yedi. Bunu yıllar sonra devletin özel yetkili savcısı yapacaktı.

Babası Kamil Köten, o yıllarda kızını hastane hastane gezdiriyordu. Psikolojik sorunları vardı kızının; bir başına yürüyemiyor, sınavlarda baygınlık geçiriyordu. Safiye üniversiteyi İzmir'de okuduğu için bu şehirde kalmış, Akhisar'daki ailesinin yanına gitmemişti. Sonra zaten, İzmir'de bir firmada işe girmişti. Babası ihmal etmemişti kızını; İzmir'e her gelişinde, elinden tutup tedaviye götürüyordu.

Bu çocuk sevgisini, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı da fark etmiş olmalıydı. Çünkü savcılıkta, 2010 yılından beri bir "fuhuş" soruşturması sürüyordu. İzmir Emniyet Müdürlüğü'ne 10 Ağustos 2010'da gelen ihbara göre, "bir çete, üniversiteli kızları kandırıp fuhuşa itiyor, kızların cinsel ilişki görüntülerini çekiyor ve kendilerine bağımlı hale getiriyor"du. Asayiş Şubesi'ne bağlı ekipler 24 Eylül 2010'da savcılıktan teknik takip için izin istedi.

Dosya altı gün sonra Özel Yetkili Başsavcılığa ve haliyle de Asayiş Şubesi'den Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Müca-

33 29 Mart 2013 tarihli duruşma tutanağı.

dele Şubesi'ne (KOM) geçti. KOM 1 Aralık'ta savcılığa sunduğu raporda, "ihbarda adı geçen kişilerle ilgili net bilgi elde edilemediğini, fakat harici ve istihbari çalışmalarda, örgütlü olarak insan ticareti yaparak bayanları tehdit ve şantajla fuhşa zorladıkları değerlendirilen kişiler" tespit edildiğini belirtti.

"Yapılan harici ve dâhili istihbari çalışmalar" ne demekti, belli değildi.

İzmir 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 3 Aralık'taki izniyle, Safiye'nin de içinde olduğu bir grup kadın, iş adamı ve askerin telefonu takibe alındı.

En pornografik iddianame

Bugünlerde Safiye 20 yaşında genç bir kadındı. Üniversiteyi bitirmiş, işe girmişti. Özel hayatı çalkantılar içerisindeydi. Art arda sevgili değiştiriyordu. Bu kişilerden bazıları, Foça'daki Deniz Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'nda görevli subaylardı. Örneğin, cep telefonu kayıtlarına göre Yarbay Doğan Şahin, Teğmen Mehmet Emre Dursun ve Üsteğmen Onur Süer'in de aralarında olduğu kimi erkeklerle duygusal veya cinsel ilişkisi vardı. Savcılık, Safiye'nin bu savruluşunu "örgütsel eylem" diye, çiftlerin kendi cinsel ilişkilerini kameraya kaydetmelerini de "şantaj girişimi" diye ele alıyordu. Bu sebeple, Safiye ve arkadaşlarının özel hayatını ayaklar altına alan iddianame, yargı tarihinin en pornografik metnine dönüşüyordu. Mesela, içeriği çok belli şu görüşme "örgüt işi" sayılıyordu:

> "Senin incecik belinden tutup kucağımda hoplattığımı, nefesini ve sıcaklığını, ıslaklığını hissettiğimi duşünüyorum, içinde olmak harika" dediği...
>
> "Ben de cevap yazmadığın için küsecektim nerdeyse:-)

özledim seni" dediği...

"İki sene olacak nerdeyse göğüslerime dokunmayalı, göbeğime boşalmayalı" dediği...

"Yapmadığımız bir şey yapacağız, sözün var, seni öyle böyle..." dediği...[34]

Ya da şu görüşme:

"Sen hızlı takılıyorsun, uçanı kaçanı yani, bu kadar" dediği...

"Sokakta bile yaptık senle Foça'da" dediği...

"Caminin orada yaptık resmen, cami vardır orada" dediği...

"Ara sokakta yaptık bi de, hani o eski ev vardı ya, orada yaptık. Geçtin mi hiç oradan" dediği...

"Evet evet, Uğur Mumcu Parkı'nda yaptık biz senle" dediği...

"De mi orada da yaptık" dediği...

"Sonra Beşkapılar'ın orada" dediği...

"Oralardan geçerken aklına geliyor mu" dediği...

"Geliyor tabii" dediği...[35]

"Para da almıyor ama..."

Savcı Zafer Kılınç, ne anlama geldiği çok açık, karşılıklı rıza ürünü birlikteliklere dair bu ve benzeri görüşmeleri dinliyordu. Yetmiyor; Safiye'nin erkek arkadaşlarıyla yaptığı buluşmaları polise izletiyordu. Bazı takipler tavla oynadığı bir kafenin, bazıları Safiye'nin evinin önünde son buluyordu.

Peki, bir "casusluk" veya "şantaj" girişimi var mıydı?

34 İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (TMK 10. Madde ile Yetkili) 2010/640 soruşturma, 2013/3 esas, 2013/1 iddianame numaralı ve 6 Ocak 2013 tarihli iddianame, s. 71.

35 *A.g.e.*, s. 70.

Yoktu.

Fuhuş var mıydı?

Safiye, yalnızca bir kişiden para almıştı.

İddianamede bile, "Kimseden para almıyor" deniyordu:

> "Genç teğmen ve üsteğmenlerin Köten ile sürekli cinsel birliktelik amaçlı bir araya geldikleri, Köten'in para karşılığı cinsel ilişkiye girmesine rağmen çoğunda para almadığı, aynı anda birden çok teğmen ve üsteğmen ile sevgili şeklinde ilişkisini devam ettirdiği..."[36]

Pandora'nın harddiski

Geriye, Safiye'nin kendi hayatını riske atan görüşmeleri kalıyordu. Bundan kime neydi? Fakat...

Savcı Kılınç, dev bir casusluk ve fuhuş örgütünün izini sürdüğünü düşünüyordu. Bu sebeple, Safiye'nin temas kurduğu 33 telefon sahibini "TSK ile irtibatlı" sayıyordu. Bu numaralardan dördü; Antalya, Adana, Foça, Tuzla, Diyarbakır ve Uzunköprü'deki askeri birliklerin ankesörlü numaralarıydı.

Savcılık salt Safiye'yi değil, yine askerlerle ilişkisi bulunan 1990 doğumlu Narin Korkmaz'ı da izliyordu. Korkmaz'ı izleyen polis, bazen otel kapısında takibi bitiriyordu. Denizli Pamukkale Üniversitesi'nde okuyan Korkmaz, kendisini "subay" gibi tanıtıyor, bazen asker kıyafetleriyle resimler çektiriyordu. Bir diğer şüpheli, internet üzerinden "tele-kız" olarak çalışmakta olan Filiz Albayrak'tı. Onun zaten "mesleği" buydu.

Takip bir buçuk yıl sürdü. İlkin genç kadınları, sonra onların görüştüğü teğmen ve üsteğmenleri, en sonunda muvazzaf subay ve emekli askerleri içine aldı. Bu telefon

36 *A.g.e.*, s. 190.

zincirinin bir ucu, emekli Albay Coşkun Başbuğ'a ve Başbuğ'un bir süre yanında çalıştığı CHP'li iş adamı Bilgin Özkaynak'a uzandı. Marmaris'te yaşayan Özkaynak'la ne Safiye'nin ne Narin'in ne de genç teğmenlerin tanışıklığı ve ilişkisi vardı.

Savcı Kılınç, 9 Mayıs 2012'de talimatı verdi ve Ankara, İstanbul ve İzmir başta olmak üzere çok sayıda şehirde operasyon düzenlenerek, 428 kişi gözaltına alındı. Özkaynak'ın Sakarya'daki yazlığında, Safiye, Narin ve Coşkun Başbuğ'un evlerinde, içerikleri birbiriyle örtüşen harddiskler bulundu. Harsdisklerin içinden "Pandora" adlı bir klasör çıktı. "Pandora"daki dijital verilere göre örgütün lideri, Bilgin Özkaynak'tı. Özkaynak'a dokuz koordinatör, yani yönetici bağlıydı. Safiye ve Narin ile Safiye'nin arkadaşlarından Üsteğmen Onur Süer de koordinatördü. Diğerleri ise; emekli Albay Coşkun Bağbuğ, dört muvazzaf subay ve bir memurdu.

"Dijitallere" göre, dokuz koordinatöre bağlı faaliyet gösteren 197 kişi vardı. Ve bunlar içinde askerler, tele-kızlar ve 52 transseksüel vardı. Grup 805 kişiyi fişlemiş görünüyordu. Ayrıca klasörde, gizli nitelikteki askeri belgeler, kamu görevlileri hakkında notlar vardı.

Safiye YAŞ'a görüş bildirmiş

Savcı Kılınç'ın, bu "dijitallere" göre ortaya attığı iddiaya bakılırsa bu örgüt, "çıkar elde etmek için TSK'da yapılanmış, her türlü yola başvurmuş, kamu kurumlarını ahtapot gibi sarmış, hükümet, TSK ve MİT dâhil, bütün kamu kurumları aleyhine faaliyetler yürüttüğü" anlaşılmıştı.[37] "Hükümeti ve TSK'yı uluslararası arenada zor durumda bırakmayı" amaçlayan örgüt; düşmanın işine yarayacak şekil-

---

37 S. 145.

de Türk savaş uçakları hakkında ve TSK'ya karşı silahlı eylem ve sabotaj için bilgi topluyordu. Edindiği bu askeri bilgileri Yunanistan, Rusya ve İran'a satacakları, PKK'ya bilgi ve belge aktardıkları; "gerektiğinde PKK ile birlikte hareket edecek şekilde örgütlendiği" ve olası operasyonlara karşı PKK'yı uyardığı iddia ediliyordu. Hatta "İnsansız Hava Uçaklarının" uçuş güzergâhlarını bile PKK'ya veriyordu. Hükümet aleyhinde faaliyet yürütüyor; 2008 yılında AKP'nin kapatma davası için çabalıyor; MİT'le temas kuruyor; KKTC'de bile yapılanma kuruyordu. Ayrıca TSK'daki terfilere müdahale ediyor, kendi üyelerini atarken, örgüt dışındakileri engelliyordu. Örneğin Safiye'nin Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkanı Koramiral Veysel Kösele'yi, Donanma Komutanlığı Kurmay Başkanı Kemalettin Gür'ü ve altı albayı terfi için YAŞ'a önerdiği ileri sürülüyordu.

Örgüt, bir buçuk yıllık takip sırasında bir kez olsun "koordinatörler buluşması" için bir araya gelmemiş, elde ettikleri iddia edilen belgeleri PKK'ya veya bir başka ülkeye pazarlarken görülmemişti. Fakat "dijital verilerde" öyle yazmıyor muydu; bu yeter de artardı.

Örgütün ne zaman kurulduğuna dair bir açıklık yoksa da şu apaçık görülüyordu: Koordinatör sayılan iki genç kadın, "dijitallarde" çıkmış askeri belgelerin yazıldığı o tarihte, henüz on; operasyon yapıldığında 20 yaşlarındaydılar. Narin, Denizli'deki evinin kirasını, "örgütten" değil, niyeyse birlikte olduğu kişiden para alıp ödeyebiliyordu. Safiye'ninkini babası karşılıyordu. Savcı Kılınç, bu şüphelerin üzerinde duracağına, Narin'in kirasını ödemesi için para gönderen iş adamını "örgüte yardım"la suçluyordu.

Nihayet Türkiye'nin şüpheli sayısı bakımından en "kalabalık" davalarından biri açıldı. İzmir 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde kabul edilen iddianamede; 93'ü tutuklu 357 sanık

vardı. Suç hanesinde, "suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, örgüte üye olmak, kişisel verileri kaydetme, devletin güvenliğine ilişkin gizli belgeleri temin etme, açıklanması yasaklanan gizli bilgileri temin etme" diye yazıyordu.

"Askeri casusluk ve fuhuş" var mıydı?

Yoktu.

Fakat işte "dijitaller" vardı.

O "dijitalleri" de sanıklar sahiplenmiyordu.

İddia: Babasını da fişlemiş

Örneğin, Safiye'nin evinde çıkan harddisk bir poşetin içerisinde dolabın üzerinde bulunmuştu. Poşetten bir de asker kepi çıkmıştı. Polis, kepi bırakmış, harddiski alıp gitmişti. Safiye'nin babası Kamil Köten, en önemli delil dediği kepi, bir gün sonra savcılığa ulaştırmıştı. Israrlarına rağmen savcılık, ne kepte ne de harddiskte parmak izi incelemesine yanaşmıştı.

Baba Köten, olan biteni algılamakta zorlanıyordu.

Zira o, devletin etkili bir bürokratı, Akhisar Kaymakamı'ydı.

İmam-Hatip kökenli olmanın bedelini, 28 Şubat'ta "irticacı" diye fişlenerek ödemişti. AKP iktidara gelince rahat bir soluk alabileceği için sevinmişti. Ne var ki bu kez de kızı AKP iktidarına karşı faaliyet yürüten örgütün lideri olmak iddiasıyla tutuklanmıştı. Üstelik aynı örgütün, "liderin babası" olduğu halde Kaymakam Köten'i fişlendiği öne sürülüyordu.

Kamil Köten, 28 Şubat'ta bile bu zulmü görmemişti.

Devlet Frankeştayn'a dönüştüğünde...

• *Kaç yaşından beri tedavi görüyordu kızınız?*

– 15 yaşından itibaren ara ara psikiyatriste gitti ve bu, fiziksel rahatsızlığa dönüştü. Biz çocukta lösemi olduğunu zannettik. Yolda yürürken çocuk küt diye bayılıyor, ağzından kanlar geliyordu. Bir yıl bu şekilde devam etti. Ben İzmir sokaklarında çocuğumun elinden tutarak gezdirdim hastane hastane, bir arabanın altında kalıp da ezilmesin diye.

• *Soruşturma başlarken kızınız 20 yaşındaymış.*

– Diyorum ya, çocuk zaten rahatsız. Korumaya muhtaç. Bir insanın hasta çocuğu olamaz mı, bu bir suç mu? Bu soruşturmayı yürüten insanlar bunu bir türlü anlamıyorlar. Yani, bulduk bir maden, üzerine gidelim, işleyelim, vurun abalıya gibisinden. Allah rahatsızlık vermişse bir de biz vuralım gibisinden... Zaten iyi niyetli takip edilmiş olsaydı benim bu çocuğun elinden tutarak hastane hastane gezdirdiğimi görürlerdi. Bu çocuk tuvalete giderken annesi başında gidiyordu, düşüp de başını vurmasın diye. Bütün (hastaneleri) gezdirdik ve bu çocuğun rahatsız-

Akhisar Kaymakamı Kamil Köten gençlerle birlikte.

lıklarının psikolojik olduğu sonucuna varıldı. Sınavlara giriyor, bayılıyordu.

• *Telefon konuşmalarına bakınca asıl zararı kendine veriyormuş.*

– Çocuk bu davanın gerçek anlamda mağdurudur. Kimseye ne şantaj anlamında kötülük etmiş, ne casusluk anlamında bir örgüte ve devlete bilgi vermiş. Adına sanal bir dosya açılıyor. Çocuğun kendinden ve örgütten haberi yok, açılmış dosyadan haberi yok. Bu çocuk 16 kişiyi koordine ediyor diye 16 kişinin ismi yazılıyor. Bunların hiçbiri çocuğu tanımıyor. Bu çocuk 16 kişiyi tanımıyor. Örgütün lideri denen kişiyi tanımıyor. Tanımıyor oğlu tanımıyor.

• *Ama bir de dijital "belge" çıkıyor.*

– Bu dijital belge başkasının yazlık evinden çıkıyor. Safiye Köten diye bir isim açılıyor. Herkes adına yapılabilir. Kendi iş yeri ve özel bilgisayarında, özel görüşmelerinde casusluk ve örgüt üyeliğiyle ilgili emare bile yok. Çünkü çocuğu biliyorum ben. Her tür rahatsızlığa rağmen kendine, ailesine ihanet edebilir ama vatanına ihanet etme şansı sıfır. Şu anda bile bıraksan vatan için canını verebilecek bir çocuk...

• *Arama işlemi nasıl oldu?*

– Çocuğum Karşıyaka'da bir apartman dairesinde yaşıyor. Hiçbir güvenlik tedbiri olmayan bir apartman. Akşamdan akşama kalıyordu. Bir kız kardeşi var, yüksek lisans yapan; o da haftanın birkaç günü kalıyordu. Yani gündüzleri komple boş bir ev. Kirasını ben ödüyordum.

• *Belgeler nasıl bulundu, nereye konulmuş?*

– Mutfakta, dolabın üzerine koymuşlar. Zannediyorum, aramadan kısa bir süre önce koymuşlar. Çünkü annesi temizliğe gidiyor; fark ederdi. Poşetten asker kepi çıkıyor. Poşetin sahibinin kim olduğuna ait en önemli delildir. Bunu arama yapanlar almıyor, enteresan bir şey.

• *Almadılar mı?*

– Hiç almadılar. Bir gün sonra teslim ettik biz.

• *Parmak izi?*

– İlk andan itibaren çocuğum, hemen parmak izi alınsın diye yalvardı polislere. Kendisine güvenmese yalvarır mı? Sekiz dokuz ay boyunca her itiraz dilekçesinde parmak izi alınmasını ısrarla istedi, ısrarla da alınmadı, kepin incelemesi yapılmadı. Enteresan bir şey. Biz talepte bulunmasak bile, savcının inceletmesi gerekiyordu.

• *Yapmadı anladığımız kadarıyla.*

– Yapmadı tabii. Bunu şikâyet dilekçesinde işledim ben.

• *Siz de şikâyet ettiniz, öyle mi?*

– Tabii HSYK'ya şikâyetimi gönderdim. Çünkü bu evlat benim evladım, ben hasta bir çocuğa seyirci kalamam, anlatabiliyor muyum? Çocuğumu kaldırıp çöpe atamam.

• *İddianameyi görünce ne düşündünüz?*

– İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne göre insanların özel hayatı, itibarı ve şerefi kutsaldır. Ve devlet bunlara olan saldırıları korumakla yükümlüdür. Devletin koruması gereken insanların itibarını, şerefini, özel hayatını devletin savcısı yaralıyor.

• *Siz de devleti temsil eden bir bürokrat olarak mağdursunuz.*

– Mağdur demekten öte bizim, elhamdülillah, Allah'a karşı, Allah'ın kaderine karşı inancımız olmasa bu olayın altında linç olup ailecek travma geçirebilirdik; hayatımız alt üst olabilirdi. Benim dört çocuğum var. Biri ilkokul sekizinci sınıfa gidiyor, biri yüksek lisans yapıyor, bir çocuk bir çiftlikte zor koşullarda hayatını geçiriyor. Delikanlı bir çocuk. Yüksek lisans yapıyor. "Baba benim emeklerim boşa mı gitti?" diye kara kara düşünüyor. Allah'a teslim olduk. Bize karşı bu zulmü yapanları, zulme sebep ve alet olanları Allah'a havale ediyoruz.

• *Ama hakkınızı arayacaksınız.*

– Arayacağım tabii ama ne kadar arasak da telafisi mümkün değil. Çocuğum beraat bile etse, şu travmayı, linci kim telafi edebilir? İsterse beraat etsin çocuğum bu saatten sonra...

• *Siz dindar kimliğiniz nedeniyle 28 Şubat'ta da fişlenmişsiniz.*

– Gıyabımda, o gün görev yaptığımız bölgede kimler fişlemişse bizi de listeye dâhil etmişler.

• *O dönem duyar mıydınız?*

– Şu şekilde: Ben imam hatip mezunu olduğum için insanlar hemen önyargıyla yaklaşıyordu. Bizim de, mütevazı Anadolu çocuğu olarak mütedeyyin bir yaşantımız var. İrticacılıkla alakamız yok. En fazla Allah'a layık olmaya çalışan bir kuluz.

• *Bu iktidarın rahatsız olacağı bir bürokrat değilsiniz.*

– Bu dava trajikomik bir dava; komplo bile diyemiyorum. Komploda bile bir iç tutarlılık olur.

• *İddianameye göre siz, kızınızın yönettiği örgütün de fişlediği bir bürokratsınız, değil mi?*

– Kızımın yöneticisi olduğu bu örgüt Foça kaymakamıyken hem beni fişlemiş hem de kızımın kendisini fişlemiş. Fişleme de o kadar abuk sabuk ki... Yani ben bir tarafta irtica eğilimli kaymakam diye fişlenen bir adam, öbür tarafta Nişantaşı çocuğu gibi yaşayan biri demişler. Güler misiniz, ağlar mısınız? Bunu da benim çocuğumun yöneticisi olduğu örgüt yapıyor.

• *Bir askeri casusluk örgütünden bahsediliyor. Siz ne diyorsunuz?*

– Gülüyorum ben buna, sadece gülüyorum.

• *Sadece kızınızla ilgili iddialar için mi?*

– Genel anlamda gülüyorum. Madem casusluğu takip ediyorlar suçüstü yakalamaları gerekirdi. Ya belge verirken ya şantaj yaparken yakalayacaktı. Kişileri gıyabında açılmış dosyalar-

la, ortada mağdur yok, hitap edeceği ülke yok, örgüt yok... Bu arada Veysel Kösele gibi... Ya ben tanıyorum bu insanı. Foça'da beraber görev yaptık. Ben kaymakam, o garnizon komutanıydı. Görevini hassasiyetle, aşırı titizlikle yürüten bir insandı. Bu adamcağız bile kızımın adı kullanılarak davaya dâhil edildi. Ben Kösele'yi tanıyorum ama o kızımı tanımaz, kızım onu tanımaz. Öyle enteresan bir şey ki, kızım Kösele'yi YAŞ'a tavsiye ederek, koramiral olmasını sağlamış. YAŞ'ın kimlerden oluştuğunu biliyorsunuz. İçinde başbakanımız, cumhurbaşkanımız, genelkurmay başkanımız var. Benim kızım kim ki bu insanlara ulaşsın da, generalin terfisini sağlasın. Kösele gibi komutanlarımıza da yazık.

• *Siz çocuğunuza sahip çıkıyorsunuz.*

– Bunlar Allah'ın bize emanetleridir. Biz ne yapalım? Mekke dönemindeki cahiliye Arapları gibi kız çocuğu rahatsızdır, başıma sıkıntı yaratıyor diye toprağa mı gömeyim? Dinimiz bunu mu emreder? İnsanlık bunu mu emreder? Ben baba olarak sonuna kadar sahip çıkmak zorundayım ve sahip çıkacağım. Allah'a karşı ben bu çocuklarımdan dolayı sorumluyum. Allah bizi bu sorumlulukta yalnız bırakmasın.

• *Dosyada bir de diğer genç kadınlar var.*

– Ben Narin Korkmaz'ı, ailesini tanımam. Bu kızcağız linç edildi, sayfa sayfa resimleri basıldı. Yazıktır, bunlar kimsesiz insanlar. Babası kör. Biz iyi kötü, imkânımız var, çocuğumuza sahip çıkıyoruz. Kimsesiz insanlar bu kadar linç edilmemeli, yazıktır. Bu çocuklar erkek olsaydı bu kadar linç edilir miydi, ben size soruyorum? Kadın hakları dernekleri nerede duruyor? Erkek olsaydı övüne övüne anlatılırdı. İnsan haklarının hâkim olduğu toplumlarda kız çocuklarının, psikolojik rahatsızlığı olan kız çocuklarının bu kadar linç edilmesine müsaade edilir mi? Nerede insan hakları, nerede kadın hakları? Ortada gerçek anlamda ne casusluk var, ne şantaj var. Ortada, komplo bile diyemeyeceğim derecede, iç tutarlılığı olmayan, kişilerin birbiriyle alakası olmayan, ne için de yapıldığını çözemediğim... Çözebilen

varsa gelsin elinden öpeyim! Askerler ve sivil insanlar linç ediliyor, itibarsız hale getiriliyor.

• *Kızınızın ruh hali nasıl?*

– Allah'a şükür, ne kadar psikolojik sorunları olsa da, Allah'a inancı olan bir çocuktur. Bir din adamı arkadaşımla çocuğumun yanına psikolojik destek için gidiyorum ve sürekli çocuğa destek veriyoruz. Şu an itibariyle çocuğum anasından yeni doğmuş gibi, beş vakit namazını geçirmeden devam ediyor. Hatta gün aşırı oruçlarını bile tutmaya çalışıyor.

• *Nişanlandı değil mi?*

– Dışarıdayken tanıştığı arkadaşıyla aile arasında... Nişanlısı da çok delikanlı ve sevgisine sadık bir çocukmuş. Bu durumda bile yalnız bırakmadığı için aile arasında sözledik. Sürekli ziyaretçisi olarak o delikanlı da gidip gelmekte.

• *Devletin kaymakamı dahi korkunç bir mağduriyet yaşayabilir ve savunmasız kalabilirmiş.*

– Şunu söylemek istiyorum: Devleti elinde tutan belli kişiler bu gücü, kimseye hesap vermez bir şekilde, egoları da şişmiş bir şekilde kullanmaya başladıkları zaman bu iş önce zulme dönüşür, daha sonra da bu kişiler frankeştayna dönüşür.

·üpheli, başbakan olunca delil sayılmadı

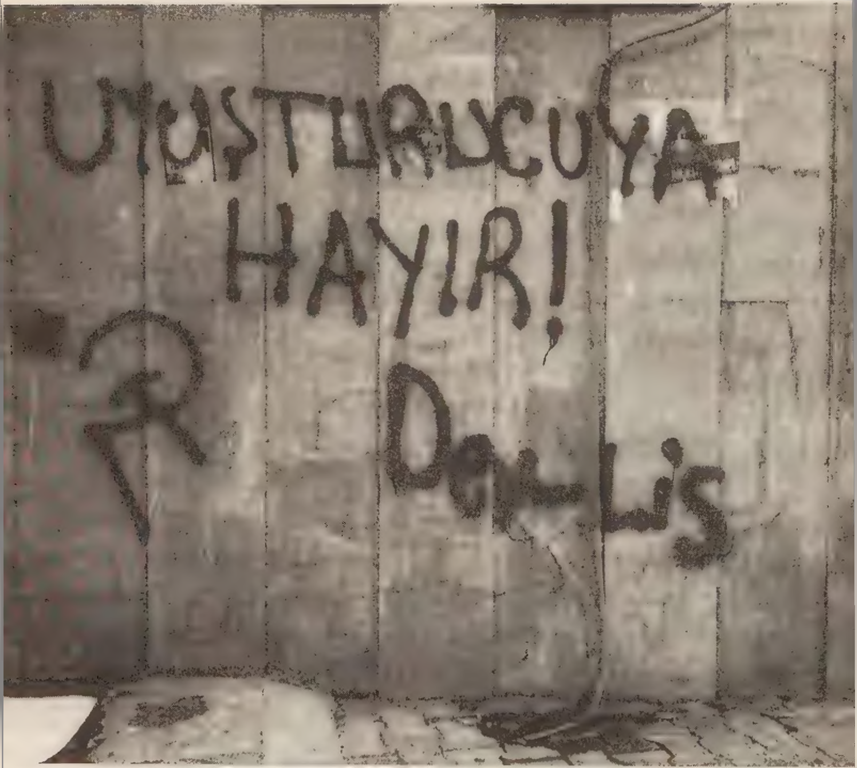
Dijital delilin" yargı tarafından dikkate alınmadığı, bili-ıen tek örnek, 2010 yılında Başbakan Recep Tayyip Erdo-an hakkında, "wikileaks" adlı sitede yayınlanan ABD bel-eleri oldu. ABD'nin Türkiye Büyükelçisi Eric Edelman ta-afından 30 Aralık 2004'te Beyaz Saray'a gönderdiği bir ya-ışmada, Erdoğan'ın İsviçre'deki bankalarda sekiz ayrı hesa-ının bulunduğundan bahsedilmesi üzerine Halkın Kurtu-ış Partisi (HKP) suç duyurusunda bulundu. Ankara Cum-

huriyet Başsavcılığı, Beyaz Saray'ın bile doğruluğunu kabul ettiği bu belgeleri, iki yıl süren bir soruşturmanın ardından, tek başına yeterli saymayarak, kovuşturmaya yer olmadığına hükmetti:

> "İnternette yayınlanan belgelerin gerçekten diplomatik nitelikte belgeler olduğu ispatlanamamakla birlikte bu nitelikte olduğu kabul edilse bile objektif nitelikte diğer bilgi ve belgeler ile doğrulanmadıkça ceza hukukunda ispat açısından değeri yok denecek kadar azdır.
>
> Başka delillerle doğrulanmayan subjektif değer yargıları veya dedikodu malzemesi niteliğinde olabilecek belgelere delil değeri verilmesi halinde sanal ortamda devletler hukuku açısından bir ülkenin iç işlerine müdahale niteliğinde, o ülkedeki siyaseti, ekonomiyi, hatta bağımsızlığını doğrudan etkileyebilecek nitelikte bulunan rakip devletlerin faaliyetlerine gerekenden fazla değer verildiği takdirde evrensel hukuk ilkeleri açısından da kabul edilemez sonuçlara yol açabilecektir."[38]

Bu karar verildiği günlerde İzmir'deki, yalnızca "dijital verilere" dayanan ve başkaca "bilgi ve belgelerle doğrulanmayan" askeri casusluk davası hâlâ başlamamıştı.

38 Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2010/3633 soruşturma, 2012/1778 karar numaralı ve 9 Kasım 2012 tarihli kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı.

Mersin'de duvara yazılan "Uyuşturucuya Hayır!" yazısı nedeniyle iki genç tutuklandı, ceza aldı.

PROPAGANDA

DOĞUM GÜNÜNDE LİNÇ

İzmir güneş altında adeta kavruluyordu. Diyarbakırlı Balgün Ailesi, Cuma gününe denk gelen 20 Ağustos 2005'te soluğu Seferihisar'daki yazlıklarında almıştı.

Ağabey Naim Doğan Balgün, eşi Fikriye ve kızı; kardeşi Eyüp Balgün, eşi Makbule ve kızı ve küçük kardeşleri Veysel Ferit Balgün... Tesadüf, Balgünlerin eniştesi olan İbrahim Halil Bedük de çalıştığı kurumda terfi edince sevincini paylaşmak için eşi Naime ve oğlunu alarak aileye katıldı. Cumartesi günü denizden hiç çıkmadılar. Pazar da...

Pazar akşamı, 21 Ağustos'ta, Naim Doğan Balgün'ün doğum günüydü.

Akşam saat 8'de İpekkum Plajı'ndan dönerken, pasta almak için Ürkmez beldesine uğradılar. İki araç halinde çarşıya girerken, komşuları Uğur Tanık ve eşiyle karşılaştılar. Üç araba halinde pazara girdiler. İki araç park etti, biri açıkta kaldı.

Naim Doğan Balgün, ayağında terlikleri, üzerinde şortuyla araçtan inip pastaneye yöneldiği sırada, karşılarındaki kahvehaneden, "O arabayı çek oradan" diye bir ses geldi.

Newroz'dan bir enstantane.

Sesin sahibi, Uzman Çavuş Bülent Koç'tu.

Balgün, "Pasta alıp döneceğiz" dedi.

Çavuş Koç, "Sana çek dedimse çek ulan" diye bağırarak yerinden kalktı, ailenin yanına geldi. Balgün derdini anlatmakla meşgulken; Koç, "Nerelisin?" diye sordu. Balgün de "Diyarbakırlıyım" diye yanıt verdi. Bunun üzerine Koç, "Ben dağlarda çok Diyarbakırlı yaptım. Sizler PKK'lısınız, Kürtsünüz" diye bağırıp kafa attı.[1]

---

1 Naim Doğan Balgün'ün 3 Nisan 2006'da İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde talimatla alınan ifadesi.

Çavuş Koç ise aksini iddia ediyordu. Koç'un iddiasına göre Naim Doğan Balgün, "Kimsin lan sen, aracımızı kaldıramazsın" diye bağırmış, evrakları istemesi üzerine de, "Sen belindeki silaha ve üstündeki üniformaya mı güveniyorsun? Ben daha önce çok asker sinkaf ettim, seni de ederim" demiş ve yumruk atmıştı. Bir yumruk da Veysel Ferit Balgün'den yemişti.[2]

O an birdenbire çarşı karıştı. Havada masalar ve sandalyeler uçuyordu.

"PKK'lılar jandarma dövüyor" diye toplanan, CHP'li Ürkmez Belde Belediye Başkanı Osman Ürkmez'in de aralarında bulunduğu onlarca kişi üzerlerine üşüşünce Balgünler araca sığındılar. "Galeyena gelen halk" aracın kapılarını açmış, aileye yumruklarla ve tekmelerle saldırıyordu. Araçta, üç yaşındaki İpek Berfin de vardı. İpek Berfin, "İnsanların aracı salladıklarını, kapılara vurduklarını, 'Dışarı çıkın, size gününüzü göstereceğiz' dediklerini, annesinin eliyle gözlerini kapatıp 'Dışarıya bakma' dediğini" hayal meyal hatırlıyordu.[3]

Jandarmalar o hengâmede Balgünleri araçtan çıkarıp minibüse soktu. Onlar araçtayken, sivil giyimli biri hepsini copladı. Sonra jandarmalar vurdu. Dipçik, Naim Doğan'ın kaşını yardı. İçeride dayak sürerken, dışarıda sayıları artan saldırganlar, jandarmanın önünü kesmiş, "Onları bize verin" diyordu. Araç kalabalığı yarıp Ürkmez Jandarma Karakolu'na vardı. Dayak karakolda da sürdü; yüzükoyun yatırılıp coplarla dövüldüler. Naim Doğan'ın burnu kırıldı.

Aileler de önce Ürkmez Jandarma Karakolu'na, sonra da Seferihisar Tutukevi'ne götürülerek bahçede birer şüphe-

2 Bülent Koç'un 22 Ağustos 2005'te Doğanbey Jandarma Karakolu'nda alınan ifadesi.

3 TİHV İzmir Temsilciliği'nin İpek Berfin Balgün'e ait 6 Kasım 2005 tarihli başvuru epikrizi.

li gibi alıkonuldu. İki anne, bir baba, üç eş, bir kız kardeş, üç çocuk bir gece aç susuz halde bahçede tutuldu; tuvalete gitmelerine bile izin verilmedi. Gözlerinin önünde oğulları, eşleri ve babaları dövülüyor, karakolda dayak sesleri geliyordu.

İbrahim Halil Bedük'ün eşi ve üç kardeşin ablası olan Naime Kumral Bedük, karakola çıktığında, "Eşi ve üç kardeşini çıplak, kan içinde yerde yatırılmış halde" gördü.[4]

Balgünler ölümlerden ölüm beğenirken, jandarma görevlileri harıl harıl ifade alıyordu. İlkin kendilerinden başladılar. Uzman Çavuş Bülent Koç dövüldüğünü iddia ediyor, halkın "galeyana geldiğini" savunuyordu:

> "Ürkmez halkı 'Bırakın bu şerefsizleri. Bunlar biz PKK'lıyız diye bağırıyorlar. Onları biz linç edeceğiz, elimizden almayın' dedilerse de biz şahısları devriye aracına bindirerek, aracın etrafında güvenlik çemberi oluşturduk. Ancak şahıslar araç içerisinden halka doğru el kol hareketleri yaptılar ve taşkınlıklarına devam ettiler."[5]

73 tanık, tek ifade

Jandarma Levent Yakut, Balgünlerin önce ilçe jandarma komutanına ve ardından da kendisine vurduklarını ileri sürüyor, "Kaşım patladı, gözümün alt tarafı yırtıldı, kanamaya başladı. Benim üstüm başımın kan içinde olduğunu ve bize vurduklarını gören Ürkmez halkı şahısları sopalarla dövmeye başladı" diyordu.[6] Toplam yedi jandarma şikâyetçiydi.

---

4 TİHV İzmir Temsilciliği'nin Naime Kumral Bedük'e ait 6 Kasım 2006 tarihli başvuru epikrizi.

5 *A.g.e.*

6 Levent Yakut'un 22 Ağustos 2005'te Seferihisar İlçe Jandarma Komutanlığı'nda alınan ifadesi.

Doğanbey Jandarma Karakolu 21 Ağustos gecesi ve 22 Ağustos sabahı tam mesai yaparak, 73 Ürkmezlinin "tanık" sıfatıyla ifadesini aldı. Başçavuş İlker Nil'in aldığı ifadeler, nasıl oluyorsa, hem birbirlerininkiyle aynı, hem de gerginliği ateşleyen Çavuş Bülent Koç'unkini doğruluyordu. Fazladan, Balgünlerin bıçak ve sopa çektiğini, "Kahrolsun asker, yaşasın PKK" diye bağırdıklarını ve halkı asker dövmek için galeyana getirdiklerini ileri sürüyorlardı:

> "Jandarma trafik ekibi, 'Park yasağı var, girişi kapatmayın, aracınızı başka yere park edin' dedi. Araçtan inen 5-6 erkek 'Biz istediğimiz yere park ederiz, siz kim oluyorsunuz?' diye karşı geldi. Jandarmada görevli arkadaşlar 'Lütfen zorluk çıkarmayın' diyerek, uyardılar. Şahıslar uyarılara aldırış etmeyerek, 'Biz çok asker sinkaf ettik, siz kimsiniz, amımıza koyarız' diyerek, ekibin üzerine yürüdüler, vurmaya başladılar. Aynı anda 'Kahrolsun asker, yaşasın PKK' diye bağırmaya başladılar. Askere saldırı olunca biz ve orada bulunan vatandaşlar araya girdik. Ama bu şahıslar durmayarak, ekmek bıçağını çektiler ve 'Hepinizin anasını sinkaf etmeye geldik, saldırın askerlere' diye vatandaşı galeyana getirmeye çalıştılar, askerlere yumruk ve sopa ile bıçakla saldırdılar. Vatandaşlar PKK diye bağıran şahısların üzerine saldırarak linç girişiminde bulundular. Jandarma vatandaşın elinden şahısları kurtararak, müdahale etti ve ortalığı sakinleştirdi. Jandarma müdahalesi olmasaydı veya gecikmiş olsaydı şahıslar linç edilebilir, sonucu ölüm bile olabilirdi. Bu şahıslar jandarma tarafından emniyete alındığında taşlı sopalı arkadan saldırdılar ve askerlere vurdular. Eyüp Balgün'ün elinde bıçak vardı. Askere küfür edilmesi ve darp edilmesi bizi çok üzmüştür."[7]

---

7 Cüneyt Sungur ve 66 Ürkmezlinin 21 ve 22 Ağustos'ta Doğanbey Jandarma Karakolu'nda alınan ifadesi.

Balgünler 22 Ağustos'ta Seferihisar Adliyesi'ne getirilirken binanın çevresini 1.500 kişi sardı. Gerginlik o kadar büyüdü ki, çevre ilçelerden takviye jandarma geldi. "Kahrolsun PKK" sloganları atılıyor, tekbirler getiriliyordu. Kimileri adliye duvarlarına tırmanıp içeriye girmeye yelteniyordu. Naim Doğan ve Veysel Ferit Balgün'ün sağlık muayenesi için Seferihisar Devlet Hastanesi'ne götürüldüğü öğrenilince linç girişimi hastaneye taşındı. İki kardeş güç bela kurtarıldı.[8]

İbrahim Halil Bedük'ün 50 yaşındaki annesi Zeynep, adliyenin biraz uzağında, bu olan biteni korkarak izliyordu. Yanındaki Naim Doğan Balgün'ün annesi yüz felci geçirmişti:

> "Savaş yeri, mahşer yeri gibiydi. Asla unutamayacağım. Ürkmez'den otobüslerle insanlar getirilmişti. (Bana) Belden aşağı felç gelmiş gibi geldi. Ellerimi başıma vurdum, 'Çocuklarım' diye bağırdım. (Oğlum) Adliyenin arka kapısından getiriliyor, felaket şekilde linç edildi. Gençlerden biri, 'Niye ağlıyorsunuz teyze, ben PKK'lının kulağını kestim, alkış yap' dedi. Korkumdan tempo tutmuş gibi yaptım. Deli gibi torunumu arıyordum. Deli gibi millet uçuyordu. Jandarma halk birbirine girmişti. Dünürüm Doğan'ın annesinin yüzüne felç geldi. Oğlunu görmüştü. 112 çağırıp götürmeye çalıştık. Ağlamaya başladım. 'Ağlamayacağım' demiştim. Allahu ekberler, İstiklal Marşları, tekbirler... unutulmazdı. Bunu yapanlar insan olamaz diye düşünüyorum."[9]

---

8 Seferihisar Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2005/1204 numaralı soruşturma kapsamında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdiği 22 Ağustos 2005 tarihli yazı.

9 TİHV İzmir Temsilciliği'nin Zeynep Bedük'e ait 6 Kasım 2006 tarihli başvuru epikrizi.

Naim Doğan, Eyüp ve Veysel Ferit Balgün kardeşler, eniştеleri İbrahim Halil Bedük, dostları Uğur Tanık, "görevi yaptırmamak için direnme, kasten yaralama ve Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet" suçundan savcılığa sevk edildiler. Naim Doğan Balgün, jandarmalara vurmadıklarını, aksine asker tarafından dövüldüklerini, "galeyana gelen halk" tarafından linç edildiklerini vurguluyor; "Ne olduğunu anlamadan havada masa ve sandalyeler uçuşmaya başladı, halk galeyana geldi, bize saldırdılar" diyordu. 1973 doğumlu Balgün, en çok da "Kahrolsun asker, yaşasın PKK" diye slogan attıkları iddiasına içerlemişti. Onlar, Diyarbakırlıydılar fakat Kürt değil, Araptılar. Balgün, "Hayatımda hiçbir zaman devletime ihanet etmedim. Böyle bir suçtan itham edildiğim için utanç duyuyorum. Bu devletin ekmeğini yiyoruz. Çok üzülüyorum" diyordu.[10] 1982 doğumlu Veysel ise askere gitmek istediği halde, bir eli sakat olduğu için alınmadığını anlatıyor, adeta ağlıyordu:

> "Ben Türk askerine kesinlikle laf söylemedim. Söyleyenin de Allah belasını versin. Ben Arap kökenliyim. Rahatsız olduğum için beni askere almadılar. Ancak ben askere gitmek için uğraştım. Halen de askere gitmek istiyorum. Olaylar niye bu aşamaya geldi, bilmiyorum."[11]

Kaymakam: Vatandaş pabuç bırakmıyor

Eyüp Balgün, "Ben vatanıma bağlı bir insanım" derken, eniştеleri İbrahim Halil Bedük, "PKK ile bağdaştırılmaktan utanç

10 Naim Doğan Balgün'ün 22 Ağustos 2005'te Seferihisar Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

11 Veysel Ferit Balgün'ün 22 Ağustos 2005'te Seferihisar Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

duyuyorum. Hiçbir şekilde böyle bir söz ağzımdan çıkmadı. Askere el kaldırmadım, linç girişimiyle karşı karşıya kaldık" diye konuşuyordu. Arkadaşları Uğur Tanık da, "Ben askerliğim sırasında PKK ile bizzat Yüksekova'da savaştım. Hiçbirimizden PKK'lı çıkmamıştır" diye çıkışıyordu.[12]

Onlar bu savunmayı yaparken, Seferihisar Kaymakamı Dr. Mehmet Gödekmerdan ise basına "Vatandaş devlete ve askere karşı yapılan hareketlere pabuç bırakmıyor" diyordu.[13]

Hâkim beş mağduru da tutukladı. Adliyeden Buca Kapalı Cezaevi'ne sevk edilirken bile linç girişimine uğradılar. Savcı Ahmet Türkoğlu, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na yolladığı yazıda, "Olay sebebiyle ilçe genelinde halkın galeyana geldiği, daha başka müessif olayların olmaması" için mağdurların da dosyanın da İzmir'e gönderildiğini belirtiyordu. Adeta "haydut" olarak görüldüklerinden, evraka, "Dikkat kaçarlar" diye not düşmüştü.

İçişleri Bakanlığı müfettişleri beldeye gelip ifade alınca, "Ürkmez İsyanı"nın da gerçek yüzü açığa çıktı. Böylece başsavcılık, jandarmada bir örnek ifade vermiş 73 tanığı tekrar çağırıp dinledi. İşte o zaman, Aziz Nesin'i bile mumla aratacak bir "galeyan" öyküsü yazıldı.

JANDARMA YAZDI, BİZ İMZALADIK

Ürkmez İsyanı'ndaki ilk çatlak ses Balgünler tarafından dövüldüğü öne sürülen İlçe Jandarma Komutanı Murat Çelik'ten geldi. Yumruk yemediği gibi, "Halk kalabalık olduğu için aracın arka ve yan kapısını açıp içeride bulunan beş ki-

---

12 Seferihisar Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2005/266 değişik iş numaralı ve 22 Ağustos 2005 tarihli sorgu tutanağı.

13 Avukat Kemal Kırlangıç'ın 13 Aralık 2005'te İçişleri Bakanlığı'na gönderdiği şikâyet dilekçesi.

şiye saldırıyorlardı, ellerine geçirdikleri plastik sandalyeler, tekme ve yumrukla vurmaya çalışıyorlardı" diyordu.[14]

1 Eylül'de de diğer tanıklar davet edildi. 73 tanıktan yalnızca birkaçı Naim Doğan Balgün'ün Çavuş Bülent Koç'un göğsüne yumruk attığını yineledi. On gün önceki "sloganlı, bıçaklı ve sopalı" ifadeden eser yoktu. Tamamına yakını, beş kişinin onlarca Ürkmezli tarafından dövüldüğünü anlatıyordu. Bir bölümü ise olayı görmediğini, yalnızca duyduğunu söylüyordu.

Savcı, "Peki jandarmada neden böyle dedin?" diye sorduğunda, manzara aydınlığa kavuşmuştu. Tutanağı jandarma yazmış, gören, göremeyene imzalatmıştı.

İçlerinde turistler bile vardı.

Balgünleri dövenler dâhil, herkes "tanık" olmuştu.

Görmedim, arkadaşlar anlattı:

> **Abit Ballan:** Dükkânda otururken, dışarıda gürültü kavga sesleri duydum. Vardığımda, 100-150 kadar insan toplanmıştı. Bir kısmı jandarmanın korumaya çalıştığı bazılarına hücum ediyordu. Vatandaşlar arasında jandarmanın dövüldüğünü gören, şahısların terörist olduğu, PKK'lı olduğu gibi söylentiler vardı, halk galeyana gelmişti. Net olarak kimin kime vurduğunu görmedim. Ana baba günüydü. Bazı vatandaşlar, 'Gidelim bunlardan şikâyetçi olalım, askerimizi nasıl döverler' gibi sözler söyleyince ben de tanık olarak jandarmaya gittim. Fakat duyduklarımı da söylemişim. İfademi okumadan imzaladım. Çünkü ortalık çok kalabalıktı. Jandarma ifade alıyordu. Benim şimdi söylediklerim, gördüklerimdir.

> **Hasan Usta:** Olay yerine vardığımda, tahminen 70-80 kişi toplanmıştı. Kalabalıktan bir kısmı şahısları dövmeye,

14 Murat Çelik'in 24 Ağustos 2005'te Seferihisar Cumhuriyet Başsavcılığı'nda alınan ifadesi.

jandarma ise hücum eden kalabalığın elinden vatandaşları kurtarmaya çalışıyordu. Jandarmalar beş kişiyi resmi minibüse bindiriyorlardı, halk da minibüse saldırmaya çalışıyordu. Üniformalı ve rütbeli bir şahsın sol gözünden kanlar aktığını gördüm. Slogan duymadım, kimin kime vurduğunu görmedim. Gördüğüm, toplanan kalabalığın beş kişiye saldırmasıydı. Bıçak ya da tabanca görmedim. Kalabalıkta bunlar teröristmiş, bunlar PKK'lıymış, askere vuruyorlar gibi bağırıp çağırıp söyleyenler vardı ama kim diyordu, bilemiyorum. Ben olayda seyirciydim, hiç karışmadım.

Ayhan Asartepe: Sadece Naim Doğan Balgün'ün Çavuş Bülent Koç'a yumruk attığını gördüm. Kimin kime vurduğunu görmedim. Slogan attıklarını duymadım ama vatandaşlar arasında 'Bunlar asker vuruyorlar, bunlar PKK'lı, terörist' şeklinde dedikodu vardı. Şahısların hepsi de saldırgan değildi. Hatta İbrahim Halil Bedük, olayları yatıştırmaya çalışıyordu.

Cüneyt Sungur: Tahminen 50-60 kadar kalabalık vardı. Hâlâ daha olay yerine başka vatandaşlar akın akın geliyordu. Toplanan kalabalık bazı şahıslara saldırıyordu.

Hasan Soner Yeşilova: Restoranda çalışmaktayım. Jandarma ile bazı vatandaşlar arasında bir olay meydana gelmiş, ben olayı hiç görmedim. Fakat olayı gördüğünü söyleyen herkes çelişkili konuşmalar yapıyordu. Bizim lokantada bazı konuşmalar oldu. Ben de duyduklarımı söylemek için kendiliğimden karakola gittim, duyduklarımı söyledim. Olay yerinde bir tutanak tutulmuş, bunu da imzaladım. Ama olayları hiç görmedim, duyduklarımı söyledim.

Feremez Kaytar: Şahısların slogan attığını duymadım ama vatandaşlar arasında bunlar teröristmiş, askerimize vuruyor gibi tartışmalar vardı. Ancak hangi vatandaşlar söyledi,

tam hatırlamıyorum. Jandarmaya ifade verirken vatandaşların söylediklerini de yazdırdım.

İbrahim Hamur: Ben orada duyduklarımı görmüş gibi anlatmıştım. Tutanağı da jandarma olaydan sonra tuttu. Olayı görenler gelsin imzalasın dedi, ben de imzaladım.

Aydın Küçükkural: Alptekin Petrol'de pompacıyım. Olayı vatandaşlardan duydum, merak amacıyla gittim. Burada jandarma tutanak tutuyordu, imzaladım. Ama ne yazdığını okumadım. Jandarma karakolunda da olayları duydum diye gittim, beyanda bulundum. Ben olayı baştan sona hiç görmedim.

Ahmet Bostancı: Tatil amacıyla Ürkmez'de bulunduğumuz sırada kalabalığın toplandığını ve PKK'lılar jandarmayı dövüyorlar gibi sözler söyleyerek bir yere hücum ettiğini görerek, merak saikiyle olay yerine vardık. Ürkmez'de fazla kimseyi tanımayız. Slogan duymadım. Jandarma 'Bir tutanak tuttum, imzalayacak var mı' dedi, imzaladım ama okumadım.

Linç yok, itme kakma varmış

"Ürkmez İsyanı" aydınlığa kavuşunca beş tutukludan Eyüp Balgün, İbrahim Halil Bedük ve Uğur Tanık 1 Eylül 2005'te; Naim Doğan ve Veysel Ferit Balgün ise 13 Eylül 2005'te bırakıldı. "Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet" suçlaması düştü. Fakat "hamamın namusunu" kurtarmak adına, yedi jandarmayı yaraladıkları iddiasıyla dava açıldı.

İddianame bütünüyle jandarmanın anlatımına dayanıyordu. İddiaya göre beş mağdur, Çavuş Bülent Koç'a küfredip yumruk atmıştı. Müdahale için gelen jandarmalara da yumrukla vurmuş, "itmek tutmak gibi hareketlerle engel olmuşlar, kaçmaya çalışmışlar"dı.

Ya linç edilmeleri?

Savcı, bu noktada hayli "insaf" sahibiydi.

Karşılıklı "itme kakma" halinden söz ediyordu:

> "Günlerden pazar olması, semt pazarının orada bulunması, mevsim itibariyle iç turizmin ve yazlıkçıların yoğun olması, olayın meydana geldiği yerde beldenin üç büyük kahvehanesinin bulunması ve o anda kahvede vatandaşların birinci lig maçını izliyor olmaları nedeniyle çok sayıda kalabalığın şüphelilere, bir kısmı olayın daha da büyümesini engellemek için, bir kısmı müessir fiilde bulunmak için orada müdahalede bulundukları... halk kitlesinden şüphelilere yönelik, şüphelilerden de halka ve jandarmaya karşı itme kakma ve sövmeler olduğu..."[15]

Altı ay ceza verildi

Dava Seferihisar Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü. İlk duruşmada "mağdur" jandarmalar dinlendi. Jandarmalar hem iddianameyi çürütüyor, hem de topu "tanıklık" yapan 73 Ürkmezliye atıyordu. Tam bir komediydi. Örneğin Çavuş Levent Yakut, "hatırlayamadığı" bir sanığın kendisine ve ilçe jandarma komutanına vurduğunu iddia ederken (Ki bu savı Komutan Murat Çelik reddediyordu) "kendisine ve jandarmalara küfredilmediğini" belirtiyor, "'Biz PKK'lıyız' dediklerini duymadığını" kaydediyordu. Ufuk Kaya da kendisine "arkadan vurulduğunu, dolayısıyla vuranı görmediğini" vurguluyor, "Kimse küfretmedi" diyordu. Mehmet Ceylan, "Yalnızca ikisi direndi, biri vurdu" derken, Bülent Koç ise iddianameyi yineliyordu. Fakat o da PKK iddiasını yalanlıyordu.[16]

---

15 Seferihisar Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2005/1204 soruşturma, 2005/406 esas, 2005/215 iddianame numaralı ve 30 Aralık 2005 tarihli iddianamesi.

16 Seferihisar Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen 2006/12 dosya numaralı davanın 13 Mart 2006 tarihli duruşma tutanağı.

Dava üç yıl sürdü.

Üç yılın sonunda üçü beraat ederken, Naim Doğan ve Veysel Ferit Balgün kardeşlere "görevi yaptırmamak için direnme" suçundan altışar ay yirmişer gün hapis cezası verildi. "Duruşmalardaki tutum ve davranışları dikkate alınarak ileride suç işlemeyecekleri yönünde olumlu kanaat oluştuğundan" hükmün açıklanması ertelendi.[17]

Yani, mahkeme, hiçbir şey olmamış saydı!

Sahiden, öyle miydi?

CHP'Lİ BAŞKAN LİNÇTEN SANIK...

Balgün Ailesi, saldırıdan hemen sonra başvurdukları TİHV İzmir Temsilciliği'nde kontrolden geçirilmişti. Raporlar manzaranın ne denli ürtükücü olduğuna işaret ediyordu. Naim Doğan Balgün'ün burnunda kırık, alnında, kaşında, boynunda, her iki omzunda, kolunda ve parmaklarında çok sayıda sıyrık ve ağrı tespit edildi. Balgün, "Cezaevinde ilk gün yürüyemedim" diyordu. Hazırlanan raporda, gözaltı sonrasında verilen sağlık raporu için, "Çok ciddi eksiklik ve hatalar içerdikleri, bilimsel, objektif ve etkin bir tıbbi inceleme olmaktan uzak oldukları" vurgulandı.

Bir de etkisinden kurtulamadıkları ve aylarca süren korkular ve buhranlar vardı.

Örneğin İbrahim Halil Bedük, sokakta yürümeye çekinir olmuştu:

> "Son derece neşeli ve girişken bir insan olduğunu, fakat olaydan sonra kalabalıktan kaçtığını, sokakta yürümekten çekindiğini belirtiyor. (İş ziyareti nedeniyle çarşıdaki bir yere gitmek zorundaydım. Çarşıya geldim, arabadan çıktım ama sanki herkes üzerime geliyordu. Hemen ara-

---

17 Seferihisar Asliye Ceza Mahkemesi'nin 6 Mayıs 2009 tarihli duruşma tutanağı.

baya bindim, kapıları kapattım. Bir yanım diyor ki, 'İnsanlar sana niye bir şey yapsınlar' ama diğer yanım 'Şu PKK'lı deseler yine linç edecekler' diyor. İnsanlara hiç güvenim kalmadı.) Yemek yiyemediğini, altı kilo verdiğini, çabuk sinirlendiğini..."[18]

Peki, en büyük hayali askere gitmek olan engelli Veysel Ferit Balgün...

> "Jandarmaların yaptığı hakaretler, bağırmalar, çağırmalar geliyor aklıma. Ağlamak istiyorum. Zor tutuyorum kendimi. Kolay kolay ağlamam aslında. Ablamı kaybettiğimde bile ağlamadım. İnsanların sorunlarına çözüm bulurdum. Şimdi kendimin ihtiyacı var. Uzman çavuş aklıma gelince 'Öldürsem içim rahat etmez' diyorum. İnsanların sanki suçluymuşum gibi baktığını hissediyorum. Ben özürlüyüm diye askerlikten muaf edildim. Ama (gideyim diye) çok uğraştım. Artık gitmem. Soğutuldum askerden, polisten. Arkadaşım 'Askerde uzman felan olurum belki' diyordu, 'Olursan ilk ben saldırırım sana' dedim."[19]

TİHV'de verilmiş bütün raporlarda "Gözaltı öncesi, gözaltına alınma süreci, gözaltı ve gözaltı sonrası süreçte maruz kaldığı muameleler işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele kapsamı içinde değerlendirilmiştir" deniyordu.

Başsavcılık susuyordu. Devlet susuyordu.

Bir kişi susmadı.

---

18 TİHV İzmir Temsilciliği'nin İbrahim Halil Bedük'e 6 Kasım 2006 tarihli Tıbbi Değerlendirme Raporu.

19 TİHV İzmir Temsilciliği'nin Veysel Ferit Balgün'e ait 6 Kasım 2006 tarihli Tıbbi Değerlendirme Raporu.

Tanığa iftira davası açıldı

Avukat Kemal Kırlangıç, 2012 yılında sona eren 73 yıllık ömrünü hukuk savaşımına adamıştı. 12 Eylül'e ve DGM'lere karşı en cesur tavrı takınanlar içindeydi. Balgünler de Kemal Kırlangıç'ın kapısını çalmıştı. Kırlangıç, linççilerin peşini hiç bırakmadı. Balgünlerin TİHV İzmir Temsilciliği'nde kontrolden geçirilmesine öncülük etti.

Sonra bu raporları Seferihisar Başsavcılığı'na sunarak; Uzman Çavuş Bülent Koç, Balgünleri döven linççi grup içindeki CHP'li İlçe Belediye Başkanı Osman Ürkmez ve iki akrabası, gerçek dışı sağlık raporu hazırladığı iddia edilen Dr. Gürkan Sapmaz ile Doğanbey Jandarma Karakolu'nda sahte tutanak hazırlayıp imzalatan beş jandarmadan şikâyetçi oldu. Linci "karşılıklı itme kakma" gören Seferihisar Başsavcılığı, tahmin edileceği üzere, ek kovuşturmaya yer olmadığına hükmederek, dosyayı kapattı.

Kırlangıç, bu karara Karşıyaka 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde itiraz etti. Üst mahkeme, CHP'li Ürkmez'in yargılanmasına izin verdi. Zira Abdullah Albayrak adlı bir tanık, "Ürkmez'in Balgünler'den bir kişiye eliyle vurduğunu" söylemişti. Mahkeme bu tanıklığı yeterli sayarak kararı Ürkmez yönünden kaldırdı.[20]

Seferihisar Asliye Ceza Mahkemesi'nde "kasten yaralama" iddiasıyla açılan dava, 5 Şubat 2007'de son buldu. Albayrak ifadesini geri alınca Ürkmez beraat etti. Buna karşılık Albayrak hakkında "iftira" suçundan dava açıldı.[21]

Sonuçta, bir tek linççi bile Seferihisar'da ceza almadı.

Olan, mağdurlara oldu.

---

20 Karşıyaka 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2006/167 numaralı ve 13 Mart 2006 tarihli kararı.

21 Seferihisar Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2006/113 esas ve 2007/19 karar numaralı 5 Şubat 2007 tarihli kararı.

İstanbul'da Şevket Arslan ve Nuredin Doğan gibi...
Onlara kurşun yağdırılmıştı.

VURAN SERBEST, VURULAN İÇERİDE

Anayasa Mahkemesi'nin DTP'yi kapattığı 13 Aralık 2009'da İstanbul'daki partililer bu kararı protesto etmek için Beyoğlu'ndaki il binası önünde toplandı. Bin kadar gösterici içinde; birbirini hiç tanımayan Hakkârili Şevket Arslan ve Mardinli Nuredin Doğan da vardı. 1973 doğumlu Arslan, Fatih'te esnaftı; 1991'li Doğan ise tekstil işçisiydi. Doğan'ın yanında kardeşi ve teyzesinin oğlu vardı. İlkin basın açıklaması yapıldı, sonra yürüyüş...

Yürüyüş sloganlarla sürerken, polisler müdahale etti; Tarlabaşı Bulvarı karıştı. Göstericiler de polise taşla karşılık verdi. İki İETT otobüsü, beş araç, bir dükkân ve bir evin camları kırıldı.

İçlerinde Şevket Arslan ve Nuredin Doğan'ın da bulunduğu grup bu gerginliğe karışmadı. Onlar Tarlabaşı'ndan Dolapdere'ye doğru inmekteyken, ara sokaklardan MHP'li olduğu iddia edilen bir grup çıktı. Ellerinde tüfekler, tabancalar ve bıçaklar vardı. TV kameralarının önünde tetiğe bastılar. Havada uçuşan mermilerden biri, Arslan'ın dizine saplandı. Arslan kanlar içinde yere yığıldı:

> "Basın açıklaması bittikten sonra ana caddeye çıkmak isterken silah sesi duydum. Bu sırada dizimin üst tarafında acı hissettim. Yaklaşık 80-100 metre ileride bir erkek şahsın elinde tabanca gördüm. Ancak bu şahsın yüzünü net olarak görmedim."[22]

---

22 Şevket Arslan'ın 14 Aralık 2009'da İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nda (CMK 250. Madde ile Yetkili) alınan ifadesi.

Yalnızca yardım etti

Silahlar patladıktan ve Arslan düştükten sonra etrafında kim varsa kaçışmaya başladı. Başını kaldırdığında, Nuredin Doğan'ı gördü. "Yardım et" dedi. Doğan da Arslan'ı omuzlayıp kaldırdı ve yola çıkardı. Hastaneye götürmek üzere minibüse bindirdi. Bu araçtan indirilince bir başkasına bindirerek, Haseki Devlet Hastanesi'nin yolunu tuttu. Arslan'ın tedavisi sürerken, insanlık vazifesi gereği, yanında bekledi. Bir ara hastane polisine giderek, ifade verdi. Ardından TEM ekibi gelip Doğan'ı gözaltına aldı.

Doğan, "Bir yanlışlık olmalı" diye düşünüyordu.

Hayır, yoktu. Üstelik Doğan'dan sonra, yaralı haldeki Arslan da götürüldü.

"Silahlı terör örgütü üyeliği ve mala zarar" iddiası ve tutuklanmaları istemiyle 14 Aralık'ta İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ne sevk edildiler.

Doğan, yardım etmese, birkaç adım mesafedeki evine gitse, bu duruma düşmeyecekti. Arslan vurulmasa, kurtulmuş olacaktı. Arslan, "Başkalarının evine ve iş yerine taş atmam mümkün değildir çünkü ben de evime, iş yerime atılmasını istemem" dedi. Ne var ki tutuklandılar.

Arslan'ı silahıyla yaralayan üç şüpheli de aynı adliyede sorgudaydı. Arslan ve Doğan cezaevine götürülürken, onlar tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

Saldırganlar "mahalleli vatandaş" oldu

O güne kadar hiç tanışmayan, biri vurulduğu, diğeri ona yardım ettiği için tutuklanan Arslan ve Doğan, Kocaeli 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde aynı hücreyi paylaştılar. İddianamede, gösteride meydana gelen hasar anlatıldıktan sonra, saldırganlar için, "Bir grup mahalleli vatandaşın olaya müdahale

etmesi üzerine" Arslan'ın yaralandığı yazılıyordu. Saldırganlar savcının gözünde, "mahalleli vatandaş" olmuş, yasal bir gösteride vurulmuş Arslan ve tek suçu onu hastaneye götürmek olan Doğan, "Belirtilen deliller ve tüm dosya kapsamına" göre "terörist" olmuşlardı.[23] Suçlamalar şöyleydi: Silahlı terör örgütü üyeliği, 11 kez mala zarar verme, örgüt propagandası... Toplam 51 yıla kadar hapis cezası istendi.

İki yurttaş altı ay yattıktan sonra, 7 Mayıs 2010'daki ilk duruşmada tahliye edildi.

Yargılama sırasında eylemin görüntüleri bilirkişiye gönderildi. Bilirkişi raporuna göre slogan atan grubun bir çöp konteynırını devirip yolu kapattığı, "Şevket Arslan'ın slogan atan gösterici grup ile birlikte hareket ederek, sloganlara eşlik ettiği" tespit edildi. Taş atma var mıydı; yoktu. Yalnızca sloganlara eşlik etmişti! Nuredin Doğan hakkındaki tek kayıt, "Arslan'ı bir araca bindirirken" çekilmişti. Yargılama sonunda, yalnızca bu delillere istinaden, Arslan'a "terör örgütü propagandası" suçundan on ay hapis cezası verildi.[24]

Davanın temyiz aşamasında, Üçüncü Yargı Paketi çıktı. Paketle birlikte, "üst sınırı beş yıldan fazla olmayan suçlarda" yapılan düzenleme ile Arslan hakkındaki mahkûmiyet hükmü 24 Ağustos 2012'de kaldırıldı ve kovuşturma ertelendi.

Arslan'a ateş edenler mi?

Onlarla ilgili dava açılıp açılmadığını, açıldıysa da nasıl sonuçlandığını takip etmek mümkün olmadı. Çünkü Arslan ve Doğan'ın avukatlığını üstlenen Mustafa Eraslan, Kasım 2011'de KCK Avukatlar Davası'nda tutuklandı. Eraslan,

---

23 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/147 soruşturma, 2010/102 esas, 2010/70 iddianame numaralı ve 26 Ocak 2010 tarihli iddianame.

24 İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/118 dosya, 2011/146 karar, 2010/350 esas numaralı davanın 15 Eylül 2011 tarihli gerekçeli kararı.

İstanbul 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 50 sanıklı bu davada, ancak Mart 2013'te özgürlüğüne kavuşabildi.

Bütün bunlar olup biterken, İstanbul'dan çok uzakta, Adıyaman'ın Gerger ilçesinde bir yerel gazeteci, Hacı Boğatekin, içeride gün sayıyordu.

SEN MİSİN FETO DİYEN

Adıyaman'ın, 23.000 nüfuslu ilçesi Gerger'de, eli kalem tuttuğu saatten itibaren gazetecilikten milim sapmadı, Hacı Boğatekin. Oldum olası başı dik ve inadım inattı. Uzun yıllar ulusal haber ajanslarının ve gazetelerin temsilciğini yaptıktan sonra, ilçede 1992'de *Gerger Fırat* adlı haftalık gazeteyi çıkardı. İlk çırağı da, oğlu Özgür oldu. Bazen milletvekiliyle,

Gazeteci Hacı Boğatekin (sağda).

bazen kaymakamla ve mütemadiyen devletle kavga etti. Ne Boğatekin yıldı bundan, ne devlet...

Misal, 2001 yılında dönemin Gerger kaymakamının hesaplarda usulsüzlük yaptığını, lojmana klima aldığını, özel aydınlatma tertibatı yaptığını, masrafların birlik hesabından karşılandığını yazınca Adıyaman Valiliği'nin başvurusu üzerine "iftira" suçundan yargılandı. "Anayasa tarafından güvence altına alınmış ihbar ve şikâyet hakkı" sayesinde beraat etti.

O yıl Alibekiran Mahallesi'nde, 23 Eylül'de, özel idare tarafından gönderilen su borularının geri alınması sırasında güvenlik görevlileri ile Boğatekin arasında gerginlik yaşandı. Boğatekin gerginliği "Halka Dipçik" başlığıyla gazetesine taşıdı. Yazıda, "görev yapan polislerin geçmişte işkenceden mahkûm olduklarını, zalim olduklarını, onlarla aynı dünyada yaşayıp aynı havayı paylaşmaktan utanç duyduğunu" yazdı; yargılandı. "Kanuna karşı muhalefet" suçundan 604 TL, üç kamu görevlisine "işkenceci, gaspçı ve zalim" diyerek hakaret ettiği iddiasıyla üç kez 501 TL para cezasına çarptırıldı.

301'den hep sanık...

Gerger Fırat, 6 Temmuz 2004'te Boğatekin'in "Çete Devlet" başlıklı yazısıyla çıkınca haliyle ilçe karıştı. O günler mafya lideri Alaattin Çakıcı yakalanmış, pasaportunun bir MİT mensubuna ait olduğu haberleri yayılmıştı. Boğatekin de, Çakıcı için "Çetecibaşı" ifadesini kullanıyor, "Çete MİT'i ele geçirmiş" diyor, "Çetelere karşı ulusal kurtuluş savaşı başlatıp bu pislikten devlet bedenini temizlemedikçe bu ülkeye rahat yoktur. Ya hukuk devleti diyeceğiz, ya çeteleşmek üzere olan devlete teslim olacağız" diye bitiriyordu. "Hukuk devleti"nin Boğatekin'den yana olmaya niyeti yoktu.

Kaymakamlığın şikâyetiyle "Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin emniyet kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif" suçundan, yani 301. maddeden dava açıldı. Neyse ki mahkeme, "Yazının eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklaması olduğu ve ifade özgürlüğü kapsamında kaldığı" için Boğatekin'i suçsuz buldu.

Bir dava biterken, diğeri açılıyordu. 7 Aralık 2006'da yazdığı "Bit, Domuz ve Ağa" başlıklı yazıdaki, "Gerger'de devlet bitlendi. Gelin bu devleti dışta temizleyelim. Zaten içi devlet mafya artıklarıyla yeterince kirlenmiş" sözleri, 301'e giderken, takipsizlikle sonuçlandı.

Keza 10 Mart 2007'de, "Türkiye Yanlış Yaptı" başlıklı yazıda, Ermeniler, Süryaniler, Kürtler ve Alevilerin katledildiğini anlatınca, "gerçeği yansıtmayan olgu üzerinden devletin şahsi manevisini tahkir ettiği" için 301'den dava açıldı, beraat etti.

Yine 24 Eylül 2007'de yazdığı "Müftülükte Hırsız Var" makalesi de başına bela açtı. "Cuma günleri camide toplanan paranın yüzde 10-15'ini imamlar alıyor, onun için camide sergiye kimse para atmıyor" deyince müftülüğe "hakaret"ten iki yıl hapis cezası aldı.

Apo ile Feto

Boğatekin'in 4 Ocak 2008'de kaleme aldığı "Apo ile Feto" başlıklı yazısı, ilçede o güne kadar görülmedik bir çalkantıya neden oldu. Bu çalkantının, Gerger'den bütün bir memlekete yayılacağını, Boğatekin dâhil, kimse kestiremezdi.

Yazı, "Fethullah Gülen'in tarikat ve cemaat güçleriyle Abdullah Öcalan'ın yurtsever güçleri bugünlerde yurt ve dünya genelinde karşı karşıya gelmiş, çatışıyor" diye başlıyordu. Devamında, "TC'nin laik bekçileri şehirleri tarikat ve cemaat güçlerine bırakıp yüce dağların doruklarına çıkmış,

Apo'nun PKK'sını kovalıyor" diyordu. Boğatekin'e bakılırsa "TC'nin laik bekçileri" ile "Apo" uzlaşmalı ve "laik güçler dağlara verdiği enerjisini şehirlere çekerek, tarikat ve cemaat tehlikesini görmeli"ydi. Boğatekin, "Aksi takdirde yarın ne laik cumhuriyet kalır ne demokratik cumhuriyet ideali gerçekleşir. Bu değerler ABD'den Türkiye'ye Humeynivari şekilde gelmek üzere olan tarikat hocası Feto'nun gelişiyle tepetaklak olur. Kaygılarım çok büyük" diyordu.

Fakat "TC'nin laik bekçisi" olan Gerger İlçe Jandarma Komutanlığı dört gün sonra, 8 Ocak'ta savcılığa başvurarak, Hacı Boğatekin'in "Apo ve yurtseverleri" ifadesi ile hem "suçu ve suçluyu övdüğünü" hem de "terör örgütü propagandası yaptığını" bildirdi.

Boğatekin aynı gün ifadeye çağrılarak, Savcı Sadullah Ovacıklı'nın huzuruna çıkarıldı. Odada İlçe Jandarma Komutanı Hakan Ragıp Yüceer de oturmaktaydı. İddiaya göre Savcı Ovacıklı, *Gerger Fırat*'ı göstererek, "Apo ile Feto yazısını sen mi yazdın?" diye sordu. Boğatekin de "Evet" dedi. Ovacıklı, "Feto ile Apo'daki kastın ne?" diye sordu. O da "Feto, Fethullah Gülen'in, Apo da Abdullah Öcalan'ın halk arasındaki lakabıdır" diye yanıt verdi. Ovacıklı da "Terörist, ne dersen de, ama Türkiye'de milyonların gönlünde taht kuran Fethullah Hocaefendi hazretlerine Feto diyemezsin. Onu bu denli alaya alamazsın. Sonraki yazında özür dilersen üstüne gelmeyeceğiz. Yoksa seni yakarım" dedi, "Odamdan çık" diye bağırdı.[25]

Boğatekin, yazısıyla ilgili savcılıkta ifade vermedi. Ovacıklı da onu tutuklanması istemiyle Gerger Sulh Ceza Mahkemesi'ne sevk etti. Boğatekin, yaptığı savunmada, "Ben terör propagandası yapmadım, suçu ve suçluyu övmedim. Savcılık hakkımda soruşturma başlatırken, sadece 'Yurtsever' ifadesi üzerinde durmuştur. Yargıtay içtihatları sadece bu ifa-

---

25 Hacı Boğatekin'in 9 Ocak 2008'de HSYK'ya gönderdiği şikâyet dilekçesi.

deye dayanarak suçun oluşmayacağını belirtmiştir" dedi. Hâkim de tutuksuz yargılanmak üzere Boğatekin'i serbest bıraktı. Fakat iki taraf da kılıçları çekmişti.

58 yaşında cezaevine girdi

Boğatekin, 9 Ocak'ta Savcı Ovacıklı'yı HSYK'ya şikâyet etti. Dilekçesinde, "Savcı Ovacıklı cumhuriyetin savcısı ve savunucusu mu, yoksa Fethullah'ın mı?" diye soruyordu. Ve 10 Ocak'ta kaymakamlığa başvurarak, "Savcı Ovacıklı'nın Komutan Yüceer ve bazı polislerle *Gerger Fırat*'ın yayın yaşamını etkilemek için birlikte hukuk dışına çıktıklarını, kendisi hakkında komplo yaratmak istediklerini, gizli toplantılar yaptıklarını" iddia etti.

Boğatekin'in yaşadıkları 11 Ocak'ta www.gergerim.com adlı internet sitesinde "Savcıdan şok sözler" başlığıyla çıktı. Haber www.bianet.org adlı sitede de "Sen misin Fethullah Gülen'e Feto diyen" başlığıyla yayınlanınca, adliyesinden jandarmasına, ilçede yer yerinden sarsıldı. Savcı Ovacıklı aynı gün Gerger Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak, bu yazıların sitelerden kaldırılmasını istedi; talep kabul edildi. Boğatekin 15 Ocak'ta karara itiraz ettiyse de sonuç alamadı. Bir yandan haber, ulusal ve uluslararası basın kuruluşlarında yer buldukça Ovacıklı, sinir küpüne dönüyordu. *Gerger Fırat*'ta 28 Şubat'ta çıkan ve aynı iddiaların yinelendiği, "Hâkim komployu bozdu" başlıklı haberin yanıtı; gazetenin iki ayrı nüshasını başsavcılığa yollamadığı gerekçesiyle 300'er TL para cezası kesilmesi oldu. Bu ceza ödenmediği için Boğatekin'e iki dava açıldı. Sonra, evinde bulunmadığı saatte içeri girilerek, faturasını yatırmadığı gerekçesiyle suyu zorla kesildi.

En son, 1950 doğumlu Boğatekin, hakkında çıkarılan yakalama kararı uyarınca 13 Nisan'da "adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs, hakaret ve iftira" suçlamalarıyla 58 yaşın-

dayken tutuklandı. 12 çocuk babası Boğatekin, tam 144 gün Kâhta Cezaevi'nde yattı.

Boğatekin içerideyken, "Apo ile Feto"dan ötürü "terör örgütü propagadası" iddiasıyla Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı dava sonuçlandı. Mahkeme beş ay içinde karar verip Boğatekin'i bir yıl altı ay hapis cezasına çarptırdı.[26] Ceza, Yargıtay'dan dönüp dolaşıp, "suçu ve suçluyu övme" niteliğine bürünecek fakat Boğatekin, ceza almaktan kurtulamayacaktı. Sonuçlanan ilk dava buydu; devamı da gelecekti.

PEGUR SAVCI, KOVELHAYAT POLİSLER

Hacı Boğatekin'in tutuklanmasına yol açan, "adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs, hakaret ve iftira" suçlamalarıyla açılan dava, Gerger Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlandı. İddianameye göre Savcı Sadullah Ovacıklı, ifadeye çağırdığı Boğatekin'le Gülen hakkında bir diyaloğa, zinhar girmemişti. Boğatekin'in iddiaları için "Hiçbir şekilde yaşanmamış olup şüphelinin uydurduğu hayal ürünü" deniyordu. Boğatekin'in HSYK'ya sunduğu dilekçenin bir örneği iddianameye eklenerek, aleyhinde delil olarak kullanılıyordu.[27]

Boğatekin, Gerger'de başlayıp Kâhta'da son bulan bu yargılamada, hem HSYK'ya gönderdiği dilekçede, hem de basın yayın yoluyla "iftira" suçunu işlediği için iki yıl üç ay ve "hakaret"ten de iki yıl iki ay yedi gün hapis cezasına çarptırıldı.[28] Bir dilekçe ve haber toplam dört yıl beş ay yedi gün hapis cezası etmişti.

---

26 Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2008/38 dosya, 2008/120 karar, 2008/24 esas numaralı ve 25 Haziran 2008 tarihli gerekçeli kararı.

27 Gerger Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2008/125 soruşturma, 2008/86 esas, 2008/62 iddianame numaralı ve 10 Mayıs 2008 tarihli iddianamesi.

28 Kâhta Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2009/326 numaralı dosyasında 2 Mart 2010 tarihli gerekçeli karar.

Bir diğer dava, Boğatekin'in Gerger Kaymakamlığı'na sunduğu 10 Ocak 2008 tarihli dilekçe üzerine açıldı. Dilekçesinde, kendisine karşı bir komplo örgütlemekle suçladığı Savcı Ovacıklı'yla Jandarma Komutanı Hakan Ragıp Yüceer hemen "hukuk devletine" başvurdu. İkinci dilekçenin bedeli de, iki yıl iki ay yedi gün oldu.[29]

Boğatekin: Aslan demek istedim

İlk duruşma, 30 Mayıs 2008'de görüldü. Salon ağzına kadar polisle doluyken, altı avukattan ikisi, izlemeye gelen gazeteciler ve Boğatekin ailesi ayakta bekledi.[30] Duruşmayı haberleştirmek, bayrağı babasından devralan 1981 doğumlu Özgür Boğatekin'e kaldı. www.gergerfirat.com'da ve gazetede yayınlanan, "Tutukluluk Halinin Devamına" başlıklı haber şöyle bitiyordu:

> "Mahkemenin tutukluluk halinin devamına karar vermesinin ardından pegur yürüyüşlü Savcı Ovacıklı ve onun emrindeki kovelhayat polislerin başlarını eğerek kıs kıs güldüğü görüldü."[31]

Kürtçe bir sözcük olan "Pegur"un ne anlama geldiğini belirlemek için savcılık, bilirkişi atadı. Bilirkişi "Aksak, bozuk yürüyüşlü" anlamına geldiğini kaydederken, Boğatekin sözcüğün Gerger yöresinde "Aslan ve sağlam yürüyüşlü" anlamında kullanıldığını savunuyordu. Belirsizliği çözmek, Gerger Asliye Ceza Mahkemesi'ne düştü. Mahkeme Adıyaman'dan görüş istedi. Fakat ikinci bilirkişinin kafası karışmıştı.

---

29 Kâhta Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2009/325 dosya, 2009/329 karar, 2009/491 esas ve 27 Ekim 2009 tarihli gerekçeli kararı.

30 Hacı Boğatekin'in 24 Ekim 2008'de Adalet Komisyonu'na sunduğu dilekçe.

31 Gerger Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2008/196 soruşturma, 2008/156 esas, 2008/105 iddianame numaralı ve 13 Ağustos 2008 tarihli iddianamesi.

Bilirkişi Kürtçenin Kırmanci lehçesini ve Zazacayı bildiğini, bu sözcüğü öğrenebilmek için Zazaca konuşan arkadaşlarına sorup araştırdığını vurguluyordu. Ne var ki işin içinden çıkamamıştı. Bir de "Ağızdan çıkarken duymak gerekir" diyordu:

Övgü de olur, sövgü de...

> "Pegur yürüyüşlü ifadesinin farklı anlamlar taşıdığını, Kürtçe'nin lehçelerinin yazılışıyla okunuşu aynı olmadığından bu kelimenin hangi anlama geldiğini daha iyi anlamak için bizzat söyleyenin ağzından duymanın daha isabetli olduğunu...
>
> 'Gur' ifadesinin ardına eklenen pe kelimesinin art arda manası kattığını, pegur kelimesinin kurt yürüyüşlü, kurtlarla yürüyüş, kurdun ayak izi, kurdun ardından, kurtların ardından, kurdun ayak izine basan gibi farklı anlamlar taşığıdını, pegur yürüyüşlü ifadesinden anladığının bir nevi karşıdaki insanı rencide etmek için söylenmiş bir söz olabileceğini...
>
> Bu ifadenin nasıl anlaşıldığının yöreden yöreye de değişebileceğini, bir kısım yöre halkı için övgü olarak kabul edilmekte iken bir kısım yöre halkı için hakaret olarak kabul edilebileceğini, takdirinin mahkemeye ait olduğunu...
>
> Yazılışı ile telaffuzu farklı olduğu için pegur yürüyüşlü kelimesinin telaffuzu yapıldığında pegur yürüyüşlü, piygur yürüyüşlü şeklinde de okunabileceğini, bunun da paytak yürüyüşlü, ayı yürüyüşlü, başka bir deyişle penguen yürüyüşlü, yani yürüyüşü düzgün olmayan, komik yürüyen anlamında da kullanılabileceğini..."[32]

---

32 Gerger Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2008/119 esas, 2009/59 karar, 2008/156 savcılık numaralı ve 13 Mayıs 2009 tarihli gerekçeli kararı.

Bilirkişi "Övgü olarak da kullanılabilir" tespiti, Özgür Boğatekin'in "Aslan yürüyüşlü demek istedim" ifadesi karşısında mahkeme, kararsız kalmıştı. Fakat sonunda, "Boğatekin'in babasının tutukluluğunun devamına karar verilen duruşmadaki gelişmeleri ve Savcı Ovacıklı'yı olumsuz bir şekilde eleştirdiği düşünüldüğünde pegur yürüyüşlü ifadesiyle, övmek maksatlı hareket etmediği" sonucuna varıldı. Böylece "pegur yürüyüşlü" denilerek, Savcı Ovacıklı'nın "onur, şeref ve saygınlığına saldırıldığı" ileri sürüldü. Ve Özgür Boğatekin'e bir yıl iki ay 17 gün hapis cezası verildi.

"Kevkev Etme!"

Baba oğulun birlikte yargılandığı olmadı mı? Oldu. Örneğin, davalık oldukları İlçe Jandarma Komutanı Hakan Ragıp Yüceer, 18 Mart 2008'de Çanakkale Şehitlerini Anma töreni sırasında, üstü kapalı şekilde Hacı Boğatekin'i ve *Gerger Fırat*'ı suçladı. Konuşmasında, "Gerger'in bugüne kadar teröre ve işbirlikçilerine, terör yandaşı ve soysuz hainlerin gerek yazılı gerekse görsel basın aracılığıyla yaptıkları ısrarlı tahriklerine rağmen destek vermemiş mümtaz ve kahraman bir ilçe olduğunu" söyledi.

Boğatekin'in www.gergerfirat.com sitesi, Yüceer'e "Kevkev Etme!" diye yanıt verdi. Sert bir dilde yazılan haberde, "Yüceer kimi kastediyor? Yoksa kendisinin huy-soy halini mi tarif etmek istedi? Basına küfür ve hakaret eden, saygıdan, sevgiden ve insanlıktan nasibini almayan bu yaratığa onun sarf ettiği tonda karşılık vermeye yetecek yüreğimiz vardır. Zavallı yaratığa edepli ol diyoruz" denildi. Bu yazı üzerine "hakaret" davası açıldı.[33] Hacı Boğatekin'in hikâ-

33 Kâhta Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2009/118 dosya, 2009/238 karar, 12009/210 savcılık esas numaralı ve 22 Aralık 2009 tarihli yetkisizlik kararı.

yesi, taşrada otoriteyle başı belada olan bir Kürt gazetecinin "terörist" ilan edilişine örnek oluşturuyor.

Sanıkların Kürt olması durumunda yargı ve emniyet, "örgüt"ün adını koymakta herhangi bir zorluk çekmiyor. Fakat Akdeniz ve Karadeniz'de iş sarpa sarıyor. Bazen sanıkları cezalandırabilmek için, çoktan dağılmış örgütler bile "arşivden" çıkarılıyor.

O ÖRGÜT ARTIK YOK AMA...

Şehrin çeşitli mahallelerindeki liselerin duvarlarına kırmızı bir sprey boyayla, "Eşitlik, adalet, özgürlük istiyoruz", "Uyuşturucuya hayır", "Kışla değil, özgür lise" ve "Tek yol devrim" yazılması, Mersin TEM'i alarma geçirmeye yetmişti. Zira sloganların altında "Dev-Lis"in, yani Sosyalist Demokrasi Partisi'ne (SDP) bağlı Devrimci Liseliler'in imzası vardı.

Hele ki, sloganlar yazılırken kırmızı rengin seçilmesi, "niyeti" belli ediyordu. Mersin TEM, 12 Kasım 2006'da "cereyan eden" bu "komünist kalkışmaya" izin vermeyecekti.

Sloganların izi sürüldü. İhsaniye Mahallesi'ndeki Ticaret Lisesi yakınlarında Çağdaş Doğan, Hakan Serttaş ve Özkan Genç'in, "ellerinde sprey boyalar ile görülmeleri üzerine" operasyona geçildi. Gençlerden ikisi kaçtı, Özkan Genç yakalandı.

Genç, "suçunu" derhal itiraf etti. "Uyuşturucu ile mücadele için sprey boya ile yazı yazmaya karar verdiklerini" söyledi. Hatta Kız Meslek Lisesi'nin duvarına "Uyuşturucuya hayır" sloganını da kendisi bizzat yazmıştı; suçunu üstleniyordu.

Polis, doğru iz üzerindeydi.

Birkaç gün sonra 1990 doğumlu Çağdaş Doğan ve 1989 doğumlu Hakan Serttaş da gözaltına alındı. Doğan, "Arkadaşı Hakan'la mahallelerinde uyuşturucu kullanımının yaygın

olması nedeniyle protesto için sprey boya ile okul duvarına yazı yazdıklarını, amaçlarının uyuşturucuya karşı olduklarını belirtmek olduğunu" ifade etti.

"Uyuşturucuya Hayır" da propagandaymış

Fakat emniyete göre Dev-Lis, 1974-1983 arasında faaliyet gösteren Kurtuluş adlı örgütün lise yapılanmasıydı. Kurtuluş, 1983 yılında da Türkiye Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü (TKKKÖ) adını almıştı. Emniyet aynı örgütün 90'larda yasal siyaseti benimsediğini, Birleşik Sosyalist Parti ve Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin kuruluşuna katıldığını, 2000'lerde SDP'yi kurduğunu gizliyordu. Sanki Dev-Lis, SDP'nin değil de, çoktan yok olmuş TKKKÖ'nün lise birimiydi. Savcı da emniyetin fezlekesine birebir uydu. Doğan ve Serttaş'a Dev-Lis adlı olmayan "terör örgütünün propagandasını yapmak" suçundan dava açtı.

Davanın açıldığı Adana 8. Ağır Ceza Mahkemesi, emniyet ve savcılıktan farklı düşünmüyordu. Heyete göre iki genç "uyuşturucu karşıtlığı" adı altında propaganda peşindeydi:

> "Sanıkların uyuşturucu gibi toplumun duyarlı olduğu bir konuya dikkatleri çekme amacıyla yazılama yaparken anılan terör örgütünün imzasını atmak suretiyle toplumun örgüte yönelik fikir ve kanaatlerinde müspet bir imaj yaratma, kamuoyunun sempatisini kazanma, etkinliğini arttırma biçiminde tezahür eden propagandif faaliyet biçiminde gerçekleştirdikleri eylem olarak değerlendirildiğinden..."[34]

Böylece iki çocuk hakkında, onlar doğmadan lağvedilmiş örgütün propagandasını yapmaktan altışar ay 20'şer gün ha-

---

34 Adana 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2007/159 esas, 2008/76 karar, 2007/18-158-120 savcılık numaralı ve 24 Mart 2008 tarihli gerekçeli kararı.

pis cezası verildi. Yargıtay 9. Ceza Dairesi bu kararı onayınca iki çocuk, üniversiteye hazırlanırken, 19 Ağustos 2011'de Mersin Cezaevi'ne kondu.

Bitmedi. Bir de "kamu malına zarar verdikleri" için yargılandıkları çocuk mahkemesinde dörder bin TL para cezası kesildi.

Sözde zafer işareti

Bir duvara yazılmış uyuşturucu karşıtı yazıda "örgüt" bulan Adana ÖYM'leri; Mahir Çayan ve dokuz arkadaşının ölüm yıldönümü olan 30 Mart 2010'da Halkevleri tarafından gerçekleştirilen yürüyüşe hayli hayli ceza verirdi.

O gün Adana Beşocak Meydanı'na toplanan yaklaşık 50 kişi Çakmak Caddesi'nden yürüyüp İnönü Parkı'nda açıklama yapacaktı. Adana TEM, iddianameye göre, "terör örgütlerinin varlığının ve mücadelesinin devam ettiği yönünde sempatizan kitleye mesaj vererek sol terör örgütlerinin propagandasını yapacaklarına dair bilgiler" elde ederek, hazır bulunmuştu. Kortejin en önünde, "Emniyet Müdürlüğü görevlilerince tanınmakta olan" bir genç, Çayan'ın resmini taşıyordu. Arkasındaki üç kişi de "Kızıldere son değil, savaş sürüyor" pankartını tutuyordu. Yine, "görevlilerce tanınan" Berkem Orkun Çağatay'ın yönlendirdiği iddia edilen grup yol boyunca slogan attı.

Polis işte o anları dakika dakika not ediyordu. "Kızıldere köyüne düzenlenen operasyonda ölü olarak ele geçirilen terör örgütü mensuplarının isimlerini sırasıyla anons etmesini müteakip, grup içerisindeki şahısların topluca 'Yaşıyor' diye bağırdıkları" hemen not edildi. Polise göre, "teröristin" ölüsü-dirisi olmazdı. Ölmüşse de hâlâ o bir "terörist" sayılmalıydı. Keza topluca söylenen Dev-Genç Marşı da satır satır tutanak altına alındı.

Hele o "el işareti" yok muydu?

> "Kızıldere köyüne düzenlenen operasyonda ölü olarak ele geçirilen terör örgütü mensupları anısına bir dakikalık saygı duruşu yaptıkları, saygı duruşu esnasında bazı şahısların ellerini yumruk yaparak havaya kaldırdıkları ve bazı şahısların ise İngilizce "Victory" kelimesinden doğan ve sözde zafer işareti olarak kabul edilen el işaretini yaptıkları tespit edilmiştir."[35]

Fişleniyorlarmış

Sonuçta 21 genç hakkında, "taşıdıkları pankart, bayrak ve dövizler, sloganlar, konuşmalar ve marş söylemek suretiyle örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla soruşturma başlatıldı. Olaysız son bulmuş ve bir taşkınlık bile olmamış yürüyüşten iki hafta sonra, 13 Nisan'da, evlerine baskınlar yapılarak, gözaltına alındılar. Gençlerden, yürüyüşü yönlendirdiği savunulan 1988 doğumlu Berkem Orkun Çağatay ve 1989'lu Hüseyin Engin Sakın, 1979'lu Gülbahar Özyıldız 14 Nisan'da tutuklandı. İki ay tutuklu kalan Çağatay ve Özyıldız'ın yasadışı THKP/C'nin üyesi olduğu, tüm sanıkların da bu örgütün propagandasını yaptığı iddiasıyla dava açıldı. Savcı Lokman Doğan, iddianamesinin sonunda, Adana TEM'in sosyalist gençleri fişlediğini, belki farkında olmadan, açıklıyordu. Doğan, "Şüphelilerin benzer eylemlere katıldıkları, bu hususta fiş ve yargılama kayıtlarının bulunduğu belirlenmiştir" diye yazıyordu.

Mahkeme, bu akıl almaz iddianameyi kabul etmekle kalmadığı gibi, yargılamanın sonunda, tüm gençlere 1972 yılında liderlerinin ölümüyle dağılmış THKP/C'nin propagan-

35 Adana Cumhruriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2010/340 soruşturma, 2010/265 esas, 2010/209 iddianame numaralı ve 26 Nisan 2010 tarihli iddianamesi.

Hopa'da polis, resimdeki herkesi şüpheli sayıp fezlekeye koydu.

dasını yaptıkları iddiasıyla onar ay hapis cezası verdi. Gerekçe, şöyleydi:

> "Sanıkların eylemleri mahkememizce yasadışı THKP/C terör örgütünün propagandası olarak nitelendirilmiştir. Sanıklar ölü ele geçirilen terör örgütü mensuplarının fotoğraflarını taşımışlar, ayrıca yasadışı örgütü övücü yönde propagandaya yönelik ana caddede yürüyerek slogan atmışlardır."[36]

Ceza verilen 21 kişiden yalnızca ikisi Mahir Çayan ve arkadaşlarının ölümünden önce dünyaya gelmişti. Onlar da o tarihte 12 yaşındaydılar.

Hiç aksi yönde karar çıkmadı mı?

Çıktı.

---

36 Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2010/139 dosya, 2010/301 karar, 2010/265 esas numaralı ve 23 Eylül 2010 tarihli gerekçeli kararı.

Başbakan Erdoğan'ın 12 Haziran 2011'deki genel seçimler öncesinde Hopa'yı ziyareti öncesi ve sırasında ilçe birbirine girmişti. Erdoğan'ı protesto eden Hopalılara gaz bombaları ve kurşunlar yağdırılmış, emekli öğretmen Metin Lokumcu gazdan etkilenerek hayatını kaybetmişti. Gösteriler sırasında Erdoğan'ın koruması da otobüsten düşerek ağır yaralanmıştı. Hem o gün hem de sonrasında yaklaşık 200 kişi dağa çıkmış, şehirde kalanlar, içlerinde zihinsel özürlü Erkut Kibar dâhil, gözaltına alınmıştı.

Artvin TEM'den Erzurum Başsavcılığı'na gönderilen fezlekede "Erdoğan'ın katıldığı mitingde yapılan saldırı eylemlerinin terör örgütlerinin talimatları ve yönlendirmeleri sonucunda" gerçekleştirildiği öne sürülüyordu. Bu örgütlerden ilki, iddiaya göre, MLKP'ydi. Polis, yasal ESP'yi MLKP'nin yasal aygıtı sayıyordu. Bir diğer örgüt, Devrimci Yol'du. Bu örgüt, 1996'da yasallaşarak ÖDP adını almış, Dev-Yol tarih sahnesinden çekileli yirmi yıl olmuştu. Fakat polis, "kamu yararına dernek" olan Halkevleri'ni Dev-Yol diye görüyordu.

Her iki sözde örgütün ilçede gerçekleştirdiği, polise göre illegal eylemler listelenmişti. Bunlar TEKEL işçilerine bir destek yürüyüşü yapmak, 12 Eylül 2010'daki referandum öncesinde "Hayır" kampanyası yürütmek, hükümeti protesto etmek, AKP milletvekiline yumurta atmak, 1 Mayıs Mitingi düzenlemek...[37] Bu fezlekeyle Erzurum'a sevk edilen yedi Hopalı tutuklanarak, Erzurum E Tipi Cezaevi'ne kondu.

---

37 Artvin Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'nin hazırladığı 4 Haziran 2011 tarihli fezleke.

İddianamede, Lokumcu'nun defnedildiği 1 Haziran'daki cenaze töreni de "terörist eylem" sayıldı. Cenazeyi ilçe girişinde karşılayanlar da, doğal olarak, "terörist" oldular:

> "Metin Lokumcu'nun Hopa'ya getirilişi öncesinde ilçe girişinde bekleyen yasadışı sol örgüt sempatizanlarının, üzerinde yıldızlı yumruk işareti bulunan, 'Metin Lokumcu devrimci yolumuzda yaşayacak' yazılı pankart açtıkları, Kemalpaşa beldesinde düzenlenen cenaze töreninde örgütsel 'Mahir, Hüseyin, Ulaş - Kurtuluşa Kadar Savaş', 'Devrim şehitleri ölümsüzdür', 'Faşizme hayır tek yol devrim' şeklinde sloganlar ile birlikte 'Metin Lokumcu ölümsüzdür', 'Hepimiz Hopalı hepimiz eşkiyayız' şeklinde slogan attıkları, Dev-Genç marşının söylendiği, THKP/C Devrimci-Yol terör örgütüne ait sözde bayrağın cenazeye ait tabutun üzerine serildiği, grubun sol ellerini yumruk yaparak havaya kaldırarak bir dakika saygı duruşunda bulundukları, ardından ÖDP Genel Başkanı Alper Taş ve ESP'nin desteklediği Bağımsız Milletvekili Adayı Birsen Kaya'nın örgütsel konuşma yaptıkları..."[38]

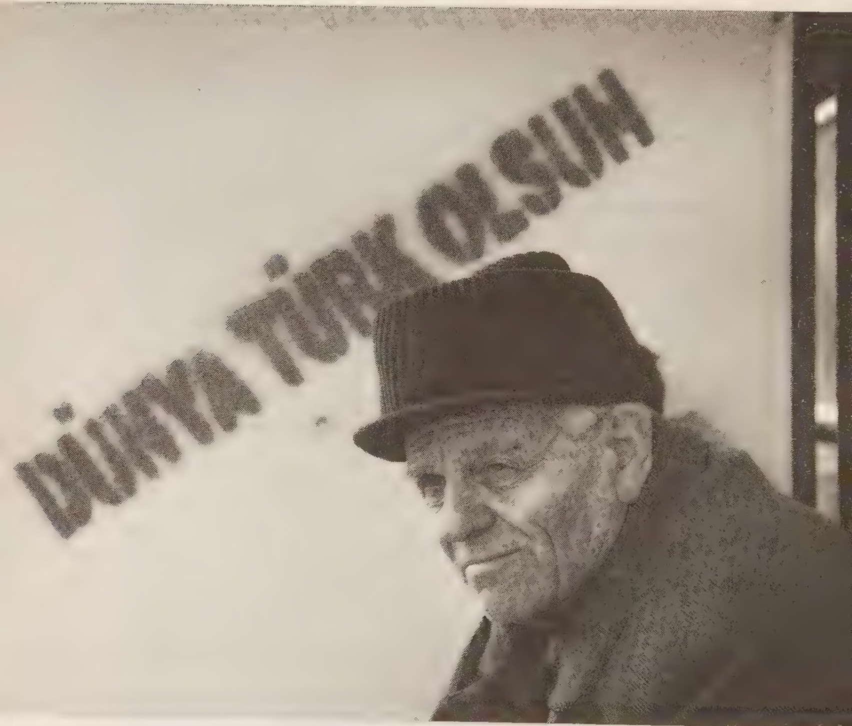
Erzurum 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde "yasadışı örgüt propagandası" iddiasıyla açılan dava, 26 Eylül 2011'de bitti. Heyet hem beraat hem de tahliyeye karar verdi. Polis tarafından "propaganda" sanılan Dev-Genç Marşı, aslında "Devrim Marşı"ydı. Bunu mahkeme bile biliyordu. Hatta kararda, "O marşı Beşiktaşlılar bile söylüyor" deniyordu:

> "Marşın Dev-Genç Marşı olmadığı, sözlerinin 'Gün doğdu hep uyandık, siperlere dayandık, bağımsızlık uğruna da

38 Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığı'nın (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/424 soruşturma, 2011/198 esas, 2011/176 iddianame numaralı ve 11 Ağustos 2011 tarihli iddianamesi.

al kanlara boyandık, yolumuz devrim yolu, gelin kardaşlar gelin, yurdumuza faşist doldu, vurun kardaşlar vurun' sözlerinden ibaret olduğu, asıl itibariyle Devrim Marşı olduğu, askerde sözlerinin kısmen değiştirilerek söyletildiği, Beşiktaş tribünlerinde de sözlerinin kısmen değiştirilip kullanıldığı, yasaklanmış da olmadığı..."[39]

39 Erzurum 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin (CMK 250. Madde ile Yetkili) 2011/11 dosya, 2011/5 karar, 2011/198 esas ve 26 Eylül 2011 tarihli gerekçeli kararı.

DÜNYA TÜRK OLSUN

SONUÇ

Kurulduğu günden beri sıkıyönetimler ve darbe süreçleriyle idare edilen, topraklarının genişçe bir bölümünde OHAL gibi Kürtlere özel hukuk uygulayan Türkiye, demokrasi ve özgürlük talebinin karşısına her fırsatta "iç düşman" hayaletini çıkardı. Bu hayalet bazen Kürtçe konuşuyor, bazen kızıl bayrak taşıyor, bazen camiye gitmiyor, bazen de sarıkla namazını kılıyordu. İç düşman sürekli kılık değiştiriyordu.

AB'ye katılma umudu ile girilen 1990'lardan, devletin demokratikleşmesine yönelik bir dizi reformla çıkıldı. İktidarı 2002 yılında davralan AKP, merkezinde TSK'nın ve Genelkurmay'ın olduğu yerleşik güç odaklarına karşı bu umudu zinde tuttu. İktidarı darbeyle devireceği iddia edilen odağın tasfiye edilmesi için, Gülen Cemaati'ne bağlı oldukları iddia edilen polisler ve genç savcı ve hâkimlerden oluşan yargı aygıtı seferber edildi. Böylelikle demokrasi, bir polis operasyonuna dönüştürüldü. Dalgalar halinde süren operasyonlarla temizlenen "askeri vesayet" rejimi yerine, AKP ve Gülen Cemaati arasında ilan edilmemiş olagarşik nitelikte bir polis devleti kuruldu.

Bu ittifak, MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın KCK soruşturması kapsamında ifadeye çağrılmasıyla çatırdarken, iktidar bloku içindeki güç dengesi, AKP lehine değişti. İktidarını "tek adam" otoritesi yönünde pekiştirmek isteyen AKP, cemaatçi kadroların etkinliğini kırmaya dönük adımlar attı. Ne var ki bu ayrışma, demokrasiye katkı sunmadı. Zira blokun iki kanadı, temel hak ve özgürlüklere bakışta ayrışmıyordu. Ayrışma, devlet idaresinde kimin daha çok söz sahibi olacağı; hukukun ve zor gücünün kime ne zaman uygulanacağı bağlamında yaşanıyordu. Hasılı, blok içinde kavga sürerken bile, yargı ve emniyet nezdinde, "düşmanlar" müşterek kalabiliyor.

11 Eylül'den sonra ABD ve AB ülkelerinde uygulandığı gibi, "polis devleti" eliyle bütün toplumsal ve kamusal alan yeniden düzenlendi. Terörle Mücadele ve Organize Suçlarla Mücadele şubeleri toplumsal alanı "terör" operasyonlarıyla dizayn etti. Polis fezlekeleri adeta yasaların yerine geçti. Fezlekeler yoluyla yalnızca temel hak ve özgürlükler değil, onları güvence altına alan anayasa da açıkça ihlal edildi.

"İleri Demokrasi" adı verilen bu "polisiye"nin bir diğer ayağı da adliyeydi. Polis fezlekelerine hukuksal kimlik kazandırma işlevi üstlenen özel yetkili savcı ve hâkimler eliyle adliyeler, Emniyet'in yan birimlerine dönüştü. Din ile emniyeti eşanlamlı kullanan cemaatçi kadrolar, "terör" kavramını, AKP iktidarına ve cemaat otoritesine karşı her eylemliliği ve muhalif kimliği içine alacak şekilde genişletti. Hukuk kavramı, siyasal düşman ilan edilen toplum kesimlerine karşı kahredici bir mekanizma olarak kullanıldı. Adliyeler ikiye ayrıldı; normal yetkiye sahip mahkemelerde yurttaş haklarına sahip olan bireyler, ÖYM'lerde ise düşman ilan edilenler, yani "teröristler" yargılandı.

Siyaset biliminde, "şiddet yoluyla siyasal iktidarın alaşağı edilmesi veya siyasal kazanım elde edilmesi" diye tarif edi-

len "terör" kavramı, ÖYM'lerde ters yüz edildi. Artık "terör" bir siyasal gruptan devlete doğru değil, devletten bütün bir topluma karşı; iktidarı yıkmak için değil, tam aksine tahkim etmek üzere başvurulan bir enstrümana dönüştü. Ulusal yasalar ve Türkiye'nin imza koyduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış demokratik haklar; protesto hakkı, düşünce ve ifade hürriyeti ve inanç hürriyeti dahi "terör eylemi" sayıldı. İktidarın ve cemaatin otoritesine karşı gelmesi muhtemel her özne ve birey, şiddete yönelip yönelmediğine bakılmaksızın "terörist" ilan edildi.

Parasız eğitim için pankart açmaktan çalışma yasalarının emekçiler yararına düzeltilmesi için imza toplamaya, 12 Eylül'de idam edilmiş bir genci anmaktan bir siyasiye yumurta fırlatmaya, HES'ler inşa ederek tabiatın tahrip edilmesine karşı yürüyüşler düzenlemekten cemaat yapılanmasını konu alan bir kitap hazırlamaya, duruşma salonlarında Kürtçe savunma yapmayı istemekten taşeron işçileri bir sendika etrafında örgütlemeye varıncaya kadar demokratik tüm eylemler "terörize" edildi.

Diğer taraftan, "darbecilik" ile suçlananlar Ergenekon, Balyoz ve Askeri Casusluk davalarında, "bölücülükle" itham edilenler KCK'da, sosyalistler ise Devrimci Karargâh, ESP, ÇHD, Hopa ve Gezi Parkı adlı çuval davalarla zapturapt altına alındı.

OHAL'i olağanlaştıran muhafazakâr olagarşi, yıktığını iddia ettiği "askeri vesayet" rejiminin cihazlarını, Terörle Mücadele Kanunu ve Türk Ceza Kanunu'nu değiştirmek suretiyle "modernize" ederek, bütün bir toplumu kuşattı. İşkenceli sorgulamanın yerini teknik takip, yargısız infazın yerini "orantısız güç" aldı. TBMM muhalefete, meydanlar topluma kapatıldı. "Sözde Teröristler" için daha fazla polis merkezi ve daha "modern" cezaevleri dikildi. ÖYM'lerde yargılanan, sekiz bini tutuklu yetmiş bin sanıkla Türkiye, 12 Eylül'ün

sıkıyönetim mahkemelerinin "rekorunu" geride bıraktı. Bir ülke adeta duruşma salonuna dönüştü.

Çoğulcu demokrasiyi, örgütlü toplumu, özgür bireyi ve eleştirel aklı hedef alan bu "devlet terörü" yurttaşı şiddete davet ediyor. Bu tuzağa çekilemeyen toplum, hak arayışına yöneldiğinde "terörist" ilan ediliyor. Çünkü iktidar, anti-demokratik niteliğini örtebilmek için bu "ileri demokrasi" adlı polisiyede "sözde teröristlere" ihtiyaç duyuyor.

Kurtuluş, İstanbul
29 Temmuz 2013

234568 34 12 0123456

Türkiye'de son yedi yılda "terör suçu", iktidar bloğuna karşı her eylemi, her muhalif kimliği içine alacak şekilde genişletildi. Polis fezlekeleri adeta yasaların yerine geçerken; özel yetkili mahkemeler, "düşman" ilan edilen kesimlere karşı kahredici bir mekanizma olarak kullanılıyor.

Çoğulcu demokrasiyi, örgütlü toplumu, özgür bireyi ve eleştirel aklı hedef alan "devlet terörü" eliyle, yasal hakları kullanmak bile terör suçu sayılıyor. Sonuç ortada: ÖYM'lerde yargılanan sekiz bini tutuklu yetmiş bin sanıkla Türkiye, 12 Eylül mahkemelerinin rekorunu geride bıraktı.

İsmail Saymaz, 30 ayrı dava dosyasını incelediği bu kitapta; annesiyle beraber cezaevinde volta atan iki yaşındaki Şana'nın, taş atan çocuk Berivan'ın, "parasız eğitim" pankartı açan Berna ve Ferhat'ın, oğlunu andığı için yargılanan Ayşe Karakaya'nın, Kürt sanılıp linç edilen Balgün Ailesi'nin, işlemediği cinayetten müebbet alan yazar Doğan Akhanlı'nın, İbrahim Tatlıses'i vurdurmakla suçlanan avukatın, askerî casusluk örgütünün lideri denilen bir genç kadının ve daha onlarca "sözde terörist"'in hikâyesine ışık tutuyor.

